

REVISTA EDUCAȚIONALĂ DANUBIUS

Coordonator: Adriana Popa
Editia: iulie 2025

ISSN: 3061 -2977 ISSN 1
3061 -2977

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025

SIMPOZIONUL „UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

LICEUL TEORETIC „ANGHEL SALIGNY”
CERNAVODA

<https://www.ltascernavoda.ro/>

LUCRĂRILE SIMPOZIONULUI
UNITATE IN DIVERSITATE-
TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE

COORDONATOR, PROF. POPA ADRIANA

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025

SIMPOZIONUL „UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN CONSTANȚA

Liceul Teoretic „ANGHEL SALIGNY” Cernavoda

Str. A. Saligny nr.24, Cernavoda, cod 905200, jud. Constanța
Tel: 0241-237119; email: liceulteoretic_a.saligny@yahoo.com;

TEL : 0763660605

E_mail : festivaluldanubius@gmail.com

<https://www.ltascernavoda.ro/>

FESTIVALUL REGIONAL CU PARTICIPARE NAȚIONALĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ „DANUBIUS” Concurs de interpretare a cântecului popular, muzică ușoară și muzică instrumentală, dansuri populare și moderne, arte vizuale, simpozion

SIMPOZIONUL „UNITATE IN DIVERSITATE - TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

Ediția a IX-a, inclus în CALENDARUL PROIECTELOR DE EDUCATIE EXTRAȘCOLARĂ REGIONALE ȘI INTERJUDEȚENE CE SE DESFĂȘOARĂ, ÎN ROMÂNIA, ÎN ANUL ȘCOLAR 2024 – 2025, pozitia 777, prevăzut conform **Anexei nr. 3** la OMEC 3026/14.01.2025

REVISTA EDUCAȚIONALĂ DANUBIUS

ISSN: 3061 - 2977

ISSN-L: 3061 -2977

REFERENȚI ȘTIINȚIFICI:

- **Prof. Danilov Laura Larisa, Inspector pentru învățământul primar ISJ Constanța**
- **Prof. Menaef-Rădulescu Elena, Inspector de specialitate limba și literatura română ISJ Constanța**

REDACTORI:

- **Prof. Costin Nina Cătălina, director Liceul Teoretic “Anghel Saligny” Cernavoda**
- **Prof. Dinescu Ionuț, director adj. Liceul Teoretic “Anghel Saligny” Cernavoda**
- **Prof. Popa Adriana, Liceul Teoretic “Anghel Saligny” Cernavoda**
- **Prof. Cotitu Iuliana, Liceul Teoretic “Anghel Saligny” Cernavoda**
- **Prof. Belu Cristina Izabela, Școala Gimnazială „Constantin Brâncuși” Medgidia, metodist ISJ Constanța**

COORDONATOR:

Prof. Popa Adriana

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

**AUTORII ÎȘI ASUMĂ ÎNTREAGA RESPONSABILITATE PENTRU CONȚINUTUL
MATERIALELOR PUBLICATE**

CUPRINS

SECȚIUNEA I - ARTICOLE, PROIECTE EDUCAȚIONALE pag. 7 – pag. 175

1. Avram Sara-Eva – Interculturalitatea în școala românească.....pag.8
2. Avram Sara-Eva – Rice up! Jocuri, arome și povești din jurul lumii.....pag.11
3. Azili Arslan Denis – Obiceiuri de nuntă ale tătarilor din Dobrogeapag.13
4. Belu Cristina-Izabela - Obiceiurile de nuntă la aromânii din Dobrogea – tradiții vii în inima sud-estului românescpag.16
5. Bobeică Daniela Cristina – Ceramica de Horezupag.18
6. Bostan Cristina Magdalena - Unitate în diversitate – Tradiții și perspective culturale..... pag. 22
7. Brînză Arabela Adriana – NotebookLM - Ghid de utilizarepag.24
8. Bucățică Hortenzia-Elisabeta– Dobrogea: Comoara din praful de istorie.....pag.26
9. Mirela Burlacu - Culorile care spun povești: Între chimie și simbolurile tradiționale româneștipag.27
10. Bușila Ina, Buhuța Ala – Șezătoare cu tradiții și obiceiuri în Ajun de Crăciun și Anul Nou pag.30
11. Ciocioi Doina - România – Țara diversitățiipag.38
12. Cosma Eleonora, Frangopol Daniela – Tradiții și obiceiuri grecești.....pag.41
13. Costin Nina Cătălina – Colaborarea Europeană prin Proiecte eTwinningpag.44
14. Cotitu Iuliana - Empatia și cooperarea la clasele mici: Metode de cultivare prin activități didactice..... pag.47
15. Curcă Alina – Diversitate și unitate în clasa de elevipag.50
16. Eftimi Sorina - Atelier „Tradiții locale”pag.54
17. Elif Kaya – School traditions in Turkey – Bridges between past and presentpag.61
18. Enciu Oana Elena – Lesson plan- A world of celebrations – US & UKpag.64
19. Gavrilă Irina Valentina - Unitate în diversitate – Tradiții și perspective culturale în lume.....pag.67
20. Ghile Carmen – Tradiții de Paști – O experiență sufletească pentru copil.....pag.69
21. Gurin Irina – Diferiți, dar împreunăpag.71
22. Guță Corina – Jocul de rol - Mijloc de realizare a transmiterii valorilor morale la preșcolari.....pag.73
23. Herghiligiu Cristina – Angoasele societății interculturale românești.....pag.77
24. Hriscoschi Alexandra - Diversitatea culturală în activitățile cu preșcolariipag.79
25. Iacob Ramona Laura – Desen în Paint - ouă încondeiatepag.81
26. Ilie Claudia – Arome orientale în Dobrogeapag.85
27. Lefter Camelia – Dobrogea -Tărâmul conviețuirii istorice între popoare..... pag.90
28. Lungu Maria-Mirabela – Activitate integrată – modalitate de transmitere a obiceiurilor și tradițiilor de Crăciun la preșcolaripag.94
29. Lupușoru Coca Delia - “Copilărie fără frontiere”-programă pentru activitate

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

opțională.....	pag.99
30. Marcu Elena – Unité dans la diversité: La Francophonie	pag.104
31. Marinescu Lucreția - Unitatea în diversitate: O simfonie culturală globală	pag.107
32. Mehedeniuc Georgeta- Cristina – Tradiții culinare: Cozonac moldovenesc.....	pag.114
33. Menaef-Rădulescu Elena – Unitate în diversitate-tradiții și perspective culturale în popoarele balcanice	pag.117
34. Menagi Olivia Daniela – Dobrogea - Simbol al unității în diversitate Tradiții, coexistență multiculturală și perspective culturale	pag.120
35. Mihalca Gela – Dobrogea- Tărâm al diversității	pag.123
36. Mocanu Daniela – Dobruja: A living tapestry	pag.126
37. Moldovanu Elisabeta - Unitate in diversitate - Tradiții și perspective culturale reflectate prin muzica	pag.128
38. Monea Florina - Unitate în diversitate -tradiții și perspective culturale	pag.130
39. Petre Floriana - Lăsata secului la aromâni	pag.133
40. Pișec Florica-Alina - Importanța tradiției în viața elevului	pag.135
41. Plugaru Rodica – Botoșani -tradiții și perspective culturale	pag.136
42. Popa Adriana - Proiect educațional interșcolar: „Unitate în diversitate”	pag.138
43. Popa Adriana - Unitatea prin matematică: Construirea unei comunități de învățare în diversitate.....	pag.144
44. Pușcaș Nicolae - Cbiceiuri de iarnă ale iezanilor oglindite în sărbătorile Crăciunului.....	pag.146
45. Ranete Aurelia – Activitățile STEAM și preșcolarii	pag.152
46. Răduț Elena – Unitate în diversitate: “Tradiții și perspective culturale”	pag.156
47. Sandu Nicoleta, Sandu Florin - Proiect educațional „De la bătrâni adunate și la tineret date”	pag.159
48. Spoitu Loredana - Folclorul obiceiurilor de vară- Drăgaica	pag.163
49. Stafie Viorica - Sub același soare -Simboluri decorative care ne unesc.....	pag.165
50. Tunaru Andreea-Mădălina – Bridges, not walls: Exploring unity through cultural diversity	pag. 168
51. Vasiu Camelia-Claudia – Obiceiuri și tradiții de iarnă din satul Pojoga, Comuna Zam, Județul Hunedoara	pag.170
52. Vlad Flavia Maria –Unitate în diversitate -Tradiții și perspective culturale.....	pag.175

SECȚIUNEA II – STUDII DE SPECIALITATE pag. 177 – pag. 228

53. Avram Sara-Eva – Interculturalitatea în educație – De la o viziune globală la acțiuni locale.....	pag.178
54. Bucur Vanda Mădălina - Unitate în diversitate – Tradiții și perspective culturale în Bărăganul ialomițean	pag.183
55. Ciobănică Andreea - Diversitatea culturală și etnică specifică orașului Cernavoda.....	pag.192
56. Cotitu Iuliana - Managementul conflictului școlar	pag.197
57. Costin Nina – Cătălina, Dinescu Ionuț - Unitate în diversitate: O explorare axiologică a tradițiilor și perspectivelor culturale în era globalizării	pag.200
58. Lefter Camelia – Diversitatea etnică modernă – Un model de coexistență în Dobrogea.....	pag.203
59. Mihalca Gela - Cernavoda- Orașul spre mare	pag.205

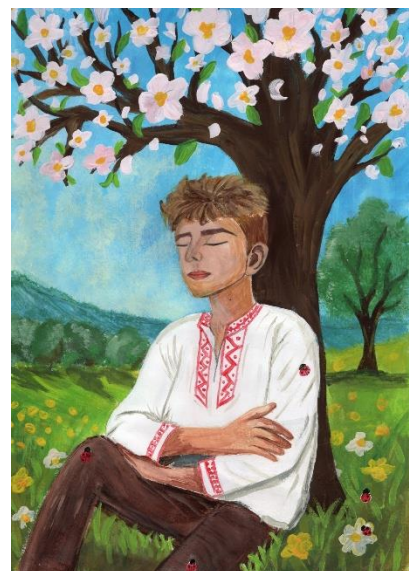
SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

60. Moldovanu Elisabeta - Unitate în diversitate – Tradiții și perspective culturale ...pag.217
61. Popa Adriana – eTwinning - Platformă pentru învățare interculturală și cetățenie activă.....pag.219
62. Popa Adriana – eTwinning - A Platform for Intercultural Learning and Active Citizenship.....pag.223
63. Stafie Viorica - Cum am adus tehnologia în ora de educație plastică: experiențe, reflecții și idei practice.....pag.226

SIMPOZIONUL
„ UNITATE IN DIVERSITATE-
TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

SECȚIUNEA I - ARTICOLE,
PROIECTE EDUCAȚIONALE

TROFEUL Secțiunii Arte vizuale „Copilul și natura”
MÎNZU REBECA ALEXANDRA, cls. a VIII-a B
Prof. Stafie Viorica
Școala Gimnazială „Mircea Eliade” Cernavoda

„Visare”

INTERCULTURALITATEA ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ

Prof. Avram Sara-Eva

Școala Gimnazială Nr. 2 Cernavoda

Interculturalitatea în educație presupune recunoașterea și valorizarea diversității culturale într-un mod care favorizează dialogul, toleranța și incluziunea. În România, un spațiu marcat de diversitate etnică și culturală, dezvoltarea învățământului a fost influențată de multiple tradiții – latine, slavone, otomane, maghiare, germane – reflectând o istorie complexă și, adesea, fragmentată din punct de vedere teritorial și cultural. O analiză cronologică și regională a interculturalității în școala românească ne permite să înțelegem modul în care ideea de educație incluzivă a evoluat în contextul construcției identității naționale și al reformelor moderne.

Primele forme de școlarizare în spațiul românesc au fost cele religioase, apărute pe lângă mănăstiri. Spre exemplu, în 1380 este atestată o școală la Curtea de Argeș, iar în 1640, Vasile Lupu întemeiază Colegiul de la Iași, unde se predă în greacă, slavonă și română. Aceste instituții au avut un caracter elitist și confesional, servind în primul rând formarea clerului și a cancelarilor domnești. Interculturalitatea era prezentă mai degrabă prin limba de predare și manualele importate din alte spații ortodoxe, însă incluziunea era redusă.

Spre deosebire de Țările Române extracarpătice, Transilvania cunoștea deja o educație organizată pe criterii etnice și religioase: românii ortodocși, maghiarii catolici și reformați, sașii evanghelicici și evreii. În 1581 se înființează Colegiul Iezuit din Cluj, precursor al actualei Universități Babeș-Bolyai. Educația era segregată etnic și lingvistic, însă coexistau diverse culturi educaționale, reflectând o formă incipientă de multiculturalism.

Unificarea Moldovei și Țării Românești în 1859 a dus la inițierea unui sistem național de învățământ. Legea Instrucțiunii Publice din 1864, emisă sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza, introducea educația primară gratuită și obligatorie. Însă această lege nu recunoștea explicit diversitatea etnică, iar limba română devenea limba oficială de predare.

Până în 1918, Transilvania a fost parte a Imperiului Austro-Ungar. Aici, românii erau supuși unei politici de promovare forțată a limbii și culturii maghiare în spațiul educațional, în timp ce învățământul românesc era susținut mai ales de bisericile greco-catolică și ortodoxă. Bucovina, sub stăpânire austriacă, beneficia de o mai mare toleranță educațională: se predau cursuri în română, germană, ucraineană și poloneză. Existau școli mixte, dar și instituții confesionale și etnice separate.

După Marea Unire din 1918, România devine un stat cu o diversitate etnică fără precedent: maghiari, germani, evrei, ucraineni, romi, turci, tătari. Legea Învățământului din 1924 consfințește dreptul minorităților de a înființa școli proprii și de a învăța în limba maternă, cu condiția studiului obligatoriu al limbii române. Interculturalitatea începe să fie recunoscută oficial, dar, în practică, există tensiuni legate de finanțare, recunoașterea diplomelor și controlul statului asupra școlilor minoritare.

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

Reforma învățământului din 1948, inspirată de modelul sovietic, centralizează sistemul educațional și desființează autonomia școlilor confesionale sau etnice. Deși existau clase sau școli în limbile minorităților - maghiară, germană, ucraineană, interculturalitatea era înlocuită cu ideologia "frăției între popoare" – o uniformizare ideologică ce suprimează diferențele culturale. În anii '70-'80, învățământul pentru romi, turci sau tătari era aproape inexistent sau marginal. Manualele erau profund ideologizate, iar istoria era prezentată dintr-o perspectivă unilaterală, axată exclusiv pe cultura și valorile majorității.

După 1989, România a adoptat o serie de legi care vizau democratizarea educației. Legea Învățământului din 1995 recunoștea explicit dreptul minorităților naționale de a studia în limba maternă (art. 118). În paralel, au apărut manuale alternative în limbile minorităților. În cadrul anumitor instituții de învățământ superior, precum Universitatea Babeș-Bolyai, au fost înființate secții în limbile română, maghiară și germană. În același timp, s-au dezvoltat programe pentru romi, finanțate național sau european (ex: Programul „Șansa a doua”, burse pentru elevi romi, formarea mediatorilor școlari).

Din punct de vedere regional se pot observa paradigme și direcții specifice:

- Transilvania rămâne un model de coexistență educațională între români, maghiari, germani și romi. Există școli maghiare în Cluj, Târgu Mureș și Miercurea Ciuc.
- Dobrogea, cu o populație mixtă de români, turci, tătari, lipoveni, este o regiune în care s-au implementat proiecte educaționale pentru promovarea diversității religioase și lingvistice.
- Banatul, cu tradiție multiculturală (sârbi, germani, maghiari), a păstrat unele licee bilingve și parteneriate educaționale transfrontaliere.
- Moldova și Muntenia sunt regiuni unde românii și rușii lipoveni formează minorități semnificative, dar cu acces limitat la educație interculturală reală.

O serie de măsuri importante au fost adoptate în ultimii ani. Legea educației naționale nr. 1/2011, actualizată periodic, prevede programe pentru incluziune, egalitate de șanse, educație interculturală. Strategia națională pentru incluziunea cetățenilor români aparținând minorității rome (2022–2027). Programele Erasmus+ și alte proiecte europene au susținut formarea cadrelor didactice în domeniul educației interculturale.

În 2025, Ministerul Educației a implementat noi programe școlare pentru disciplina "Educație interculturală" ca materie opțională la gimnaziu și liceu, cu sprijinul Consiliului European. De asemenea, există platforme digitale în limbile minorităților și cursuri de limba romani, tătară și ucraineană în unele școli pilot.

Interculturalitatea în școala românească nu mai poate fi tratată ca o opțiune teoretică sau ca o obligație bifată pe hârtie în rapoarte europene. Într-o societate tot mai polarizată și afectată de discursuri xenofobe, rasiste sau intolerante, educația interculturală trebuie să devină o prioritate strategică națională. România continuă să rateze oportunități reale de incluziune și dialog între culturi, în special în comunitățile de romi, în spațiul rural sau în regiunile cu diversitate etnică.

Manuale învechite, lipsa de infrastructură și subfinanțarea cronică a școlilor cu populație vulnerabilă trădează o ipocrizie de sistem: pretindem că valorificăm diversitatea, dar nu investim serios în ea.

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

Este momentul ca România să înțeleagă că o educație interculturală autentică nu este doar despre toleranță, ci despre justiție socială, prevenirea conflictelor și coeziune reală. **„Unitate în diversitate”** nu trebuie să rămână doar un motto al Uniunii Europene, ci un imperativ concret, susținut prin politici coerente, resurse bugetare clare și voință politică fermă.

PROIECT EDUCAȚIONAL

RICE UP! – JOCURI, AROME ȘI POVEȘTI DIN JURUL LUMII

Prof. Avram Sara-Eva

Școala Gimnazială Nr. 2 Cernavodă

„Rice up!” poate fi un proiect educațional internațional dedicat elevilor din ciclul primar, conceput ca un schimb intercultural creativ între școli din România, Franța, Italia, Spania, China, India, Maroc, Brazilia, Japonia, Senegal precum și alte regiuni unde orezul este mai mult decât un aliment: este parte din identitatea culinară și culturală.

Punctul de plecare este orezul, un ingredient modest, ieftin, ușor de procurat și de păstrat, care transcende granițele și diferențele socio-economice. Este versatil, nelipsit din bucătăriile lumii, putând fi folosit în rețete dulci sau sărate, reci sau calde, festive sau cotidiene. Prin „Rice up!”, copiii vor descoperi diversitatea culturală prin simțuri – gust, miros, textură – și prin joc.

Obiective

- Promovarea interculturalității prin intermediul alimentației și al jocului didactic.
- Dezvoltarea spiritului de colaborare între elevi din medii culturale diferite.
- Exersarea competențelor de exprimare, ascultare activă, gândire creativă și descriere senzorială.
- Valorificarea simțurilor în învățare (gustativ, olfactiv, tactil).
- Cultivarea curiozității și a respectului față de tradițiile culinare ale altor popoare.

Participanți

- Elevi cu vârste între 6 și 10 ani din țările participante
- Cadre didactice
- Părinți și voluntari

Activități propuse

Etapa 1: Descoperim orezul

- Lecție introductivă despre orez: origini, tipuri, moduri de preparare.
- Poveste colectivă: „Un bob de orez călătorește prin lume”. Elevii ascultă aventurile unui bob de orez curios, care pleacă dintr-un sac uitat într-o cămară și pornește într-o călătorie magică prin lume, fiind purtat de vânt, de o pasăre sau chiar într-o valiză. Pe măsură ce ajunge în alte țări, bobul învață un cuvânt nou, un obicei local și își schimbă aroma, textura și forma – dar rămâne mereu el însuși. Povestea se încheie cu bobul care revine acasă, plin de amintiri și gusturi noi, dând naștere unei rețete speciale care combină puțin din fiecare cultură.
- Atelier senzorial: copiii explorează orezul crud și gătit – ating, miros și gustă diferite sortimente, analizează condimente specifice fiecărei țări participante folosite pentru a da gust preparatelor pe baza ingredientului principal.

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

Etapa 2: Fiecare țară gătește!

- Fiecare echipă (țară) alege și prezintă o rețetă tradițională pe bază de orez (ex: pilaf românesc, risotto italian, paella spaniolă, riz au lait francez, orez prăjit chinezesc, etc).
- Copiii pregătesc rețeta în clasă (dacă e posibil) sau o reconstituie cu ajutorul părinților, documentând totul cu fotografii, desene sau filmulețe.
- Fiecare echipă va realiza fișa unei rețete (în limba maternă + traducere în engleză): ingrediente, pași, legende sau tradiții asociate.

Etapa 3: Schimb de gusturi și jocuri

- Joc didactic senzorial: „Ghicește țara după miros/gust!” – fiecare clasă primește mici mostre ambalate ale condimentelor sau aromei tipice din rețeta celorlalte țări.
- Povestire: elevii își imaginează că sunt un bob de orez care ajunge într-o altă țară și scriu un mini-jurnal de călătorie.

Rezultate finale

- Carte digitală interactivă: „Din bob în bob, povestea lumii” – cuprinde rețetele, impresiile, desenele și povestirile copiilor din toate țările.
- Expoziție virtuală: „Rice Up! – Gustul lumii în 100 de boabe” (realizată pe Padlet sau Canva).
- Diplome și premii simbolice pentru creativitate culinară, descriere senzorială, colaborare internațională.

Durata proiectului

3 zile în săptămâni consecutive (1 zi/ etapă)

Resurse necesare

- Orez și condimente (diverse tipuri: alb, brun, basmati, jasmine, etc.)
- Ustensile și electrocasnice de bucătărie (chiar și minimal)
- Acces la o platformă online (TwinSpace/Erasmus+, Padlet, Google Workspace)
- Materialelor pentru schimb (în limba maternă și traduse în engleză)

Orezul, poate cel mai simplu aliment de pe glob, devine în acest proiect o punte între culturi, o lecție despre simplitate, respect și creativitate. Copiii învață că, deși mâncăm același lucru, îl pregătim și îl simțim diferit – iar în această diferență stă bogăția lumii.

Motto (adaptat): „Unitate în diversitate – un bob, o mie de povești.”

OBICEIURI DE NUNTĂ ALE TĂTARILOR DIN DOBROGEA

Autor: elev Azili-Arslan C. Denis,

Prof. îndrumător Al Sakban Lavinia

Liceul Tehnologic Dimitrie Leonida Constanța

Tradițiile și obiceiurile definesc un popor, o comunitate. Reprezintă identitatea comunității și o deosebesc de celelalte grupuri de oameni. Din cele mai vechi timpuri tătarii din Dobrogea și-au păstrat obiceiurile, dar din păcate, în vremurile moderne multe dintre ele s-au pierdut și nu se mai practică.

Pentru comunitatea tătarilor din Dobrogea, întemeierea unei familii are o deosebită însemnătate. Capul familiei este bărbatul, iar femeia, tovarăsa sa de viață. În trecut, două familii prietene luau hotărârea de a se înrudi prin logodna copiilor lor, dacă una din familii avea o fată, iar cealaltă familie avea un băiat. Ei se înțelegeau atunci când copiii erau încă în leagăn (*Beşik kertme, Etek Cirtma, Etek Cirtışma*). Era un obicei de a logodi copiii de mici. Mamele celor doi copii fac un jurământ rupându-și poalele rochiei, că-și vor căsători copiii atunci când vor crește.

La toate popoarele turcice, tradițiile și obiceiurile legate de nuntă sunt asemănătoare, cu unele deosebiri locale. Este un prilej de a aduna toată comunitatea pentru a împărtăși bucuria mirilor, a familiilor acestora. Are o semnificație atât socială, estetică, cât și economică. În trecut, nunțile aveau loc ori primăvara, ori toamna, după strânsul recoltei.

Ceremonialul nunții trece prin mai multe etape:

Peșitul (*Ayttırıp barmak*)

La casa miresei sunt trimiși *cawşılar* din rândul rudelor, prietenilor, însărcinați să ducă tratativele în legătură cu desfășurarea căsătoriei.

Logodna (*Nişan*) are loc la locuința fetei. Sunt înmânate daruri logodnicei și familiei sale de către familia mirelui (veșminte, cafea, zahăr, etc.)

Nunta (*Toy*)

Durata ceremonialului nunții era de 4-5 zile. În prima zi, adică miercuri, la locuința fetei avea loc *kawe tüymek*, adică pisarea cafelei de către femei. În ziua a doua, joi, avea loc petrecerea fetelor, când se servea *köbete*, o plăcintă cu carne. Vineri seara, în locuința miresei avea loc *kına toy, kına gecesi*. *Kına* (hinna în limba arabă) se obținea prin zdrobirea sub formă de pulbere a frunzelor unui arbore care crește în Orientul Mijlociu. Din pulberea de culoare cărămidie se făcea o pastă cu care se ungeau degetele de la mâini până la podul palmei, mijlocul palmei, călcâiele picioarelor, părul. Semnificația acestui ritual ar fi acceptul miresei de a se căsători. Seara tinerei interpretau *şın*-uri, versuri cu rimă, reprezentând modalitatea de comunicare între perechile de tineri și tinere, așezați față în față, păziți de un *kart agası* (cel mai în vârstă dintre tineri), care avea grijă ca cele două tabere să nu se apropie prea mult. În cea de-a patra zi a nunții se oficia de către *vekil baba* și martori, în locuința fetei, cununia religioasă, *nikâ*, fără ca mirele să fie de față. Mireasa se afla într-o încăpere alăturată, ascunsă după un paravan și

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

răspundea la cererea consimțământului de căsătorie de-abia a treia oară. În timp ce în casa miresei se celebra cununia religioasă, în casa mirelui avea loc *koraz tellemek* (împodobirea unui cocoș). Se frigea un cocoș, care era împodobit cu fșii colorate de hârtie, apoi era așezat în mujlocul unei tipsii, înconjurat de alte feluri de bucate tradiționale. Această tipsie era purtată de *kartagası* (cel mai în vârstă dintre flăcăi) și așezată în fața musafirilor. Acest obicei reprezintă separarea miresei de părinți în vederea întemeierii unei noi familii și renunțarea la burlăcie a mirelui. Cocoșul avea o semnificație aparte în credința tătarilor musulmani din Dobrogea. După credința lor, în fiecare dimineață, la răsăritul soarelui, un cocoș alb sfânt, aflat în raiul musulmanilor, își arăta recunoștința față de Tanrı (Creatorul), înfoidu-și penele. Atunci toți cocoșii din curțile oamenilor încep să cânte, anunțând lumina, răsăritul soarelui. A cincea zi a nunții dimineața începe *üyken toy* (nunta mare). Un grup de rude, prieteni, bărbați și femei din partea mirelui pornesc spre casa miresei. Bărbații purtau *mendil* (batiste fine la margine având dantele lucrate de mâna miresei). Cu asemenea batiste erau împodobite și urechile, cozile cailor celor din alaiul miresei. Din partea fetei *kuda* și *kudagy* însoțesc mireasa și alaiul de nuntă până la casa mirelui, obicei numit *kelin tüşirmek*. Un obicei vechi era ca tinerii din satul miresei să iasă în întâmpinarea celor care veneau din partea mirelui și să ceară o sumă de bani pentru a-i lăsa să treacă. Mireasa era purtată pe brațe spre o căruță acoperită, *mögedek*, iar alaiul pornea spre casa mirelui, în apropierea căreia se afla un grup de tineri cărora li se oferea *tokız*, compus din nouă obiecte lucrate manual de către mireasă. Mireasa era întâmpinată de o melodie *kelin awası* (cântecul miresei), iar deasupra capului ei era rotit de trei ori un cocoș viu, ceea ce semnifică supunerea în fața voinței soțului.

Una dintre obiceiurile din timpul nunții este *kiyew canı*, *adică lângă mire*, noaptea de dinaintea nunții, când în casa mirelui se adună tineri burlaci sau nou căsătoriți și petrec. Tot atunci are loc și *kiyew tıraşı*, *adică bărbieritul mirelui*, pentru care se alege un *kartagası* (cel mai în vârstă). Astfel tinerii își luau rămas bun de la cel care fusese până atunci *bekâr* (burlac).

Pereții camerei miresei erau împodobiți cu obiecte artizanale, făurite de mâna miresei, *mendil*, *şewre*, *marame*, etc., iar patul era ascuns de o perdea, *gerdek*.

Toy Şorbası / Ciorbă de nuntă.

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

Ingrediente:

- ulei
- 500 g carne tocată de vită
- o ceapă mare
- suc de roșii sau bulion (opțional)
- 2 morcovi
- 1 iaurt
- un gălbenuș crud
- o lămâie
- o legătură pătrunjel
- fidea foarte fină sau stelute
- sare după gust

Mod de preparare:

Ceapa tăiată mărunt se căleşte în uleiul încins în cratiță, se adaugă morcovul tocat foarte mărunt și apoi sosul de roșii. Când legumele sunt călite, se adaugă carnea tocată și se presară sare. Se căleşte și carnea amestecând des să nu se formeze bulgări mari, iar mai apoi adăugăm aprox. 1,5 l apă. Când dă în clocot, adăugăm pastele și le lăsăm să fiarbă atât cât scrie pe cutie.

Separat, într-o farfurie mai adâncă batem gălbenușul de ou crud cu iaurtul. Cu ajutorul unei linguri mai mari, punem treptat peste iaurt câte puțin din zeama fierbinte din cratiță, amestecând continuu, astfel încât iaurtul să își mărească temperatura încet, fără să se taie. După ce punem în ciorbă sare după gust și o acrim cu zeamă de lămâie, turnăm sosul de iaurt în fir subțire în cratiță, amestecând continuu. Astfel, ciorba va căpăta un aspect ușor cremos și alb. Oprim focul și presărăm pătrunjel proaspăt tocat.

Bibliografie:

1. <https://miras.gov.ro/1/viata-si-spiritualitate/nevzat-si-nerminyusuf-despre-traditiile-si-obiceiurile-tatarilor/>
2. Leila Kerim Wilson, *Album literar gastronomic tataresc*, Editura Carta Atlas, Constanța, 2016.

OBICEIURILE DE NUNTĂ LA AROMÂNII DIN DOBROGEA – TRADIȚII VII ÎN INIMA SUD-ESTULUI ROMÂNESC

Prof. Belu Cristina-Izabela

Școala Gimnazială „Constantin Brâncuși” Medgidia

Dobrogea este un tărâm al diversității etnice și culturale, iar în mijlocul acestui mozaic se regăsește și comunitatea aromână, venită în valuri succesive începând cu sfârșitul secolului al XIX-lea. Aromânii dobrogeni, păstrători fideli ai tradițiilor moștenite din sudul Balcanilor, continuă să celebreze nunta ca pe un eveniment de o importanță majoră, încărcat de simboluri, ritualuri și intensă participare comunitară.

Migrația aromânilor în Dobrogea a fost influențată de tulburările din Imperiul Otoman și de politica de colonizare a statului român. Stabilirea lor în sate precum Sarighiol, Mihail Kogălniceanu, Lumina, Ovidiu, Cogealac, Cobadin sau în Constanța a fost însoțită de aducerea și conservarea unor tradiții care în multe cazuri s-au transmis aproape intacte. Spre deosebire de comunitățile urbane, aromânii din mediul rural dobrogean au păstrat cu mai multă fidelitate elementele de ritual și ceremonial, inclusiv în ceea ce privește nunta.

Chiar dacă în prezent tinerii își aleg singuri partenerii, în trecut logodna era negociată între familii. Aromânii dobrogeni încă folosesc denumirea de *logotet* pentru acest moment important. Părinții mergeau la familia fetei însoțiți de rude și de un lăutar, iar dacă totul decurgea bine, tinerii primeau binecuvântarea și se stabilea zestrea și data nunții.

În unele sate dobrogene, logodna se făcea în duminică, după slujbă, iar între familii se înmânau daruri: tineri primeau batiste brodate, monede de aur și un inel de logodnă, simbol al legăturii oficiale.

Zestrea, sau *dota*, era pregătită cu ani înainte de către mamă și bunica miresei. Femeile aromânce din Dobrogea erau (și sunt) renumite pentru arta țesutului. Înainte de nuntă, zestrea era expusă în curtea casei, pe funii întinse sau la ferestre, ca un adevărat spectacol de culoare și migală. Această *arătare a zestreii* era un moment de mândrie familială și comunitară.

În ajunul nunții, în casele mirilor avea loc *pregătutul mirelui* și *pregătutul miresei*, evenimente rituale în sine:

Bărbieritul mirelui era realizat de un prieten apropiat sau un unchi, însoțit de lăutari care cântau cântece glumețe și de noroc.

Îmbrăcarea miresei era însoțită de bocete simbolice, interpretate de femeile mai în vârstă, asemănătoare cu „plânsul miresei” din alte regiuni. Se cânta despre despărțirea de casa părintească și despre noua viață.

În unele sate aromâne din Dobrogea, mireasa era încă îmbrăcată în costumul tradițional – ie cu motive geometrice, poale țesute, catrință cu fir metalic și maramă albă.

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

Un moment spectaculos și distinct este *dansul steagului* (numit uneori *flamura*), care se păstrează cu sfințenie în Dobrogea. Un tânăr, numit *stegar*, poartă un steag lung, împodobit cu batiste cusute, flori artificiale, oglinzi și panglici colorate. Steagul simbolizează curăția, bogăția și onoarea familiei mirelui. Se dansează cu el în fața alaiului, însoțit de strigături și melodii aromânești.

Cântecul tradițional „*Asta este steagul nostru*” este interpretat cu solemnitate și entuziasm.

Alaiul mirelui pornește către casa miresei cu lăutari și steaguri, iar după „răscumpărarea” simbolică a miresei, tinerii pornesc împreună spre biserică. Ceremonia religioasă are loc în limba română, dar sunt și preoți care includ rugăciuni în aromână, la cererea familiilor.

După cununie, mirii sunt însoțiți înapoi acasă, unde urmează masa festivă. În Dobrogea, mesele sunt bogate, cu bucate tradiționale (sarmale, fripturi, baclavale) și vin din podgoriile locale.

În Dobrogea, nunta este un adevărat festival al dansului. *Hora aromânească*, cu pași specifici și mișcări circulare, se dansează ore întregi. Nu lipsesc *țsațata*, *farsarotul* și *zervona*, dansuri cu origini balcanice clare, păstrate cu fidelitate.

Cântecele sunt interpretate adesea de tarafuri de aromâni sau de cântăreți cunoscuți în comunitate. Versurile reflectă teme precum dorul de familie, viața grea a femeii măritate, dar și umorul și ironia tipic aromână.

A doua zi are loc *dezvelirea miresei*, un ritual simbolic prin care fata devine femeie și membră a noii familii. Se schimbă marama cu o basma legată diferit, semn al statutului nou. În unele sate, se practica și *scăldatul stegarilor*, un obicei haios de final, în care flăcăii din alai erau aruncați simbolic în apă.

În Dobrogea, nunta aromânească este o expresie vie a moștenirii culturale balcanice, îmbinată cu influențele românești locale. Chiar dacă unele obiceiuri s-au adaptat vremurilor moderne, esența lor a rămas neschimbată: familia, onoarea, solidaritatea comunității și bucuria de a fi împreună.

Prin fiecare melodie, dans sau gest ritualic, nunta aromânilor din Dobrogea continuă să fie o punte între generații, o celebrare a identității și o dovadă că tradițiile adevărate nu mor, ci se transformă cu demnitate.

CERAMICA DE HOREZU

Prof. Bobeică Daniela Cristina

Colegiul Tehnologic “Grigore Cerchez” București

Județul Vâlcea, se întinde pe o suprafață de 5.765 km². Este situat în nordul Olteniei, pe cursul Oltului, trecerea spre Transilvania. Se învecinează cu județele Alba, Sibiu, Argeș, Olt, Dolj, Gorj, Hunedoara. Prin așezarea sa geografică, județul Vâlcea beneficiază de aproape toate formele majore de relief: munți, dealuri subcarpatice, podiș și lunci cu aspect de câmpie, dispuse în trepte de la nord la sud, întregite de defileele ale Oltului și Lotrului, străjuite de munții Cozia, Căpățâanii, Făgăraș, Lotru și Parâng.

În centrul depresiunii Horezu se află orașul Horezu, o veche vatră de cultură și civilizație, menționat pentru prima oară în documentul dat la Râmnic, la 5 septembrie 1487, de către voievodul Vlad Călugăru. Orașul are o poziție privilegiată, în nordul Olteniei, unde există cea mai mare concentrare de mănăstiri din țară.

Aceste valori culturale, aflate într-o zonă cu floră și faună bogată, cu peisaje deosebite, atrag turiștii pe acest tărâm binecuvântat cu un mare potențial turistic.

Din punct de vedere al ocupațiilor tradiționale, localitatea Horezu este cunoscută ca zonă de practicare a pomiculturii, creșterea animalelor, olăritului, exploatarea și prelucrarea lemnului. Emblema locului o reprezintă însă Ceramica de Horezu.

Caracteristice pentru ceramica hurezeană sunt două moduri de grupare a motivelor pe suprafața străchinilor: circular și radial. În compoziția circulară, elementele decorative sunt plasate în cercuri concentrice, pornind de la un punct central de pe fundul vasului, o imagine sau un motiv, iar în cea radial sunt grupate sub formă de stea cu colțuri variabile.

Străchinile cu un decor mai complex combină cele două moduri de grupare a modelelor, în funcție de câmpurile ornamentale, pe fundul vasului plasând modelele radial, iar pe pereți circular sau invers. Indiferent de modul de grupare, compoziția, în ansamblu, este caracterizată de o alternanță și un ritm al modelelor, care dau specificitate ornamenticii ceramicii hurezene.

Pentru confecționarea ceramicii se folosește un lut special care se află în dealul Ulmețului, la o anumită adâncime, de 2-3m. Prelucrarea lutului se poate face în mai multe feluri, fie bătut cu maiul până se formează o turtă, apoi este marunțit la cuțitoaie, fie călcat în picioare și frământat cu mâna. După această operațiune urmează formarea „gogoloțului”, reprezentând un bulgăre de pământ frământat ce este pregătit și apoi poziționat pe roata olarului pentru a i se da formă și a se crea un obiect. Obiectul se centrează pe taier, cu fața în jos iar mâinile trebuie umezite în permanență, pentru a evita strâmbarea sau deteriorarea acestuia. Taierul este acoperit cu o pânză, pentru a preveni stricarea marginilor.

Obiectul se va centra și se va finisa cu ajutorul pieptănului de răzuit. Pieptănu de răzuit este o bucată de metal folosită de la centrul piesei către exterior. După ce obiectul a fost finisat, este tăiat de pe taier cu ajutorul unei sârme și este pregătit pentru uscare și decorare.

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

După modelare, se pune ștampila meșterului pe obiect, care dă autenticitatea ceramicii de Horezu, și se fac găuri pentru prinderea vaselor pe perete. Apoi obiectul este lăsat cel puțin 2 săptămâni la uscat.

Prima ardere a obiectului de lut se face la temperatura de aprox. 800 °C și durează 10 ore. După 2 zile când obiectele s-au răcit, se iau din cuptor, se smălțuiește fiecare piesă și se așează din nou în cuptor pentru arderea finală, până când temperatura atinge 1000 °C. După alte 2 zile obiectele pot fi scoase din cuptor și vor fi gata de utilizare.

Arderea ceramicii se realizează în cuptor pe lemne sau cuptor electric. Vasele aranjate tip „solzi de pește” în cuptor trebuie să ocupe cât mai puțin loc, greutatea să fie distribuită uniform, iar suprafața de contact să fie redusă cât mai mult posibil. Mijlocul cuptorului trebuie lăsat cât mai liber pentru a facilita trecerea focului.

Principalele simboluri folosite în ornamentarea ceramicii horezene sunt inspirate din flora și fauna din împrejurimi: cocoșul de Hurez, bradul, ghiociei, frunza, spicul, sau coada de păun. Mai pot apărea motive tradiționale brâncovenești, spirala (care simbolizează vârtejul vieții), ornamente cosmoforme precum steaua și soarele, șarpele casei sau pomul vieții. Cocoșul este figura emblematică a ceramicii de Horezu și are semnificații ritualice vechi simbolizând protecția

de necunoscut și biruința luminii asupra întunericului. Fiind în multe epoci singurul vestitor al zilei și îndemnându-i pe oameni să înceapă cu voioșie ziua, a devenit și un simbol al măsurării timpului. Cocoșul anunță victoria soarelui și alungă forțele ostile omului,

simbolizând totodată vigilența și mândria. Pe ceramică apare în diverse ipostaze: înfocat, colorat, mândru etc. și ocupă spațiul central pe fundul vasului. Când mai mulți sunt dispuși circular, se spune că au făcut hora cocoșilor.

Ceramica mai prezintă totuși și alte motive în afară de cele zoomorfe, și anume: vegetale: ciorchini, frunze, trifoi (norocul), vrejuri, brăduți (simbolizează nemurirea) sau bobocii de trandafiri, spicul de grâu (prosperitate) sau geometrice.

Ornamentele geometrice sunt bazate pe repetiție, alternanță și simetrie: cercuri, spirale, linii concentrice, iar caracteristica principală o constituie preferința accentuată pentru liniile curbe.

Culorile sunt puse în coarne de vită, care au în partea cea mai îngustă fixată o pană de găscă, prin care curge culoarea. În primul rând se realizează fundalul

într-o singură culoare, în tot interiorul farfuriei. Apoi se folosește spirala care stă la baza multor decoruri tradiționale sau gaița, un instrument de lemn care are în vârf un ac. După ce obiectul a fost situat și centrat pe taier, decorarea se începe de la mijlocul obiectului și se termina pe marginea sa.

În urma discuțiilor din 2012, reprezentanții Comitetului Interguvernamental de Protejare a Patrimoniului Cultural Imaterial al UNESCO au decis că ceramica de Horezu întrunește calitățile pentru a fi inclusă în Patrimoniul Cultural Imaterial.

Potrivit site-ului UNESCO confecționarea ceramicii de Horezu este "un meșteșug tradițional unic", practicat atât de bărbați, cât și de femei din partea de nord a județului Vâlcea,

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

procesul de fabricație fiind divizat. Astfel, potrivit descrierii prezentate de UNESCO, "bărbații sunt cei care se ocupă cu extragerea lutului, care este, ulterior, curățat, porționat și udat, frământat, tescuit și amestecat, devenind astfel materia primă cleioasă din care sunt confecționate celebrele vase roșiatice de Horezu. Femeile sunt acelea care decorează obiectele folosind tehnici și instrumente specifice, cu care desenează modele tradiționale.

Îndemânarea și talentul de a combina formele și culorile definesc personalitatea și unicitatea acestui tip de ceramică. Culorile sunt vii și variază de la maro închis, roșu, verde și albastru până la celebrul ivoriu de Horezu".

Astfel, potrivit UNESCO, "tehnicile, arta și cunoștințele asociate ceramicii de Horezu sunt markeri simbolici pentru identitatea comunității din Horezu și Olari; înscrierea meșteșugului ceramicii de Horezu în lista reprezentativă a UNESCO ar putea contribui la cooperarea cu alți meșteșugari din alte zone în scopul promovării respectului pentru diversitate culturală și creativitate umană”.

Pentru a putea fi identificate și pentru a preveni falsificarea toate vasele confecționate din ceramica de Horezu au pe spate semnătura meșterului sau o șampilă tipărită în lut. Această șampilă trebuie să conțină numele meșterului și locația: Horezu. Pentru a putea fi recunoscută, ceramica de Horezu are anumite particularități: nu este niciodată decorată pe exterior, în cazul bolurilor și al farfuriilor, și trebuie să conțină simboluri specifice precum: cocoșul, pupăza, peștii, șarpele casei, copacul vieții, spicele de grâu, spirala, bobocii de trandafir, frunza, coada de păun, flori, struguri, casa tradițională, Soarele și unele motive religioase, precum crucea sau troița; toate simbolurile sunt pictate doar cu culorile tradiționale horezene: alb, cărămiziu, maro, galben, verde și albastru.

Viața locuitorilor din Horezu este animată de o serie de evenimente ce promovează tradițiile și produsele specifice zonei. Astfel, pe platoul „Stejari”, în prima săptămână din luna iunie este organizat Târgul anual de olărit „Cocoșul de Hurez” destinat tuturor olarilor din România care durează trei zile.

Ceramica de Horezu nu este doar o formă de artă populară, ci o veritabilă expresie a identității culturale românești. Prin simbolurile sale, tehnica meșteșugului transmisă din generație în generație și armonia culorilor folosite, această ceramică reflectă legătura profundă dintre om, natură și tradiție. Recunoscută de UNESCO ca parte a patrimoniului cultural imaterial al umanității, ceramica de Horezu merită să fie cunoscută, promovată și protejată, pentru ca viitoarele generații să se poată bucura de frumusețea și autenticitatea ei.

SIMPOZIONUL „UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

Bibliografie:

- https://ro.wikipedia.org/wiki/Jude%C8%9Bul_V%C3%A2lcea
- <https://historia.ro/sectiune/general/farmecul-ceramicii-de-horezu-mestesug-inclus-in-574593.html>
- <https://www.gds.ro/Local/2017-12-08/ceramica-de-horezu-unica-in-lume/>
- <https://ghidulprimariilor.ro/ro/businesses/articles/view/Interviu-cu-me%C8%99terul-ceramist-Constantin-Popa-din-Horezu/211>
- <https://www.europafm.ro/olaritul-de-horezu-mestesug-traditional-unic-in-lume-video/>
- <https://www.valceaturistica.ro/attractii-turistice-valcea/horezu/#despre-Horezu>
- <https://motiveromanesti.ro/motivele-ornamentale-ale-ceramicii-de-horezu/>

PROIECT EDUCAȚIONAL
UNITATE ÎN DIVERSITATE – TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE

Prof. înv. Primar Bostan Cristina Magdalena
Liceul de Arte ”Ionel Perlea” Slobozia

 Motto: „Suntem diferiți, dar învățăm unii de la alții și creștem împreună!”

- Școala:** Liceul de Arte „Ionel Perlea”
- Clasa:** a II-a C
- Coordonator:** Prof. pentru învățământ primar Bostan Cristina Magdalena
- Durata proiectului:** 2 săptămâni

 Scopul proiectului:

Dezvoltarea interesului elevilor pentru cunoașterea tradițiilor românești și internaționale, încurajând respectul pentru diversitate culturală, într-un mod ludic, creativ și colaborativ.

 Obiective specifice:

- Identificarea unor tradiții și obiceiuri românești și internaționale.
- Manifestarea respectului și a curiozității față de alte culturi.
- Exersarea exprimării orale și scrise pe teme culturale.
- Dezvoltarea creativității prin desen, colaj, joc de rol și dramatizare.
- Îmbunătățirea cooperării între elevi prin activități de echipă.

 Discipline implicate:

- Comunicare în limba română
- Arte vizuale și abilități practice
- Muzică și mișcare
- Matematică (grafice simple, sortări)
- Educație civică
- Joc și mișcare

Activități propuse:

1. ”Salutări din lume”

- Fiecare zi începe cu un salut într-o altă limbă (bonjour, hola, ciao etc.).

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

- Se învață câteva cuvinte-cheie în limbi diferite.

2. Descoperim tradiții

- Elevii aduc informații (cu ajutorul părinților) despre o țară sau o tradiție din lume.
- Realizează mini-postere sau desene cu tradiții (ex: sărbători, costume, mâncăruri).

3. Atelier de povești și legende

- Citim povești tradiționale din alte culturi (ex: japoneză, arabă, africană).
- Le comparăm cu povești românești și le ilustrăm.

4. Ziua costumului tradițional

- Elevii poartă haine tradiționale românești sau inspirate din cultura altor popoare.
- Se realizează o paradă în clasă sau școală, cu muzică specifică.

5. „Gusturi din lume” – Expoziție culinară multiculturală

- Cu sprijinul părinților, elevii aduc gustări tradiționale românești sau internaționale.
- Discuție despre obiceiuri legate de masă și bucate din diferite colțuri ale lumii.

6. Dansuri și jocuri ale copilăriei din alte culturi

- Se învață și se dansează pași simpli din dansuri tradiționale (ex: hora, flamenco).
- Se joacă jocuri din alte țări (ex: „1,2,3, Steaua!” – versiuni din alte culturi).

7. Cartea clasei: „Lumea văzută prin ochii copiilor”

- Fiecare elev completează o fișă: țara aleasă, un lucru interesant, un desen.
- Se adună toate fișele și se leagă într-o carte ilustrată de clasă.

 Produse finale:

- Expoziție de desene și costume: „Lumea în culori și porturi”
- „Cartea clasei – Tradiții din lume”
- Colaj mural: „Copiii lumii ne dau mâna”
- Spectacol de final (dans, cântec, poezie cu specific multicultural)

 Parteneri în proiect:

- Părinții elevilor
- Biblioteca Județeană “Ștefan Bănulescu”

□ Modalități de evaluare:

- Observarea participării și implicării elevilor
- Expozițiile și produsele finale realizate
- Prezentările orale și activitățile de echipă
- Reflecția finală: „Ce am învățat? Ce mi-a plăcut cel mai mult?”

NotebookLM - GHID DE UTILIZARE

Prof. Brînză Arabela Adriana
Școala Gimnazială Nr. 2 Cernavoda

NotebookLM - Ce este și cum funcționează

Ce este NotebookLM?

NotebookLM este un asistent virtual inteligent dezvoltat de Google, destinat să ajute la înțelegerea și organizarea informațiilor din documente, videoclipuri, site-uri web și alte surse. Folosește tehnologia AI Gemini pentru a procesa text, imagini și diagrame și pentru a genera rezumate, ghiduri de studiu, podcasturi, hărți mentale și altele, cu citarea sursei originale.

Funcții cheie:

1. Rezumate automate
 - Sintetizează rapid volume mari de date.
2. Ghiduri de studiu & întrebări frecvente
 - Creează întrebări, glosare și activități de învățare.
3. Prezentări audio (podcasturi)
 - Transformă documentele în format audio interactiv.
4. Hărți mentale & cronologii
 - Vizualizare logică a datelor și evenimentelor.
5. Note & adnotări inteligente
 - Marcare, comentarii și notițe reutilizabile.
6. Chat conversațional
 - Discuții directe despre conținutul surselor.
7. Compararea documentelor
 - Analiză între surse diferite.

Personalizare:- Rezultatele pot fi adaptate nivelului de cunoștințe.- Interfața detectează automat limba documentului.- Podcasturile pot avea ton tehnic sau simplu.

Cum se folosește:

1. Creezi un notebook pentru un proiect sau temă.
2. Încarci sursele: fișiere PDF, linkuri, videoclipuri, text.

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

3. Explorezi funcțiile automate: rezumate, ghiduri, podcasturi.
4. Interacționezi prin chat cu AI-ul.
5. Personalizezi formatul și profunzimea rezultatelor.
6. Administrezi conținutul încărcat: editezi, adnotezi, ștergi.

Cazuri de utilizare:- Analiza interviurilor și transcrierilor.- Scrierea și structurarea proiectelor.- Compararea reglementărilor și documentațiilor.- Crearea materialelor educaționale.- Producție de conținut multimedia.- Vizualizarea cronologică a datelor.- Colaborare sigură între utilizatori.

Resurse utile:

Tutorial video: <https://cristianflorea.ro/invatate-notebooklm-google/>

Tutorial text:

<https://elsefix.com/ro/tech/anna/how-to-use-notebooklm-googles-ai-note-taking-app/>

SIMPOZIONUL „UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

DOBROGEA: COMOARA DIN PRAFUL DE ISTORIE**Prof. BUCĂȚICĂ HORTENZIA-ELISABETA****Liceul Teoretic „Anghel Saligny” Cernavoda***Dobrogea in viziunea unei oltence*

Geo Bogza, unul dintre cei mai remarcabili scriitori români, a ilustrat în mod magistral legătura sa profundă cu Dobrogea, acel colț de țară cu o istorie și o identitate aparte. În cuvintele sale: "În orice țară ar fi fost să ajung, de orice forme ale vieții aș fi fost înconjurat, gândul – iar apoi întreaga mea ființă – s-a întors de fiecare dată în Dobrogea, la praful și mărăcinii ei, la vântul ei de stepă, la chipul ei teluric și generos."

Dobrogea, cu istoria sa încărcată de evenimente, este cu siguranță un loc special. Această regiune din sud-estul României a fost locuită și păstrată de diferite popoare și civilizații de-a lungul secolelor. De la geto-daci la romani, de la tătari la greci, de la turci la bulgari, Dobrogea a fost un topoi de diversitate culturală. Această mozaică de influențe și tradiții a creat o identitate unică, reflectată în peisajul său cultural, arhitectural și geografic.

Geo Bogza a punctat în cuvintele sale "Oriunde m-aș fi aflat, dorul de ea mă ajungea în cele din urmă. Dobrogea! Dobrogea! Pe fata aceasta ciudată, fiică de rege get și de dansatoare tătăroaică, eu am iubit-o de pe vremea când umbla cu picioarele goale în țărână." Acest "dor" pentru Dobrogea nu este doar o amintire personală, ci și o oglindă a sentimentelor multor oameni care au avut privilegiul de a explora și iubi această regiune. Dorința de a te întoarce mereu la Dobrogea este alimentată de amintirile sale neclintite de istorie și de peisajul său distinct.

Dobrogea este un loc care te cufundă în istorie la fiecare pas. De la cetatea Histria, fondată de greci, la monumente mai recente ale perioadei otomane, ca moscheile și palatele, această regiune păstrează urmele unor civilizații străvechi. Și, în același timp, natura sa neschimbată, cu stepa sa nesfârșită și marea sa liniștită, te face să simți adâncul timpului și conexiunea cu pământul.

Această "fiică de rege get și de dansatoare tătăroaică" este mai mult decât un teritoriu geografic; este o regiune încărcată de istorie, diversitate culturală și, mai presus de toate, este un loc cu un farmec aparte. Geo Bogza și mulți alții au simțit această magie, acest "vânt de stepă" care a bătut mereu în Dobrogea.

În concluzie, Dobrogea nu este doar un teritoriu geografic, ci un loc plin de istorie și identitate, așa cum ne-a arătat Geo Bogza. Este un colț de Românie care te atrage cu misterul său, te copleșește cu amintiri din trecut și te îmbrățișează cu natura sa diversă și peisajul său seducător. Este un loc în care istoria și tradiția se împletesc într-un mod unic, lăsând o amprentă puternică în inimile celor care îl descoperă.

PROIECT INTER- ȘI TRANSDISCIPLINAR
„CULORILE CARE SPUN POVEȘTI: ÎNTRE CHIMIE ȘI
SIMBOLURILE TRADIȚIONALE ROMANEȘTI”

Prof. Mirela Burlacu

Colegiul Național “Mihai Eminescu”, Iași

Argument:

Culorile au avut dintotdeauna un rol esențial în viața și cultura poporului român, fiind purtătoare de sensuri adânci, simboluri ale credințelor, valorilor și viziunii asupra lumii. De la portul popular și până la icoane, broderii, covoare sau decorațiuni de sărbători, culorile nu au fost alese întâmplător, ci au avut semnificații clare, transmise din generație în generație. Cu toate acestea puțini cunosc procesele chimice din spatele obținerii lor. Proiectul propune o explorare transdisciplinară a modului în care se obțineau și se foloseau culorile în trecut – din plante, minerale sau alte surse – și ce simboluri aveau acestea în portul popular, în arta decorativă sau în ritualuri.

Domenii implicate:

- Chimie
- Educație plastică
- Educație pentru patrimoniu și cultură tradițională

Nivel de studiu:

Liceu (IX–X)

Obiective generale:

- Înțelegerea proceselor chimice implicate în obținerea pigmentilor naturali.
- Cunoașterea simbolurilor și a culorilor din tradițiile românești.
- Dezvoltarea creativității prin realizarea de produse artistice cu materiale obținute prin metode tradiționale.
- Promovarea patrimoniului cultural și științific autohton.

Obiective specifice

- Identificarea compușilor care dau culoare (antocianine, carotenoizi, oxizi metalici etc.).
- Prepararea unor pigmenți naturali în laborator (din varză roșie, sfeclă, ceaiuri, ceapă roșie, turmeric, etc.).
- Testarea reacției culorilor la modificări de pH (acid-bază).
- Analiza stabilității pigmentilor naturali versus sintetici.

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

- Cercetarea semnificației culorilor în portul popular, icoane, obiecte decorative.
- Compararea culorilor folosite în zone etnografice diferite (ex. Maramureș vs. Moldova).
- Realizarea de creații artistice inspirate din motivele tradiționale.

Activități:

1. Documentare interdisciplinară :

- Ce sunt pigmenții? Surse naturale de culoare în trecut.
- Ce simboluri purtau culorile în cultura românească?
- Prezentări / afișe / prezentări PowerPoint / postere tematice.

2. Experimente de laborator :

- Extracția de pigmenți naturali (din varză roșie, sfeclă, frunze, flori, condimente etc.).
- Testarea pigmenților ca indicatori de pH (culoarea se schimbă în funcție de aciditate).
- Compararea intensității culorii, durabilității și reacțiilor chimice.

3. Atelier creativ – Tradiție & Știință:

- Crearea de „opere” decorative (modele tradiționale – ștergare, ii stilizate, motive cusute/pictate etc.) folosind culorile obținute în laborator.
- Realizarea unui jurnal de creație cu explicații chimice și simbolice.

4. Expoziție finală:

- Organizarea unei expoziții în școală/online, cu lucrările elevilor și prezentări despre semnificațiile culorilor.

Resurse :

- Agenți naturali: varză roșie, sfeclă, turmeric, coji de ceapă, flori etc.
- Materiale pentru pictură/textile: hârtie specială, pensule, pânză, lemn etc.
- Ustensile de laborator: pahare, baghete de sticlă, hârtie de filtru, bețisoare, soluții acide și alcaline.

Evaluare:

- Portofoliu de proiect (cuprinzând experimentele, creațiile artistice și explicațiile).
- Prezentare orală sau digitală a rezultatelor (individual sau pe echipe).
- Fișă de autoevaluare/reflecție.
- Evaluare colegială în cadrul expoziției.

Competențe dezvoltate:

- Competențe științifice (analiza reacțiilor chimice, lucrul în laborator).
- Competențe culturale și civice (aprecierea patrimoniului, exprimarea simbolică).
- Creativitate și gândire critică.
- Munca în echipă și prezentarea unui produs final integrat.

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

Teme de cercetare pentru elevi:

- De ce se înroșeau ouăle de Paște cu foi de ceapă?
- Cum reacționează extractul de varză roșie la oțet și bicarbonat și ce legătură are cu simbolistica roșului?
- Ce însemna albastru în costumul popular din Moldova?
- Care erau sursele naturale de culoare înainte de pigmentii sintetici?

Simbolistica culorilor în tradiția românească reflectă o cultură profundă, înrădăcinată în ritmurile naturii, în credința creștină și în legătura strânsă cu lumea nevăzută. Culorile nu erau simple elemente decorative, ci purtătoare de semnificații, menite să protejeze, să exprime stări sufletești și să marcheze apartenența la o comunitate sau la un sistem de valori.

„Culorile nu sunt doar substanțe chimice. Ele spun povești, poartă sensuri și construiesc punți între știință și suflet.”

ȘEZĂTOARE CU TRADIȚII ȘI OBICEIURI ÎN AJUN DE CRĂCIUN ȘI ANUL NOU

Învățător Bușila Ina

IPLT „Principesa Natalia Dadiani” ,municipiul Chișinău, Republica Moldova

Învățător Buhuță Ala

Liceul Teoretic cu Profil Sportiv „Gloria”,municipiul Chișinău,Republica Moldova

P1 Din moși strămoși există o veche și netrecătoare tradiție, ca oamenii să se adune la o casă și să-și ureze:

P2 Cele bune să se-adune, cele rele să se spele!

P1 Casa să ne fie casă

P2 Masa să ne fie masă

P1 Să avem pâine gustoasă,

P2 Familia să ne fie sănătoasă.

P1 Din bătrâni se știe că acest popor

Știe să muncească pe câmp, pe ogor

Știe prețul pâinii, gustul ei amar,

Însă moldoveanul nu-i numai plugar,

Pe toate le face când nevoia apasă,

Iar bucuria și-amarul le-aduce acasă.

P2 În casa cea mare le-ncuie pe toate,

Sfinte obiceiuri, sentimente curate,

Și când obosește de toate pe lume,

În fața icoanei se duce anume.

P1 Când munca-i apasă trupul trudit,

Când ziua se-apropie de un bun sfârșit,

Își cheamă vecinul, îl întreabă ce mai face,

Dar numai șezând, șede ca pe ace.

El se odihnește, însă, tot muncind,

Așa e țăranul până la mormânt.

P2 Acest obicei îl știe fiecare,

Azi vă invităm la o șezătoare.

Să glumim un pic, să cântați cu noi,

Ca să mai uităm de griji și nevoi.

P1 Orice zi de șezătoare,

E un fel de sărbătoare

Unde prietenii s-adună

Și muncesc cu voie bună.

Treaba cu toții și-o fac,

Dar nici din gură nu tac!

P2 Sus pe deal la lelea Floare

Se pregătesc de șezătoare.

SIMPOZIONUL „UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

Căci lume o să se-adune,
Tot cu răs și voie bună.

Baba: Ileană, Gafiță, da ce faceți voi în casă? Ați uitat că e ajun de sărbătoare?
Ileană, adă niște usturo, curăță-l și unge ferestrele, că mai eram să uit, iar tu, Gafiță, găsește busuiocul după icoană și stropește ungherele casei.

Gafița: De ce, mamă?

Baba: Dapoi să nu se țină de casă duhurile rele. Măi Toadere, adă niște făină să pregătim aluatul pentru a coace colacii. Ai uitat că-i ajun de An Nou? Acuș te-i pomeni cu oaspeții în prag, da colăceii încă nu i-am făcut.

Moșul: Ce-ai zis, Floareo?

Baba: E-e-e-i, când este lună veche, n-auzi de-o ureche,
Când e lună nouă, n-auzi de-amândouă.

Ți-am spus să-mi aduci niște făină de cea mai albă, din pod!

Moșul: E-e-ei! Niciodată nu ești mulțumită! Soarele e soare și nu poate încălzi toată lumea odată. Hai că mă duc.

(Fetele ies cu busuiocul și cântă):

Cântecul „Busuioc”

Busuioc la naștere, busuioc la moarte,
Floare de tristețe, floare de noroc,
Doamne, cum încape viața noastră toată
Între două fire mici de busuioc?

Floare- amărăciunii, floara îndulcirii,
Floarea-mpreunării, floarea despărțirii,
Doamne, cum încape viața noastră toată
Între două fire mici de busuioc?

Floare sfântă floare, floare busuioc,
Floare strămoșească, floare de noroc,
Doamne, cum încape viața noastră toată
Între două fire mici de busuioc?

F1 Bună seara, mătușă Floare și moș Toadere!

F2 Bine v-am găsit sănătoși! Ne primiți la șezătoare?

Baba: Bună să vă fie inima, dragele mele!. Pofțim, așezați-vă!

F3 Bună seara!

Iată eu am adus pâine și sare

Ca să vă fie cu soare!

F4 Iar eu am adus două cepe,

Să n-aveți oițe sterpe

F5 Eu am adus 4 hrinci de brânză grasă

Și le pun chiar acum pe masă.

F6 Iar eu am adus plăcinte cu mărar,

Să-mi gălesc un mire gospodar!

F7 Eu am adus nouă căței de usturoiș

Să ploaie și pe la noi.

F8 Eu am adus șapte mere

Să ne păzească D-zeu de gurile rele.

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

Baba și moșul: Dă Doamne! Dă Doamne! (fac semnul crucii)

Mărioara: Hai, fetelor, să muncim, că munca l-a scăpat pe om de trei rele: de urât, de vorbe rele și de neavere!

F1 Omul muncitor de pâine nu duce dor.

F2 Munca lungește viața, iar lenea o scurtează.

F3 Munca te întinerește, iar lenea te -mbătrânește.

F4 Da eu știu că omul când nu lucrează îi ca trântorul la albini.

Gafița:(se uită în oglindă) Ia mai lăsați lucrul, că nu-i lup să fugă în pădure! Eu azi voi fi cea mai frumoasă. Pe mine mă vor peți flăcăii!

Cântecul „Are mama fata mare”

Are mama fata mare, fată mare, fată mare,
Și-s frumoasă ca o floare, ca o floare, ca o floare,

Fața mi-i îmbujorată

Drept un bobocel de fată,

De vorbește lumea-ntreagă

Fata mamei fată dragă.

Se aud clopoței, glasuri de băieți

Ilena: Mi s-a părut mie, sau ați auzit și voi bătăi la ușă?

Gafița: Mămucă, au venit urătorii!

Baba: Văleu! Da ce ne facem noi? Abia am frământat aluatul! Cum să-i primim fără colaci?

Moșul: Dac-au venit, lasă-i să ne ureze, da colacii i-om da la urmă, că știu bine, n-au să se grăbească să plece, când or vedea atâtea fete frumoase!

Baba: Păi, nu urați pe la fereastră,

Vă poftesc pe toți în casă!

Am o fată și-i frumoasă

Și mai am eu multe fete,

Stau cu nasul în perete

Și cu urechea la fereastră,

Ascultă povestea voastră.

Ur. 1 Bună vreme, gospodari,

Oameni buni și fete mari,

Am venit din depărtare

Să vă zicem o urare

Că-i ajuns de sărbătoare.

De când umblăm și urăm,

Curți ca astea nu aflăm,

Așa-nalte, luminate,

Pe temelii de piatră așezate,

De meșteri iscusiți lucrate

Roata, măi!

Hăi! Hăi!

Ur. 2 Aho! Aho, copii și frați,

Ia poftim de m-ascultați,

Că știu multă urătură,

C-am mâncat multă friptură,

SIMPOZIONUL „UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

Și de multă ce-am mâncat
C-un ciolan m-am înecat,
Ajutați-mă, flăcăi,
Hăi! Hăi!

Ur.3 Noi nu urăm la toată casa,
Numai la fete frumoase,
Unde-i rost de stat la masă,
Și de strâns puțin în brațe,
Și de sărutat cu dulceață.
La urechi cu clopoței,
Și la trup cu zurgălăi,
Mai mânați boii, flăcăi!
Hăi! Hăi!

Ur. 4 Noi venim din altă casă
Tot frumoasă și aleasă,
Gospodari-acelei case
Au făcut o cernătură
Și-au făcut o-mpletitură,
Și-au cernut un sac
Și-au făcut un colac
Mare și rotat
Pe piatra morii măsurat.
Cu drugul carului răsturnat,
Cu zahăr zăhărit,
Cu miere îndulcit,
Ia mai chiuți, flăcăi!
Hăi! Hăi!

Ur.5 Și au scos colacul din cuptor
Și l-au pus în tindă să se răcească,
Și-o pus-o pe-o babă să-l păzească,
Și-o venit un dușman de motan
-Miau! Miau! Să-l ieie,
Da baba să nu-l deie,
Mai vesel, flăcăi!
Hăi! Hăi!

Ur. 6 L-a rupt în două
Ne-a dat și nouă,
L-a rupt în trei,
I-a dat și lui badea Andrei,
L-a rupt în patru
Și a hrănit tot satul
L-a rupt în cinci
Și a dat la feciori cu opinci,
L-a rupt în mai multe bucățele
A dat și la cei cu ciuboțele.

Ur.1 Noi de urat v-am mai ura, cucoane,
Dar nu mai putem de foame,

SIMPOZIONUL „UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

Că tot satul am umblat
Și nimic n-am câștigat.

Ur.2 De urat am mai ura,
Dar ni-i că vom însera
Pe la curtea D-voastră.
Departa de casa noastră.

Ur.3 Să trăiți, boieri mai,
Să nu bănuți,
Cu bacșiș să ne mulțumiți
Cu pahare pline să ne cinstiți!

Ur.4 Bucurie și veselie
În această casă să fie,
La anul și la mulți ani!
Opriți aici! Ho-aho!

Gafița: Bine ați venit, flăcăilor!
Poftim intrați
Și la muncă ne-ajutați!

Ilena: Primiți pâine și sare
La a noastră șezătoare! (**le dă pâinea cu sare**)

Ileuța: Ia, fetelor, să le arătăm băieților de ce suntem bune. (Lasă lucrul, își spală mâinile, și încep a împleti colaci.)

B3 Da, nu ne-a reușit să dezbatem fetele de la lucru!
Vai, dar ce colaci frumoși au împletit!

Ileuța: Da ce-ați crezut voi? Cât băieții tăi pălăvrăgeau, fetele mele munceau.

F1 Cât împleteam colacii aceștia drăguți, ne-am sfătuit să brodăm flăcăilor câte o băsmăluță.

B4 N-avem nimic împotriva, dar cât vă mai odihniți, vă invităm la un dans

B1 Da, fetelor, văd că țopăți bine, dar să vedem și la brodat veți fi atât de harnice?

(fetele încep a lucra, una zice):

Ileana:-Fetelor, da noi haideți să-i încercăm pe băieții noștri și pe oaspeți cât sunt de isteți la ghicit ghicitori:

G.1 Câte ouă face găina pe lună?

G.2 Au mers la lucru în pădure doi tați și doi feciori. Au luat cu dânșii de mâncat trei ouă.
După ce au lucrat, au mâncat fiecare câte un ou. Cum de le-a ajuns câte un ou la fiecare

G3 La fiecare zi de naștere a fetei sale un tată pune în într-o pușculiță 10 lei. Când fetița a împlinit 16 ani, au deschis pușculița și acolo se adunase 40 de lei. De ce numai 40?

B1 E vesel la sărbătoarea noastră, dar parcă ar lipsi ceva. Vă dați seama pe cine îl am în vedere?

F1 E ger cumplit și drumu-i greu
În noaptea de Ajun,

Dar cred c-o să vină și azi
Bătrânul Moș Crăciun.

F2 S-o fi rătăcit nișel.

B2 Cum așa? Nu-i mititel!

F3 Hai cu toții să-l strigăm!

Toți: Moș Crăciun! Moș Crăciun!

Noi te așteptăm de-acum!

(Apare Moș Crăciun, îi salută)

SIMPOZIONUL „UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

Ileana: Hai pofteste, Moș Crăciun,
Alege-ți un loc mai bun,
Ești oaspetele de onoare
La a noastră șezătoare.

Moș Crăciun: Prin vifornița de-afară
Am venit la șezătoare,
Calea s-a întroienit,
Nu-i chip drumul de găsit.
Hai spuneți, copii sprintari,
Ați crescut puțin mai mari,
Într-un an ce a trecut
Ghidușii câte-ați făcut?

B4 Am trecut peste o mie
Și nu știm câte-o să mai fie!

Moș Crăciun: Da cu școala cum mai stați?

B1 Muzica îmi place mult,
Și mi-i dragă s-o ascult,
Însă eu nu pot cânta,
N-am auz, nici n-oî avea!

B2 Iarbă verde și-o urzică
Îmi place educația fizică,
De e frig, sau de e soare,
Noi vrem numai alergare!

F1 Moș Crăciun! Moș Crăciun!
Tu ești moșul cel mai bun,
Te rugăm să fii atent
La-ntrebări să ne răspunzi corect!
Unde este țara ta?

F2 E adevărat că-n ea
Sunt toți oamenii de nea?
Că la școala-n care-nvață
Au în clasă bănci de gheață?

F3 Că acolo te poți da
Anu-ntreg cu sania?

Moș Crăciun: E adevărat, copii,
Țara asta voi n-o știți,
Este-o țară-ndepărtată,
Numai din ghețari formată,
Cît de tare ați dori,
În ea nu veți nimeri.
Nu vă pot lua-ntr-o țară,
Unde nu eprimăvară,
Însă v-am adus ceva,
Care vă va bucura:
Bombonele, ciocolată
Pentru-ntreaga voastră ceată.
(Moșul le împarte cadourile)

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

F2 Moș Crăciun! Moș Crăciun!

Sărbătoarea e în toi,

Toți copiii-n glas o spun:

Să mai intri pe la noi!

Gafița: Ia haideți să cântăm și să dansăm împreună cu moșul !

Cântecul „Moș Crăciun”

(Moșul își ia rămas bun)

F3 Moș Crăciun, la revedere,

Ai fost cu noi atât de bun,

Ne-ai făcut mare plăcere,

Îți dorim cu toți: „Drum bun!”

(Moșul pleacă)

Gafița: Mămucă, ia vezi ce-i cu colacii în cuptor!

Moșul: Am glumit noi azi cu toții,

Da baba me are emoții,

Se gândește, socotește,

Câți colaci îi trebuiește?

Baba: Dă-i lui Lică, lui Bulică

Și-apoi chiar rămâi cu nică!

Moșul: Hai, babă, nu fi zgârcioabă,

Treci mai repede la treabă!

Vezi colacii de nu crapă,

Că îmi lasă gura apă.

Baba: Măi moșnege, nu trăim ca să mâncăm, ci mâncăm ca să trăim!

Moșul: D-apoi omul nu trăiește cu vânt! Pe om mâncarea-l ține!

Baba: Ei hai să vă dea mătușa la toți câte-o bucată. (Le împarte tuturor din colac)

B1 Mulțumim! Mulțumim

De acești colaci

Mândri și rotați

Ca pe piatra morii măsurăți!

B2 Noi vă zicem, gospodari,

Rămas bun și „la mulți ani!”

F4 Anul Nou acum sosește,

Iar cel vechi ne părăsește.

F5 Noi cu toții azi în cor

Vă urăm tuturor

Ca Noul An să vă fie

Plin numai de bucurie!

F6 Să v-aducă ce doriți

Și la mulți ani să trăiți!

Toți: Să trăiți!

Să-nfloriți,

Ca merii, ca perii,

În mijlocul primăverii,

Ca toamna cea bogată

De toate-ndestulată,

La mulți ani cu sănătate,

SIMPOZIONUL „UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

Da-v-ar Dumnezeu de toate!

Baba: Mulțumim! Mulțumim!

Moșul: Să mai veniți și la anul, că mi-ați umplut sufletul de bucurie, flăcăi și fete, să nu dați uitării tradițiile, obiceiurile din strămoși. Să fiți sănătoși și să le transmiteți și copiilor voștri.

P1 Când vom sta în capul mesei,

La cele sfinte sărbători,

Să ne-amintim de cei străbuni,

Că ei ne vor a fi mai buni,

Folclorul ce l-am moștenit,

Să-l păstrăm neprihănit,

Căci prin el cu noi trăiește,

Tot ce-i sfânt și omenește.

P2 S-avem parte de noroc,

De-o viață plină cu rod,

De fericire și de pace,

C-aceasta omului îi place,

PROIECT EDUCAȚIONAL
ROMÂNIA - ȚARA DIVERSITĂȚII

Prof. Ciocoi Doina

Școala Gimnazială ”Mircea Eliade” Cernavoda

Programă școlară : România - țara diversității

Propunător: Prof. înv. primar Ciocoi Doina

Nivel de școlaritate: Clasa a IV-a

Durata: 1 an școlar

Număr de ore pe săptămână: 1 oră

Argument

Un opțional integrat de istorie și geografie pentru clasa a IV-a reprezintă o inițiativă valoroasă care poate aduce multiple beneficii elevilor. Prin combinarea acestor două discipline, copiii au oportunitatea de a descoperi lumea într-un mod interdisciplinar. Legătura dintre trecut și prezent, între evenimente istorice și contextul geografic, îi ajută pe elevi să construiască o înțelegere mai profundă a lumii în care trăiesc. Le dezvoltă gândirea critică și spiritul de investigație. Activitățile practice, proiectele și experimentele pot stimula curiozitatea elevilor și îi pot încuraja să caute răspunsuri la întrebări. Le poate îmbunătăți abilitățile de comunicare și colaborare. Lucrând în echipă la diverse proiecte, elevii își dezvoltă abilitățile de a-și exprima ideile, de a asculta și de a colabora cu ceilalți. Acest opțional este o oportunitate de a cultiva interesul pentru învățare pe tot parcursul vieții. Printr-o abordare atractivă și interactivă, istoria și geografia pot deveni discipline favorite, stimulând dorința de a continua să exploreze și să învețe lucruri noi.

Opționalul se aliniază cu obiectivele generale ale curriculumului pentru clasa a IV-a, aprofundând și completând cunoștințele dobândite la disciplinele de bază. Având libertatea de a adapta conținutul și activitățile la interesele și nevoile specifice ale elevilor, orele devin mai interesante și mai eficiente. Utilizarea unei game variate de resurse didactice: hărți, globuri, atlase, filme documentare, jocuri didactice, materiale autentice (documente istorice, obiecte de muzeu etc.), dar și activitățile practice, precum realizarea de machete, vizite la muzee sau excursii în natură, vizitarea unor comunități minoritare pot contribui la o învățare mai eficientă și mai durabilă. Opționalul poate fi integrat cu alte discipline, precum limba și literatura română, matematica, artele vizuale, pentru a crea legături între diferite domenii de cunoaștere.

În concluzie, un opțional integrat de istorie și geografie pentru clasa a IV-a poate fi o experiență de învățare deosebită, un ajutor important pentru orele prevăzute în trunchiul comun, dar și o modalitate de a trata aceste discipline într-o formă mult mai atractivă.

Competența generală:

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

Formarea unei atitudini pozitive față de studiul geografiei și al istoriei, cultivând curiozitatea față de explorarea lumii înconjurătoare

Competențe specifice:

CS1: Să recunoască comunitățile etnice minoritare care trăiesc în România alături de comunitatea românească (maghiari, rromi, ucrainieni, germani, turci, tătari, ruși-lipoveni, croați, sârbi, sloveni, bulgari, greci, evrei etc.)

Exemple de activități de învățare

- Vizionarea de filme documentare despre viața și cultura comunităților etnice minoritare din România
- Prezentarea unor exemple de personalități române de origine etnică minoritară care au adus contribuții importante în diferite domenii (știință, artă, sport)
- Organizarea de dezbateri pe teme legate de importanța respectării diversității culturale și despre provocările integrării comunităților etnice minoritare
- Identificarea asemănărilor și deosebirilor între două comunități etnice diferite

CS2: Să aprecieze diversitatea culturală a României (obiceiuri, porturi populare, meșteșuguri tradiționale)

Exemple de activități de învățare

- Jocuri de rol în care elevii trebuie să interacționeze cu persoane din diferite culturi, învățând astfel să comunice eficient și să rezolve conflictele
- Studierea unor opere literare care prezintă aspecte ale vieții comunităților etnice minoritare din România
- Invitarea unor membri ai comunităților etnice minoritare să vină la școală pentru a povesti despre viața lor și despre cultura lor
- Învățarea unui dans tradițional al rromilor/ rușilor-lipoveni/ turcilor din Dobrogea
- Jocuri online de identificare a obiectelor sau a vestimentației specifice unei comunități etnice minoritare din România

CS3: Să descopere gastronomia comunităților întâlnite pe teritoriul patriei noastre

Exemple de activități de învățare

- Organizarea de dezbateri pe teme legate de importanța alimentației sănătoase și a produselor locale
- Studierea unor rețete tradiționale românești, lipovenești, turcești, ungurești și identificarea ingredientelor, a modului de preparare și a semnificației culturale a acestora
- Degustări de mâncăruri tradiționale turcești, ungurești, lipovenești
- Crearea unor meniuri pentru o cină tradițională românească, ținând cont de specificul diferitelor regiuni
- Realizarea de postere/pliante care să promoveze unicitatea unei comunități etnice minoritare din România

Evaluarea se realizează prin intermediul:

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

- ✓ Proiectelor: Realizarea de postere, pliante de promovare a unei comunități etnice minoritare din România
- ✓ Chestionarelor cu întrebări deschise și închise despre istoria, cultura și contribuția comunităților etnice
- ✓ Testelor practice de identificare a obiectelor și simbolurilor culturale
- ✓ Portofoliilor: Colectarea de imagini, texte și alte materiale legate de diversitatea etnică a României, reflecții personale asupra importanței respectării diversității

Indicatori de performanță

CS1: Să recunoască comunitățile etnice minoritare care trăiesc în România alături de comunitatea românească (maghiari, romi, ucrainieni, germani, turci, tătari, ruși-lipoveni, croați, sârbi, sloveni, bulgari, greci, evrei etc.)

Bazal: Indică regiunile în care sunt concentrate anumite comunități etnice, prezentând pe scurt caracteristici generale ale unei comunități etnice (limbă, obiceiuri, religie)

Superior: Propune activități care să promoveze conviețuirea pașnică între diferitele comunități etnice, subliniind importanța respectării diversității etnice

CS2: Să aprecieze diversitatea culturală a României (obiceiuri, porturi populare, meșteșuguri tradiționale)

Bazal: Descrie pe scurt semnificația unui obicei sau a unui element de port popular, încadrându-l corect în categoria culturală corespunzătoare

Superior: Realizează o prezentare coerentă despre diversitatea culturală a unei regiuni, integrând informații despre obiceiuri, port și meșteșuguri, exprimând opinii personale fundamentate despre importanța păstrării tradițiilor culturale

CS3: Să descopere gastronomia comunităților întâlnite pe teritoriul patriei noastre

Bazal: Identifică principalele ingrediente și preparate culinare caracteristice unor regiuni ale țării, reușind să descrie pe scurt istoria și semnificația culturală a unui preparat tradițional

Superior: Descompune un preparat complex în componentele sale și explică rolul fiecăruia, apoi realizează o scurtă cercetare despre originea și evoluția preparatului

BIBLIOGRAFIE:

- ✓ Programa școlară pentru disciplina istorie, clasa a IV-a, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 5003 / 02.12.2014
- ✓ Programa școlară pentru disciplina geografie, clasa a IV-a, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 5003 / 02.12.2014
- ✓ Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului național în România, document de politici educaționale, https://www.edu.ro/sites/default/files/DPC_31.10.19_consultare.pdf
- ✓ Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, Centrul de Didactică și Educație Permanentă, Coordonatori Aurel Ardelean, Octavian Mândruț, *Didactica predării competențelor*, „Vasile Goldiș” University Press ARAD – 2012 <https://www.uvvg.ro/docs/cercetare/cdep/Didactica-competente-final.pdf>

TRADITII SI OBICEIURI GRECESTI

Prof. Cosma Eleonora, Prof. Frangopol Daniela
Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida” Constanța

Încă din 1918, comunitățile elene erau extrem de puternice în ținuturile dobrogene. Grecii aveau școlile lor, bisericile, cinematografele, lăcașele de ocrotire socială, bănci proprii. Toleranța autorităților și a românilor simpli era maximă, între români și greci nefiind cunoscute în istorie conflicte de nici un fel. Una dintre cele mai vechi comunități de greci din România se află în comuna Izvoarele, din județul Tulcea, stabilită aici în urmă cu două sute de ani. Aceștia își păstrează cu strictețe obiceiurile și tradițiile, dovadă fiind multitudinea de sărbători și tradiții care marchează originile și cultura acestora. Oamenii de aici și-au păstrat frumusețea obiceiurilor aduse din Grecia, dar au și împrumutat din tradițiile românilor și ale vecinilor bulgari. Au nume românești, vorbesc grecește, iar costumele populare seamănă mult cu cele din Bulgaria. De la bulgari ei au adoptat obiceiul numit „**udatul mirelui**” (băieții abia căsătoriți sunt băgați cu capul la uluc) sau „**ziua babei**” – zi în care femeile fac ce poftesc și petrec până dimineața, fără bărbați. Unul dintre obiceiurile semnificative pentru greci este „**Dragomanul**” când, de Sfântul Ion, flăcăii intră cu calul frumos împodobit chiar în casa fetei iubite, oferindu-i vorbe dulci și colaci împlețiți ca semn al dragostei. Un alt obicei grecesc este cel de Florii, la „**Lăzărel**”, când fetele de până la 16 ani cântă și primesc ouă, bani, făină, și la final rostogolesc sita, pentru ca vara să fie bogată. De „**Horhumbal**” băieții se întrec în a face focuri mari pe dealuri, iar la „**Elefterio**”, femeile torc și stau la povești în jurul unei gropi plină de jar. Obiceiurile de Paști sunt ecoul tradițiilor vechi grecești pe care religia creștină le-a acceptat și pe parcursul timpului și le-a însușit. Acestea alcătuiesc o verigă vie de legătură între trecut și prezent.

Aceste tradiții sunt rezultate din contopirea sărbătorilor creștine clasice cu cele păgâne, pe care creștinismul a încercat în zadar să le desființeze. Astfel, pentru a oferi satisfacție fie și în parte acelei părți a populației (în parte agricolă) înrădăcinată în vechile credințe, sfinții au luat locul eroilor și ai zeilor, îndeplinind chiar și activități atribuite acestora din urmă. Costumul grecesc prezintă aceleași caracteristici cu ale costumului bulgăresc. Identificăm aceleași elemente care amintesc de influența balcano-orientală: brâu, zale, salbele din monede turcești. Este de menționat prezența în costumul tradițional, ca piesă cu valoare ritualică a unei legături de cap numită „bulul”. Acest costum se poartă încă în zilele de sărbătoare, în ceremonialul unor obiceiuri („Lăzărelul”, „Ziua babei”).

De sute de ani, pe 8 ianuarie, comunitatea greacă serbează Ziua Babelor. Tradiția este păstrată cu sfințenie și reprezintă unul dintre elementele specifice comunității din Izvoarele. Unul dintre obiceiuri este ca pe 8 ianuarie bărbații să se ocupe de toate treburile gospodărești, în timp ce femeile se gătesc și pleacă la distracții. „Noi facem pe femeile în casă, ele nu pun mâna pe nimic, se gătesc de dimineață, apoi pleacă și petrec între ele, doar femei, noi nu avem voie să intrăm, mergem când termină petrecerea și le luăm acasă”, povestește primarul comunei Izvoarele, Niculache Peiciu. Un alt obicei, de Ziua Babelor, este reprezentat de un ritual, în cadrul căruia moașele stau în jilțuri în timp ce prin fața lor trec zecile de familii ale căror copii au fost moșiți de ele. Familiile care au un copil mai mic de un an aduc diverse plocoane, precum colaci, o găină friptă și o sticlă cu vin. „Toate aceste obiceiuri arhaice precreștine în

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

continuitatea celor creștine sunt păstrate și în ziua de astăzi și trimit spre ritualurile de fertilitate și bogăție de altădată”

Conform tradiției **Lăzărelul** este o sărbătoare dedicată renașterii vegetației în cursul primăverii. În ciuda faptului că numele sărbătorii are origini creștine - fiind vorba de sâmbăta învierii lui Lazăr în calendarul ortodox -, în lumea satului românesc acesta perpetuează obiceiuri mult mai vechi. Potrivit legendei, Lăzărică a fost un tânăr care i-a cerut mamei sale să îi facă plăcinte și apoi s-a dus cu oile la păscut. Urcat într-un copac, ca să scuture niște muguri pentru oițe, și-a amintit de plăcinte și s-a grăbit să coboare să ajungă la ele cât mai repede. Dar din cauza grabei a căzut din copac și a murit. Sora lui, când l-a găsit, l-a plâns până a murit și ea și, de atunci, a rămas obiceiul jelirii morților. O altă legendă spune că logodnica lui a murit bocindu-l, iar surorile lui i-au luat trupul, l-au spălat în lapte dulce de oaie și l-au îngropat. Dar Lăzărică renaște sub formă de flori și iarbă, iar jelirea surorilor sale se transformă într-o horă veselă. Etnologi precum I. Ghinoiu consideră că Lăzărică din mitologia românească se înrudește cu zeii vegetației din alte culturi, care mor și renasc anual, simbolizând ciclul vegetal.

În amintirea tragediei, fetele din sat umblau în această zi din casă în casă cu Lăzărelul. În fruntea lor se afla Lăzărica, cea mai frumoasă dintre ele. Desigur, tradiția nu ne spune cum reușeau fetele să se pună de acord între ele, care este cea mai frumoasă, și nici cercetătorii etnografi încă nu au reușit să afle, dar acest aspect este mai puțin important. Ceata fetelor, în frunte cu Lăzărica îmbrăcată în haine de mireasă, juca un mic joc în fiecare casă vizitată, cântând pățania lui Lăzărică. Fetele se prindeau în horă, iar în mijlocul lor juca și cânta Lăzărica. La sfârșit primeau ouă și plăcinte.

În sâmbăta “Floriilor”, până nu demult, se practică obiceiul de a umbla cu “Lăzărelul”: trei fete (una dintre ele mascată în bărbat, în țigan) umblau din casă în casă cu cântece și dansuri. Bătrânii spun că acest ritual este închinat amintirii lui Lazăr-persoana ce reprezintă vegetația primăverii, a pământului. Drept răsplată, gospodarii le dau oua:

*Lăzărel cu piatra verde
Da mi-i frica câte-oi pierde,
Că te-am mai pierdut odată
Și te-am cătat țara toată,
Și te-am găsit la țigani,
La țigani între coscani,
Cu mătura, măturându
Și batista fluturându,
Și papucii plescăindui.*

Obiceiul este practicat de trei fete : una îmbrăcată în moș, alta în babă, cu fața acoperită cu un șal negru. Fața acoperită a băbuței simbolizează ocrotirea grânelor. Lăzărelul este un ritual de primăvară, practicat la aruncarea sălcioarei. Flăcăii se îmbracă în “dranguleci” (pălării și panglici roșii) iar fetele – în mirese. La dans, fetele lasă plasa peste ochi.

SIMPOZIONUL „UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

Tot în perioada aceasta are loc și "nunta urzicilor", când urzicile înfloresc și nu mai sunt comestibile . În unele zone ale țării fetele puneau în această seară o oglindă și o cămașă curată sub un păr altoit, pentru ca dimineața să răsară soarele peste ele. Cu aceste două obiecte se făceau apoi farmece de dragoste și sănătate. La sfârșitul acestei zile, la miezul nopții spre duminica Floriilor, fetele satului fierbeau în apă, salcie cu busuioc și ciucurii prapurilor folosiți la înmormântarea unei fete mari, apoi se spălau cu soluția rezultată pe cap, ca să aibă părul frumos și strălucitor și să fie plăcute de flăcăi, ca busuiocul. Apa se arunca la rădăcina unui păr, ca fata să înflorească precum pomul respectiv și băieții să se uite la ele ca la un păr înflorit. Dar să fim atenți: tradiția spune că cei care nu țin Lăzărelul se vor umple de pistru.

Bibliografie :

- <https://www.spiruharet-tulcea.ro/resurse/greci.pdf>
- <https://thessalygreetaverna.ro/grecia-si-romania/>

PROIECT EDUCAȚIONAL COLABORAREA EUROPEANĂ PRIN PROIECTE ETWINNING

Prof. Nina – Cătălina Costin

Liceul Teoretic „Anghel Saligny” Cernavoda

Programul eTwinning, o inițiativă cheie a Comisiei Europene, a transformat peisajul educațional european, oferind profesorilor și elevilor oportunitatea de a se conecta, colabora și învăța unii de la alții într-un mediu virtual sigur și stimulant. Acest studiu explorează impactul și beneficiile colaborării europene facilitate de proiectele eTwinning, analizând modul în care acestea contribuie la dezvoltarea competențelor transversale, la îmbunătățirea rezultatelor învățării și la promovarea unei cetățenii europene active.

eTwinning funcționează ca o platformă online care permite școlilor din țările participante să găsească parteneri pentru proiecte educaționale comune. Aceste proiecte, variind de la schimburi culturale simple la inițiative complexe de învățare bazată pe proiecte, sunt integrate în curriculum și implică utilizarea tehnologiilor digitale. Flexibilitatea programului permite profesorilor să personalizeze proiectele în funcție de nevoile specifice ale elevilor și de obiectivele lor educaționale.

Unul dintre cele mai semnificative beneficii ale eTwinning este promovarea **competențelor cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții**. Elevii implicați în proiecte eTwinning își dezvoltă abilitățile de comunicare în limbi străine, gândirea critică, rezolvarea problemelor, colaborarea și competențele digitale. Interacțiunea cu elevi din culturi diferite le lărgeste orizonturile, le stimulează empatia și înțelegerea diversității, elemente cruciale pentru formarea unor cetățeni europeni responsabili și conștienți.

Din perspectiva profesorilor, eTwinning oferă o platformă valoroasă pentru **dezvoltarea profesională continuă**. Participarea la proiecte le permite să își îmbunătățească competențele pedagogice, să exploreze noi metodologii de predare și să își extindă rețelele profesionale. Schimbul de bune practici cu colegi din alte țări contribuie la inovarea educațională și la adaptarea la provocările unui sistem de învățământ în continuă evoluție.

Impactul eTwinning se extinde și asupra **îmbunătățirii rezultatelor învățării**. Proiectele practice și colaborative îi motivează pe elevi, le sporesc angajamentul și le oferă contexte autentice pentru aplicarea cunoștințelor. Abordarea transdisciplinară, frecvent întâlnită în proiectele eTwinning, facilitează o înțelegere mai profundă și mai conectată a conceptelor.

În concluzie, proiectele eTwinning sunt mai mult decât simple activități online; ele sunt un catalizator pentru **colaborarea europeană autentică**, contribuind la construirea unei comunități educaționale vibrante și interconectate. Prin promovarea schimburilor culturale, a dezvoltării competențelor și a inovației pedagogice, eTwinning joacă un rol esențial în pregătirea tinerei generații pentru provocările și oportunitățile unei Europe unite și globale.

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

Anul școlar 2024 – 2025, a adus în prim-plan șase proiecte eTwinning inovatoare și captivante la liceul nostru, demonstrând angajamentul față de educația europeană și dezvoltarea elevilor. Aceste proiecte au oferit oportunități unice de învățare și colaborare, depășind granițele tradiționale ale sălii de clasă. Voi detalia trei proiecte în care am colaborat ca partener.

Proiectul eTwinning LinguaMath, derulat în perioada octombrie 2024 – mai 2025

LinguaMath a fost un proiect inovator care și-a propus să exploreze intersecțiile dintre învățarea limbilor străine și matematică. Obiectivul principal al proiectului a fost de a demonstra că matematica poate fi un limbaj universal care facilitează comunicarea interculturală, iar învățarea limbilor străine poate îmbunătăți înțelegerea conceptelor matematice. Elevii au colaborat la crearea de resurse bilingve legate de matematică, cum ar fi glosare de termeni matematici în diferite limbi, jocuri educative. Activitățile proiectului au inclus prezentări video în care elevii au explicat concepte matematice în limbi diferite, creând astfel un mediu de învățare dinamic și interdisciplinar. Proiectul a încurajat gândirea critică, rezolvarea problemelor și comunicarea eficientă, contribuind la dezvoltarea competențelor lingvistice și matematice în egală măsură.

De exemplu, o activitate derulată a fost Ziua Pi: <file:///Users/nina-catalinacostin/Desktop/PROIECTE:Concursuri%202024-2025%20/Proiect%20eTwinning%20LinguaMath/Presentation1.pptx%20-%20Microsoft%20PowerPoint%20Online.html>

Proiectul eTwinning Green Thrive, derulat în perioada martie – septembrie 2025

Green Thrive este un proiect dedicat educației ecologice și sustenabilității, cu scopul de a conștientiza elevii cu privire la problemele de mediu și de a-i încuraja să adopte un stil de viață responsabil. Prin activități colaborative, elevii explorează teme precum schimbările climatice, poluarea, reciclarea, conservarea biodiversității și energia regenerabilă. Proiectul implică studii de caz locale și globale, campanii de conștientizare, crearea de materiale informative (postere, broșuri digitale, etc), organizarea de evenimente ecologice în școli sau comunități și implementarea de soluții practice pentru reducerea amprente ecologice. Green Thrive își propune să dezvolte la elevi un simț al responsabilității civice, gândirea inovatoare și abilitățile de acțiune pentru un viitor mai sustenabil, încurajând colaborarea și schimbul de idei la nivel european.

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

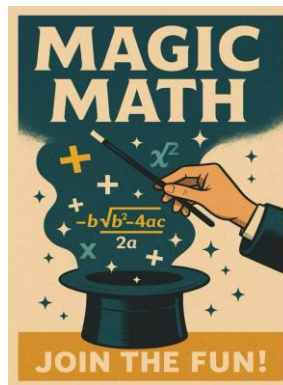

Elevii au creat o carte:

<https://read.bookcreator.com/noJzGpyiOUWWPmx4o5pNjwO6tAK2/1VJkk7jCQqeQ3xGNaSwwJQ>

Proiectul eTwinning Magic Math, derulat în luna iunie 2025

Magic Math a fost un proiect eTwinning conceput pentru a face matematica mai atractivă, interactivă și distractivă pentru elevi. Scopul principal a fost de a spulbera miturile conform cărora matematica este dificilă sau plictisitoare, prezentând-o într-o manieră captivantă și practică. Elevii s-au implicat în activități creative precum crearea de jocuri matematice, rezolvarea de puzzle-uri logice, explorarea trucurilor matematice, aplicarea conceptelor matematice și dezvoltarea de povești care au integrat elemente matematice. Proiectul a încurajat gândirea logică, creativitatea, colaborarea și rezolvarea de probleme, oferind elevilor o perspectivă nouă și pozitivă asupra matematicii. Prin utilizarea tehnologiei, Magic Math și-a propus să stimuleze interesul și încrederea elevilor în propriile abilități matematice.

EMPATIA ȘI COOPERAREA LA CLASELE MICI: METODE DE CULTIVARE PRIN ACTIVITĂȚI DIDACTICE

Prof. înv.primar Cotitu Iuliana
Liceul Teoretic “Anghel Saligny”, Cernavoda

În ciclul primar, formarea caracterului și a competențelor sociale este la fel de importantă precum achizițiile academice. Empatia – capacitatea de a înțelege și a simți emoțiile celorlalți – și cooperarea – abilitatea de a lucra în echipă, în mod constructiv – sunt două competențe socio-emoționale esențiale pentru integrarea armonioasă a copiilor în grupuri și pentru dezvoltarea lor personală.

Încă de la clasele mici, aceste abilități pot fi dezvoltate și consolidate prin activități didactice adaptate, structurate și recurente. Rolul cadrelor didactice este fundamental în acest proces: ele devin ghizi în formarea unor deprinderi care vor influența comportamentul elevilor pe tot parcursul vieții.

De ce este important să cultivăm empatia și cooperarea în ciclul primar?

Studiile educaționale și psihopedagogice arată că elevii empatici și cooperanți sunt mai bine integrați în grup, dezvoltă relații pozitive, gestionează mai eficient conflictele și au un nivel mai scăzut de comportamente agresive. De asemenea, acești copii manifestă o motivație intrinsecă mai mare și o atitudine pozitivă față de școală.

Empatia este un factor esențial în prevenirea bullying-ului și a excluderii sociale, deoarece dezvoltă capacitatea de a înțelege cum se simte celălalt. Copiii care învață să recunoască emoțiile proprii și ale colegilor lor vor manifesta mai rar comportamente agresive sau distructive.

Cooperarea, la rândul ei, dezvoltă simțul apartenenței, responsabilitatea comună și respectul față de reguli. Ea este strâns legată de capacitatea de a comunica eficient și de a găsi soluții împreună, calități utile nu doar în școală, ci și în viața de adult.

Activități didactice pentru dezvoltarea empatiei

Cadrelor didactice pot utiliza o varietate de metode și activități simple, dar eficiente, pentru a încuraja empatia:

- Povești și discuții ghidate – Lectura unor povești cu personaje care trec prin dificultăți sau dileme morale poate fi urmată de întrebări precum: „Cum s-a simțit personajul X?”, „Ce ai fi făcut tu în locul lui?”. Aceste conversații dezvoltă capacitatea de reflecție și deschiderea față de perspective diferite.
- Jocuri de rol – Copiii pot fi puși în situații imaginare în care interpretează roluri diferite (ex: copil nou în clasă, prieten trist, coleg marginalizat), învățând astfel să se pună în

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

locul altuia. Aceste exerciții îi ajută să recunoască emoțiile și să caute soluții pozitive în interacțiuni.

- Jurnalul emoțiilor – La finalul zilei sau al săptămânii, elevii pot desena sau scrie despre o situație care i-a făcut fericiți, triști sau supărați. Discutarea acestor stări în grup promovează empatia și deschiderea emoțională.
- „Ce aş face eu dacă...” – Exerciții simple, bazate pe scenarii morale, îi ajută pe copii să învețe diferența dintre reacțiile egoiste și cele altruiste și să interiorizeze valorile etice.

Activități pentru cultivarea cooperării

Cooperarea nu este un proces spontan; ea trebuie învățată și exersată în contexte structurate:

- Proiecte de grup – Activități interdisciplinare (realizarea unui colaj, a unei machete, a unui afiș, a unei prezentări orale) în echipe, unde fiecare copil are o sarcină clară, stimulează responsabilitatea și lucrul în echipă.
- Jocuri cooperativ-competitive – Spre deosebire de jocurile individuale, cele în care succesul este al echipei întregi încurajează sprijinul reciproc și sentimentul de apartenență (ex: ștafete, concursuri pe echipe, „vânătoarea de comori”).
- Sarcini de învățare în perechi – Lucrul „doi câte doi” pentru a rezolva o problemă, a citi un text sau a crea o poveste dezvoltă ascultarea activă și împărțirea responsabilităților.
- Cercul aprecierilor – La sfârșitul unei activități, fiecare copil oferă un compliment unui coleg pentru felul în care a contribuit la succesul grupului. Astfel, se creează o cultură a recunoașterii și aprecierii între colegi.

Rolul profesorului

Pentru a stimula empatia și cooperarea, profesorul:

- Creează un climat emoțional sigur și pozitiv în clasă, unde elevii se simt acceptați;
- Este un model de comportament empatic și colaborativ în relația cu elevii și colegii;
- Oferă feedback pozitiv și constant, nu doar pentru performanță academică, ci și pentru comportamente sociale adecvate;
- Intervine prompt în situații de excludere sau conflict și le transformă în ocazii de învățare socio-emoțională;
- Promovează reguli clare de respect reciproc și încurajează participarea tuturor elevilor.

Concluzie: Impactul pe termen lung

Cultivarea empatiei și cooperării în învățământul primar are efecte profunde asupra dezvoltării personale și sociale a elevilor. Elevii care cresc într-un mediu care valorizează respectul reciproc, comunicarea deschisă și sprijinul între colegi devin tineri mai încrezători, mai toleranți și mai echilibrați emoțional.

Pe termen lung, aceste abilități contribuie la reducerea conflictelor, la o mai bună integrare în societate și la o mai mare deschidere față de diversitate. Totodată, sunt competențe esențiale pentru succesul academic și profesional, indiferent de domeniul în care elevii vor activa în viitor.

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

Într-o societate în care presiunile și individualismul sunt din ce în ce mai prezente, școala rămâne un spațiu cheie pentru învățarea empatiei, colaborării și responsabilității sociale. Iar acest rol formator începe chiar de la clasele mici.

Bibliografie

- CASEL – Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning. (2023). Social and Emotional Learning: Core Competencies Framework.
- Goleman, D. (1995). Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ. Bantam Books.
- Gordon, T. (2003). Părintele eficient. Editura Curtea Veche.

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

DIVERSITATE ȘI UNITATE ÎN CLASA DE ELEVI*Un echilibru necesar pentru o educație incluzivă și eficientă***Prof. Curcă Alina****Școala Gimnazială nr 39 „Nicolae Tonitza” Constanța**

Într-o lume tot mai interconectată, școala devine un microcosmos al societății: un spațiu în care elevii, cu identități, experiențe, culturi și stiluri de învățare diferite, se întâlnesc zi de zi. Diversitatea în clasă nu mai este o excepție, ci o realitate firească, iar provocarea fundamentală pentru cadrele didactice constă în transformarea acestei diversități într-o resursă valoroasă pentru învățare și dezvoltare.

Ce înseamnă diversitatea în clasă?

Diversitatea poate lua mai multe forme: culturală, lingvistică, etnică, religioasă, socio-economică sau cognitivă. Elevii pot proveni din medii sociale diferite, pot vorbi limbi materne variate, pot avea credințe distincte sau pot avea nevoi educaționale speciale. De asemenea, stilurile de învățare, ritmul de asimilare a informațiilor și interesele fiecărui copil contribuie la complexitatea unei clase.

Această pluralitate nu trebuie privită ca un obstacol, ci ca o oportunitate de a construi o comunitate educațională vibrantă, în care toți copiii se simt valorizați și incluși.

Unitatea – un fundament pentru învățare

Deși fiecare elev este unic, clasa are nevoie de coeziune. Unitatea nu înseamnă uniformitate, ci o cultură comună a respectului, cooperării și empatiei. O clasă unită este una în care diversitatea nu produce excludere, ci solidaritate.

Unitatea se construiește prin relații interumane sănătoase, prin reguli clare și respectate de toți, dar și prin activități care cultivă spiritul de echipă și apartenența. De exemplu, proiectele de grup, învățarea prin colaborare, jocurile educaționale sau campaniile de voluntariat pot stimula sentimentul de comunitate între elevi.

Rolul profesorului – mediator și facilitator al diversității

Profesorul are o misiune esențială: aceea de a transforma clasa într-un spațiu sigur, deschis și echitabil pentru toți copiii. Aceasta presupune:

- Adaptarea metodelor de predare la nevoile și ritmul fiecărui elev;
- Valorificarea identității personale a fiecărui copil în procesul educativ (prin povești personale, tradiții, limbi materne etc.);
- Combaterea stereotipurilor și prejudecăților prin educație civică și multiculturală;

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

- Încurajarea dialogului și ascultării active, astfel încât fiecare voce să fie auzită și respectată.

Empatia, răbdarea și formarea continuă în domeniul educației incluzive devin competențe esențiale pentru cadrele didactice din secolul XXI.

Într-o clasă diversă, profesorul nu mai este doar un transmisător de informație, ci devine un lider educațional cu multiple roluri: mediator între diferențe, facilitator al incluziunii și arhitect al unei comunități unite. Acest rol este esențial pentru transformarea clasei într-un spațiu în care fiecare copil își găsește locul, este respectat și valorizat.

1. Observator atent al fiecărui elev

Primul pas în gestionarea diversității este cunoașterea profundă a elevilor. Profesorul trebuie să observe nu doar performanțele școlare, ci și limbajul nonverbal, emoțiile, comportamentele, modul de relaționare cu ceilalți. Această atenție permite identificarea timpurie a nevoilor speciale, a dificultăților de integrare sau a potențialului creativ al fiecărui copil.

Un profesor empatic și prezent poate descoperi, de exemplu, că un elev retras nu este neinteresat, ci nesigur pe limba română, sau că un copil agitat ascunde o nevoie emoțională neadresată.

2. Adaptarea conținutului și a metodelor de predare

Diversitatea presupune diferențe de ritm, stiluri de învățare și niveluri de înțelegere. Profesorul trebuie să adopte o abordare flexibilă, oferind:

- Materiale diferențiate (fișe variate ca nivel de dificultate);
- Strategii didactice diversificate (jocuri, proiecte, învățare prin descoperire, activități practice);
- Sprijin suplimentar acolo unde este necesar (explicații individuale, tutorat între elevi, colaborare cu învățătorii de sprijin);
- Evaluări variate și formative, care pun accent pe progres și nu doar pe rezultat.

Astfel, elevii nu mai sunt comparați unii cu alții, ci încurajați să evolueze în ritmul propriu, ceea ce duce la creșterea motivației și a încrederii în sine.

3. Promotor al incluziunii și combaterii prejudecăților

Profesorul este modelul de comportament pentru elevi. Atitudinea sa față de diversitate influențează în mod direct atmosfera clasei. Prin gesturi simple dar semnificative – cum ar fi menționarea sărbătorilor religioase diferite, recunoașterea și valorizarea limbii materne a unui elev sau oferirea de roluri egale în activități – cadrul didactic transmite un mesaj puternic: **toți copiii au valoare și merită respect.**

În același timp, profesorul intervine activ în combaterea stereotipurilor și prejudecăților:

- discută cu clasa despre diferențele dintre oameni, promovând toleranța;
- abordează conflictele ca oportunități de învățare socială;
- creează contexte în care elevii învață unii despre ceilalți – nu doar unii *de la* ceilalți.

4. Facilitator al dialogului și colaborării

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

Într-o clasă diversă, comunicarea este esențială. Profesorul creează spații de exprimare liberă și sigură, încurajând elevii să își spună părerea, să asculte activ și să colaboreze. Cercul de discuții, dezbaterile, învățarea în perechi sau în grupuri mixte sunt strategii prin care elevii se cunosc, se respectă și lucrează împreună, în ciuda diferențelor.

Prin întrebări deschise, prin reformularea empatică a ideilor elevilor și prin medierea conflictelor, profesorul construiește punți între copii și modelează comportamente democratice.

5. Constructor de comunitate

Poate cel mai important rol al profesorului într-o clasă diversă este acela de **creator de comunitate**. Nu este suficient ca elevii să fie împreună în același spațiu – ei trebuie să *simtă* că aparțin aceluși grup, că sunt parte dintr-o echipă. Profesorul întărește acest sentiment prin:

- activități de construire a identității colective (jurnale ale clasei, steagul clasei, sloganuri motivaționale comune);
- sărbătorirea reușitelor fiecărui copil, indiferent cât de mici;
- crearea unui climat de siguranță emoțională, unde greșelile sunt acceptate ca parte a învățării.

Într-o astfel de clasă, copiii învață să se sprijine, să se accepte și să-și sărbătorească unicitatea – nu în pofida, ci **datorită** diversității lor.

În concluzie, profesorul este elementul cheie în transformarea unei clase diverse într-una unită. Prin profesionalism, empatie, curaj și creativitate, el construiește o comunitate în care diferențele devin resurse, iar unitatea se clădește în jurul valorilor comune. Este un proces complex, dar profund formator – nu doar pentru elevi, ci și pentru dascăl.

Activități care susțin diversitatea și unitatea în clasă

1. **Ziua culturilor din clasă** – fiecare elev prezintă aspecte din cultura sa (mâncare tradițională, haine, jocuri, muzică).
2. **Jurnalul clasei** – un caiet colectiv în care elevii scriu, desenează sau lipesc colaje despre cine sunt, ce le place, ce vise au.
3. **Regulile clasei – construite împreună** – elevii participă activ la formularea și asumarea regulilor de comportament.
4. **Cercurile de discuții** – spații de dialog în care copiii își exprimă opiniile, își pun întrebări și învață să se asculte reciproc.
5. **Proiecte tematice** – legate de drepturile copilului, diversitate, empatie, sustenabilitate – care implică întreaga clasă în colaborare.

Beneficiile unei clase unite în diversitate

Clasele care reușesc să cultive o atmosferă de respect și unitate în diversitate oferă multiple beneficii:

- **Creșterea performanței școlare** – copiii încrezători și acceptați învață mai eficient.
- **Reducerea comportamentelor de excludere sau bullying** – prin cultivarea empatiei și a cooperării.

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

- **Formarea unor cetățeni activi și responsabili**, pregătiți pentru o societate democratică și pluralistă.
- **Îmbunătățirea climatului școlar** – profesorii și elevii lucrează într-un mediu pozitiv și stimulant.

Concluzie

Diversitatea este o realitate a lumii contemporane și o resursă neprețuită în educație. Unitatea clasei nu înseamnă omogenitate, ci acceptarea diferențelor în cadrul unui cadru comun de valori și reguli. Rolul profesorului este vital în construirea acestui echilibru fragil, dar atât de necesar.

Prin empatie, adaptabilitate și viziune educațională, cadrele didactice pot crea clase în care fiecare elev contează, iar diversitatea devine o punte către unitate – nu o barieră. Într-o astfel de clasă, învățarea capătă sens, iar copiii devin nu doar mai buni elevi, ci și mai buni oameni.

Bibliografie

1. UNICEF România. (2021). Ghid pentru dezvoltarea unui climat școlar incluziv. [Disponibil online la www.unicef.org/romania]
2. European Commission. (2017). *Preparing teachers for diversity: the role of initial teacher education*. Brussels: Publications Office of the European Union.
3. Sălăvăstru, D. (2004). *Psihologia educației*. Iași: Editura Polirom.
4. OECD (2020). *Educating 21st Century Children: Emotional Well-being in the Digital Age*. OECD Publishing, Paris. [<https://doi.org/10.1787/b7f33425-en>]
5. UNICEF România. (2021). *Ghid pentru dezvoltarea unui climat școlar incluziv*. [Disponibil online la www.unicef.org/romania]
6. European Commission. (2017). *Preparing teachers for diversity: the role of initial teacher education*. Brussels: Publications Office of the European Union.
7. OECD (2020). *Educating 21st Century Children: Emotional Well-being in the Digital Age*. OECD Publishing, Paris. [<https://doi.org/10.1787/b7f33425-en>]

PROIECT EDUCAȚIONAL ATELIER „TRADIȚII LOCALE”

Prof. Eftimi Sorina
Școala Gimnazială „Lucian Grigorescu” Medgidia

Propunem această activitate, la nivelul celor două colective de elevi din clasa a VI-a, din Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” din Medgidia, în ideea implicării și sensibilizării elevilor față de identitatea locală și zonală. Tinerile generații nu își cunosc îndeajuns originile și au foarte puține cunoștințe despre tradițiile și obiceiurile locale, iar Municipiul Medgidia s-a făcut remarcant prin multiculturalitate.

Acest proiect își propune formarea și dezvoltarea conștiinței unei identități locale și zonale în rândul elevilor, stimularea creativității artistice a elevilor, sensibilizarea comunității cu privire la necesitatea activităților de voluntariat, dezvoltarea unor atitudini pozitive față de mediul local.

Temele abordate vor fi diverse, pornind de la evenimente importante din viața comunității, personalități, obiceiuri (dansuri, port popular și rețete culinare).

Elevii își vor dezvolta abilități socio-emoționale, deprinderi de lucru în echipă, atașament față de grupul și etnia de care aparțin.

Scop:

Valorificarea și prezervarea tradițiilor și obiceiurilor locale

OBIECTIVE GENERALE ALE PROIECTULUI:

- O1. Promovarea valorilor identității locale românești și etnice în rândul elevilor și al comunității, în concordanță cu valorile europene;
- O2. Formarea și dezvoltarea conștiinței unei identități locale în rândul elevilor;
- O3. Stimularea creativității artistice a elevilor;
- O4. Diversificarea activităților educative;
- O5. Dezvoltarea unor atitudini pozitive față de mediul local.

Beneficiari direcți:

- elevi ai celor două clase a VI-a, implicate în proiect

Beneficiari indirecți:

- părinții elevilor și locuitorii celor două comune
- personalități locale (mediul de afaceri, hoga, profesori)
- personalul auxiliar din școală (bibliotecar, mediator școlar)
- comunitatea

Resurse :

SIMPOZIONUL „UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

- umane: 35 elevi, părinți, bibliotecar, mediator școlar, membri ai comunității (persoane din mediul de afaceri, hoga, consilieri locali)
- materiale: materiale reciclabile, cartoane, carioci, creioane colorate, acuarele, hărți, tablă interactivă
- financiare: conform bugetului prevăzut în proiect

Rezultate așteptate:

- implicarea activă a cel puțin 35 de elevi din cele două clase
- implicarea a cel puțin 3 personalități locale în activitățile din proiect ;
- produse ale activităților: album foto, ghid de bune practici
- implicarea a cel puțin 6 membri ai comunității (hoga, primar/consilier, alt membru)
- realizarea unei mape/portofoliu cu produse ale activităților elevilor (desene, colaje, compuneri, felicitari, machete etc.)
- realizarea a unei expoziții cu produse ale activității elevilor
- realizarea unui jurnal cu impresii

Mediatizare:

- afișarea programului de activități în locuri accesibile elevilor și părinților;
- expunerea unor fotografii din activitățile realizate;
- raportarea atelierului și a rezultatelor înregistrate în comisiile metodice și în consiliile profesionale
- diseminarea rezultatelor prin intermediile revistelor școlare și a grupurilor închise de facebook;
- prezentarea atelierului în cadrul ședințelor cu părinții.

Monitorizarea:

- se realizează prin raportări lunare

Evaluare:

- Chestionare
- Fișa de evaluare a atelierului
- Portofoliul/Mapa cu produsele activității și documentele atelierului

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR

Nr. Crt.	Activități	Obiective	Modalități de realizare/descrierea activității	Locul desfășurării	Mijloace	Evaluarea activității	Durata/data
1.	<i>Să ne cunoaștem!</i>		-Orientare pe hartă, repere istorico-geografice referitoare la Municipiul Medgidia -Sultanul Abdul Medgid --Activități de identificare a trăsăturilor definitorii ce le caracterizează personalitatea	Sală de clasă	Harta localității Internet: aplicație Google Earth	Fise de evaluare Fișe de lucru, Fișe de prezență	3 ore
2.	<i>Sarbători religioase musulmane</i>		- Tradiții și obiceiuri musulmane- selectarea unor informații referitoare la sărbătorile importante religioase Naurez Nevruz Kurban Bayram Ramazam Bayram	Sala de clasă Geamie	Aparat foto Accesare internet	Album foto Pliant sărbători, calendar al sărbătorilor musulmane	4 ore
3.	<i>Port și tradiții</i>	O1 O2 O4, O5	Vizită la Sediul Uniunii Democrate Turco-Tătare din România- filiala Medgidia	UDTTMR	Aparat Foto Costume populare tradiționale	Chestionare Album foto Fișe de prezență	3 ore
4.	<i>Bucuria mărtisorului</i>	O1 O2 O3	Atelier de creație pentru confecționarea de mărtisoare din materiale reciclabile și a unor felicitări; -Compuneri/eseuri/referate pe tema „Mărtisorul în literatură” (Ion Creangă) -Fișă de lectură/jurnal privind un text care vorbește despre obiceiul mărtisorului	Sala de clasă	Materiale reciclabile	Chestionare Expoziție Fișe de prezență	4 ore

SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

			-Organizarea unei expoziții cu produsele activității				
5.	<i>Povești de succes ale comunității</i>	O1 O2 O4 O5	- Vizită la fabrica de dulciuri „Sultan,,	SC Sultan Prodexim SA	Aparat foto	Chestionare Fișe de prezență	2 ore
6.	<i>Povești de succes ale comunității</i>	O1 O2 O4 O5	- Vizită la fabrica de mase plastice StrerkPlast	SC Strerkplast SA	Aparat foto	Chestionare Fotografii Fișe de prezență	2 ore
7.	Invitați speciali – <i>Micii reporteri</i>	O1 O2 O3	- Desfășurarea unei activități în prezența unor oficialități ale Municipiului Medgidia - Reporteri pentru o zi	Sala de clasă	Masă rotunda Interviu acordat de invitați	Diplome Chestionare Fișe de prezență	2 ore
8.	Elaborarea Albumului Atelierului	O2 O3 O4	- Selectarea Materialelor elaborate pe parcursul derulării atelierului -Elaborarea unor scurte prezentări personalizate referitoare la impactul atelierului asupra activității lor acasă, în școală, în comunitate	Cabinet informatică	Laptopuri Imprimantă Toner Cartoane Hârtie A4 Fotografii	Chestionare Fișe de prezență	2 ore
8.	Încheierea Atelierului	O1 O2 O5	-prezentarea expoziției cu materialele realizate pe parcursul atelierului - diseminarea atelierului - acordarea de diplome	Elevii implicați în proiect	Elevi Invitați Părinți	Portofoliul/ mapa proiectului	2 ore

PRODUSE FINALE

1. realizarea unor portofolii care să ilustreze acțiunile desfășurate;
2. elaborarea de chestionarea pentru elevi și părinți/alți participanți pentru evaluarea fiecărei activități

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

3. publicarea acțiunilor mai reușite în presa locală/revistele școlare;
4. realizarea unei expoziții cu produse ale elevilor realizate de aceștia în timpul diferitelor activități.

**FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”**

**Fișă de monitorizare/ evaluare
a activităților din cadrul atelierului**

Titlul proiectului: *Tradiții locale*

Monitor: prof.

Activitatea planificată nr. :

Titlul activității:.....

Obiective specifice:.....

Data/ Perioada de desfășurare:.....

Locul desfășurării:.....

Participanți:

- nr. elevi/clasă.....
- nr. cadre didactice.....
- părinți.....
- nr. membri ai comunități

Descrierea pe scurt a activității:

Responsabil:.....

Beneficiari:.....

Modalități de evaluare:.....

Modalități de diseminare:.....

Analiza SWOT (minimală) a fiecărei activități:

Puncte tari:	Puncte slabe:
Oportunități:	Amenințări:

FIȘA DE MONITORIZARE / EVALUARE A ATELIERULUI

Nr. crt.	Enunț/criteriu	DA	NU	Obs./comentarii
1.	Au fost desfășurate toate activitățile planificate			
2.	Au participat cel puțin 35 de elevi, conform planificării			
3.	Au participat cel puțin personalități ale comunității, conform planificării			
4.				
5.	Au participat cel puțin 6 membri ai comunității, conform planificării			
6.	Au fost numiți responsabili pe activități			
7.	S-a elaborat o comunicare / articol la revista școlară ori s-a participat la vreo expoziție pentru diseminarea rezultatelor proiectului			
8.	S-au evaluat toate activitățile prin chestionar			
9.	S-au interpretat chestionarele colectate			
10.	S-au primit sugestii și recomandări pentru îmbunătățirea activităților similare în viitor			

SCHOOL TRADITIONS IN TURKEY – BRIDGES BETWEEN PAST AND PRESENT

Teacher Elif Kaya,
Cumhuriyet Primary School, Ankara, Turkey

Turkey, a land of ancient civilizations, stands at the crossroads of Europe and Asia. This unique geographical and cultural position is reflected in its educational system, where tradition and modernity coexist in a delicate balance. In Turkish schools, traditions are not just preserved—they are actively practiced, celebrated, and passed on, contributing to a deep sense of identity, unity, and cultural pride among students.

The School Year Opening Ceremony – A Symbol of New Beginnings

The first day of school is a major event for students, parents, and teachers alike. Early in the morning, schoolyards across the country fill with excitement and anticipation. Students wear their best uniforms, clean and ironed, and gather for a formal ceremony that begins with the singing of the Turkish National Anthem (*İstiklâl Marşı*) and a moment of silence in honor of Mustafa Kemal Atatürk, the founder of modern Turkey.

Principals give motivational speeches about the value of education, national unity, and students' role in building the future. Children often perform short artistic moments—reciting poems about school, singing traditional songs, or even performing folk dances. This ceremony is a rite of passage, reminding everyone that school is not just a place for learning, but a community with shared values and purpose.

April 23 – National Sovereignty and Children's Day

One of the most cherished school traditions in Turkey is **April 23**, a national holiday that holds dual significance: it celebrates both **National Sovereignty** and **Children's Day**. This day, gifted to children by Atatürk himself, emphasizes the importance of youth in the country's future.

Schools prepare for weeks in advance: children rehearse folk dances, songs, plays, and organize exhibitions about peace, friendship, and children's rights. Across the country, students take symbolic leadership roles for the day—stepping into the shoes of mayors, governors, or ministers. This tradition instills civic awareness and nurtures confidence in young minds.

In larger cities, international exchange programs invite children from various countries to join the celebrations. These guests wear their traditional costumes, perform their cultural dances, and represent their countries in a vibrant show of intercultural harmony.

November 24 – Teachers' Day: Honoring the Nation's Educators

Teachers hold a special place in Turkish culture, seen not only as educators but as moral guides and second parents. On **November 24**, students and parents express their gratitude through heartfelt gestures: handmade cards, flowers, letters of appreciation, and artistic performances.

In many schools, a special Teachers' Day program is held where students sing songs and read poems dedicated to their teachers. In some towns, retired teachers are invited back to be honored by current staff and students. This day fosters a culture of respect and acknowledges the vital role teachers play in shaping future generations.

Religious and Cultural Celebrations in School Life

Religious and cultural holidays are woven into the school calendar and are often marked by communal activities and discussions.

- **Ramazan Bayramı (Eid al-Fitr):** Following a month of fasting, schools often organize conversations around the values of patience, empathy, and generosity. Students bring sweets like *baklava*, *lokum*, or *şekerpare* to share with classmates and teachers. Children may also create decorative cards or crafts inspired by the holiday.
- **Kurban Bayramı (Eid al-Adha):** Schools explore the themes of sacrifice, helping others, and family values. Some schools organize donation campaigns, where students bring clothes, toys, or food to be distributed to families in need.

These traditions go beyond celebration—they teach moral values, promote social responsibility, and strengthen community ties.

Folk Dances, Music, and Traditional Clothing

Cultural activities such as folk dancing (*halk oyunları*) are a cherished part of school life in Turkey. Many schools have folk dance teams that perform at national holidays and school festivals. These dances vary by region—*Zeybek* from the Aegean, *Halay* from Eastern Anatolia, or *Horon* from the Black Sea—each with its own rhythm, steps, and symbolism.

During cultural weeks or heritage days, students dress in traditional clothing, prepare regional dishes, and present the history and customs of their ancestral hometowns. These events promote cultural literacy and help children take pride in their heritage.

Embracing Multiculturalism: Schools as Spaces of Inclusion

Although Turkish culture is largely shaped by a shared national identity, the country is home to a variety of ethnic and cultural communities, including Kurds, Arabs, Laz, Circassians, Armenians, and others. Some schools reflect this diversity by including intercultural activities in their annual programs.

In multicultural regions, students may present folk tales, songs, or words from their mother tongue—whether Kurdish, Arabic, Armenian, or another minority language. By celebrating this diversity within unity, Turkish schools contribute to a culture of mutual respect, empathy, and peaceful coexistence.

A Living Tradition of Learning and Belonging

Turkish school traditions are not relics of the past—they are living, breathing parts of daily life, reminding students of their identity, heritage, and responsibilities. From national celebrations to local customs, from religious values to artistic expression, these traditions give children **roots** in their culture and **wings** to embrace the future.

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

They also serve as powerful tools for promoting intercultural understanding, respect, and unity—principles that lie at the heart of a harmonious, diverse society. In Turkey, school is more than just a place to study—it is a place where tradition educates the soul, as well as the mind.

LESSON PLAN

A WORLD OF CELEBRATIONS – US & UK

Prof. Enciu Oana Elena
Liceul Special „Moldova”

Teacher: Enciu Oana Elena

Level: B1 (Intermediate)

Class: 8th grade with a mixed group of students (sighted students and partially sighted students)

Time: 50 minutes

Topic: Cultural Celebrations in the US and the UK

Theme Connection: „Unitate în Diversitate: Tradiții și Perspective Culturale”

Lesson Objectives

By the end of the lesson, the students will:

- Identify and describe at least two major cultural celebrations from the US and the UK.
- Use vocabulary related to celebrations (e.g., parade, costume, fireworks, harvest).
- Compare and contrast Thanksgiving (USA) and Bonfire Night (UK).
- Express personal preferences and opinions in English using comparative structures.

Materials and Tools

- Interactive Whiteboard
- Students’ laptops
- Padlet for collaborative writing:
<https://padlet.com/enciuonutza/thanksgiving-day-bonfire-night-z4922n6kb0i80q94>
- Wordwall for assessment
- YouTube (with subtitles / audio description)
- Word document with accessible font (Arial 16+, contrast adjusted)

The stages of the lesson

1. Warm-up (5 mins) – Brainstorming on Padlet

Task: Students respond on Padlet to the question: “*What celebrations do you know from the UK and the USA?*”

<https://padlet.com/enciuonutza/thanksgiving-day-bonfire-night-z4922n6kb0i80q94>

The teacher asks the students to read aloud some of their answers.

2. Listening & Vocabulary Focus (10 mins)

Task: Students watch a short video about Thanksgiving and Bonfire Night.

YouTube Videos: **The First Thanksgiving: What Really Happened**

<https://www.youtube.com/watch?v=ociHVDWxDaY>

Bonfire Night Explained, **Bonfire Night, Guy Fawkes and the Failed Gunpowder Plot | History | ClickView**

<https://www.youtube.com/watch?v=Abcx2SaiTnc>

After that the students are asked to write down 3 keywords per celebration in Padlet. At the end of the activity they read aloud their answers.

<https://padlet.com/enciuonutza/thanksgiving-day-bonfire-night-z4922n6kb0i80q94>

3. Reading Task (10 mins) – Interactive Reading & Matching Activity with Wordwall

Task:

Students read short, accessible texts about **Thanksgiving** and **Bonfire Night** displayed on the interactive whiteboard or their laptops.

<https://wordwall.net/resource/94225325/thanksgiving-day-bonfire-night>

Thanksgiving (USA) is a very important holiday in the United States. It is celebrated every year on the fourth Thursday of November. People gather with their family and friends to give thanks for the good things in their lives. The day usually includes a big meal with turkey, stuffing, potatoes, and pumpkin pie. Many families watch a parade or American football games on TV. Thanksgiving is a time to feel grateful and to enjoy time together.

Bonfire Night (UK) - also called Guy Fawkes Night, is celebrated every year on November 5th in the United Kingdom. It remembers a man named Guy Fawkes who tried to blow up the Parliament a long time ago. People light big bonfires and watch fireworks shows. Many towns have parades with people wearing masks and costumes. It is a fun night with friends and family, enjoying food and fireworks. The fire is a symbol of safety and community.

After reading, they complete a matching activity on Wordwall that reinforces vocabulary and key facts about each celebration.

<https://wordwall.net/resource/94225325/thanksgiving-day-bonfire-night>

4. Speaking Activity – Pair Work (10 mins)

Task: Students are asked to work in pairs and compare the two celebrations. They can use the following prompts:

- “I think Bonfire Night is more exciting because...”
- “In my opinion, Thanksgiving is more about family.”
- “Both celebrations have...”

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

5. Practice & Feedback (10 mins) – Interactive Quiz

On Wordwall they will do the final quiz to check their comprehension:

<https://wordwall.net/resource/94225462/thanksgiving-day-bonfire-night-quiz>

The teacher discusses the students' results. If there are any mistakes, the students can retake the quiz.

6. Wrap-up & Reflection (5 mins)

Task: Students answer on Padlet or orally: “Which celebration would you like to experience and why?”

Assessment & Evaluation

- Formative: Observation during speaking tasks; vocabulary recall
- Summative: Score on Wordwall
- Self-assessment: Exit slip or Padlet reflection

Differentiation / Inclusion Strategies

- Use of audio descriptions, read-aloud tools, and large-font handouts
- Allow oral responses instead of written for some tasks
- All materials are designed to be screen-reader friendly
- Use of contrast-rich visuals and audio where possible

Sources & Tools

- Accessibility tools: NVDA screen reader, Windows Magnifier
- Padlet: www.padlet.com
- Wordwall: www.wordwall.net
- YouTube (Uncivil History, ClickView)

UNITATE ÎN DIVERSITATE – TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE ÎN LUME

Prof. Gavrilă Irina Valentina
Școala Gimnazială Numărul 3, Culmea

Într-o lume din ce în ce mai globalizată, în care oamenii călătoresc, lucrează și comunică peste granițe, tema diversității culturale capătă un rol esențial în formarea unei societăți tolerante și armonioase. Sub deviza „unitate în diversitate”, se ascunde o idee profundă: deși provenim din medii culturale diferite, cu tradiții, limbi și credințe variate, avem în comun valori universale precum respectul, solidaritatea, iubirea și nevoia de apartenență.

Tradițiile sunt expresia vie a sufletului unui popor. Ele dau identitate și continuitate, fiind transmise din generație în generație. România este un exemplu grăitor: colindele de Crăciun, dansurile populare, simbolurile pascale, costumele tradiționale, obiceiurile de nuntă sau sărbătorile de primăvară (Mărțișorul, Sânzienele) vorbesc despre o moștenire culturală vie și profundă.

Pe de altă parte, dacă privim spre alte culturi – cum ar fi festivalurile Holi din India, ceremonia ceaiului în Japonia, dansurile flamenco din Spania sau tradițiile tribale africane – descoperim aceeași dorință a omului de a celebra viața, natura și comunitatea.

Diversitatea culturală nu este o barieră, ci un pod între oameni. Ea oferă oportunitatea de a învăța unii de la alții, de a ne îmbogăți spiritual și de a dezvolta empatia. În școli, în călătorii, în artă și muzică, întâlnim elemente care ne leagă, chiar dacă vin din colțuri diferite ale lumii.

Unitatea apare în momentul în care acceptăm că diferențele nu ne separă, ci ne completează. Asta presupune dialog, deschidere și respect. Este important să păstrăm identitatea națională, dar și să cultivăm înțelegerea altor culturi, mai ales în rândul noilor generații.

Concluzie: Tema „Unitate în diversitate în lume” este mai actuală ca niciodată. Într-o lume marcată de migrație, schimb cultural și influențe globale, avem responsabilitatea de a păstra vii tradițiile, dar și de a încuraja toleranța și respectul față de ceilalți. Doar așa putem construi o societate echilibrată, în care valorile comune ne unesc, iar diferențele ne îmbogățesc.

Bibliografie:

1. Blaga, Lucian, 2012, Trilogia culturii, Editura Humanitas
2. Boia, Lucian, 2011, De ce este România altfel?, Editura Humanitas
3. Dănilă, Ion, 2010, Obiceiuri și tradiții populare românești, Editura Saeculum I.O.

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

4. Geertz, Clifford, 2000, Interpretarea culturilor, Editura Polirom
5. Hobsbawm, Eric, 2006, Inventarea tradițiilor, Editura Humanitas
6. Smith, Anthony D., 2009, Națiuni și naționalism, Editura Polirom

TRADIȚII DE PAȘTI – O EXPERIENȚĂ SUFLETEASCĂ PENTRU COPIL

Profesor învățământ primar Ghile Carmen
Școala Gimnazială Iaz, Com. Plopiș, Județul Sălaj

Introducere

Sărbătoarea Paștelui nu înseamnă doar ouă roșii, cozonaci și haine noi. Pentru un copil crescut în spiritul credinței, Paștele este mai ales o perioadă de curățenie sufletească, de emoție, de iubire și apropiere de familie și de Dumnezeu. Tradițiile pascale sunt o ocazie minunată de a învăța valorile autentice: bunătatea, răbdarea, iertarea și recunoștința.

Postul și faptele bune

Pentru copii, Postul Paștelui devine un drum spre înțelegerea valorilor morale. Nu este doar o reținere de la alimente, ci o perioadă în care sunt îndemnați să fie mai buni, mai atenți cu cei din jur, mai dornici de a face fapte frumoase. De exemplu, un copil care renunță la dulciuri sau la joaca preferată pentru a ajuta un coleg, face un mic efort ce are un sens profund.

În familie și la școală, postirea este explicată ca o formă de pregătire interioară. Este momentul în care copilul învață să se oprească din grabă, să asculte, să se roage și să reflecteze la faptele sale.

Împărtășirea și slujbele religioase

Mersul la biserică este o parte importantă a trăirii pascale. Copiii care participă la slujbele de seară sau la Liturghie înțeleg, prin simplitatea lor sufletească, frumusețea rugăciunii. Împărtășirea cu Sfintele Taine este un moment de mare emoție, de liniște și puritate, iar pregătirea pentru acest act sacru îi învață despre curățenia sufletului și sinceritatea cu care trebuie să-L primească pe Hristos în inima lor.

Paștele în familie

Sărbătoarea Paștelui este o sărbătoare a familiei. Copilul simte bucuria pregătirilor: curățenia casei, încondeierea ouălor alături de bunici, pregătirea cozonacilor cu mama sau mersul împreună la biserică. Toate aceste momente îl fac să înțeleagă că familia este sprijin, iubire și echilibru.

În aceste zile, se pune accent pe statul împreună la masă, pe vizitarea rudelor, pe iertarea celor apropiați. Copilul învață că Paștele nu este doar o sărbătoare a luminii, ci și a reconectării cu cei dragi și a construirii de amintiri calde și profunde.

Emoțiile copilului în noaptea de Înviere

Pentru mulți copii, noaptea de Înviere este una magică. Participarea la slujbă, primirea luminii, cântecul „Hristos a înviat!” și atmosfera plină de speranță creează o emoție unică. Copilul simte

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

bucurie, liniște, dar și o stare specială de bine – ca și cum toată lumea se umple de lumină. Este o trăire care se imprimă în suflet și devine o amintire vie pentru totdeauna.

Concluzie

Tradițiile de Paști nu trebuie văzute doar ca obiceiuri, ci ca experiențe care modelează sufletul copilului. Prin ele, copilul învață să fie mai aproape de Dumnezeu, mai bun, mai atent la cei din jur. În calitate de cadru didactic, am misiunea de a întări aceste valori, oferindu-le elevilor nu doar informații, ci și trăiri autentice, înrădăcinate în credință și iubire.

Bibliografie

1. Petrescu, Ana-Maria. Trăirea religioasă a copilului. Editura Didactică, 2020.
2. Neacșu, Dorina. Tradiții pascale și educație morală. Editura Didactica Nova, 2019.
3. <https://crestinortodox.ro> – secțiunea pentru copii și familie
4. <https://doxologia.ro> – articole despre rugăciune, împărtășanie și post pentru copii

PROIECT EDUCAȚIONAL DIFERIȚI, DAR ÎMPREUNĂ

Prof GURIN IRINA,
G.P.P. „LUMEA COPILOR”

Într-o societate tot mai diversificată, grădinița are un rol esențial în promovarea valorilor toleranței, respectului și înțelegerii între culturi. Educația timpurie este momentul ideal pentru a planta semințele acceptării și aprecierii diversității culturale. Prin activități specifice, copiii pot învăța despre tradiții, obiceiuri și perspective diferite, construindu-și astfel o bază solidă pentru o viață trăită în armonie cu ceilalți.

Diversitatea culturală în contextul grădiniței

Diversitatea se referă la diferențele de limbă, religie, etnie, obiceiuri și moduri de viață. În grădiniță, copiii vin din familii cu fundaluri culturale variate, iar acest lucru este o oportunitate, nu un obstacol. Educatorii trebuie să recunoască și să valorizeze unicitatea fiecărui copil.

Importanța promovării unității în diversitate

Prin activități educative, copiii pot învăța că, deși suntem diferiți, avem multe lucruri în comun – cum ar fi emoțiile, nevoia de prietenie, joc și apartenență. Acest principiu de „unitate în diversitate” îi ajută pe copii să respecte și să colaboreze cu ceilalți.

Activități educative pentru promovarea diversității

- Povești din diferite culturi: Lecturarea de basme sau legende din alte țări.
- Zile tematice: „Ziua culturii rome”, „Ziua multiculturală”, în care copiii vin îmbrăcați în costume tradiționale.
- Muzică și dans: Ascultarea cântecelor din alte țări și învățarea unor dansuri specifice.
- Gusturi din lume: Mic dejunuri tematice cu mâncăruri tradiționale.
- Ateliere de creație: Realizarea unor obiecte decorative inspirate din alte culturi (măști africane, lămpioane chinezești etc.).

Rolul educatorului

Educatorul trebuie să creeze un mediu incluziv și să fie un model de toleranță. Este important să corecteze stereotipurile și prejudecățile încă de la vârste fragede, să folosească un limbaj pozitiv și să încurajeze exprimarea identității culturale. Grădinița este primul loc unde copilul învață să trăiască în comunitate. Valorificarea diversității culturale și promovarea unității prin activități educative adecvate formează o bază sănătoasă pentru o societate tolerantă, empatică și deschisă. Este esențial ca educația timpurie să reflecte această misiune, prin respect, curiozitate și implicare activă.

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

În anul școlar 2019-2020 la nivelul grupei mari am derulat un *proiect educațional* “*Diferiți, dar împreună*” care a avut ca temă diversitatea culturilor și am urmărit dezvoltarea respectului față de diversitatea culturală și promovarea valorilor comune încă de la vârste fragede.

Argument: Trăim într-o societate multiculturală, în care copiii vin din medii diverse. Este esențial să cultivăm de la grădiniță valori precum respectul, toleranța, empatia și aprecierea tradițiilor altora.

Obiectiv general: Promovarea interculturalității prin activități care evidențiază tradiții și obiceiuri din diferite culturi.

Obiective specifice:

- Cunoașterea unor elemente de cultură și tradiție din România și din alte țări.
- Dezvoltarea atitudinilor de acceptare și respect față de ceilalți.
- Încurajarea exprimării libere și a creativității în activități artistice cu tematică multiculturală.

Activități propuse:

- a) Activități de cunoaștere: povestiri și legende din diferite culturi, prezentarea unor obiceiuri și sărbători internaționale (ex. Crăciunul în alte țări, Anul Nou Chinezesc, Diwali).
- b) Activități artistice: confecționarea de costume tradiționale din hârtie, desenarea de simboluri naționale, dansuri și cântece din diferite culturi.
- c) Activități culinare: gătitul unor rețete simple (fără foc), cu specific tradițional, degustare de fructe sau gustări din alte țări (ex. măslina din Grecia, curmale din Orientul Mijlociu).
- d) Activități de colaborare cu familiile: invitarea părinților să prezinte tradiții din locurile de origine, mini-expoziție de obiecte tradiționale sau costume.

Resurse necesare: materiale de artă și craft, cărți ilustrate, imagini, muzică tradițională, colaborarea cu părinți, comunitatea locală sau chiar ambasade/cetățeni străini.

Evaluare

- Observarea atitudinii copiilor față de diferențele culturale.
- Participarea activă la activități.
- Realizarea unei „Săptămâni a diversității culturale” cu expoziție tematică.

Concluzie: Încurajarea unității în diversitate încă din primii ani de viață contribuie la formarea unor adulți empatici, toleranți și deschiși. Grădinița joacă un rol esențial în acest proces de modelare timpurie a valorilor.

Bibliografie:

1. “Curriculum pentru educație timpurie”, Ministerul Educației, 2019
2. UNICEF – “Educația pentru incluziune în primii ani de viață”
3. Vygotsky, Lev Semionovici – “Psihologia dezvoltării copilului”

PROIECT EDUCAȚIONAL

JOCUL DE ROL - MIJLOC DE REALIZARE A TRANSMITERII VALORILOR MORALE LA PREȘCOLARI

Profesor pentru învățământul preșcolar: Guță Corina
Grădinița Bucșani, Județul Dâmbovița

Perioada preșcolară este analizată de către specialiștii în domeniu drept perioada benefică dezvoltării copiilor din punct de vedere psihic, intelectual, social și, nu în ultimul rând, valoric. Integrarea copiilor în cadrul instituțiilor preșcolare îi determină pe aceștia să-și valorifice toate posibilitățile de adaptare, deoarece trecerea de la mediul familial la cel instituțional impune manifestarea unor conduite bazate pe valori adecvate. Acest lucru se impune datorită faptului că, uneori, valorile formate în familie diferă de cele impuse în mediul grădiniței.

Valorile reprezintă, dacă ne referim la aspectul lor general, proiectări abstracte și generalizate ale trebuințelor și aspirațiilor umane. Din această categorie sunt incluse: normele, ideile, idealurile și faptele integrate în concepte precum: datorie, dreptate, bine, demnitate, umanism, cinste, responsabilitate etc.

Educația pentru valori, implicit orientarea preșcolarilor către valori, a fost promovată, în ultimul timp, ca un domeniu al educației care nu trebuie neglijat. La nivelul curriculumului pentru educație timpurie, începând cu anul 2019, conceptul de **educație pentru și prin valori** a fost menționat ca o noutate de care toate educatoarele trebuie să țină cont în planificarea activităților cu copiii. În acest fel, în cadrul *Programului Național de Educație pentru Valori*, „Joc-respect-și-bucurie”, definiția valorilor, respectiv definiția educației prin valori, este următoarea: „valorile sunt aspecte definitorii ale identității culturale, sunt idei abstracte despre ceea ce societatea crede că este bun, drept și dezirabil” (Goodman, 1992 apud *Ministerul Educației*, 2022, p.4). Valoarea conține în structura ei o componentă cognitivă, una afectivă și una comportamentală.

Tot prin intermediul acestui program se menționează faptul că valorile pot fi analizate ca standarde bine stabile, constituind baza comportamentului de acceptare sau respingere a normelor. Transmiterea și implementarea eficientă a valorilor se realizează în cadrul acestui amplu proces oferindu-i copilului oportunitatea de a alege dintre variantele reale cu care acesta se confruntă, ca urmare a studierii consecințelor fiecărei acțiuni iar, mai apoi, de a se putea manifesta conform propriei alegeri. Acest proces amplu, unul raportat la valori, impune necesitatea formării atitudinilor copilului, a conduitei și comportamentului lui personal etc., motiv pentru care acesta trebuie să înceapă din copilăria timpurie.

Prin raportarea la programul național menționat, am elaborat jocul de rol **Suntem gazde primitoare**.

Suntem gazde primitoare

Nivelul de vârstă: 5-6 ani

Denumirea activității: Suntem gazde primitoare

Mijloc de realizare: joc de rol

Competența generală: dezvoltare socială

Competența specifică: abilitatea de a interacționa cu adulții

Scopul jocului: Consolidarea cunoștințelor cu privire la respectarea regulilor de comportare morală, atunci când, „copiii gazde” primesc musafiri cu ocazia sărbătorii de Crăciun; demonstrarea dobândirii unor formule de politețe; educarea formulelor de politețe în spiritul ospitalității și sociabilității.

Sarcina didactică: Interpretarea adecvată a rolului de musafir, respectiv de gazdă cu ocazia sărbătorii de Crăciun; oferirea răspunsurilor adecvate, prin formule de politețe, rolului asumat (musafir sau gazdă).

Elemente de joc: surpriza, recompensarea, mânguirea materialului;

Regulile jocului: „Copiii-musafiri” vin în vizită la familiile prietene; ei aduc bomboane; „copiii-gazde” îi va primi pe musafiri cu multă plăcere, îi va conduce către scăunele pentru a se așeza, le va oferi produse tradiționale; atât „copiii-gazde”, cât și „copiii-musafiri” vor trebuie să utilizeze cuvintele potrivite (formulele de politețe) contextului dat.

Desfășurarea jocului:

Jocul de probă:

La îndemâna preșcolarilor vor fi așezate materialele necesare și adecvate celor două tipuri de roluri: pentru primirea și servirea „copiilor-gazdă” sau pentru venirea în vizită a „copiilor-musafiri” cu ocazia sărbătorii de Crăciun. Vor fi adresate întrebări precum: cum se adresează „copiii- musafiri” când vin în vizită, cum răspund „copiii-gazde”?

Desfășurarea propriu-zisă a jocului:

Preșcolarii vor fi împărțiți în 5 grupuri. Fiecare grup va avea în componența sa 4 copii. Unii dintre ei vor fi „copii-gazde”, ceilalți, grupul de „copii-musafiri”, astfel încât numărul „copiilor-gazde” sau fie egal cu numărul „copiilor-musafiri”, pentru ca fiecare să aibă perechea. „Copiii-gazde” îi va aștepta pe „copiii-musafiri”. În fiecare grupă „copiii- musafiri” pleacă în vizită. Aceștia își vor găsi „copiii-gazde” în conformitate cu preferința lor. Copiilor li se vor reactualiza cunoștințele despre regulile de comportare în vizită, respectiv cu formulele de politețe, apoi vor fi îndemnați să le utilizeze. Acestea vor fi utilizate după cum urmează:

- „copiii-gazde” ciocăne sau sună la ușă;
- „copiii-gazde” salută și își strâng mâinile;
- „copiii-gazde” oferă bomboane sau cadoul adus;

- „copiii-musafiri” oferă mulțumiri „copiilor-gazde”;
- „copiii-gazde” îi poftesc pe „copiii-musafiri” la masă;
- „copiii-gazde” vor omagia sărbătoarea Crăciunului;
- „copiii-gazde” și „copiii-musafiri” poartă discuții reciproce despre evenimentul supus vizitei;
- „copiii-gazde” servesc „copiii-musafiri” cu produse tradiționale
- „copiii-musafiri” se despart de „copiii-gazde”, luându-și „La revedere!”.

Complicarea jocului:

Pentru complicarea jocului rolurile vor fi inversate, „copiii-gazde” vor fi „copiii-musafiri” și invers, „copiii-musafiri” vor fi „copiii-gazde”.

Încheierea jocului:

În încheierea jocului copii vor răspunde la întrebările următoare:

- Ce roluri ați interpretat voi, astăzi?
- Ce material ați avut la dispoziție?
- Ce rol v-a plăcut să interpretați?
- Ce parte a jocului a fost mai interesantă și v-a plăcut mai mult?
- Doriți să interpretați și altă dată astfel de roluri?

Ca recompensă educatoarea îi va ajuta pe copii să diferențieze atribuțiile pe care le au adulții, atribuții care, în acest caz le aparține „copiilor-gazde”.

Strategii didactice:

Metode și procedee: conversația, problematizarea, exercițiul, demonstrația, jocul de rol

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

Mijloace de învățământ: obiecte și produse tradiționale (linguri de lemn, tuciuleț, malai și mamaliga, castroane tradiționale, sarmale etc.), precum și nelipsitele costumase tradiționale.

Resurse temporale:30- 35 minute

Resurse umane:preșcolari, cadrul didactic

Resurse bibliografice:

- M E N. (2019). *Curriculum pentru educație timpurie (copii de la naștere la 6 ani)*

Esența educației morale presupune așadar în crearea unui cadru corespunzător interiorizării componentelor moralei sociale în cadrul structurii personalității morale a copilului, în elaborarea și stabilizarea pe această bază a profilului moral al acestuia în raport cu imperativele societății noastre.

Bibliografie :

- MECT (2019). Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani
- ***. *Ministerul Educației. (2022).Programul-Național-de-Educație-pentru-Valori-„Joc-respect-și-bucurie.Disponibil la adresa:<https://cdn.edupedu.ro/wp-content/uploads/2022/10/Programul-Nat%CC%A6ional-de-Educat%CC%A6ie-pentru-Valori-%E2%80%9EJoc-respect-s%CC%A6i-bucurie.pdf>, accesat în data de 08.12.2024.*

ANGOASELE SOCIETĂȚII INTERCULTURALE ROMÂNEȘTI

Prof. dr. Cristina Herghiligiu
Liceul Teoretic „Anghel Saligny” Cernavoda

Am trecut și trecem ca oameni prin diverse stări emoționale, rezolvăm multiple și diferite probleme, suntem empatici sau indiferenți etc. fără ca patina timpului să ne determine să modificăm „pe cinstite”(cum ar spune o colegă de catedră!) natura relațiilor noastre interpersonale. Fără îndoială și fără a avea studii de sociologie a educației, putem remarca faptul că neîncrederea în celălalt, suspiciunea unui rău care abia așteaptă să se declanșeze, ne face să fim circumspecți la o deschidere majoră către ceilalți, mai ales dacă ei provin din altă etnie decât cea majoritară, altă țară, alte obiceiuri... Ciudat este că și reciproca pare să fie la fel de adevărată, ciudată în sensul unei rețineri sau a unui refuz, chiar de există strădanie pentru ca acest lucru să fie ambalat frumos în vorbe potrivite care nu pot jigni pe cineva.

Am marcat evident-mai cu înțelegere mai de nevoie- trecerea unui număr de ani, timp în care societatea românească a cunoscut unele prefaceri de substanță. Fără a spune ceva nou, cred cu tărie că dincolo de toate, este nevoie de schimbare în mentalul colectiv și apoi vorbim și de alte lucruri, modificări, transformări, eradicări, stimulări etc. Fără o „urnire” a acestui mental colectiv din locul în care s-a înțepenit sub umbrela unei optici de reticiență, poate chiar refuz la schimbare, nimic nu este posibil. După evenimentele din 1989, lumea românească a început să se deschidă și ea dincolo de „cortina de fier”, învățând să cunoască și să-și însușească reperele multiculturalității. Multiculturalitatea reprezenta cea mai apropiată manifestare de deschidere către o altă tipologie de comunicare, refuzată îndelung în anii totalitarismului sovietic cu care fuseserăm obișnuiți din plin. Multiculturalitatea se referă la coexistența mai multor culturi într-un spațiu comun, fie el local, regional sau global. Aceasta implică diversitate culturală, etnică, religioasă și lingvistică, și poate include interacțiuni și schimburi culturale. Conceptul de „intercultural”, se referă la contactele între persoanele aparținând diferitelor grupuri etnoculturale, la interacțiunile care apar între ele. Într-o lume în care se pune accent pe multi- și interculturalitate, educația nu rămâne axată nici ea pe monoculturalism. Cadrele didactice trebuie să se implice activ în valorizarea diversității culturale, în conștientizarea impactului pe care îl are contextul cultural asupra dezvoltării personalității copilului. Cadrele didactice au îndatorirea de a promova principiile educației interculturale. Educația multiculturală se realizează prin totalitatea programelor educaționale care răspund necesităților impuse de coexistența într-un mediu multi-etnic. Școala trebuie să evidențieze și să cultive diferențele culturale, revalorizând noile expresii culturale în contextul comunității. Prin educație, trebuie dezvoltate în personalitatea copilului, trăsături specifice adaptării sale la societatea multiculturală: toleranța, flexibilitatea, curiozitatea, respectul față de alte culturi, solidaritatea etc. Scopul principal al educației interculturale este pregătirea persoanelor pentru a percepe, accepta, respecta și experimenta diversitatea. A realiza educație interculturală înseamnă ca însuși procesul instructiv-educativ să se realizeze într-un mediu activ-participativ, prin punerea față în față a purtătorilor unor culturi diferite, astfel încât aceștia să aibă posibilitatea de a interacționa. În școală, o atenție deosebită a primit-o conceptul de „multiculturalism european”, copiii fiind învățați să aprecieze culturile altor popoare europene, dar și cultura poporului român.

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

Educația trebuie să se bazeze pe diferență, diversitate și unitate. Doar astfel, poate fi capabilă să răspundă nevoilor Europei de astăzi și de mâine. Sarcina școlii contemporane este de a forma elevilor nu doar conștiința națională, dar și o conștiință europeană. Se impune cultivarea respectului și solidarității față de cultura altor popoare. În acest sens, elevii trebuie să cunoască în primul rând foarte bine valorile propriei culturi, ca apoi să fie capabili să primească informații despre doar de re o altă cultură. Cadrele didactice au rolul de a dezvolta la elevi aptitudinea de a comunica eficient, toleranța față de opiniile diferite, flexibilitatea – capacitatea de adaptare la „nou”, recunoașterea egalității valorice a culturilor. Totodată, cadrele didactice trebuie să întărească elevilor respectul față de sine și față de ceilalți. Elevii trebuie să învețe în școală să valorifice diferențele culturale și valorile spirituale, locale și generale.

Nu vom nega rolul școlii în acest demers niciodată, dar această instituție are nevoie de sprijin, încurajare și apreciere, nu doar de critici acerbe. De altfel, prin educația multiculturală și interculturală, se aștepta ca elevul să devină: o persoană deschisă către ceilalți, conștientă de valoarea pe care o au ceilalți și capabilă să contribuie la dezvoltarea comunității din care face parte. Elevul trebuie să construiască relații cu ceilalți, în spiritul solidarității și al toleranței, să comunice și să caute soluții de rezolvare a problemelor, împreună cu ceilalți. Elevul trebuie să devină o persoană cu principii de viață, capabilă să dialogheze cu ceilalți, să trăiască împreună cu ceilalți într-un climat de respect, solidaritate și acceptare a diversității, să fie capabil să se integreze responsabil în comunitate, în cultura poporului său, în același timp să fie deschis spre alte culturi, capabil să accepte și să-i respecte pe ceilalți. Vremea a trecut și odată cu ea și optica oamenilor privitor la relațiile lor, la felul în care sunt înțeleși și înțeleg pe ceilalți săse manifeste ca OAMENI. Și așa am ajuns ca necesitate de la multiculturalitate la interculturalitate. Nu din plictisul omului modern, nu pentru că nu aveau ce face, ci pentru că chiar era nevoie de altceva. Interculturalitatea se referă la interacțiunea și dialogul dintre culturi diferite, precum și la influența reciprocă pe care aceste culturi o exercită una asupra celeilalte. Ea se distinge de multiculturalitate prin accentul pus pe interacțiune și schimb, nu doar pe coexistența pașnic. Dacă interculturalitatea se referă la coexistența mai multor culturi într-un anumit spațiu, dar fără neapărat interacțiune sau influență reciprocă, interculturalitatea are în vedere relații active, dialog și schimb între culturi, cu scopul de a crea înțelegere, respect și colaborare. Ea are în vedere ca domeniu de aplicare manifestări în educație, mass-media, relații sociale și politice, etc., având ca scop construirea unei societăți mai armonioase și mai bogate prin diversitate. Într-o firească concluzie, importanța educației interculturale este vizibilă în rolul ei de a pregăti indivizii să trăiască și să colaboreze eficient în societăți diverse, promovând înțelegerea, toleranța și respectul pentru ceilalți. Ea are și multe provocări, mai cu seamă gestionarea conflictelor culturale, evitarea stereotipurilor și asigurarea echității sunt câteva dintre provocările asociate cu interculturalitatea. În esență, interculturalitatea este o abordare dinamică și proactivă care recunoaște și valorifică diversitatea culturală ca resursă pentru dezvoltarea societății.

DIVERSITATEA CULTURALĂ ÎN ACTIVITĂȚILE CU PREȘCOLARI

Prof. înv. preșcolar Hriscoschi Alexandra

Școala Gimnazială „Mircea Eliade” Cernavoda

În contextul globalizării, educația timpurie se confruntă cu provocarea și, totodată, oportunitatea de a integra diversitatea culturală în procesul de învățare. Copiii preșcolari intră în contact cu colegi care pot proveni din familii cu tradiții, limbi și valori diferite, ceea ce transformă grădinița într-un spațiu multicultural. În acest cadru, activitățile educative trebuie gândite astfel încât să sprijine formarea unei atitudini pozitive față de diversitate și să dezvolte competențe sociale încă din primii ani de viață.

Rolul educatorului este de a crea un mediu incluziv, care reflectă diversitatea grupului de copii și în care fiecare se simte valorizat. Aceasta presupune alegerea conștientă a materialelor didactice, folosirea unui limbaj neutru și deschis, dar și implicarea copiilor în activități care îi ajută să descopere frumusețea diferențelor culturale.

Exemple de activități pentru promovarea diversității culturale:

1. Domeniul Limbă și comunicare

- Lecturarea și povestirea de basme și legende din diverse culturi, urmate de conversații despre personaje, valori și tradiții;
- Învățarea formulelor de salut în mai multe limbi;
- Crearea unui „dicționar al prieteniei” cu cuvinte de bază din diferite limbi (mulțumesc, te rog, bună ziua);
- Dramatizări după povești internaționale.

2. Domeniul Științe

- Realizarea unui „calendar multicultural” în care se notează sărbători internaționale;
- Observarea pe hartă a țărilor din care provin diferite obiceiuri și tradiții;
- Discuții despre mâncăruri, îmbrăcăminte, climă și geografie în diferite regiuni ale lumii;

3. Domeniul Om și societate

- Organizarea „Zilei culturilor lumii” cu expoziții de obiecte tradiționale aduse de copii;
- Jocuri de rol despre viața de zi cu zi în alte țări;
- Participarea la ateliere despre tradiții, obiceiuri și sărbători;
- Realizarea unui „colț multicultural” în sala de grupă cu fotografii și simboluri culturale.

4. Domeniul Estetic și creativ

- Confectionarea de costume și măști inspirate din tradiții internaționale;

- Realizarea de colaje cu steaguri și peisaje din diferite țări;
- Pictarea unor motive tradiționale specifice diverselor culturi;
- Ascultarea și interpretarea de cântece din mai multe părți ale lumii.

5. Domeniul Psihomotric

- Jocuri și dansuri tradiționale din diferite țări;
- Coregrafii simple inspirate din dansuri folclorice ale altor popoare;
- Activități de mișcare care imită obiceiuri din alte culturi (de exemplu, dansul leului din cultura chineză).

Beneficiile acestor activități

- Dezvoltarea empatiei și a respectului față de ceilalți;
- Stimularea curiozității pentru cunoașterea lumii;
- Îmbogățirea competențelor lingvistice;
- Crearea unui climat pozitiv în grupă;
- Pregătirea copiilor pentru integrarea într-o societate diversă

În învățământul preșcolar, familiarizarea majorității cu limba, cultura, tradițiile minorităților, revine educatoarelor. Ele trebuie să fie persoane deschise spre toți copiii, indiferent din ce familii provin aceștia din punct de vedere etnic, religios, social, etc. În atingerea obiectivelor propuse apelăm la metode specifice educației moderne bazate pe cooperare, comunicare, echitate.

Diversitatea culturală nu trebuie privită ca o provocare, ci ca o resursă valoroasă pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor. Activitățile bine gândite, care valorifică tradițiile și experiențele diferite, îi ajută pe cei mici să devină adulți deschiși, toleranți și capabili să colaboreze într-un mediu multicultural. Grădinița poate deveni primul spațiu în care copilul descoperă frumusețea și bogăția diversității umane.

Bibliografie:

1. *Curriculum pentru educație timpurie* (2019). Ministerul Educației Naționale, România;
2. <https://telefonulcopilului.ro/categorie-profesori/importanta-culturii-in-educatie/>
3. Cozma, T., (2001) *O nouă provocare pentru educație: interculturalitatea*, ed. Polirom, Iași.

DESEN ÎN PAINT - OUĂ ÎNCONDEIATE

Profesor Iacob Ramona Laura

Liceul Tehnologic Energetic „Dragomir Hurmuzescu” Deva

Introducere și argumentarea acestei alegeri. Lucrarea a fost realizată special pentru Secțiunea a VII-a a simpozionului cu tema: „Unitate în Diversitate: Tradiții și Perspective Culturale”. Aceasta își propune să exploreze frumusețea tradițiilor românești printr-o abordare artistică digitală, utilizând programul Paint pentru a crea ouă încondeiate inspirate din simbolurile și motivele populare.

Această lucrare are la bază interdisciplinaritatea Consiliere și orientare – Informatică și TIC – Religie – Dirigenție – Practică – Educație plastică.

Descrierea elementului principal ce formează motivul popular după un anumit model. Modelul principal utilizat în realizarea ouălor este o stea cu opt colțuri, simbol prezent în costumele populare, ștergare, covoare și alte elemente decorative românești. Simetria modelului se face după diagonalele unui pătrat imaginar al ansamblului, iar centrul este ocupat de o cruce formată din cinci pătrățele – trei verticale și trei orizontale, având pătrățelul negru din mijloc comun.

Împărțind steluța în opt părți după diagonale și axele rectangulare vom observa o construcție ce conține câte trei pătrățele aliniate care sunt formate din roșu, galben și albastru, acestea reprezentând steagul României.

Ouăle au fost realizate după trei modele.

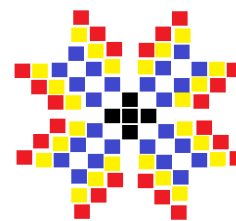

Fig 1. Elementul principal

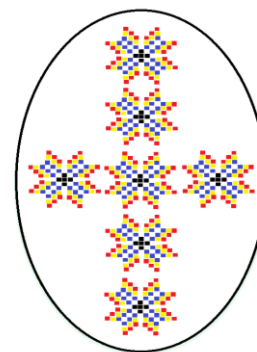

Fig 2. Model în cruce

Un exemplu de ou, fig. 2 are cinci stele poziționate vertical și două suplimentare pe orizontală, formând o cruce. Pentru varietate ouă folosesc același model în culori diverse: albastru deschis (bleu), portocaliu, verde deschis, verde închis, kaki, roz, maro și mov, fig. 3.

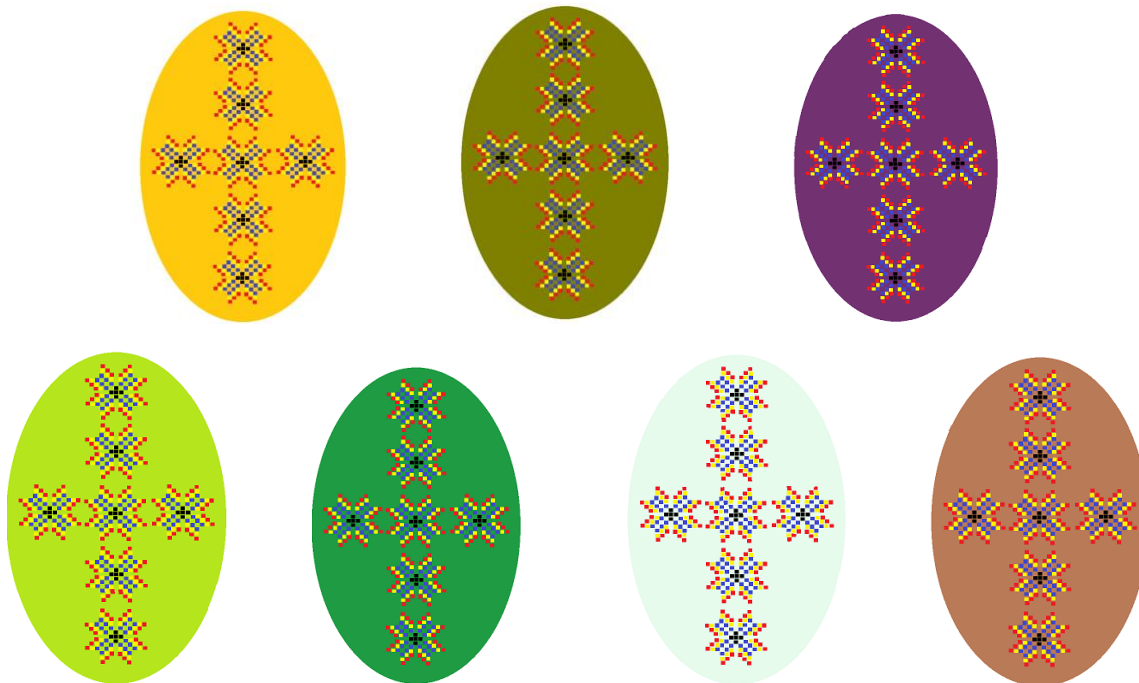

Fig 3. Model în cruce culori diferite

Un alt model include cinci stele verticale, cu stele mai mici poziționate lateral la al doilea și al patrulea nivel, și două stele suplimentare în zona centrală, creând o simetrie în jurul axelor verticală și orizontală, fig. 4.

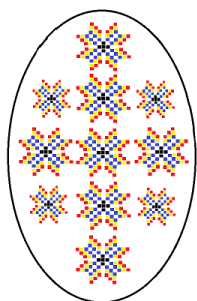

Fig 4. Model complex

Pentru bucuria sărbătorii voi prezenta și ouă colorate în albastru deschis, kaki, mov, portocaliu, verde închis, roz și maro.

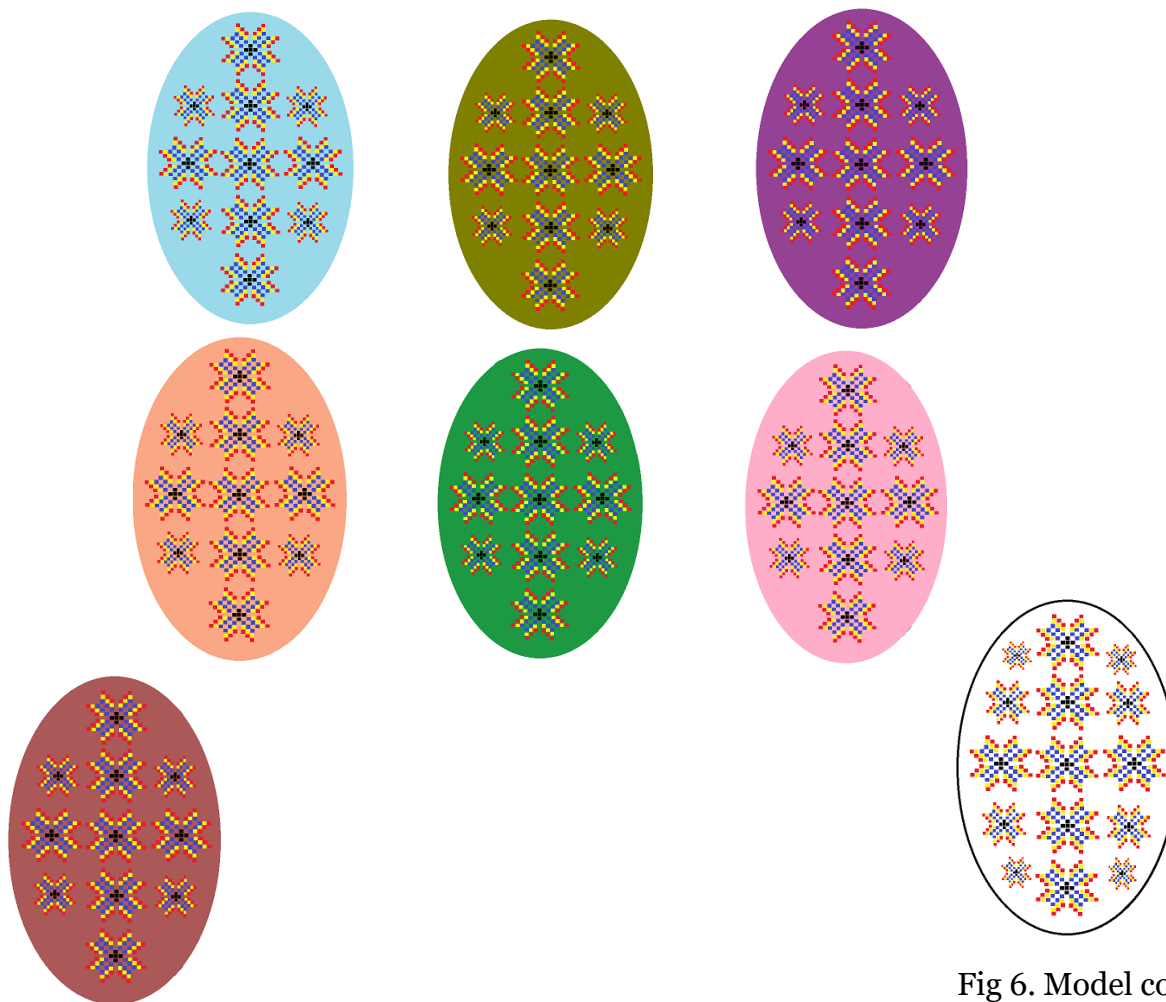

Fig 5. Model complex culori diferite

Fig 6. Model complex
2

Al treilea model este asemănător cu al doilea, doar că are în plus în zona primei și a celei de cincea steluță două steluțe mici de o parte și de alta a celor mari, din rândul vertical, fig. 6.

Bucuria sărbătorii de Paști și importanța artistică. Sărbătoarea Paștelui este un prilej de bucurie, reflecție și comuniune. Prin desenul digital al ouălor încondeiate, elevii pot exprima semnificația acestei sărbători, dezvoltându-și în același timp creativitatea și respectul față de tradițiile românești. Modelele populare reprezintă identitatea culturală a poporului nostru, iar reproducerea lor prin artă digitală contribuie la păstrarea și promovarea acestora.

Concluzie. Desenele au fost realizate de mine ca exemplu pentru a-i învăța pe elevi, fig. 7. Elevii au realizat alte modele mai simple. Lucrările lor nu sunt doar exerciții artistice, ci și manifestări ale spiritului românesc. Aceste activități dezvoltă abilități precum simțul estetic, creativitatea, precizia și aprecierea valorilor tradiționale. Prin integrarea simbolurilor românești în lucrări moderne, elevii contribuie activ la conservarea moștenirii culturale naționale, în același timp simțind satisfacție prin realizarea lor grafică care aduce sentimentul utilității, cunoașterii și bucuria împlinirii unui produs artistic de mare valoare personală și cu gânduri pure privind identitatea națională.

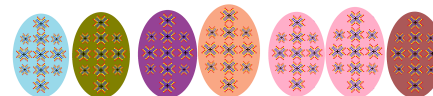

Fig 7. Model complex culori diferite

Bibliografie:

- Iliescu, A. (2015). Simboluri și tradiții populare românești. Editura Didactică și Pedagogică
- Mărginean, M. (2011). Motive tradiționale românești. Editura Teora.

AROME ORIENTALE ÎN DOBROGEA

Prof. Claudia ILIE

Liceul Teoretic "Nicolae Bălcescu" Medgidia

Bucătăria turcească este extrem de variată și bogată, influențată de istoria otomană și de multiplele culturi care au contribuit la dezvoltarea ei. Nimic nu este mai plăcut în zilele reci de toamnă decât să savurezi un fel de mâncare din bucătăria tradițională turcească și să stai la taifas în compania unor prieteni dragi.

O istorie scurtă a etniei turce stabilită în provincie

Turcii s-au stabilit în Dobrogea în secolul al XIII-lea la Babadag, prin aducerea a circa 10.000 de turci de către Saru Saltuk Baba. De-a lungul timpului Dobrogea s-a aflat în atenția autorităților otomane care au organizat expediții de cucerire a acesteia.

În 1388 Ali Pașa a organizat o campanie militară în timpul căreia Ivanco (Ioanco) fiul despotului Dobrotici își pierde viața. Provincia intra pentru o perioadă de trei decenii sub stăpânirea domnitorului Țării Românești, Mircea cel Bătrân. Această provincie asigura ieșirea la Marea Neagră a statului valah. Bineînțeles că turcii nu renunțaseră la gândul de a pune stăpânire pe Dobrogea. Prilejul a apărut în anul 1418, odată cu moartea lui Mircea cel Bătrân, în vremea urmașului său, Mihail I.

Mircea cel Bătrân

Dobrogea va intra sub stăpânirea otomană treptat, după 1418 până în 1420, fiind organizată drept o provincie de margine a imperiului. De altfel, provincia va juca rolul unei baze de atac pentru campaniile militare ale sultanului. În orașele și satele din Dobrogea se instaura administrația otomană ce avea în frunte un primar, un comandant militar, un responsabil cu strângerea taxelor și un judecător.

Dobrogea medievală otomană

Gastronomia tradițională

Turcii au adus odată cu cucerirea provinciei și feluri tradiționale de mâncare, care au fost transmise din generație în generație. Iată câteva mâncăruri tradiționale reprezentative:

1. **Kebap** (Kebab) – Poate cel mai cunoscut preparat turcesc, kebabul există în numeroase variante, precum șiș kebab (carne la frigăruie), döner kebab (carne rotisată), adana kebab (carne tocată picantă).

2. **Meze** – Aperitive variate, servite la începutul mesei. Exemple de meze sunt: humus (piure de năut), baba ghanoush (piure de vinete), ezme (o salată picantă) și dolma (ardei, roșii sau frunze de viță umplute).

3. **Pide** – Supranumită „pizza turcească”, este un aluat în formă de barcă, umplut cu brânză, carne tocată, ouă, legume sau ierburi aromate.

4. **Lahmacun** – Similar unei pizza, dar cu aluat mai subțire și acoperit cu un strat de carne tocată de vită sau miel, ceapă, roșii și condimente. Se servește cu lămâie și pătrunjel.

5. **Manti** – Găluște umplute cu carne, servite cu iaurt și sos de roșii sau unt topit.

6. **Menemen** – Un mic dejun tradițional cu ouă prăjite, roșii, ardei și condimente, adesea cu brânză sau cârnați (sucuk).

7. **Çorba** – Supe tradiționale, printre cele mai cunoscute fiind mercimek çorbası (supă de linte) și işkembe çorbası (supă de burtă).

8. **Köfte** – Chiftele din carne de vită sau miel, amestecate cu condimente și uneori legume.

9. **Dolma și Sarma** – Legume umplute (de exemplu, ardei și vinete) sau foi de viță umplute cu orez, carne și condimente.

10. **Baklava** – Un desert renumit, făcut din straturi de aluat fin, umplut cu nuci sau fistic și îmbibat în sirop de miere.

11. **Lokum** (Turkish Delight) – Cuburi de gelatină aromată, presărate cu zahăr pudră și disponibile în numeroase arome și culori.

12. **Künefe** – Un desert din tăței subțiri de kadaif, umplut cu brânză topită și servit cu sirop și fistic.

13. **Simit** – Un covrig cu susan, popular ca gustare sau la micul dejun.

Bucătăria turcească pune accent pe prospețime și arome bogate, fiind un adevărat festin de gusturi, mirosuri și culori, ca de altfel întreaga gastronomie orientală care abundă de mirosurile mirodeniilor. De altfel, bucătăria turcească din Dobrogea este un simbol al diversității culturale, păstrând tradiții culinare turcești adaptate specificului dobrogean, ceea ce o face foarte apreciată de noi, locuitorii din stepa dobrogeană.

Bibliografie

ILIE, ADRIAN, *Comunitățile turcă și tătară din Medgidia*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2015.

SANDU, M., COCA, C., *Interacțiune și climat psihosocial în Dobrogea*, Editura Beladi, Craiova, 2012.

TASIN, GEMIL, *Tătarii*, Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2021.

DOBROGEA, TĂRÂMUL CONVIEȚUIRII ISTORICE ÎNTRE POPOARE

Profesor Lefter Camelia
Școala Gimnazială Nr.2 Cernavodă

Dobrogea este un ținut cu o istorie bogată și un mozaic cultural unic în România. Situată între Dunăre și Marea Neagră, această regiune a fost de-a lungul secolelor o poartă de legătură între Orient și Occident. Datorită poziției sale geografice strategice, Dobrogea a devenit un adevărat „melting pot” al etniilor, unde diverse naționalități au trăit și conviețuit în pace, contribuind împreună la identitatea multiculturală a regiunii.

Istoria Dobrogei este una a diversității. Coloniile grecești, ocupația romană, stăpânirea otomană și alipirea regiunii la România în 1878 au lăsat urme adânci în structura demografică și culturală a ținutului. Fiecare val de migrație sau schimbare politică a adus cu sine noi comunități etnice, care s-au stabilit aici și au contribuit la dezvoltarea socială și economică a regiunii.

Dobrogea este probabil cea mai diversă regiune etnică a României. Pe lângă românii majoritari, aici trăiesc comunități semnificative de:

1. Turci și tătari – prezenți încă din perioada otomană, aceștia și-au păstrat limba, religia musulmană și tradițiile, fiind bine integrați în societatea dobrogeană.

shutterstock.com · 2182824249

2. Lipoveni (ruși) – refugiați în secolul al XVIII-lea din Rusia țaristă, ei au adus cu ei tradiții ortodoxe de rit vechi și o cultură aparte, păstrată până astăzi.

3. Greci – descendenți ai coloniștilor antici și ai comercianților din Evul Mediu, ei au avut un rol important în dezvoltarea porturilor din Marea Neagră.

4. Armeni – o comunitate mică, dar activă, cu o istorie veche, mai ales în orașe precum Constanța.

shutterstock.com · 293713601

5. Romi (țigani) – prezenți și ei în diverse comunități, cu obiceiuri și tradiții distincte.

6. Meglenoromâni și aromâni – grupuri de români din sudul Balcanilor, așezați în Dobrogea în secolul XX, care au adus o contribuție valoroasă la păstrarea specificului românesc în regiune.

7. Bulgari și ucraineni – mai ales în zonele de graniță și în localitățile rurale.

Această diversitate este susținută și protejată prin legislația românească, care oferă drepturi culturale și educaționale minorităților. Ceea ce face Dobrogea un exemplu de unitate în diversitate este modul în care aceste comunități au învățat să trăiască împreună, respectându-se reciproc. Sărbătorile religioase și tradițiile etnice sunt celebrate și promovate în mod deschis, adesea în comun. În orașe precum Constanța, Cernavodă, Tulcea, Medgidia sau Babadag, se pot observa moschei, biserici ortodoxe, sinagogi și alte lăcașuri de cult coexistând în același cartier.

Viața socială dobrogeană este animată constant de evenimente culturale și festivaluri multiculturale, organizate atât la nivel local, cât și județean. Festivaluri precum „Săptămâna Interculturalității” din Tulcea, „Festivalul Minorităților” din Constanța sau „Zilele Diversității” adună la un loc reprezentanți ai diferitelor etnii, care își prezintă dansurile, muzica, portul tradițional și gastronomia specifică. Aceste manifestări nu doar că oferă ocazia celebrării diversității, dar contribuie și la întărirea sentimentului de coeziune între locuitorii regiunii.”

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

Dobrogea este o dovadă vie că diversitatea nu trebuie să fie un obstacol, ci poate fi o sursă de bogăție spirituală și culturală. Prin conviețuire pașnică, respect reciproc și colaborare, diferitele naționalități din Dobrogea au construit un model de unitate în diversitate. Într-o lume adesea marcată de tensiuni etnice, exemplul dobrogean rămâne unul demn de urmat.

Bibliografie

1. Dumitrașcu, G. (2005). *Istoria Dobrogei*. Constanța: Editura Ex Ponto.
2. Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale. (2015). *Minorități naționale din România: Dinamici demografice și sociale*. Cluj-Napoca: ISPMN. <https://www.ispmn.gov.ro>
3. Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța. (n.d.). *Patrimoniul multicultural al Dobrogei*. <https://www.minac.ro>
4. Livezeanu, I. (2000). *Cultural Politics in Greater Romania: Regionalism, Nation Building and Ethnic Struggle, 1918–1930*. Ithaca: Cornell University Press.
5. Dobrinescu, H. (2011). Diversitatea etnică în Dobrogea contemporană. *Analele Universității „Ovidius” din Constanța – Seria Istorie*, 8, 55–64.
6. Agenția Națională pentru Minorități Naționale. (2020). *Raport privind situația minorităților naționale din România*. București: Guvernul României. <https://www.dri.gov.ro>

ACTIVITATE INTEGRATĂ – MODALITATE DE TRANSMITERE A OBICEIURILOR ȘI TRADIȚIILOR DE CRĂCIUN LA PREȘCOLARI

**Profesor pentru învățământul preșcolar: Lungu Maria-Mirabela,
Grădinița Bucșani, Județul Dâmbovița**

„Valorile educaționale pot fi asemănată cu plantele. Ele își au rădăcinile în solul sistemului de valori sociale. Câteodată acest sol suferă modificări în compoziția sa – sistem de valori în contradicție sau în plin proces de restructurare” (Nicu, 2016, p. 63). Așa cum plantele și solul au o relație de interdependență (plantele își trag seva din pământ), așa și un sistem de valori sociale care se bazează pe sisteme educaționale sănătoase pot forma copii cu valori adecvate. Ne referim, la valorile educaționale care se dezvoltă în finalități (conținuturi, competențe, principii, strategii de predare-învățare). Asimilarea unor astfel de valori și formarea unor atitudini adecvate copiilor preșcolari constituie un proces îndelungat deoarece formarea acestora nu se observă imediat, ci în timp.

Cultura morală a fiecărei personalități umane se formează prin intermediul dobândirii următoarelor componente: faptele morale, normele morale general umane, deprinderile morale, obiceiurile și tradițiile de comportare morală, opiniile, sentimentele, idealurile, convingerile morale etc. „Cultura morală este o sinteză a calităților interioare, spirituale ale personalității cu manifestările lor externe” (Postică, 2019, p.131). Toate acestea calități morale se exteriorizează în comportamentul moral, unul care are o stadialitate, o cauză, o funcționalitate, o structură și o multitudine de caracteristici (sinceritatea, spontaneitatea și echilibrul afectiv), precum și diverse forme de exprimare care se corelează și se intercondiționează reciproc (forma emoțională, cea relațională și cea socioculturală standardizată).

Comportamentul moral al copilului este perceput drept o obiectivare a conștiinței morale în cadrul faptelor și acțiunilor întreprinse, precum și ca o manifestare a conștiinței în ceea ce privește relațiile morale practice ale acestuia. Copilul, pentru a-și forma comportamentul moral, are nevoie să i se ofere criterii convingătoare și obiective de a aprecia faptele morale. Imaginile care au legătură cu conduita, în mod normal, ar trebui să primească o notă educativ-apreciativă, respective expresii de genul: așa e corect, așa e bine, așa nu e corect etc. Regulile care i se impun verbal sau sub o altă formă de către persoana adultă constituie, până să fie interiorizate, obligații categorice. Așadar, transformarea regulilor care se impun a deveni calități și valori morale ale personalității vor fi observabile și exteriorizate pe parcurs.

Baza formării personalității copilului este constituită de comportamentele ce se formează și dezvoltă în activitatea de joc. Acesta, prin regulile și conținutul său contribuie la realizarea sarcinilor educației morale. „Jocul este o activitate socială nu doar pentru că la desfășurarea lui participă copiii, ca ființe sociale, ci și pentru că realitatea socială oferă subiectul și conținutul jocului” (Postică, 2019, p.131).

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

Un astfel de joc care valorifică formarea comportamentului moral al copilului de respecta obiceiurile și tradițiile de Crăciun este și *Noi umblăm cu colindatul*, pe care urmează să-l prezint în continuare.

Tema anuală de studiu: Cum exprimăm ceea ce simțim?

Tema proiectului: Ce dragi îmi sunt sărbătorile!

Tema săptămânii: Datini și obiceiuri de iarnă

Tema activității: Noi umblăm cu colindatul

Categoria de activitate: Activitate integrată

Domeniile experientiale vizate: ADP+ALA 1+ADE (DOSși DEC)+ALA 2

Tipul de activitate: Mixtă

Formă de organizare: frontal, pe grupuri, individual

Dimensiuni ale dezvoltării:

- „1. Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate;
2. Comportamente prosociale, de acceptare și de respectare a diversității;
3. Conceptul de sine;

Exemple de comportament:

- 1.1. Manifestă încredere în adulții cunoscuți, prin exersarea interacțiunii cu aceștia;
- 1.2. Demonstrează abilități de solicitare și de primire a ajutorului în situații problematice specifice;
- 1.3. Inițiază/participă la interacțiuni pozitive cu copii de vârstă apropiată;
- 2.1. Exprimă recunoașterea și respectarea asemănărilor și a deosebirilor dintre oameni;
- 2.2. Își însușește și respectă reguli; înțelege efectele acestora în planul relațiilor sociale, în contexte familiare;
- 2.3. Exersează, cu sprijin, asumarea unor responsabilități specifice vârstei, în contexte variate;
- 2.4. Exersează, cu sprijin, abilități de negociere și de participare la luarea deciziilor;
- 2.5. Demonstrează acceptare și înțelegere față de celelalte persoane din mediul apropiat;
- 3.1. Exersează, cu sprijin, autoaprecierea pozitivă, în diferite situații educaționale;
- 3.2. Își promovează imaginea de sine, prin manifestarea sa ca persoană unică, cu caracteristici specifice” (MECT, 2019, p.20).

Elemente componente ale activității integrate:

ADP: Întâlnirea de dimineață: Salutul (*Bun găsit colindători!*), Prezența (*Ce colindător lipsește?*), Calendarul naturii (*Cum e vremea la colind?*), Activitatea de grup (*Mă bucur că ne-am întâlnit!*), Noutatea zilei (*Ce e nou, azi?*).

Tranziții: Dansul colindătorilor; Gimnastică de învioreare, Iată vin colindători– colind

ALAI:

- **Biblioteca:** Citim imagini cu copii la colindat
- **Construcții:** Scena pentru colind- construcții din cuburi de plastic
- **Joc de rol:** De-a brutarii–pregătim covrigi pentru colindători

ADE:

- DOS: Așa da, așa nu! -joc didactic

Sarcina didactică:

Denumirea imaginilor cu comportamente morale corecte și incorecte, argumentarea avantajelor comportamentelor morale corecte, precum și consecințele negative ale comportamentelor morale incorecte, corectarea comportamentelor morale incorecte.

Regulile jocului: Copiii aleg pe rând câte o imagine, denumesc comportamentul moral de pe aceasta, argumentează avantajele comportamentelor morale corecte, precum și consecințele negative ale comportamentelor morale incorecte. Răspunsurile corecte vor fi apreciate.

Elemente de joc: aplauzele, surpriza, recompense, mânuirea materialului, întrecerea.

- DEC: Traistă colindatorului –dactilopictură

ALA 2: Am plecat la colindat- șezătoare

Scopul activității: Consolidarea abilității de comportare morală în diverse contexte, prin intermediul jocului didactic și a abilităților plastice.

Obiective operaționale:

- O1- să recunoască și să deosebească comportamentele morale corecte de cele incorecte;
- O2- să argumenteze avantajele comportamentelor morale corecte, precum și consecințele negative ale comportamentelor morale incorecte;
- O3- să recunoască și să folosească corect materialele puse la dispoziție,
- O4- să decoreze cu puncte traista colindatorului prin dactilopictură, dezvoltându-și gustul estetic și îndemânarea.

Strategii didactice:

Metode și procedee: joc didactic, conversația, explicația, observația, demonstrația, exercițiul.

Material didactic: calendarul naturii, imagini cu comportamente morale corecte și incorecte, cuburi de plastic, aluat pentru colaci, vase de plastic, planșete, sucitoare, șorțulețe, hârtie de copt, dulceață, miez de nucă, cuptor, tavă, coș cu colăcei, laptop, recipient apă, acuarele, imagini sugestive, păpușă, obiecte tradiționale românești (traistă, ulcior, strachină, costum popular etc.), imagine cu traistă colindătorilor cartonată, recompense.

Forme de organizare: frontal, pe grupuri mici, individual,

Locul de desfășurare: sala de grupă

Durata : o zi

Evaluare: continuă prin aprecierea răspunsurilor

Bibliografie:

- MEN, Curriculum pentru educația timpurie 2019;
- Scrisoarea metodică pentru anul școlar 2023-2024.

SCENARIUL ZILEI

Activitatea zilei va începe cu **întâlnirea de dimineață**. Copiii vor fi așezați în semicerc pentru a putea stabili un contact vizual cu toți membrii grupei. Urmează salutul: *Bun găsit colindători!*, iar copiii își salută colegul din dreapta, într-o atmosferă de relaxare.

Prezența se realizează prin numărarea copiilor prezenți și menționarea celor absenți, specificându-li-se numărul celor care lipsesc.

Se va discuta despre anotimpul în care suntem, despre obiceiurile și tradițiile specifice acestuia, după care se va completa **calendarul naturii**: *Cum e vremea la colind?*

Se va desfășura **jocul de grup** *Mă bucur că ne-am întâlnit!*, copilul la care se oprește păpușa Victoria, se prezintă și spune un motiv pentru care se simte bine că au venit la grădiniță. La finalul jocului, păpușa va ajunge la educatoare, care va scoate din buzunarul acesteia un bilet. Se va stabili faptul că bunica Victoriei a trimis acest bilet prin care ne roagă să învățăm, și noi, despre tradiții și obiceiuri și despre modul în care ne comportăm, din punct de vedere moral, în această perioadă. Ea vă roagă să fiți atenți deoarece veți avea mai multe sarcini de realizat, sarcini pe care le veți descoperi pe parcurs.

Noutatea zilei (*Ce e nou, azi?*) o aduce, în prim plan, pe păpușa Victoria, precum și surprizele aduse de această, în trăistuța colindătorului, surprize care vor fi deschise în raport cu momentul în care sunt prezentate activitățile liber alese și activitățile pe domenii experiențiale. Copiii vor fi, astfel, introduși în spiritul sărbătorilor, îndrumându-i să fie mai buni, mai iubitori, mai darnici, acesta reprezentând, totodată, și **mesajul zilei**.

Printr-o tranziție: *Gimnastică de înviorare* se trece la prima activitate pe domenii experiențiale, **DOS**, cea realizată în manieră frontal, copiii vor deschide prima trăistuță cu surprize a păpușii Victoria în care vor descoperii sarcinile și regulile jocului didactic „Așa da, așa nu!”.

Sarcina didactică a acestui joc estedenumirea imaginilor cu comportamente morale corecte și incorecte, argumentarea avantajelor comportamentelor morale corecte, precum și consecințele negative ale comportamentelor morale incorecte, corectarea comportamentelor morale incorecte.

Regulile jocului sunt prezentate astfel: copiii aleg pe rând câte o imagine, denumesc comportamentul moral de pe aceasta, argumentează avantajele comportamentelor morale corecte, precum și consecințele negative ale comportamentelor morale incorecte. Răspunsurile corecte vor fi apreciate

După ce s-au jucat jocul cu ajutorul tranziției *Iată vin colindători*– colind. se trece la deschiderea celorlalte trăistuțe specifice activităților liber alese, cu ajutorul educatoarei copiii descoperă materialele puse la dispoziție la centrele deschise și află sarcinile de lucru.

Activitățile liber alese pe care le au de realizat copiii conform sarcinilor din trăistuță sunt următoarele: la centrul **Joc de rol**, copiii vor realiza din aluat colaci pentru a-i oferi colindătorilor care pot veni oricând dat fiind faptul că suntem foarte aproape de Crăciun. La centrul **Construcții** vor îmbina și suprapune cuburi pentru a obține scena pentru colind. La centrul **Biblioteca** copiii citi imagini cu copii la colindat, iar la centrul **Artă** (centru în care se va derula Activitatea artistico-plastică) copiii vor avea de pictat traistă colindătorului. Educatoarea va sprijini copiii în desfășurarea activităților de la centrele deschise.

Prin intermediul tranziției: *Dansul colindătorilor*, activitatease încheie cu o șezătoarea unde copiii vor interpreta câteva poezii și colinde cunoscute. Astfel vom demonstra că păstrăm vii tradițiile și obiceiurile lăsate de străbunii noștri (respectarea tradițiilor).

Bibliografie

- MEN, (2019). *Curriculum pentru educație timpurie*.
- Postică, L. (2019). Aspecte ale formării culturii morale la preșcolari. *Studia Universitatis Moldavie*, 9 (129). Seria Științe ale Educației. Cahul: Institutul de Științe ale Educației, 129-133.
- Nicu, A. (2016). Particularități ale educației axiologice la vârsta preșcolară. *Revista de Pedagogie*, 1-2 / LXIV, 59-70.

UNITATE ȘI DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE
“COPIILĂRIE FĂRĂ FRONTIERE”
-programă pentru activitate opțională-

Prof. LUPUȘORU Coca Delia
Grădinița P.P. Lumea Copiilor, Constanța

TIPUL OPȚIONALULUI: La nivelul mai multor arii curriculare

DOMENII VIZATE: Domeniul om și societate, Domeniul limbă și comunicare, Domeniul estetic și creativ, Domeniul psihomotric

NIVELUL DE VÂRSTĂ: – Grupa mică (3-5 ani)

NR DE ACTIVITĂȚI PE SĂPTĂMÂNĂ: 1

DURATA: 15 minute

TIMP DE DESFĂȘURARE: 1 an școlar

Argument:

Trăim într-o lume plină de culoare... Diversitatea multiculturală este întâlnită pretutindeni: la grădiniță, pe stradă, în comunitate. Grădinița este prima piatră de temelie care influențează și modelează personalitatea viitorului adult, oferind preșcolarului primele competențe și aptitudini în vederea creării unui sistem de valori.

Dobrogea este un spațiu multicultural unic în România, locuit de diverse etnii (români, turci, tătari, aromâni, lipoveni, greci, bulgari etc.) care conviețuiesc pașnic și își păstrează specificul cultural. Într-un context educațional modern, promovarea diversității culturale în rândul copiilor preșcolari este esențială pentru dezvoltarea empatiei, a toleranței și a unei identități personale echilibrate. Integrarea tradițiilor și a perspectivei multiculturale în activitățile instructiv-educative contribuie la formarea unui mediu incluziv și creativ, în care copiii învață să aprecieze diferențele dintre oameni ca pe o sursă de bogăție, nu de conflict.

Opționalul cuprinde o serie de activități care promovează principiile educației incluzive, diversitatea în strânsă legătură cu mediul socio-cultural din care fac parte copii, cu tipul de comunitate al acestora, împletirea tradițiilor popoarelor conlocuitoare.

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

Obiective vizate:

Promovarea mediului incluziv în spațiul educațional al grădiniței;

Îmbunătățirea comunicării între grădiniță-familie-comunitate;

Conștientizarea copiilor în legătură cu apartenența la nucleul multicultural și la drepturile acestora;

Împletirea tradițiilor și culturii turcești și armânești și valorile tradiției și culturii românești.

Obiective de referință:

-să recunoască normele de comportare civilizată;

-să recunoască și să respecte drepturile tuturor copiilor indiferent de religia sau grupul etnic din care fac parte;

-să conștientizeze apartenența la grup, promovând valorile acestuia;

-să-și însușească prin cooperare aspecte ale tradițiilor grupurilor etnice;

-să adopte un caracter centrat pe sistemul de valori specific mediului intercultural;

-să aprecieze în situații concrete unele comportamente și atitudini în raport cu norme prestabilite și cunoscute

Conținuturi:

- Drepturile și îndatoririle copiilor;

-Multiculturalism european;

-Aspecte din viața grupurilor etnice;

-Tradiții, cultură și valori românești, turcești, tătărești și armânești;

-Puncte comune între tradițiile românești, turcești, tătărești și armânești;

Metode și mijloace de realizare:

Metode: conversația, observația, problematizarea, exercițiul, jocul, exemplificarea, turul galeriilor.

Mijloace: prezentări Power point, secvențe video, jetoane, costume populare, albume de fotografii, diverse materiale din natură, afișe, planșe, etc.

Modalități de evaluare: aprecieri verbale, expoziții, chestionare pentru părinți, autoevaluarea.

Metode și tehnici de evaluare:

Portofoliul grupei

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

Cd-uri cu filme din timpul activităților

Aprecieri verbale

Autoevaluarea

Expunerea produselor activității

Bibliografie:

- Alin Gavreliuc, 2011– *Psihologie interculturală*, Editura Polirom, Iași
- *Curriculum pentru educație timpurie*, 2019, București
- *Dezvoltarea practicilor incluzive în școli. Ghid managerial*, 1999, UNICEF și Ministerul Educației Naționale, București
- *IDEA: International dimensions of education for all. In search of cross/cultural teachers in Europe*-suport de curs, www.respect-network.org/courses

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚII OPȚIONALE

Nr.crt	Obiective	Tema activității
1.	-să participe la discuție identificând în urma prezentării diversitatea popoarelor	<i>Nu suntem singuri</i>
2.	-să-și recunoască apartenența la grup -joc	<i>Copil ca tine sunt și eu</i> -să facem cunoștință
3.	-să realizeze un tablou tradițional specific fiecărei etnii	<i>Din viața străbunilor</i>
4.	-să realizeze un tablou de familie cu fotografii (dreptul la o familie)	<i>Tablou de familie</i> (românească, armânească, turcească, tătărească)
5.	-să prezinte costumul popular tradițional	<i>Costumul popular etnic –</i> românesc, armânesc, turcesc, tătăresc

6.	-să interpreteze cântece tradiționale specifice fiecărui popor	<i>Cântec popular etnic</i> – românesc, turcesc, tătăresc și armânesc
7.	-să execute pași de dans popular ale fiecărei etnii	<i>Învățăm să dansăm</i> – dansuri românești, turcești, tătărești armânești
8.	-să audieze și să interpreteze imnul național	<i>Deșteaptă-te române</i> <i>Imnul tuturor cetățenilor: români, turci, armâni și alte etnii.</i>
9.	-să realizeze în cadrul atelierelor mici obiecte specifice fiecărei culturi	<i>Cadouri pentru Moșul...</i>
10.	-să ofere cadouri unor copii din medii dezavantajate	<i>Și eu pot fi Moș Crăciun!</i>
11.	-să exemplifice tradițiile de întâmpinare a noului an în ambele culturi (dreptul la educație)	<i>Anul nou în lume - La mulți ani! (limba română, limba turcă)</i>
12.	-să pregătească împreună cu mamele gustări tradiționale românești, turcești, tătărești, armânești	<i>Poftiți la plăcinte!</i> <i>Bucătărie românească, turcească, tătărească, armânească</i>
13.	-să vizualizeze un scurt film educațional	<i>Diversitate culturală</i>
14.	-să identifice tradițiile importante din diferite culturi	<i>Diversitate culturală</i>
15.	- să execute pași de dans popular	<i>Pe ritmuri de dans</i> (românesc, turcesc, tătăresc, armânesc)
16.	-să identifice povestea preferată și să realizeze o scurtă dramatizare	<i>Cea mai frumoasă poveste</i> <i>(lb turcă)</i>
17.	-să identifice povestea preferată și să realizeze o scurtă dramatizare	<i>Cea mai frumoasă poveste</i> <i>(lb. română)</i>
18.	- să relizeze felicitări pentru Ziua mamei	<i>Cadou pentru mama</i>

19.	-să modeleze diferite figurine pentru cel mai bun prieten	<i>Un cadou pentru prietenul meu</i>
20.	- să asculte cu interes poeziile recitate de colegi în limba maternă	<i>Cea mai frumoasă poezie (recitare)</i>
21.	-să asculte cu interes cântece tradiționale specifice fiecărui popor	<i>Ascultă cântecul meu!</i> <i>-audiție muzicală</i>
22.	- să viziteze biserica și geamia din cartier	<i>Vizită la Biserică și Geamie</i>
	- să realizeze în cadrul atelierelor mici preparate de bucătărie specifice fiecărei culturi	<i>Să sărbătorim împreună!</i> <i>Paștele/ Bayramul</i>
23.	-să realizeze un afiș cu aspecte interculturale	<i>IDEA-tablou intercultural</i>
24.	-să asculte cu atenție cântece tradiționale specific fiecărui popor	<i>Audiție – cântece tradiționale etnice</i>
25.	- să participe cu interes la șezătoare	<i>O lume de basm (șezătoare)</i>
26.	-să viziteze o familie de români, turci, tătari, aromâni la invitația acestora	<i>Hai la mine acasă!</i>
27.	- să realizeze desene pe asfalt -să participe cu interes la activitățile de joc	<i>Impreună pentru toții copiii lumii -1 iunie</i>
28.	-să realizeze desene cu aspecte din tradițiile română, turcă și armânești pentru copiii din centrele de plasament (dreptul la viață)	<i>Copii ca și tine: imagini de familie</i>
29.	- să vizioneze scurte filmulețe și imagini realizate în timpul desfășurării activităților	<i>Aceștia suntem noi!</i>
30.	- să prezinte un program artistic pentru părinți și cadrele din unitate -evaluare finală	<i>Fără mască (program artistic)</i>

PROJET DE LEÇON

Unité dans la diversité: La Francophonie

Marcu Elena

Liceul Special „Moldova”

Thème : *La Francophonie - Unité dans la diversité*

Durée : 1 heure

Public cible : Élèves malvoyants ou aveugles (15–18 ans)

Objectif général : Célébrer la diversité culturelle

Type de leçon : Compréhension orale et expression orale

OBJECTIFS SPÉCIFIQUES :

► Objectifs linguistiques :

- Comprendre un document audio décrivant différents pays francophones ;
- Identifier et utiliser du vocabulaire lié à la culture, la langue, la diversité ;
- S’exprimer oralement pour décrire un pays et donner son avis.

► Objectifs culturels :

- Découvrir des cultures francophones variées (Europe, Afrique, Caraïbes) ;
- Comprendre l’idée d’« unité » à travers la langue française.

► Objectifs méthodologiques :

- Travailler à l’oral à partir de supports adaptés : audio, texte en gros caractères, support numérique à contraste élevé ;
- Coopérer dans des activités interactives et multisensorielles.

MATÉRIEL & RESSOURCES ADAPTÉES :

- Fichiers audio avec voix lente et claire (présentation de pays francophones)
- Feuilles avec **gros caractères** (Arial 18 ou plus, contraste noir/blanc ou blanc/noir)
- Tableau interactif ou tablette avec lecteur d’écran / zoom
- Images à contraste élevé (ou pictogrammes simples, reconnaissables)
- Quizz audio ou via application accessible (wordwall, padlet, miro)

DÉROULEMENT DE LA LEÇON

1. Introduction – Brise-glace (5 min)

Objectif : faire émerger les représentations

Consigne : écoutez et répondez « Quel est le mot le plus important? Connaissez-vous des pays qui parlent français ?»

<https://apprendre.tv5monde.com/fr/exercices/a2-elementaire/la-francophonie-dans-le-monde>

(La Francophonie dans le monde, TV5MONDE Info)

Réponses orales guidées, tableau partagé ou notes vocales sur tablette.

Mise en contexte : la Francophonie comme lien entre cultures différentes.

2. Activité de compréhension orale – « Voyage francophone » (15 min)

Objectif : écouter et reconnaître

Écoute de 4 fichiers audio qui présentent 4 pays francophones (1 min chacune) sur https://padlet.com/zazen4you/Unité_diversité_francophonie

Canada (Québec) – accent, expressions, climat ; Sénégal – langues locales, musique ; Belgique – chocolat, bilinguisme ; Haïti – créole, danse, résilience. Après chaque écoute, les élèves répondent oralement ou sur une fiche à choix multiples en gros caractères : Quel pays est-ce ? Quelle langue est mentionnée ?

3. Activité interactive – « Associe culture et pays » (15 min)

Objectif : travailler la mémoire et l'association

Chaque élève reçoit une fiche ou des étiquettes contrastées avec des éléments culturels : musique, cuisine, langue, drapeau, habits traditionnels. En groupe, ils doivent associer chaque élément à un pays francophone (activité en binôme avec lecture à voix haute si besoin) <https://view.genially.com/6861918be9dec89f211d4631/interactive-content-elements-a-associer> ;

Les étudiants doivent répondre aux questions sur les pays francophones <https://wordwall.net/resource/54119376/quiz-de-la-francophonie>.

4. Expression orale – « Mon pays coup de cœur » (20 min)

Objectif : produire un petit discours oral

Chaque élève choisit un pays francophone qu'il a découvert ; il doit le présenter oralement : « Je choisis le Maroc, parce que... Il y a... On y parle... » Travail préparatoire avec fiche-guide (gros caractères) ou aide vocale. Les présentations peuvent être enregistrées pour créer des fichiers audio collectives ou elles peuvent être publiées sur padlet.com.

5. Bilan – Révision et valorisation (5 min)

Objectif : renforcer les acquis

L'enseignant fait une synthèse des idées : La langue française est un lien entre des peuples différents. C'est une unité dans la diversité. Chaque élève peut dire : « J'ai appris que... J'ai aimé découvrir... »

ÉVALUATION :

- Observation des interactions orales ;
- Réponses aux questions de compréhension ;
- Qualité et clarté de l'expression orale ;
- Capacité à mobiliser du vocabulaire culturel.

BIBLIOGRAPHIE :

Bertucci, Maria (2015). *Construire une séquence didactique en FLE*. Éditions Ellipses.

Bourguignon, A. (2010). *Enseigner la francophonie : Enjeux et pratiques en classe de FLE*. Éditions Didier.

Coste, D., & Moore, D. (2009). *La francophonie dans l'enseignement du FLE*. Éditions Hachette FLE.

Porquier, R. & Py, B. (2004). *Apprendre une langue étrangère*. Éditions Hachette FLE.

Rétaux, J.-B. (2015). *Accessibilité numérique et pédagogie inclusive*. Éditions Harmattan.

SITOGRAPHIE :

Genially. *Éléments à associer – La francophonie*. Disponible sur : <https://view.genially.com/6861918be9dec89f211d4631/interactive-content-elements-a-associer>.

Padlet. *La francophonie*. Disponible sur : <https://padlet.com/zazen4you/la-francophonie-yetsqgdp7stkm5sb>.

TV5MONDE. *La francophonie dans le monde – Exercices FLE niveau A2*. Disponible sur : <https://apprendre.tv5monde.com/fr/exercices/a2-elementaire/la-francophonie-dans-le-monde>.

Wordwall. *Quiz de la francophonie*. Disponible sur :

<https://wordwall.net/resource/54119376/quiz-de-la-francophonie>.

UNITATEA ÎN DIVERSITATE: O SIMFONIE CULTURALĂ GLOBALĂ

Profesor învățământ primar Marinescu Lucreția
Liceul Teoretic „Anghel Saligny” Cernavodă

Conceptul de "**Unitate în diversitate**" este mai relevant ca niciodată într-o lume interconectată. El ne invită să recunoaștem și să celebrăm multitudinea de culturi, tradiții și perspective care definesc specia umană, înțelegând, în același timp, că această bogăție eterogenă este fundamentul unei coexistențe armonioase și al progresului colectiv.

Tradițiile: Ecouri ale trecutului, punți spre viitor

Tradițiile reprezintă pilonii identității culturale. Ele sunt ansamblul de credințe, obiceiuri, ritualuri, valori și practici transmise de la o generație la alta, modelând modul în care indivizii și comunitățile se raportează la lume, la istorie și la viitor. Fie că vorbim despre ceremoniile religioase, sărbătorile populare, meșteșugurile vechi, cântecele sau poveștile spuse la gura sobei, tradițiile oferă un sentiment de apartenență și continuitate.

La nivel global, diversitatea tradițiilor este uimitoare. De la ceremonii complexe precum *Dia de los Muertos* în Mexic, cu altarele sale vibrante și ofrandele simbolice, la ritualurile simple, dar profunde, precum servitul ceaiului în Japonia, fiecare tradiție poartă în sine o filosofie și o istorie unică. Aceste practici nu sunt doar simple reminiscențe ale trecutului; ele sunt vii, evoluează și se adaptează, servind drept ancore culturale într-o lume în permanentă schimbare. Păstrarea și înțelegerea acestor tradiții sunt esențiale pentru a menține vie memoria colectivă și pentru a înțelege parcursul umanității.

Perspective culturale: Mozaicul viziunilor asupra lumii

Perspectivile culturale se referă la modul în care diferitele grupuri umane interpretează realitatea, dau sens lumii și interacționează cu ea. Aceste perspective sunt influențate de factori precum istoria, geografia, religia, sistemele sociale și economice. Ce este considerat "normal" sau "corect" într-o cultură poate fi privit diferit într-alta.

De exemplu, conceptul de timp poate fi linear și axat pe viitor în culturile occidentale, în timp ce în unele culturi orientale sau indigene, timpul poate fi perceput ca circular sau mai fluid, punând accent pe prezent și pe ciclicitatea naturii. Similar, valorile legate de individualism versus colectivism, comunicarea directă versus indirectă sau importanța ierarhiei în societate variază considerabil de la o cultură la alta.

Recunoașterea și respectarea acestor perspective diverse sunt cruciale pentru a evita prejudecățile și stereotipurile. Ele ne permit să depășim o viziune etnocentrică și să apreciem multitudinea de soluții și abordări pe care umanitatea le-a dezvoltat pentru provocările vieții.

Unitatea în diversitate: Fundamentul coeziunii globale

Unirea în diversitate nu înseamnă renunțarea la propria identitate culturală sau uniformizarea societăților. Dimpotrivă, înseamnă recunoașterea faptului că puterea noastră colectivă rezidă tocmai în diferențele noastre. Este capacitatea de a construi punți între culturi, de a învăța unii de la alții și de a colabora pentru obiective comune, respectând în același timp unicitatea fiecărei tradiții și perspective.

Beneficiile unității în diversitate sunt multiple:

- **Inovație și creativitate:** Interacțiunea dintre diferite moduri de gândire stimulează noi idei și soluții inedite la problemele globale.
- **Îmbogățire personală:** Expunerea la alte culturi ne extinde orizonturile, ne dezvoltă empatia și ne permite să ne înțelegem mai bine propria identitate.
- **Pace și înțelegere:** Recunoașterea valorii fiecărei culturi reduce conflictele și promovează dialogul intercultural, construind o lume mai tolerantă.
- **Reziliență socială:** O societate care prețuiește diversitatea este mai adaptabilă și mai capabilă să facă față provocărilor, integrând perspective multiple pentru a găsi soluții durabile.

În contextul actual, marcat de migrație, globalizare și acces rapid la informație, este imperativ să educăm noile generații în spiritul unității în diversitate. Aceasta implică promovarea unui dialog deschis, a respectului reciproc și a curiozității sincere față de "celălalt".

Concluzie: O lume, multe culori

Unicitatea fiecărei tradiții și complexitatea fiecărei perspective culturale contribuie la o tapiserie globală de o frumusețe inegalabilă. *Unitatea în diversitate* nu este doar un ideal, ci o necesitate pragmatică pentru supraviețuirea și prosperitatea speciei umane. Îmbrățișând această filosofie, construim o lume în care fiecare voce este auzită, fiecare tradiție este respectată și fiecare diferență este o sursă de forță și inspirație, nu de diviziune. Să lucrăm împreună pentru a transforma această viziune într-o realitate cotidiană.

Proiect de lecție: Unitatea în diversitate – Un curcubeu de culturi

Clasa: a IV-a

Aria curriculară: Om și societate / Arte și tehnologii

Disciplina: Dezvoltare personală / Geografie / Istorie / Arte vizuale și abilități practice (integrat)

Tema: Unitate în diversitate – Tradiții și perspective culturale

Tipul lecției: Predare-învățare-evaluare (integrată)

Competențe specifice vizate:

- **Dezvoltare personală:**

- Identificarea unor trăsături culturale specifice propriei comunități și altor comunități.
- Manifestarea interesului pentru cunoașterea și respectarea diversității culturale.
- Exprimarea unor emoții și atitudini pozitive față de diferențele interumane.
- **Geografie:**
 - Localizarea unor elemente geografice pe harta lumii (țări, continente).
- **Arte vizuale și abilități practice:**
 - Realizarea de lucrări inspirate din tradiții culturale diverse.

Obiective operaționale:

La sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili:

1. Să definească în cuvinte proprii conceptul de "tradiție" și "cultură".
2. Să identifice cel puțin două tradiții specifice României și o tradiție specifică unei alte țări.
3. Să recunoască pe harta lumii cel puțin două țări menționate în contextul cultural.
4. Să numească cel puțin un element care arată diversitatea culturală (ex: limbă, îmbrăcăminte, mâncare).
5. Să participe activ la cel puțin două activități practice/interactive propuse.
6. Să exprime idei pozitive despre importanța respectării diversității culturale.

Resurse:

- Materiale: Harta lumii, imagini/postere cu copii în costume tradiționale diverse, obiecte tradiționale (dacă există – ex: ie românească, evantai japonez, maracas), fișe de lucru ("Pașaportul Cultural"), creioane colorate, lipici, foarfecă, CD/playlist cu muzică din diverse culturi, bandană/eșarfă pentru joc, materiale pentru desen/colaj.
- Umane: Învățătorul, elevii.
- Metode și procedee: Conversația, explicația, jocul de rol, demonstrația, exercițiul, turul galeriei, brainstorming, metoda "Ciorchinele".
- Forme de organizare: Frontal, individual, pe grupe.

Scenariul didactic

Etapele lecției	Timp	Conținutul activității	Strategii didactice	Evaluare
1. Moment organizatoric	5'	Se asigură climatul optim pentru desfășurarea lecției. Pregătirea materialelor.	Conversația	Observare
2. Captarea atenției	10'	"Ghicește țara!" : Se proiectează/arată imagini cu obiecte sau elemente specifice unor țări (ex: piramide – Egipt, turnul Eiffel – Franța, ie – România, kimono – Japonia, etc.). Elevii ghicesc țara. Se pune pe fundal o muzică liniștită, specifică (ex: muzică instrumentală din diverse culturi).	Joc didactic, discuții	Răspunsuri corecte
3. Anunțarea temei și a obiectivelor	5'	"Astăzi vom porni într-o călătorie magică în jurul lumii! Vom descoperi ce înseamnă tradițiile și culturile altor popoare, dar și ale noastre. Vom vedea cum, chiar dacă suntem diferiți, suntem cu toții uniți! " Se scrie titlul pe tablă: UNITATE ÎN DIVERSITATE – TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE.	Explicația	Interes, atenție
4. Dirijarea învățării	40'	<p>a) "Ce înseamnă Tradiție?" (20')</p> <p>* Brainstorming: "Ce facem noi acasă de Crăciun/Paște/1 Martie? Ce obiceiuri au familiile voastre?" Se notează idei pe tablă. Se ajunge la definiția de "tradiție".</p> <p>* "Tradiții românești": Se prezintă imagini cu tradiții românești (ie, măștișor, colindat, dansuri populare). Discuții scurte.</p> <p>* "Tradiții din lume": Se arată imagini cu tradiții specifice altor culturi (ex: Kimono – Japonia, Sombrero – Mexic, Holi – India, Kilt – Scoția). Se localizează țările pe harta lumii. Se accentuează că fiecare tradiție e specială.</p> <p>b) "Ce înseamnă Cultură?" (10')</p>	Conversația, Explicația, Descoperirea, Harta, Imagini, Joc de rol	Răspunsuri, participare

		<p>* Pornind de la tradiții, se explică faptul că cultura e ca un "tot", o "carte mare" cu toate lucrurile pe care le fac oamenii: cum se îmbracă, ce mănâncă, ce limbi vorbesc, cum se joacă, ce cred. Se folosește exemplul "limbă" – cum spunem "Bună ziua" în limba română și cum se spune în alte limbi (Bonjour, Hello, Hola).</p> <p>c) "Un Curcubeu de Culturi: Unitate în Diversitate!" (10')</p> <p>* Se prezintă conceptul de Unitate în diversitate: "Suntem ca un curcubeu. Fiecare culoare (cultură) e frumoasă în felul ei, dar toate împreună fac curcubeul complet și mai frumos. Chiar dacă suntem diferiți, suntem toți oameni și trebuie să ne respectăm și să fim prieteni."</p> <p>* Joc de rol – "Saluturi în lume": Elevii exersează diferite tipuri de salut (înclinare – Japonia, strângere de mână – Vest, îmbrățișare – unele culturi latine etc.).</p>		
5. Activitate practică / Aplicativă	20'	<p>"Pașaportul Cultural al Prieteniei"</p> <p>* Se împart elevilor fișe sub formă de "pașaport". Pe prima pagină își desenează un autoportret și își scriu numele.</p> <p>* Pe paginile următoare, fiecare "pagină" este dedicată unei țări/culturi diferite (ex: România, Japonia, India, Mexic). Elevii au de lipit o imagine reprezentativă pentru acea cultură (oferite de învățător, sau desenate de ei dacă au timp) și de scris un cuvânt cheie (ex: "kimono", "sari", "sombbrero", "ie") sau o scurtă frază despre o tradiție învățată.</p> <p>* Se lucrează individual, cu ajutor din partea învățătorului.</p>	Exercițiul, Lucru individual, Abilități practice	Realizarea pașapoartelor, creativitate
6. Sistematizare și fixare	5'	<p>"Turul Galeriei Pașapoartelor": Elevii își prezintă pe scurt "Pașapoartele Culturale" colegilor. Învățătorul subliniază ideea deunicitate și de frumusețe a fiecărei culturi.</p>	Prezentarea, Discuții	Participare activă

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

7. Încheierea lecției	5'	<ul style="list-style-type: none">* Mesaj cheie: "Așa cum florile din grădină sunt diferite, dar împreună fac o grădină frumoasă, așa și noi, oamenii, prin tradițiile și culturile noastre diferite, facem lumea un loc minunat și plin de culoare!"* Se încurajează elevii să fie curioși și deschiși față de oamenii diferiți de ei.* Tema pentru acasă (opțional): Să întrebe bunicii despre o tradiție veche din familia lor sau din zona în care locuiesc.	Conversația, Aprecierea	Feed-back pozitiv
------------------------------	----	--	----------------------------	-------------------

TRADIȚII CULINARE: COZONAC MOLDOVENESC

prof. Mehedeniuc Georgeta-Cristina

Liceul Tehnologic Special Bivolărie

Caracterizarea produsului: Preparatul “Cozonac Moldovenesc” face parte din grupa de preparate: preparate din aluat dospit. “Cozonacul Moldovenesc”, este apreciat pentru aspectul și pentru savoarea lui și pentru sărbătoarea pe care o aduce în casa unde este servit.

Materii prime și auxiliare pentru 5 kg

Nr. crt.	Materii prime		Gramaj	U.M.
1.	Pentru maia	Făină	5	kg
		Drojdie comprimată	0,200	kg
		Lapte	0,350	kg
		Zahăr	0,050	kg
2.	Pentru opărit făina	Făină	0,200	kg
		Lapte	0,350	kg
3.	Pentru aluat	Făină	2,150	kg
4.		Lapte	0,125	kg
5.		Zahăr tos	0,875	kg
6.		Ouă	10	buc.
7.		Ulei	0,300	kg
8.		Unt în amestec cu margarina 50 %	0,187	kg
9.		Răzătură de lămâie	0,075	kg
10.		Vanilină	0,005	kg
11.	Sare	0,0025	kg	
12.	Pentru modelat	Ulei	0,050	ml
13.	Pentru forme	Zahăr	0,100	kg
		Margarină	0,250	kg
14.	Pentru decor	Ouă (gălbenuș)	2	buc.

Verificarea calității și dozarea materiilor prime și auxiliare

Verificarea calității se efectuează pentru fiecare materie primă și auxiliară prin examenul organoleptic. *Dozarea* este operația prin care materiile prime și auxiliare se cântăresc, se măsoară volumetric și se numără conform rețetei. Prin executarea corectă a acestei operații se obține un preparat de calitate conform gramajului porției.

Făina. Să nu conțină impurități, culoarea alb-gălbui, cu ușoare urme de țărâțe, gust ușor dulceag, miros plăcut.

Laptele. lichid omogen, de culoare albă, cu nuanță ușor gălbuie, lipsit de impurități și de sedimente.

Ouăle. Să fie proaspete, la spargere gălbenușul să-și păstreze forma și poziția centrală.

Margarina. Se prezintă ca o masă onctuoasă, omogenă, plastică, compactă, suprafață lucioasă la tăiere, culoare albă sau gălbuie, gust și miros plăcut, specific.

Zahărul cristal (tos). Sub formă de cristale albe-lucioase, uscate, nelipicioase, fără aglomerări, fără corpuri străine, cu gust dulce, fără miros și gust străin.

Sarea. Fină, fără aglomerări, de culoare alb strălucitoare.

Lămâia. Fruct cu forma ovală, suprafață lucioasă fără pete, culoare galbenă, cu miezul zemos și gust acru astringent, proaspătă, tare, neatacată de boli sau dăunători.

Arome și esențe: dizolvarea în apă, lapte.

Vanilina. Cristale de culoare alb-strălucitor, cu gust și miros specific.

Utilaje, ustensile și vase necesare: vas pentru formarea aluatului, tel, castroane, lingură de lemn, tavă, răzătoare, mixer, cântar, cuptor.

Prelucrarea primară:

Ouăle	- se spală, se dezinfectează, se clătesc cu apă rece
Făina	- se cerne
Lămâia	- se spală, partea galbenă se rade
Ouăle	- se separă albușurile de gălbenușuri (gălbenușurile se țin la cald 35-40°) - omogenizează cu zahărul
Laptele	- se fierbe
Untul și uleiul	- se încălzesc până la temperatura de 35-40°
Stafidele	- se curăță de codițe, se spală, se lasă să se usuce
Cojile de portocală confiate	- se taie cubulețe
Grăsimile	- încălzirea, topirea sau emulsionarea acestora

Tehnica preparării

Preparare maia: se amestecă drojdia cu zahărul, până se obține o compoziție fluidă, apoi se dizolvă în laptele cald (35-40°C) și se adaugă treptat făina. Se presară puțină făină și se lasă la dospit la temperatura de 30°C, aproximativ 30 de minute. **Preparare aluat.** Se dizolvă zahărul în laptele încălzit la temperatura de 35-40°C, se adaugă ouăle, răzătura de lămâie, esența de rom, vanilina și se omogenizează. Compoziția astfel obținută se amestecă cu maiaua și făina opărită apoi se frământă cu făina (care se adaugă treptat). După încorporarea făinii, se adaugă grăsimea încălzită, stafidele, cojile de portocale tăiate cuburi și se frământă până apar la suprafață bule de aer, iar aluatul se desprinde de pe pereții vasului. După frământare, aluatul se unge la suprafață cu ulei, se ung și pereții vasului și se lasă la fermentat (dospit) în vasul acoperit, la 30°C, 60-90 de minute. În timpul dospirii, aluatul se refrământă de 2-3 ori prin introducerea marginilor spre interior.

Divizarea și modelarea aluatului. Aluatul dospit se porționează în 10 sau 20 de bucăți egale, în funcție de mărimea formelor. Fiecare bucată de aluat se divizează în 2 bucăți, care se modelează pe planșeta unsă cu ulei, în fitile de lungimea formelor, cu diametrul de 5-6 cm, care se împletesc în două și se așează în formele unse cu margarină și tapetate cu zahăr. Formele se așează în tavă, se lasă să crească la 30°C , se unge suprafața cozonacilor cu gălbenuș de ou și se introduc în cuptor.

Coacerea. Se realizează la început la temperatură mică, circa 120°C, 10-15 minute, pentru a permite creșterea produsului, apoi la temperatură ridicată (220-250°C), pentru a se realiza rumenirea suprafețelor, după care se reduce temperatura la 200-180°C, pentru a se realiza o coacere uniformă. Durata procesului de coacere este de 40-50 de minute. După coacere, cozonacii se lasă la temperat, apoi se scot din forme și se așează cu partea inferioară în sus. Se păstrează la temperatura camerei până la răcirea completă. **Prezentare și servire.** Se servește în stare rece pe farfuria pentru desert.

Condiții de calitate

Aspect	<ul style="list-style-type: none">- exterior: bucăți bine crescute, uniforme, culoare brun-aurie, suprafață netedă- în secțiune: bine coaptă, porozitate uniformă, goluri mici de aer, culoare uniformă, fără urme de făină
Culoare	<ul style="list-style-type: none">- uniformă, brun-aurie, specifică produselor coapte
Gustul și mirosul	<ul style="list-style-type: none">- specifice aluatului copt, dulce, cu aromă specifică
Consistența	<ul style="list-style-type: none">- să fie elastică (prin apăsare cu degetul revine la forma inițială)

Bibliografie

1. Enache, Claudia C., *Curs de patiser*, Cod NC. 7412.1.4., 2014;
2. Dincă C. (coord.), 2007, *Cofetar-Patiser*, Ed. Didactică și Pedagogică, București

UNITATE ÎN DIVERSITATE TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE ÎN POPOARELE BALCANICE

Prof. Elena Menaef – Rădulescu

Colegiul Național „Mihai Eminescu” Constanța

Spațiul balcanic a fost, de-a lungul istoriei, un mozaic cultural și religios, în care influențele orientale și occidentale s-au întâlnit, uneori în conflict, dar adesea în sinteză. Această regiune, marcată de imperii succesive – Bizantin, Otoman, Austro-Ungar – a devenit locul unei culturi profund sincretice. În pofida diversității, regăsim în folclorul și literatura balcanică o serie de teme recurente, care reflectă o gândire mitică comună. Un exemplu emblematic îl reprezintă mitul jertfei pentru creație, care leagă tradiții din România, Serbia, Albania și alte țări din peninsula. Mitul este prezent, în forme aproape identice, în balada românească „Meșterul Manole”, în cea sârbă „Zidanje Skadra na Bojani” și în legenda albaneză a castelului Rozafa. Această convergență tematică nu este întâmplătoare, ci reflectă o arhetipologie comună. În toate variantele, construcția (fie mănăstire, cetate sau pod) se prăbușește în lipsa unui sacrificiu uman. Acest act de jertfă – în majoritatea cazurilor o femeie apropiată constructorului – este necesar pentru a asigura durabilitatea creației.

Balada românească „Meșterul Manole” este poate cea mai cunoscută expresie a acestui mit. Manole, conducătorul unei echipe de meșteri, încearcă să zidească Mănăstirea Curtea de Argeș. În zadar încearcă timp de zile întregi – construcția se prăbușește în fiecare noapte. Singura soluție vine printr-un vis: trebuie să zidească vie prima femeie care apare în zori. Din nefericire, aceasta este chiar Ana, soția lui Manole. Acceptarea sacrificiului de către erou și tragismul final reflectă ideea că orice operă durabilă cere un preț spiritual și uman. Ana nu este întrebată, nu are voce – simbolizând caracterul fatal al destinului și supremația artei.

În balada sârbă „Zidanje Skadra”, mitul se desfășoară aproape identic. Trei frați – Vukan, Gojko și Mladen – nu reușesc să construiască cetatea Skadar. Un zid se prăbușește mereu, până când un zburător le transmite că trebuie să sacrifice o femeie. Asemenea baladei românești, jertfa aleasă este făcută printr-un jurământ: femeia care va veni prima a doua zi va fi sacrificată. Soția fratelui cel mic este cea care vine prima și este zidită în temelie. Balada conține elemente de tragism și soartă inevitabilă, reflectând o convingere culturală profundă: durabilitatea necesită sacrificiu.

Legenda albaneză a castelului Rozafa, transmisă oral timp de secole, adaugă o nuanță diferită. Rozafa, cumnata celor trei frați care construiesc cetatea, este zidită de vie. Spre deosebire de variantele sârbă și românească, Rozafa cere ca o parte din corpul ei să rămână afară: „Zidări-më, por lëreni njërën dorë, njërin gji, një sy dhe një këmbë jashtë” – pentru a-și putea alăpta copilul. Această rugămintă adaugă o dimensiune profund umană și maternă mitului: jertfa nu este doar acceptată, ci adaptată din dragoste de mamă.

Aceste trei versiuni ale mitului evidențiază un nucleu spiritual comun: credința că orice creație importantă implică suferință, renunțare, sacrificiu. Deși limbile, religia și contextul istoric diferă, popoarele balcanice împărtășesc o filosofie similară asupra relației dintre viață și artă, între individ și comunitate.

În literatura cultă, această temă este preluată și reinterpretată. Pornind de la balada populară „Monastirea Argeșului”, culeasă și publicată de V. Alecsandri în 1852, mitul mesterului Manole a devenit la Blaga un mit al miturilor. El nu reface propriu-zis mitul, ci îi potențează semnificațiile. Structura dramei ilustrează mutațiile operate de Blaga în valorificarea străvechiului scenariu mitico-ritualic. Dacă locul acțiunii (pe Argeș în jos) este relativ precizat, timpul leagă legenda de o perioadă îndepărtată a istoriei. Piesa începe cu motivul surprării zidului pentru a situa în centru figura creatorului operei de artă, dar se va reveni și la evenimente anterioare (alegerea locului, motivul zidului învechit și părăsit”, implicând ideea de continuitate în făurirea frumosului, precum și practica magică și mitică legată de cultul morții).

Romanul „Podul de pe Drina” (1945), scris de Ivo Andrić, laureat al Premiului Nobel, este o cronică a vieții din orașul Vișegrad în jurul podului construit de turci. Deși nu conține explicit o jertfă ritualică, construcția podului implică suferință – muncă forțată, opresiune, vieți pierdute. Andrić scrie: „Podul nu este doar o trecere peste apă, ci un legământ între timpuri și oameni.” Podul devine simbolul durabilității, al suferinței colective și al continuității istorice.

Mitul este prezent și în arta poetică greacă modernă. Poetul Yannis Ritsos, în poemul „Monologul Areei”, vorbește despre sacrificiul tăcut al femeii în război și în societate – un sacrificiu zilnic, nu simbolic, dar la fel de dureros. Ritsos oferă o dimensiune contemporană a mitului: jertfa nu mai este o excepție, ci o condiție a existenței umane într-o lume frământată.

Elemente ale acestui mit apar și în literatura bulgară. În romanul „Sub jug” de Ivan Vazov, sacrificiul personal pentru eliberarea națională devine un substitut al jertfei pentru creație. Ideea că libertatea, la fel ca o construcție trainică, cere un preț, reflectă același arhetip.

Prin urmare, putem observa cum mitul jertfei pentru creație transcende specificul național. El devine o temă culturală centrală pentru întregul spațiu balcanic, reflectând o mentalitate comună, o viziune fatalistă, dar profund artistică asupra vieții și creației. Într-o lume fragmentată etnic și religios, acest mit oferă un punct de convergență, o dovadă a unei unități spirituale.

Unitatea în diversitate a popoarelor balcanice nu este doar un slogan, ci o realitate culturală profundă. În spatele diferențelor, există o memorie colectivă comună, exprimată prin mituri, legende și literatură. Mitul jertfei pentru creație este un exemplu relevant care demonstrează că, în pofida diversității, popoarele din Balcani împărtășesc valori, temeri și aspirații comune.

Bibliografie extinsă:

- Balada populară românească „Meșterul Manole”
- Balada sârbă „Zidanje Skadra na Bojani”
- Legenda Rozafa – mit popular albanez, versiuni orale și scrise
- Ivo Andrić – „Podul de pe Drina”, Editura Polirom, 2002
- Yannis Ritsos – „Monologul Areei”, în „Trilogia tragicului”, Ed. Omonia, 2005

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

- Ivan Vazov – „Sub jug”, Editura Minerva, 1977
- Mircea Eliade – „Aspecte ale mitului”, Editura Univers, 1992
- George Călinescu – „Istoria literaturii române”, Ed. Fundațiilor, 1941 (capitolul despre balada populară)

DOBROGEA – SIMBOL AL UNITĂȚII ÎN DIVERSITATE TRADIȚII, COEXISTENȚĂ MULTICULTURALĂ ȘI PERSPECTIVE CULTURALE

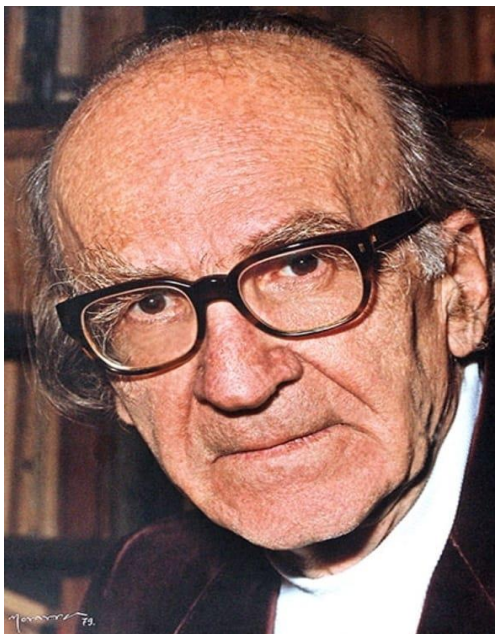
Învățător Menagi Olivia Daniela
Liceul Tehnologic „Axiopolis” Cernavodă

Dobrogea a fost dintotdeauna un spațiu al întâlnirii, al schimbului și al coexistenței culturale. Tradiții vechi, moștenite din diferite colțuri ale lumii, s-au așezat aici precum aluviunile Dunării – strat peste strat, generație după generație – formând o cultură unică, diversă, dar profund unitară în esență.

Dobrogea a fost și este un exemplu viu de unitate în diversitate. Aici trăiesc, la doar câteva străzi distanță, români, turci, tătari, aromâni, lipoveni, rromi, ucraineni, bulgari, fiecare cu obiceiurile, sărbătorile, portul și credințele sale. Și totuși, în ciuda diferențelor, există o „înțelegere a celuilalt”.

Dunărea însăși devine simbolul și motivul acestei unități în diversitate. Ea nu separă, ci unește. Nu se oprește ci curge neconținut, așa cum și cultura unui popor trăiește din schimb, din acceptare, din dialog și convețuire.

Locuiesc în Dobrogea, mai exact în orașul Cernavodă, un oraș poate prea puțin cunoscut pentru încărcătura lui culturală, dar care are o istorie discretă, tăcută, demnă de admirat. Primele descoperiri aparțin Culturii Hamangia. În anul 1945 au fost descoperite *Gânditorul de la Hamangia*, alături de perechea sa, *Femeie șezând*, un cimitir de înhumăție din epoca neolitică, un sit al unei așezări tot din această epocă, o așezare din neolitic de tip tell, ce aparțin Culturii Gumelnița etc. De-a lungul timpului orașul a evoluat iar în prezent este considerat a fi un nod de transport de interes național, avându-se în vedere magistralele de transport rutier, fluvial și feroviar care trec prin Cernavodă. Orașul are port la Dunăre, iar în apropiere se află Centrala Nucleară, singura centrală de tip CANDU din România.

Însuși scriitorul Mircea Eliade spunea: „Dobrogea trebuie să ia seamă de sine”. El a locuit în Cernavodă în copilărie (în perioada 1912-1914) unde a urmat grădinița și prima clasă primară și a fost profund marcat de atmosfera locului. De altfel, în „Memorii”, Mircea Eliade descrie extraordinar peisajele dobrogene: *„Îmi aduc aminte de dealurile din jurul Cernavodei. Tata ne lua câteodată cu el. Urcam pe cărări arse, prăfuite, șerpuiind printre scaieți și peliniță, până ce ajungeam pe culme. De acolo, Dunărea se vedea până foarte departe, izvorând dintr-un păienjeniș de sălcii și aburi albaștrui”* La acea vârstă fragedă (5-7 ani), diversitatea culturală a Dobrogei i-a oferit primul contact real cu o lume multietnică, în care conviețuiau români, turci, tătari, lipoveni, aromâni și alte comunități.

Multiculturalismul dobrogean nu este doar o realitate a trecutului/o moștenire istorică, ci o resursă vie, încă activă, care poate inspira numeroase perspective culturale contemporane, mai ales dacă este înțeleasă și valorificată în contextul actual, marcat de globalizare și digitalizare.

În primul rând, conviețuirea dintre comunități diverse, fără tensiuni majore, ar putea deveni un model de incluziune și educație interculturală. În școli, se pot introduce module opționale despre cultura minorităților locale. Elevii ar putea învăța astfel, nu doar despre limba și cultura „majoritară”, ci și despre vecinii lor: despre muzica tătarilor, limba și bucătăria turcească, miturile aromânilor, pictura lipovenilor sau despre simboluri, meșteșuguri și sărbători specifice. În acest fel tinerii vor învăța nu doar despre toleranță ci și despre respect real pentru diferență, iar identitatea proprie nu este diminuată, nu este „amenințată” ci întărită, îmbogățită.

În al doilea rând, instituțiile culturale din regiune pot valorifica această diversitate prin a construi evenimente și proiecte care să unească „diferitul” organizând festivaluri etnice, expoziții itinerante, ateliere gastronomice sau meșteșugărești, ateliere comune de tradiții, schimb de povești între oameni vârstnici, tabere de vară tematice pentru tineri, schimburi de experiențe etc. Dincolo de spectacolul diversității, aceste inițiative pot construi punți reale între

generații și comunități iar spațiul dobrogean poate deveni spațiu deschis pentru astfel de activități care unesc trecutul cu prezentul și oamenii între ei.

În mod deosebit, trebuie menționată valoarea resurselor TIC (tehnologia informației și comunicațiilor) în promovarea acestor perspective. Prin platforme online, aplicații educaționale, arhive digitale, tururi virtuale, transpuneri virtuale în timpuri străvechi sau podcasturi, tradițiile și diversitatea culturală din Dobrogea pot fi accesibile publicului larg – din țară și din străinătate. Astfel elevii pot învăța despre multiculturalitate prin jocuri interactive sau realitate argumentată, tradițiile locale pot fi digitalizate (povești culese din bătrâni, fotografii vechi, costume populare) și arhivate pentru generațiile viitoare, se pot crea bloguri sau canale YouTube dedicate promovării identității locale, într-un limbaj modern și atractiv pentru tineri.

Digitalizarea culturii nu înlocuiește autenticitatea ci o salvează de uitare. Cu ajutorul TIC, ceea ce era odinioară transmis oral sau trăit local poate fi împărtășit global.

În concluzie, Dobrogea are toate șansele să devină o platformă culturală deschisă, în care tradițiile coexistă cu inovația, iar moștenirea istorică este conectată inteligent la prezent. Într-o lume în care diferențele culturale sunt adesea prezentate ca obstacole, regiunea noastră arată că ele pot fi punți între cultura dialogului, al „noului” și al cunoașterii – nu doar între etnii, ci și între tradiție și modernitate, între sacru și laic, între local și global.

BIBLIOGRAFIE

<https://www.ziuaconstanta.ro/fondul-documentar-dobrogea-de-ieri-si-de-azi/articol/istoria-dobrogei-mircea-eliade-dobrogea-trebuie-sa-ia-seama-de-sine-6356.html>

<https://ro.wikipedia.org/wiki/Cernavod%C4%83>

DOBROGEA- TĂRÂM AL DIVERSITĂȚII

Prof. MIHALCA GELA

Liceul Teoretic „A.Saligny” Cernavoda

Dobrogea (în bulgară *Добруджа*, transliterat: *Dobrudja*, în turcă *Dobruca*) este un habitat istoric și geografic dintre Dunăre și Marea Neagră, care face parte din teritoriul României, Bulgariei și Ucrainei. Regiunea a fost cunoscută în Antichitate sub numele de Scitia Mică, care nu desemna o provincie, ținutul făcând parte din provincia Moesia inferior iar mai apoi, în Evul Mediu, din thema bizantină Paristrion. Astăzi, din punct de vedere administrativ, cuprinde în România județele Tulcea și Constanța, iar în Bulgaria — regiunile Dobrici și Silistra.

Regiune unică a României, își dezvăluie farmecul prin diversitatea culturală și tradițiile sale, păstrate de-a lungul generațiilor, fiind martoră, în timp, la trecerea unor civilizații legendare: perșii, geto-dacii, grecii, bizantinii și otomanii, fiecare lăsându-și amprenta asupra tradițiilor și obiceiurilor locale. Dobrogea este un teritoriu primitiv și a deschis drum pribegiilor barbare, pentru a nu mai vorbi despre etniile care au ales să se stabilească aici, încântate de frumusețile locului: bulgari, anatolieni, selgiucizi, lipoveni, evrei, tătari, ucraineni sau macedoneni.

Începând din 2013, se sărbătorește **Ziua Dobrogei**, pe 14 noiembrie. La această dată, în 1878, Dobrogea (cu Delta Dunării și Insula Șerpilor) a fost reintegrată teritoriului național. Ziua Dobrogei este un moment de sărbătoare și de recunoaștere a valorilor care definesc această regiune. Manifestările dedicate includ evenimente culturale, expoziții, spectacole de muzică și dans, dezbateri și conferințe menite să păstreze vie moștenirea istorică și culturală a Dobrogei. Prin această zi, ne reamintim că Dobrogea nu este doar o regiune geografică importantă a României, ci și un simbol al unității în diversitate, o sursă de inspirație pentru respectul reciproc și coeziunea socială. Valorificarea trecutului său bogat și a moștenirii culturale este esențială pentru promovarea identității și a valorilor care definesc România modernă. Este un bun prilej de a arăta bogăția culturală și diversitatea acestui spațiu atât de încercat de-a lungul anilor. De aceea, este binecunoscut faptul ca nu au existat în istorie conflicte între etnii și se poate afirma că acest ținut este raiul multiculturalismului.

Teritoriul dintre Dunăre și Marea Neagră a preluat, de-a lungul timpului, elemente de cultură și civilizație de la mai toate popoarele și populațiile care l-au străbătut. Cunoașterea istoriei acestor minorități și a contribuției aduse de ele la dezvoltarea culturală și materială a zonei duce la cunoașterea mentalităților diferitelor grupuri etnice și la acceptarea lor fără nici un fel de prejudecăți. Diferențele în cultura tradițională a fiecărei etnii țin de însăși variantele reprezentării acelor credințe arhaice, variante ce țin de: religie, de secvența de timp în care s-a conturat obiceiul, de locul de baștină de unde a venit etnia respectiv. Elementele diferențiatore n-au împiedicat însă, în Dobrogea, conviețuirea în bună înțelegere a tuturor etniilor. Fiecare

SIMPOZIONUL „UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

dintre acestea și-a adus contribuția la conturarea civilizației tradiționale dobrogene. Etniile și-au respectat reciproc obiceiurile, religia, modul de viață. Armonia conviețuirii a constituit – întotdeauna – nota esențială a comportamentului comunității tradiționale dobrogene.

Exemplele cele mai concludente sunt cele referitoare la stilul de viață, vestimentație, gastronomie și, bineînțeles, folclor. Acesta, mai ales, cuprinde creația populară din vechime și demonstrează o bogată consistență geto-dacică autohtonă alături de sinteza celorlalte civilizații cu care a venit în contact. Dobrogea are, astfel, o cultură populară extrem de diversă, fiind o zonă multiethnică în care diferitele culturi s-au întâlnit la un loc și au format, în timp un adevărat mozaic.

Însăși Regina Maria a României a fost fascinată de ”țara ciudată a Dobrogei” și vorbea uluitor de frumos despre satele ei uscate, cu drumuri prăfuite și crăpate de căldură, ce se întind de la Dunăre până la Marea Neagră. În plimbările sale, regina era încântată să vadă multitudinea de nații, minoritățile din Dobrogea, care trăiesc pașnic unele lângă altele, oameni ”cu fețele cel mai puțin potrivite între ele”, cum îi plăcea să spună.

Costumul popular din zona Dobrogei a fost purtat cu mândrie de Regina Maria, care l-a impus ca ținută la Curtea Regală, afirmând că se distinge prin originalitate, o cromatică specială și bogăția de motive geometrice și vegetale. Din păcate, în zilele noastre, portul popular a fost înlocuit de ținutele moderne. Totuși, în zile de sărbătoare sau la diferite momente festive, costumul tradițional este purtat cu mândrie de tineri și de cei mai în vârstă.

”Am rătăcit prin sate pierdute în locuri uitate, pe șesuri fierbinți. Mai ales în Dobrogea, unde nații felurite se îmbulzesc: pe lângă români, turci, tătari, ruși, pe alocuri și nemți, trăiesc pașnic unii lângă alții”, afirma aceasta în memoriile ei.

Colaborarea etniilor obligate de istorie să împartă același spațiu geografic a promovat, în cele din urmă, o provincie pașnică în care relațiile interumane s-au îmbogățit prin transferul de informații culturale, lingvistice, economice și tehnice, care au determinat la un moment dat chiar nașterea unei provincii prospere din punct de vedere economic. În acest context complex s-a format și a funcționat „modelul cultural” dobrogean, situat la confluența Orientului cu Occidentul, un model al interconexiunilor și al conviețuirii pe același teritoriu a unor grupuri de populații de o diversitate rar întâlnită în Europa. Această paradigmă a funcționat în timp, eliberând populația rurală a Dobrogei de conflicte naționaliste sau religioase. Din acest punct de vedere, Dobrogea este un model de conviețuire într-un peisaj cultural în permanență remodelat. „Modelul cultural” dobrogean s-a creat de-a lungul vremii și este, mai presus de orice, un model al îngăduinței aproapelui și al respectului față de diversitate.

Pentru imaginarea a ceea ce s-a constituit ca tradiție în Dobrogea, este semnificativ a considera că tradiție înseamnă mai degrabă „hrănirea” spirituală a generațiilor tinere, dar și menținerea deschisă a minții la noutate. Acest lucru este mult mai evident în Dobrogea unde, deși avem de-a face cu modele constituite târziu și din informații culturale diverse, topite în creuzetul conviețuirii etnice în condițiile unui habitat comun și relativ omogen din punct de vedere social, totuși nota de originalitate se menține aproape pentru fiecare etnie în parte, chiar dacă este redusă la amănunte ce devin esențiale în stabilitatea acestora în timp. Pentru a înțelege

profunda originalitate a Dobrogei trebuie acceptat tipul de abordare „open mind” și mai ales conștientizarea valorii fiecărei etnii în parte, indiferent de vechimea acesteia.

În concluzie, variatele și complexe inserții ale grupurilor etnice diverse, cu menținerea de-a lungul timpului, pe valea Dunării, a nucleului de locuire românească alimentat din toate celelalte provincii românești, a creat în Dobrogea un teritoriu inedit, omogen și eterogen, în aceeași măsură, în care se simte nevoia comunicare dar și de înfrățire a oamenilor de pe aceste meleaguri. Armonia conviețuirii a constituit – întotdeauna – nota esențială a comportamentului comunității tradiționale dobrogene.

BIBLIOGRAFIE

1. Dobrogea - Wikipedia
2. Dobrogea. Regina Maria descoperind Balcicul, Reportaj publicat în „Analele Dobrogei”, 2017, Constanța
3. Bușă, Daniela, 1997. *Comunitățile etnice minoritare din țările sud-est europene și statul lor la sfârșitul secolului al XIX-lea*, în *Studii și materiale de istorie modernă, vol. XI*, Editura Academiei Române, București
4. Ghiață, Anca, 1987. *Date noi privind istoria Dobrogei*, în *Analele Universității București*, București

DOBRUJA: A LIVING TAPESTRY

Prof. Daniela Mocanu

Colegiul Național Militar “Alexandru Ioan Cuza” Constanța

Județul Constanța

Standing on the shores of the Black Sea, in the vibrant port of Constanța, one feels not just the sea breeze but the echoes of a thousand journeys. This land, Dobruja, is more than a geographical region; it is a living manuscript, its pages filled with the stories of countless peoples who have found a home here. To walk through its streets or along the banks of the Danube is to witness a history not of conquest, but of confluence—a testament to a world where cultures have learned not only to coexist but to flourish in shared space.

A journey into Dobruja’s heart reveals a mosaic built layer upon layer, each stone a unique cultural heritage. The most deeply rooted threads belong to the Turks and Tatars, whose presence since the Ottoman Empire is woven into the very fabric of the land. Their quiet dignity is reflected in the elegant minarets of the mosques, which rise gracefully above the urban skyline, and their culinary legacy is a warm, savory comfort found in countless local kitchens. For them, this land is a part of their identity, a place where tradition is not merely preserved but lived, a testament to a centuries-old harmony between faith and community.

Just as profound is the presence of the Greeks, whose story here spans from ancient colonies to the 19th-century rebirth of Constanța. They were the master builders who lent the city its neoclassical elegance, and their houses, with their ornate balconies and graceful lines, still whisper of a time of flourishing trade and cultural exchange. Their legacy is not just in stone and mortar, but in the lively spirit of the port, in the traditions of their dances, and in the enduring rhythm of the sea that has always called them home.

The journey continues inland to the Danube Delta, where a different kind of story unfolds. Here live the Lipovans and other Russians, descendants of Old Believers who sought refuge from religious persecution. Their distinct, brightly painted homes stand out against the landscape, a visual metaphor for a culture fiercely committed to its traditions. They are the guardians of a unique way of life, with their beards, traditional dress, and the solemn ritual of their faith. Their culture is rooted in the very land and water, in the quiet art of fishing and the deep spirituality of their villages.

As I explore further, I discover the less visible but equally powerful threads of other communities. The Armenians, a people of merchants and scholars, have been part of Dobruja’s soul for over a thousand years. Their presence is marked by their historic churches, which stand not only as places of worship but as monuments to a resilient faith and a rich cultural heritage. Similarly, the Jewish community, a vital force in the economic life of the region for centuries, contributed to the area’s entrepreneurial spirit and social fabric. Their legacy, though diminished

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

in numbers, lives on in the historical records and in the deep imprint they left on the region's cultural landscape.

The beauty of this mosaic lies in its continuous evolution. The Italians, with their Genoese origins, left their mark not just in trade but in timeless structures like the Genoese Lighthouse. And more recently, the Macedonians have found a home here, preserving their customs and adding another distinct voice to the chorus.

In the end, what strikes me most about Dobruja is not the fact of its diversity, but the manner in which it breathes. This is not a collection of segregated groups but a genuine tapestry where cultural influences have intertwined to create a greater whole. It is a place where differences are not merely tolerated but valued as the very source of a rich and vibrant identity. The elegant mosques, the neoclassical Greek homes, the brightly painted Lipovan houses—each is a monument to a people's resilience and a testament to the shared human capacity for empathy and understanding. Dobruja teaches us that unity is not about sameness, but about the beautiful, enduring harmony that can be created when different voices come together to tell a single, shared story.

Bibliography:

1. Chiriac, V. (2018). "The Armenian Community in Dobrogea: An Identity Preserved Through the Ages." *Revista Istorică*, Vol. 29, No. 3-4, pp. 317-334.
2. Enachescu, V.-A. (2013). "Understanding multicultural communication and cooperation through multicultural Dobrogea." *Journal of Community Positive Practices*, 2, 108-115.
3. Ilie, S., & Lazăr, E. (2018). "The Role of the Greek Community in the Urban Development of Constanța in the 19th Century." In *Urban History and the Mediterranean*, edited by V. D. Lazăr, pp. 215-230. Springer.
4. Lupu, N. (2015). "The Russian Lipovan Community in Romania: History, Culture, and Identity." *Studii și Cercetări de Etnologie*, Vol. 15, pp. 45-60.
5. Munteanu, M. (2019). "The Jewish Community of Dobruja: A History of Integration and Coexistence." *Journal of European Studies*, Vol. 49, No. 1, pp. 88-105.
6. Nicoară, A., & Urdea, M. (2010). "Dobruja. An European Cross-Border Region." *Revista Română de Geografie Politică*, 12(2), 429-436.
7. Stănescu, I. (2017). "The Genoese Presence in the Black Sea Region: A Historical Overview." In *Trade and Commerce in the Medieval Mediterranean*, edited by F. P. Popescu, pp. 110-125.

UNITATE IN DIVERSITATE - TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE REFLECTATE PRIN MUZICA

Înv. Moldovanu Elisabeta

Liceul Teoretic ” Anghel Saligny” Cernavodă

Trăim într-o lume în continuă schimbare, unde identitatea culturală reprezintă un punct de sprijin în înțelegerea propriei valori și a celorlalți. Tema festivalului din acest an – „Unitate în diversitate – Tradiții și perspective culturale” – ne-a oferit tuturor ocazia de a reflecta asupra modului în care muzica, ca limbaj universal, poate să unească oameni din culturi diferite, respectând în același timp unicitatea fiecăruia.

Participarea la acest festival de interpretare muzicală nu este doar un act artistic, ci și o formă de dialog intercultural. Prin alegerea piesei interpretate, prin portul popular, prin emoția transmisă, concurenții devin parte dintr-un patrimoniu viu care merită promovat și păstrat.

Tradiții muzicale – punți între generații și popoare

Tradiția muzicală a unui popor este o formă vie de transmitere a valorilor, a istoriei și a sensibilității colective. Muzica populară românească, spre exemplu, este strâns legată de viața satului, de obiceiurile agricole, de sărbători și de evenimentele importante din viața omului.

În același timp, tradițiile altor popoare, deși diferite în formă, au în comun aceleași nevoi: de a exprima bucuria, durerea, dorul, speranța. În cadrul festivalului, am avut ocazia să ascult interpretări din diferite regiuni ale țării sau chiar din alte culturi. Această diversitate m-a ajutat să înțeleg că unitatea nu presupune uniformitate, ci armonie între diferențe.

Muzica – limbajul universal al culturii

Ceea ce m-a impresionat cel mai mult a fost faptul că, indiferent de limba cântecului sau de instrumentele folosite, mesajul muzical a ajuns la inimile celor prezenți. Fiecare interpretare a fost o mărturie a faptului că muzica este un limbaj comun, prin care pot comunica oameni din medii diferite, cu povești de viață variate.

Astfel, muzica devine un spațiu de întâlnire a culturilor, în care diferențele nu sunt bariere, ci surse de îmbogățire reciprocă.

Concluzii

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

Festivalul Concurs Regional cu participare națională și internațională ”Danubius” oferă tuturor participanților șansa de a înțelege că tradițiile nu sunt doar elemente din trecut, ci componente vii ale prezentului, care pot fi duse mai departe prin artă. Participarea la acest eveniment a fost cu siguranță, o experiență formativă, atât muzicală, cât și umană. Prin respectarea și promovarea tradițiilor, dar și prin deschiderea către alte perspective culturale, putem contribui împreună la construirea unei societăți bazate pe toleranță, respect și solidaritate

În final, unitatea în diversitate nu este doar un ideal, ci o realitate pe care o putem construi împreună, pas cu pas, prin educație, cultură și artă.

Bibliografie

„Tradiții și obiceiuri românești”, Ion Ghinoiu

„Muzica tradițională – punte între culturi”, Revista Culturală

UNITATE ÎN DIVERSITATE - TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE

Prof. MONEA FLORINA

Școala Gimnazială Nr. 1 Seimeni

Într-o societate tot mai interconectată, ideea de a rămâne uniți, deși venim din medii, culturi și istorii diferite, devine din ce în ce mai importantă. Tema „Unitate în diversitate” reflectă realitatea unei lumi în care diferențele culturale nu mai sunt bariere, ci punți de legătură între oameni. Diversitatea de tradiții, mentalități și expresii artistice creează un peisaj cultural bogat, iar această pluralitate nu ne îndepărtează unii de alții, ci ne aduce mai aproape, dacă știm să o respectăm.

Prin urmare, este esențial să înțelegem cum contribuie fiecare cultură la un tablou comun și de ce păstrarea obiceiurilor locale nu contrazice ideea de conviețuire armonioasă, ci o susține. Într-o lume în continuă schimbare, tradițiile și viziunile culturale oferă repere valoroase pentru o identitate clară și pentru un dialog deschis între civilizații.

Tradițiile sunt manifestări ale istoriei vii. Ele nu se rezumă doar la sărbători sau obiceiuri, ci includ limba, credințele populare, meșteșugurile, dansurile, muzica și modul de viață al unei comunități. Fiecare popor își transmite din generație în generație valori și simboluri care dau sens apartenenței sale. Spre exemplu, în România, diversitatea culturală este vizibilă nu doar între regiuni, ci și în interiorul lor. Un dans popular din Moldova nu seamănă cu o horă oltenească, iar portul tradițional din Transilvania diferă de cel din Dobrogea. Totuși, toate acestea sunt forme de expresie ale aceluiași suflet românesc. La nivel mondial, diferențele sunt și mai pronunțate: gândirea africană colectivă contrastează cu individualismul occidental, ritualurile hinduse sunt total diferite de cele creștine, dar fiecare oferă o perspectivă valoroasă asupra vieții și comunității.

Tradițiile trebuie văzute ca un patrimoniu viu, nu ca niște relicve. Ele ne ajută să înțelegem cine suntem și de ce gândim într-un anumit fel. Fără tradiții, identitatea unei națiuni s-ar pierde în zgomotul uniformizării globale.

În prezent, interacțiunile dintre oameni din medii diferite sunt mai frecvente ca oricând. Schimbările de idei, circulația liberă, tehnologia și educația au creat contexte în care diversitatea este omniprezentă. În școli, în companii, în comunități locale, întâlnim persoane cu valori, limbi și religii diferite. Acest amestec poate genera conflicte, dar și colaborare și învățare reciprocă.

Ideea de „unitate în diversitate” se bazează pe acceptarea sinceră a celuilalt și pe dorința de a construi ceva împreună, fără a renunța la propria identitate. Fiecare grup etnic sau național aduce cu el o perspectivă diferită asupra lumii, iar această varietate nu ar trebui suprimată, ci integrată într-un cadru de cooperare. Un exemplu concret este multiculturalismul urban în multe

orașe mari din lume, există cartiere sau zone în care conviețuiesc în armonie culturi diferite, contribuind la dezvoltarea economică și culturală a întregii comunități.

Pentru ca diversitatea să devină un avantaj real, este nevoie de educație, comunicare și politici care încurajează incluziunea. Acceptarea diferențelor nu înseamnă slăbirea coeziunii sociale, ci tocmai întărirea ei prin empatie și recunoaștere reciprocă.

Fiecare cultură are propriul mod de a interpreta lumea. Aici intervin ceea ce numim „perspective culturale”, modurile în care oamenii privesc viața, familia, timpul, autoritatea, natura sau moartea. Diferențele nu sunt doar vizibile în obiceiuri, ci și în felul în care se formează opiniile sau în modul în care se iau deciziile. De exemplu, în unele culturi, respectul față de cei vârstnici și autoritate este esențial, în timp ce altele promovează gândirea liberă și egalitatea de statut între generații. În unele locuri, timpul este văzut ca o resursă fixă, planificabilă, iar în altele, ca o curgere flexibilă, orientată spre prezent.

Cunoașterea acestor perspective ne ajută să evităm prejudecățile și ne permite să comunicăm eficient cu cei diferiți de noi. Într-o lume unde frontierele sunt tot mai simbolice, înțelegerea culturală este esențială nu doar pentru diplomați sau profesori, ci pentru oricine dorește să trăiască într-o societate pluralistă.

În concluzie, tema „Unitate în diversitate: Tradiții și perspective culturale” evidențiază importanța respectului față de diferențele culturale și a cooperării între oameni cu origini, obiceiuri și mentalități diferite. Într-o lume în continuă schimbare, în care globalizarea aduce popoarele tot mai aproape unele de altele, capacitatea de a trăi împreună, fără a ne pierde identitatea, devine o necesitate fundamentală. Tradițiile ne ajută să înțelegem cine suntem și de unde venim, oferindu-ne rădăcini stabile. În același timp, deschiderea către perspective culturale diferite ne ajută să ne dezvoltăm, să devenim mai empatici și mai adaptați unui mediu social diversificat.

Unitatea nu presupune să fim identici, ci să găsim ceea ce ne leagă dincolo de ceea ce ne separă. Diversitatea nu este o piedică, ci o resursă care îmbogățește orice comunitate, atâta timp cât este recunoscută și valorizată. Prin dialog, educație și colaborare interculturală, putem construi o societate în care fiecare individ este acceptat și respectat, indiferent de originea sa. A învăța să conviețuim armonios cu cei diferiți de noi este o dovadă de maturitate și o condiție esențială pentru progresul durabil al umanității.

Așadar, unitatea în diversitate nu este doar un ideal frumos, ci o realitate posibilă, care depinde de atitudinea noastră zilnică: de felul în care ne raportăm la ceilalți, de cum păstrăm valorile moștenite și de cât suntem dispuși să învățăm unii de la alții. Într-un astfel de cadru, tradițiile își păstrează sensul, iar viitorul cultural al omenirii capătă direcție și echilibru.

Fiecare dintre noi are ceva unic de oferit lumii, o limbă, o poveste, un obicei, o perspectivă. Tocmai această varietate face umanitatea atât de fascinantă și de valoroasă. Dacă învățăm să vedem frumusețea în ceea ce este diferit și să construim punți în loc de ziduri, putem transforma diversitatea într-o forță reală de unire. Viitorul aparține celor care aleg înțelepciunea în locul prejudecății, empatia în locul fricii și colaborarea în locul separării. Să nu uităm că, indiferent de culoarea pielii, limba vorbită sau credințele personale, avem cu toții aceleași nevoi,

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
**SIMPOZIONUL „ UNITATE ÎN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”**

aceleași speranțe și aceeași dorință de a trăi în pace. Unitatea în diversitate nu este doar un concept, ci o alegere zilnică, o alegere curajoasă, care ne face cu adevărat oameni.

LĂSATĂ SECULUI LA AROMÂNI

Prof. Petre Floriana
Liceul Teoretic”Mihail Kogălniceanu”

Lăsatul secului este ultima zi în care credincioșii se pot bucura de alimente bogate, înainte de post. De obicei, în această zi, se consumă mâncăruri de dulce gustoase, uneori în semn de sărbătoare. Deoarece în următoarele 40 de zile, postul va fi mai riguros, credincioșii se abțin de la anumite alimente și activități. Postul Paștelui este o perioadă importantă în viața spirituală a credincioșilor, în care aceștia sunt chemați să se pregătească cu seriozitate și devotament. Pentru celebrarea Învierii lui Hristos, prin post, rugăciune, pocăință și fapte bune. Este un timp de reflecție, transformare și creștere spirituală.

Baterea halviței", numita HARA-HASCA care se desfășoară în felul următor: Persoana cea mai bătrână din familie și cea mai respectată ține un băț de care atârna un fir de ață cu o bucată de alviță sau ou. Nepoții făceau cerc la o distanță bună de bățul ce atârna acum la nivelul gurii, iar gazda imprima bățului o mișcare de rotație ce trecea pe dinaintea participanților. Bunicul leagă halvița la nivelul feței copiilor ca aceștia să o prindă cu gura. Nu se poate de atins halvița cu mâinile. Cine prinde halvița va avea parte de noroc și bunăstare care cu tot riscul loviturii produsă de greutatea boțului și de viteza învârtelii lui totuși reușeau să apuce cu dinții bățul, să-

i oprească rotația și dacă erau meșteri, să smulgă bățului o bucată de alviță.

Apoi se imprima iar bățului mișcarea de rotație și procedeul urma tot așa în hazul general. Până ce se ivea norocosul care prindea odată cu bucată de alviță și moneda de argint sau de aur. Apoi la final fiecare om de la cel mai mare ,la cel mai mic își cere iertare. „Dacă v-am greșit cu ceva, vă rog să mă iertați!"

Apoi se cântă, se dansează, se gustă din preparatele specifice, în ziua respectivă deoarece se începe Postul Mare. Armânii cred că nu se intră în post certați și supărați. Se pronunță:

"L'eartă Dumn' l'eartă,
Tată-tu și mă-ta.
Ți știm,
Ți nu știm.
Paști hârioși."

Bibliografie

1. Tratat de folclor „Obiceiuri și tradiții”, de Irina Nicolau.
2. Internet- Wikipedia, www.google.com.
3. Youtbe, aplicația.
4. Fotografii realizate de elevii Liceului Teoretic ”Mihail Kogălniceanu”, jud. Constanța

IMPORTANȚA TRADIȚIEI ÎN VIAȚA ELEVULUI

**Profesor învățământ primar Pișec Florica-Alina
Școala Gimnazială Nr. 1, localitatea Pustă, oraș Șimleu Silvaniei, județul Sălaj**

Tradiția reprezintă un pilon esențial în formarea identității culturale a fiecărui individ. În viața elevului, tradițiile contribuie la dezvoltarea sentimentului de apartenență, la cunoașterea rădăcinilor și la înțelegerea valorilor și obiceiurilor moștenite de la strămoși.

Încă din primii ani de școală, elevii trebuie familiarizați cu tradițiile locale și naționale, deoarece acestea le oferă repere clare în ceea ce privește comportamentul în societate, respectul față de familie, comunitate și patrie. Copiii învață despre sărbători, portul popular, meșteșuguri și obiceiuri transmise din generație în generație.

Un rol deosebit îl au activitățile extracurriculare și parteneriatele cu familiile și comunitatea. Prin implicarea bunicilor în proiecte educative, organizarea de ateliere tradiționale sau vizite la muzee etnografice, elevii pot experimenta direct valorile culturale ale zonei lor.

În cadrul lecțiilor, pot fi integrate conținuturi legate de tradiții prin poezii, cântece, povești populare sau activități practice precum confecționarea de obiecte tradiționale sau desenarea simbolurilor specifice. Aceste demersuri sprijină învățarea integrată și stimulează creativitatea, dar mai ales consolidează legătura elevilor cu trecutul lor.

Tradițiile nu sunt doar amintiri ale trecutului, ci parte vie a prezentului și o punte către viitor. Prin cultivarea respectului față de ele, școala contribuie la formarea unor cetățeni responsabili, ancorați în valorile neamului lor.

De asemenea, promovarea tradițiilor poate fi realizată și prin participarea la concursuri tematice, festivaluri școlare sau serbări dedicate sărbătorilor tradiționale. Astfel de evenimente oferă elevilor ocazia să își exprime creativitatea, să își dezvolte spiritul de echipă și să își consolideze cunoștințele despre cultura națională.

Un exemplu concret din activitatea didactică este organizarea unei „Zile a Tradițiilor” în cadrul clasei, în care elevii vin îmbrăcați în costume populare, aduc obiecte vechi din gospodăria bunicilor și prezintă în fața colegilor povești, legende sau rețete tradiționale. Aceste activități trezesc interesul față de patrimoniul cultural și dezvoltă abilități de comunicare și prezentare.

În plus, colaborarea cu instituții culturale locale, precum centre culturale, biblioteci sau muzee, poate oferi elevilor acces direct la resurse autentice și experiențe educative valoroase. Acest tip de parteneriat consolidează legătura dintre școală și comunitate și contribuie la integrarea educației nonformale în procesul instructiv-educativ.

În concluzie, educația pentru păstrarea tradițiilor trebuie să ocupe un loc central în procesul instructiv-educativ. Doar astfel putem asigura continuitatea identității noastre culturale și transmiterea acesteia generațiilor viitoare.

Bibliografie

- Bărbuceanu, C. (2018). Tradiții românești. Editura Didactică și Pedagogică.
Nicolae, M. (2020). Educația culturală în școala primară. Editura Aramis.
Popescu, A. (2019). Obiceiuri și sărbători populare. Editura Litera.

BOTOȘANI –TRADITII SI PERSPECTIVE CULTURALE

Prof. Plugaru Rodica

Liceul Teoretic “Nicolae Bălcescu” Medgidia

M-am născut într-un județ din nordul țării, în Botoșani - un loc în care istoria, tradițiile și diversitatea etnică se împletesc într-un mod armonios.

Botoșani este un județ cu o identitate culturală aparte, construită de-a lungul timpului din amestecul tradițiilor românești cu influențele altor culturi: evreiască, ucraineană, rusă-lipoveană și poloneză. Aceste elemente se regăsesc în arhitectură, în sărbători, în portul popular și în obiceiurile comunităților. Diversitatea etnică și culturală a contribuit la formarea unei identități comune, păstrând în același timp specificul fiecărei culturi, căci, „Unitate în diversitate” reflectă modul în care oamenii au trăit și trăiesc acolo.

Multe sunt tradițiile populare românești în Botoșani, pe unele le-am trăit, copil fiind, de altele am auzit de la părinți, rude sau cunoscuți.

Îmi amintesc cu mare drag de obiceiurile de iarnă (Crăciun și Anul Nou), când se umbla cu Capra și Ursul, dansuri cu măști specifice care simbolizează fertilitatea și renașterea naturii, sau cu Plugusorul și Sorcova – obicei practicat în prima zi din an, mai ales de copii. De asemenea, îmi amintesc foarte bine că, la noi în sat nu se mergea cu colindatul în ajunul Crăciunului. Cred că era o interdicție pe vremea aceea. Doar două femei mai în vârstă veneau an de an să îi spună mamei un colind. Atât. Mama era foarte bucuroasă și nerăbdătoare să vină cele două în seara de ajun. Însă, pe 31 decembrie era mare veselie în tot satul. Pe la ora 10 porneau copiii cu urăturile învățate cu câteva zile înainte. Pe la 16.00, porneau adolescenții și tinerii organizați în grupuri, cu roluri bine definite: colacar (cel care aduna colacii și banii), muzicantul (o vioara sau un acordeon) și cei care dansau. Unii aveau o capră sau un urs, alții erau costumați în cai. Dansul cailor era cel mai frumos, pentru că se coordonau foarte bine și execuția lor era impecabilă.

Obiceiurile de Paște erau și ele mult așteptate. Mai întâi, țineam post, chiar dacă nu în întregime. Apoi, părinții ne cumpărau haine noi tuturor copiilor din familie. Pentru ei, își luau ceva simbolic: mama un batic nou, o bluză, iar tata, o cămașă. În Săptămâna Mare, făceam curățenie generală, în casă, curte și în grădină. În Joia Mare. Urma vopsitul ouălor, iar seara mergeam la biserică. De Înviere, tot satul se aduna la biserică. Luam lumină și, apoi, mergeam la cimitir să aprindem lumânări la mormintele bunicilor și ale străbunicilor. Acum, din păcate, când ajung în sat, aprind lumânări și la căpătâiul părinților și al singurei mele surori.

Acestea erau obiceiurile cele mai plăcute pentru mine. Ele se mai păstrează și acum, chiar dacă emoțiile nu mai sunt la fel.

Dar județul Botoșani este vestit nu doar prin tradiții, ci și prin diversitatea sa culturală. Astfel, exista o comunitatea evreiască, în secolul XIX și începutul secolului XX, evreii reprezentând o parte importantă a populației urbane. În Botoșani funcționau zeci de sinagogi și o școală evreiască. Cultura evreiască a adus:

- Tradiții culinare: shakshuka, chiftele de pește (gefilte fish).
- Meșteșuguri: croitorie, pielărie, comerț.
- Personalități: Eliezer Max, medic și filantrop evreu din Botoșani.

De asemenea, există comunitățile ucrainene și ruși-lipoveni. Localități precum Darabani au populație de origine ucraineană sau rusă-lipoveană. Aceștia păstrează: rituri religioase pe stil vechi (Paștele pe rit iulian), costume și dansuri tradiționale proprii.

Există și o Comunitatea poloneză care a contribuit la dezvoltarea agriculturii și a educației în zonă.

Avem și multe instituții culturale: Memorialul Ipotești – Centrul Național de Studii Mihai Eminescu: loc de pelerinaj cultural unde sunt organizate conferințe, tabere de creație și festivaluri; Teatrul Mihai Eminescu care găzduiește piese moderne și clasice, promovând cultura locală; Filarmonica George Enescu - una dintre cele mai active instituții de muzică clasică din Moldova.

Festivaluri culturale sunt și ele numeroase: Festivalul „Hora din Străbuni” – Vorona - promovează tradițiile populare din județ; Zilele Eminescu la Ipotești – eveniment literar internațional, organizat anual în iunie; Festivalul „Zilele Nordului” – Darabani: reunește muzică, film, ateliere și dialoguri culturale cu artiști români și străini etc. La „Zilele Nordului”, tineri din toată țara vin să învețe despre istorie locală, să participe la ateliere de pictură murală sau să viziteze obiective precum Casa Enescu din Livezi.

Botoșaniul este un exemplu concret de „unitate în diversitate”, unde trecutul și prezentul cultural se împletesc armonios. Fiecare comunitate – română, evreiască, ucraineană, rusă, poloneză – a contribuit la formarea unei identități culturale bogate și deschise. Prin tradițiile păstrate, festivalurile moderne și implicarea tinerilor, cultura botoșăneană continuă să se dezvolte și să inspire.

PROIECT EDUCAȚIONAL INTERȘCOLAR: „UNITATE ÎN DIVERSITATE”

Prof. POPA ADRIANA
Liceul Teoretic „Anghel Saligny, Cernavoda

ARGUMENT

Proiectul „Unitate în diversitate” este necesar și relevant pentru învățământul primar deoarece promovează valori fundamentale precum toleranța, respectul reciproc, solidaritatea și cooperarea între elevi, într-un context european și multicultural.

Prin activitățile desfășurate de-a lungul anului școlar, elevii au ocazia să descopere similitudinile și diferențele culturale dintre comunitățile lor, să înțeleagă importanța acceptării celuilalt și să conștientizeze faptul că diversitatea nu ne separă, ci ne îmbogățește.

Proiectul sprijină dezvoltarea competențelor-cheie europene: comunicare în limba maternă și în limbi străine, competențe sociale și civice, competențe digitale, învățare autonomă, sensibilitate culturală. De asemenea, proiectul valorifică creativitatea și expresivitatea elevilor prin metode moderne și colaborative (atelieri, platforme digitale, produse comune), punând accent pe învățarea activă și experiențială.

Implicarea în acest proiect întărește parteneriatul educațional între școli, profesori, părinți și comunitate, oferind un cadru real de cooperare și dialog intercultural. În același timp, elevii învață să aprecieze valorile Uniunii Europene și își dezvoltă simțul apartenenței la o comunitate mai largă, europeană.

Prin urmare, „Unitate în diversitate” este un proiect educațional complex, cu impact direct asupra dezvoltării personale și sociale a elevilor, oferindu-le o experiență educațională deosebită, care contribuie la formarea unor cetățeni activi, toleranți și informați.

I. Date generale

Titlul proiectului: *Unitate în diversitate*

Coordonatori: cadre didactice din fiecare școală parteneră

Locul desfășurării: în școlile partenere și în mediul online

Durata: septembrie – iunie

Parteneri educaționali: părinți, biblioteci locale, autorități locale, ONG-uri (opțional)

Resurse necesare: internet, camere video, hârtie, culori, materiale reciclabile, platforme digitale (Padlet, Google Slides, Zoom)

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

II. Scop și obiective

Scop:

Promovarea respectului față de diversitatea culturală și consolidarea valorilor europene prin activități colaborative, creative și interculturale între elevii din învățământul primar.

Obiective:

1. Dezvoltarea abilităților sociale, civice și interculturale ale elevilor;
2. Încurajarea comunicării și cooperării între elevi din medii culturale diferite;
3. Promovarea identității naționale și europene;
4. Crearea de produse educative comune cu ajutorul tehnologiei;
5. Stimularea gândirii critice, creativității și participării active.

III. Produse finale

- Logo-ul proiectului
- Dicționar ilustrat multilingv
- Calendar cultural
- Harta Europei „cu suflet”
- Revista digitală de proiect (format PDF sau ISSUU)
- Expoziție finală online/offline
- Colaj video cu activitățile lunare

IV. Metode și mijloace

- Brainstorming
- Învățare prin cooperare
- Ateliere creative și artistice
- Platforme online (Zoom, Padlet, Canva, Google Docs)
- Jocuri de rol și simulări
- Schimb de materiale (poștal sau digital)
- Webinare, întâlniri transnaționale online

SIMPOZIONUL „UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

III. Activități detaliate

Luna	Tema	Descriere	Metode / Produse	Responsabili
Septembrie	Lansarea proiectului	Prezentarea școlilor și a participanților; alegerea logo-ului	Prezentări video, Padlet, concurs de logo	Învățători, coordonatori IT
Octombrie	Cine suntem noi?	Elevii creează desene și mini-prezentări despre ei și familiile lor	Colaj digital „Suntem diferiți, dar egali”	Elevi, profesori
Noiembrie	Tradiții de toamnă / Toleranță	Schimb de povești sau obiceiuri locale; creații legate de respect	Povestiri scrise, afișe	Prof. limba română, artă
Decembrie	Sărbători de iarnă	Schimb de felicitări, colinde, ornamente tradiționale	Calendar digital, felicitări poștale sau online	Profesori, părinți
Ianuarie	Eu și identitatea mea	Realizarea de portrete simbolice, povestiri despre pasiuni și vise	Expoziție online cu titlul „Eu în culori”	Învățători, prof. desen
Februarie	Limbile materne și diversitatea lingvistică	Mini-dicționar multilingv creat de copii	Dicționar digital cu desene și înregistrări audio	Coordonatori de proiect
Martie	Europa unită – o lume a copiilor	Povestiri, hărți interactive, curiozități despre țări UE	Harta Europei ilustrată; PowerPoint colaborativ	Prof. geografie, istorie
Aprilie	Simboluri naționale și europene	Activități creative despre steaguri, imnuri, simboluri	Quiz online, creații manuale, cântece	Prof. muzică, artă
Mai	Cetățeni activi în comunitate	Activități ecologice sau caritabile locale + partajare online	Postări cu imagini; Ziua Europei (9 mai)	Elevi, părinți, comunitate

SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE-TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE”

Iunie	Gala Unitate în diversitate	Prezentarea produselor finale, testimoniale video, diplome	Revistă digitală, colaj video, diplome	Echipa de proiect
-------	-----------------------------	--	--	-------------------

VI. Evaluare și reflecție

- Evaluare continuă prin feedback (observare, produse)
- Chestionare pentru elevi și profesori (intermediare și finale)
- Jurnal reflexiv al profesorilor
- Prezentarea rezultatelor în Consiliul Profesoral / site-ul școlii
- Diplome și recunoaștere pentru implicare activă

VII. Impact scontat

- Îmbunătățirea competențelor de colaborare, civice și interculturale
- Creșterea motivației pentru învățare și participare activă
- Consolidarea parteneriatelor școlare europene
- Conștientizarea valorilor UE și a importanței diversității

Chestionar de evaluare – Proiect „Unitate în diversitate”

Scopul acestui chestionar este de a evalua impactul proiectului „Unitate în diversitate” asupra elevilor participanți.

Răspunde sincer la întrebările de mai jos. Răspunsurile tale ne vor ajuta să îmbunătățim activitățile viitoare.

Nume elev: _____ Clasa: _____

Școala: _____

Data: _____

I. Alege o variantă de răspuns:

1. Ți-a plăcut să participi la proiect?

- Da
- Nu
- Nu știu

2. Ai învățat lucruri noi despre alte culturi?

- Da
- Nu
- Nu știu

3. Ai lucrat bine în echipă cu colegii tăi?

- Da
- Nu
- Nu știu

4. Ai folosit instrumente digitale pentru a crea sau comunica?

- Da
- Nu
- Nu știu

5. Ți-ar plăcea să mai participi la astfel de proiecte?

- Da
- Nu

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE: TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE ”

Nu știu

II. Răspunde la întrebări:

1. Ce activitate ți-a plăcut cel mai mult și de ce?

2. Ce ai învățat nou în cadrul proiectului?

3. Ce ți-a fost dificil sau nu ți-a plăcut?

4. Cum ai descrie în câteva cuvinte „unitatea în diversitate”?

5. Ce sugestii ai pentru îmbunătățirea proiectului?

UNITATEA PRIN MATEMATICĂ: CONSTRUIREA UNEI COMUNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE ÎN DIVERSITATE

Prof. Popa Adriana

Liceul Teoretic „Anghel Saligny” Cernavoda

Matematica – limbaj universal

Departate de a fi o disciplină rece și abstractă, matematica poate deveni liantul prin care se creează unitatea clasei și un sentiment profund de apartenență la un grup.

Indiferent de limba maternă sau de contextul cultural, cifrele și logica matematică sunt aceleași pentru toți. Într-o clasă eterogenă, acest limbaj comun oferă tuturor elevilor șansa de a porni de la aceleași premise. Fie că vorbim de copiii care vorbesc alte limbi acasă, de elevi cu cerințe educaționale speciale sau de cei care vin din medii sociale diferite, matematica creează o platformă comună de comunicare și exprimare.

Această universalitate poate fi exploatată în mod strategic de cadrul didactic pentru a cultiva cooperarea, respectul reciproc și empatia. Activitățile matematice bine gândite pot pune în valoare contribuțiile tuturor elevilor, fiecare venind cu o perspectivă unică asupra rezolvării unei probleme

Strategii pentru includerea diversității în lecțiile de matematică

Învățarea colaborativă – Organizarea elevilor în echipe mixte, cu sarcini diferențiate, încurajează cooperarea și sprijinul reciproc. De exemplu, într-o activitate de tip „centru de învățare”, fiecare copil poate contribui în mod diferit: unii explică concepte, alții realizează reprezentări grafice, alții redactează concluzii. Astfel, fiecare elev simte că are un rol valoros în cadrul echipei.

Probleme contextualizate cultural – Problemele de matematică pot fi inspirate din tradițiile și obiceiurile diferitelor culturi reprezentate în clasă. O problemă de tip „câte mere a vândut Maria în târg?” poate deveni: „La festivalul recoltei din satul bunicilor lui Ahmed, s-au copt 120 de prăjituri tradiționale. Dacă fiecare familie a dus câte 8 prăjituri, câte familii au participat?” Astfel de exerciții nu doar dezvoltă gândirea logică, ci și promovează respectul pentru diversitate.

Utilizarea jocului și a artei – Activități precum „matematica în pătrat magic”, tangramele, origami sau simetrii inspirate din motive tradiționale (românești, turcești, chinezești etc.) le permit copiilor să exploreze concepte matematice într-un mod vizual, creativ și accesibil tuturor.

Evaluarea alternativă – Evaluarea nu trebuie să fie un moment de stres sau de segregare. Prin portofolii, autoevaluări, proiecte comune sau jurnale de învățare, se poate reflecta autentic progresul fiecărui elev, luând în considerare punctul său de pornire și evoluția personală.

Matematica – cadru pentru dezvoltarea valorilor

Prin modul în care sunt gândite lecțiile de matematică, profesorul poate transmite valori esențiale precum solidaritatea, echitatea, respectul pentru celălalt și bucuria de a învăța împreună. O clasă în care elevii colaborează pentru a rezolva o problemă dificilă în loc să concureze între ei devine un spațiu de siguranță emoțională și de acceptare a diferențelor.

Mai mult, matematica oferă lecții indirecte despre perseverență, gândire critică, răbdare și responsabilitate – trăsături esențiale pentru o societate armonioasă și democratică. Iar atunci când aceste lecții sunt învățate într-un mediu incluziv, fiecare elev înțelege că diversitatea este o resursă, nu un obstacol.

Concluzie: Matematica – instrument de coeziune socială

Într-o revistă dedicată tradițiilor și culturalității, poate părea neobișnuit să vorbim despre matematică. Și totuși, lecțiile de matematică pot deveni spații vii în care tradiția respectului față de celălalt se îmbină cu inovația pedagogică. Prin activități adaptate, contextuale și empaticе, profesorul poate transforma clasa într-o comunitate solidară, în care fiecare elev are un loc și o voce.

Astfel, în loc să fie doar o materie din orar, matematica devine o punte între culturi, între ritmuri de învățare, între inimi – o adevărată lecție de umanitate.

OBICEIURI DE IARNĂ ALE IEZANILOR OGLINDITE ÎN SĂRBĂTORILE CRĂCIUNULUI

Profesor Pușcaș Nicolae

Școala Gimnazială Iaz - județul Sălaj

Satul Iaz aparține Comunei Plopiș, ce se desfășoară în unitatea montană a Plopișului și depresiunea cu același nume, în bazinele hidrografice hirografice ale râurilor Valea Mare și Iaz, afluenți de stânga ai Barcăului. Numele localității provine de la apelativul românesc iaz, adică „apă stăvilită formând un lac artificial mai mic sau o bolboacă mai mare,, ori deviație de râu spre a duce apa lui la o moară, o piuă,un fierăstrău,,. Aici în vremurile îndepărtate au existat mai multe mori de apă și de la iazurile acestora provine numele localității.

Uniți în credință, ocupații,gânduri, port cântec, danț, iezaanii din cele mai vechi timpuri, au știut să păstreze cu sfințenie datinile și obiceiurie strămoșești.

Crăciunul, cea mai importantă sărbătoare a anului este celebrată în noaptea de 24 spre 25 decembrie a fiecărui an. Acum este momentul ca toți cei plecați din sat să se reîntoarcă de sărbători, pentru că așa cum spun și eu, „nicăieri nu sunt mai frumoase sărbătorile cu obiceiurile de iarnă ca acasă,,.

Voi prezenta un obicei de iarnă care se practică și astăzi în seara de Ajun

Viflaimul

Participă 8 copii aflați la vârsta adolescenței sau chiar liceeni, având următoarele roluri Gașpar, Melchior și Baltazar - crai,Irodul,Soldatul, Preotul, Ciobanul și Îngerul.

CRAII poartă pe cap coifuri confecționate din demicarton, frumos împodobite cu o cruce în vârf. Coiful este decorat cu diferite modele de stea sau lună, confecționate din staniol sau hârtie glasată, iar din vârf în jos pe partea din spate se prind panglici colorate din hârtie creponată.. În mână poartă câte o sabie din lemn, iar unul dintre crai are sabia ornată cu hârtie colorată, de ale cărei laterale atârnă câte 1-2 zurgălăi care răsună în ritmul colindelor interpretate.

IRODUL este îmbrăcat în haine de ofițer, cu epoleți și caschetă, iar în mână poartă un paloș.

SOLDATUL poartă haine soldățești, iar în mână are o sulită din lemn.

PREOTUL este cel care intră primul în casă, urmat de restul membrilor Viflaimului. Acesta este îmbrăcat într-o mantie lungă neagră, și poartă în ambele mâini macheta cu Peștera din Viflaim, confecționată de ei și împodobită foarte frumos (cu beteală și ornamente din hârtie glasată și staniol).

CIOBANUL este îmbrăcat cu o cușmă (căciulă) din miel , o gubă lungă din blană de oaie și un campău.

ÎNGERUL este îmbrăcat în pantaloni albi și cu o cămașă albă mai lungă, legată peste mijloc cu o curea de care este prins un clopoțel. În mână ține macheta unei stele din lemn, împodobită cu cu staniol alb sau galben, iar ăm mijlocul stelei se aplică o imagine cu Fecioara Maria cu copilul Iisus în brațe. Această stea se învârte în jurul unui ax - mâner

Colindă - Nașterea ta Hristoase

Nașterrea ta Hristoase/ Dumnezeu nostru,

Răsărit al lumii,

Lumina cunoștinței/Că întru dânsa

Ceia ce serveau stelelor/De la stea s-au învățat

Să se închine ție/ Soarelui dreptății

Și să te cunoască pe tine /Răsăritul cel de sus,

Doamne mărire Ție.

SOLDATUL(către Irod) -

Prea puternice și mare împărate,/S-a lăsat vestea-n cetate

Căci cei trei crai din răsărit/ Au sosit în grabă

Și pe cine întâlnesc întreabă/ Nu știți unde s-a născut

Un crai tânăr de curând?

IROD

Mergi de-i caută și-i cheamă,/Să vină și să dea seamă

Ce crai și unde?/ Ce caută și pe cine,

Fără voie de la mine?

SOLDAT

Voi crailor preacinstiți/Vă rog să binevoiți

Să vă luați oteneală/ Până la împăratul Irod

Unde s-a strâns mult norod/Spre a voastră socoteală.

IROD

Vitejilor de la răsărit/Pe la noi de ce veniți?

Pe la Ierusalim de ce umblați?/Și pe cine căutați?

BALTAZAR

O împărate preacinstite

Multe zile fericite/Pe tine să te-ntâlnească

Văzând a noastre veșminte/Nu poți să îți aduci aminte?

Că sunt trei mari călători/Toți ca frații iubitori,

Că de un an și mai bine/Umblăm prin întreaga lume

Pe coline neumblate/Și păduri nedesfundate.

IROD

Foarte mă prinde-o mirare

De a voastră întrebare/ Ce împărat poate să fie

Într-a mea împărăție?/Ce împărat poate să se nască

Într-a mea țară domnească?

PREOTUL

Ba-mi aduc și eu aminte/De oarecare cuvinte

Știu foarte bine locul spus de Avram Prorocul

Că în Viflaim are să fie/ A lui Mesia împărăție.

IROD (către crai)

Crailor veniți la mine/ Cu daruri să vă încarc bine

Ca biata stea să vestească/ O naștere împărătească.

MELCHIOR

Împărate, împărate/Ce ne îmbii cu de toate?

S-ai multi ani cu sănătate / Că în zadar te estenești

Și pe noi ne rătăcești,/ Căci noi suntem oști cu credință

Ș-avem o sfântă făgăduință/Pe care s-o încălcăm

Nicidecum nu vrem.

IROD

Dar tu cu astfel de cuvinte/Cerți pe-al iudeilor părinte

Nu te temi de defăimare,/De ascuțitu-mi paloș tare?

Că poate să se repede,/Și-al tău cap să ți-l reteze

Singur în această lume/Sunt Irod cu groaznic nume,

Pe care când îl aude/ Și pasărea-nori se acumnde.

Dar voi năluci pământene/Din unghiuri răsăritene

Căci cu atâta îndrăznire/Încercați a mea stăpânire!

Și cu a voastrăclevetire/De pedeapsă nu visați

Căci eu pot să dau prunci/Ca să fiți supuși la munci.

BALTAZAR

Vrăjitorii toți se închină/ La a ta oaste de lumină

Numai tu măi idolate,/ Ticălosule împărate

Nu te temi că te vor bate/Ale tale mari păcate

Și fărădelegile toate?

SOLDATUL

Împărate preamărite/Iartă-ale mele cuvinte,
Mai bine cu lingușire/Să ceri a scoate din fire.

IROD

Fraților să-mi dați iertare/Că am fost în tulburare
Și în cugete curate./Acuma vă dau dreptate
Porniți, mergeți de-l aflați/Și viind mă-nștiințați
Să merg să mă-nchin și eu/Ca unuia Dumnezeu.

MELCHIOR

Of? Iroade împărate/Noi nu credeam că se poate
Să fie așa deodată/Să ai inima curată
Tu umbli cu lingușeli/Ca pe noi să ne înșeli?
Și cu flori ritoricești/ Ca pe noi să ne-amăgești?

BALTAZAR

O tirane crud, Irod/Cade-n blestem de norod
Nefiind el bucuros/De nașterea lui Hristos.

COLINDA - TREI CRAI

CIOBANUL (către crai)

Dar voi unde și în ce parte/Duceți turmele aparte?
Care de unde veniți?/ Pe unde călătoriți?

Și pe nume cum vă numiți?

BALTAZAR

Eu Baltazar mă numesc,/Și aur îți dăruiesc.

GAȘPAR

Numele meu e Gașpar,/Smirnă îți aduc în dar.

MELCHIOR

Eu Melchior mă numesc/ Cu tămâie -ți dăruiesc.

ÎNGERUL

Eu sunt îngerul lui Dumnezeu/Ascultați ce vă zic eu

Ca să nu dați prin cetate/Ci să dați prin altă parte

Că Irod gând rău și-a pus/Să-l ucidă pe Iisus.

IROD

Craii joc de mine-și bat! Și pe aici nu se abat!

SOLDAT (către Irod)

Și pe mine mă prinde-o miare/ C-au umblat cu înșelare

Însă tu ce vrei a face,/Dacă nu se vor întoarce?

IROD

Paloșul în mână voi lua,/Pe toți pruncii-i voi tăia.

De doi ani și mai în jos// Împreună cu Hristos.

PREOTUL

Ba mai bine mă ascultă/Și nu fă tăiere cruntă!

IROD

Tăiere,,tăiere

Groznică tăiere!

PREOTUL

Lasă, nu fie tăiere

Să fie numai părere.

IROD

Porunca să se-mplinească/ La armata-mpărătească

Cu dinadinsul să tai/Toți copiii de la doi ani,

Prunci de la doi ani în jos/ Împreună cu Hristos.

PREOTUL

Nemiloase împărate/Dumnezeu sfântul te-a bate

Cu vaietul pruncilor,/ Cu blestemul maicilor.

SOLDAT

Înălțate împărate/Acum toate-s așezate.

După cum ai poruncit/Toate așa s-au împlinit.

Acum toată țara plânge,/Udată-n lacrimi și sânge.

Paisprezece mii de prunci/ De doi ani, și mai micuți

N-au avut nici o iertare/De-a voastră înverșunare.

Ca să moară și Hristos/Că-ți era primejdios.

Of cum plângeau maicile/Când zburau săgețile

Și curmau viețile.

IROD

Mai bine ele să plângă/Decât împărăția mea să se stângă.

Căci împărăția mea/ A vrut să o ia,/Urgisitul de Mesia

ÎNGERUL

Of, Iroade, împărate/ Te-ai umplut de răutate

Zădărnice lumească /Și lăcomie domnească.

PREOTUL (către cioban)

Scoală, scoală ciobane,/Nu dormi, că somnul nu-ți va folosi!

Că nu-i vreme de dormit,/Ci-i vreme de călătorit.

CIOBANUL

Ia nu face atâta larmă,/ Că mă scol și-ți trag o palmă(pauză)

Aseară când m-am culcat,/Minunat vis am visat.

Să mergem la Viflaim,/ Pe Mesia să-l găsim.

Uite cerul s-a deschis!/Și lumina s-a aprins!

Să mrgem că nu e vis!

ÎNGERUL

Acest praznic luminat/ Noi cu drag l-am așteptat

Se aud îngerii cântând/Și craii călătorind.,

După o stea luminată/De Is Viflaim s-arată.

Să ne fie de folos/De Nașterea lui .Hristos

REZUMAT

Ca aspecte generale regăsite în obiceiurile de iarnă, se pot oidentifica următoarele elemente

- pregătirea ewvenimentului începe cu 4-5 săptămâni înainte, în postul Crăciunului.

- în seara de Ajun toate porțile sătenilor sunt deschise, așteptând colindătorii

-aceste obiceiuri se desfășoară numai în Ajun, dar, dacă totuși se întâmplă să nu poată colinda toate ulițele satului , atunci se continuă în prima zi de Crăciun, după liturghia din biserică

- colindătorii intră în casă doar dacă au acceptul gazdei, în caz contar ei nu se supără și își continuă periplul.

Toate aceste obiceiuri vestesc Nașterea Domnului Nostru Iisus Hristos, cu un deosebit talent și sensibilitate , impresionând atât prin interpretarea pieselor cu text și cânt, cât și prin costumația adecvată , confecționată de familia colindătorilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Josan, Ioana, Țara Silvaniei. Studiu de geografie regională, Editura Universității din Oradea,2009
2. Miron, Pompiliu, Limbă și literatură populară, Editura pentru literatură, București,1967

ACTIVITĂȚILE STEAM ȘI PREȘCOLARIII

Profesor educație timpurie – Ranete Aurelia

Grădinița cu P. N. „ZURLI” – Liceul Tehnologic „Gheorghe Duca”, Constanța

Educația STEAM (STEAM: Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics (en) – Știință, Tehnologie, Inginerie, Artă, Matematică) a început să se dezvolte începând cu anul 2007, luând naștere prin fuziunea educației STEM cu artele.

STEAM este o metodă de învățare importantă și esențială pentru copii, pe lângă cunoștințele necesare vieții de zi cu zi. STEAM ajută într-un mod desăvârșit la rezolvarea problemelor, dezvoltarea gândirii critice și creative, inovare, dezvoltarea laturii inventive, a logicii, curiozității și autonomiei. Astfel, această metodă încurajează curiozitatea, experimentarea colectivă și încrederea în sine, legând experiențele învățate la grădiniță de concepte din lumea reală. Folosirea metodei STEAM înseamnă și a oferi copiilor și anumite competențe digitale, care vor trebui să evolueze zilnic și care le vor fi de ajutor.

Pentru a pune în practică această metodă, educatorii trebuie să predea folosind instrumente adecvate, inclusiv jocuri de logică adaptate vârstei. Copiilor le va plăcea să învețe astfel, făcând predarea mai distractivă și astfel să învețe mai rapid. De exemplu, jocurile de logică ajută la dezvoltarea inteligenței spațiale, promovează rezolvarea problemelor și copilul își exersează astfel simțul logic și planificarea. Știm, sună complicat, însă pentru copii va fi o simplă joacă și totul va deveni natural.

Din dorința de a satisface curiozitățile preșcolarilor și de a-i pregăti pentru viitor am căutat idei deosebite și proiecte inovative care să stimuleze interesul copiilor, să le aducă experiențe variate în cadrul a cât mai multor activități.

Exemple de activități STEAM desfășurate de mine împreună cu copiii:

1. „FORME GEOMETRICE” - Construcții din bețe

Domeniul experiențial: DȘ **Categoria de activitate:** Activitate matematică

Tema activității: „Pătratul”

Mijloc de realizare: Joc logic

Obiectivele activității:

- să identifice pătratul dintr-o mulțime de obiecte;
- să denumească formele geometrice: cerc, pătrat;
- să aleagă dintr-o mulțime „jucăriile” care au forma geometrică „pătrat”;
- să așeze fiecare piesă geometrică la căsuța ei;
- să construiască din bețe pătratul, respectând codul culorilor de pe cartonaș.

- **La centrul Artă** copiii au ca și sarcină să picteze capetele bețelor de înghețată în diferite

culori.

- În cadrul activității matematice, la asigurarea retenției și a transferului, copiii vor avea ca și sarcină să construiască pătrate. Ei vor combina bețele (la îmbinare capetele bețelor să aibă aceeași culoare) în așa fel încât să se formeze pătratul, folosindu-se de suportul intuitiv.
- **Obs.** Copiii pot construi pătratul și fără suport intuitiv.
- Acest tip de activitate se poate folosi și în predarea altor forme geometrice.

2. „FORME GEOMETRICE” - Construcții din elastice

- Pentru a realiza acest joc este nevoie de o tăbliță de lemn, niște cuie sau piuneze din plastic și elastice de diverse culori.
- Pictați tăblița de lemn în culoarea preferată și după ce s-a uscat, puneți piunezele (cuiile) în tabla de lemn.
- Cu ajutorul elasticelor creați diverse forme geometrice.

Scop:

- consolidarea reprezentărilor despre figurile geometrice;
- dezvoltarea spiritului de observație și a atenției voluntare.

Material didactic:

- pentru fiecare copil tăbliță de lemn, elastice de diverse culori, cartonașe cu instrucțiuni.

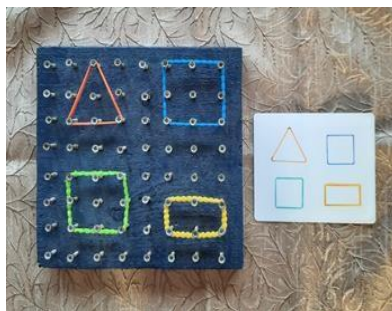
Desfășurarea jocului:

Jocul se poate desfășura și cu un grup restrâns de copii.

La îndemnul educatoarei, copiii vor crea, cu ajutorul elasticelor colorate diverse forme geometrice, conform instrucțiunilor de pe cartonașe.

Variantă:

- copiii pot crea diverse forme geometrice și fără suport intuitiv

3. „DULAP PENTRU HAINELE PĂPUȘII”

Domeniul experiențial: DȘ

Categoria de activitate: Activitate matematică

Tema activității: „Să facem ordine”

Mijloc de realizare: Joc didactic

Obiectivele activității:

- să așeze obiectele de îmbrăcăminte în diferite poziții spațiale (pe, sub, sus, jos, în, lângă, în față, în spate), respectând cerința;
- să verbalizeze acțiunile utilizând în exprimare limbajul matematic;
- să precizeze pozițiile spațiale ale obiectelor de îmbrăcăminte descoperite în puzzle;
- să identifice cel puțin trei poziții spațiale ale obiectelor de îmbrăcăminte descoperite în jocul cu mingea;
- să respecte regulile jocului
- La centrul Construcții am avut planificată tema: „Dulap pentru hainele păpușii” – activitate STEAM
- **Dulapul construit de către copii a fost folosit în următoarele momente din activitate:**
- ✓ La varianta 1 a jocului - în momentul în care păpușa Sanda le cere copiilor să așeze hainele în dulap, în diferite poziții indicate de ea.
- ✓ La varianta 2 a jocului după finalizarea puzzle-lui, când, câte un reprezentant din fiecare echipă a precizat locul(poziția spațială) în care se află așezat obiectul de îmbrăcăminte (descoperit de ei) în dulapul Sandei
- ✓ La complicarea jocului – jocul cu mingea – identificarea a cel puțin trei poziții spațiale ale obiectelor de îmbrăcăminte.

Educația STEAM împletește: Știința, Tehnologia, Ingineria, Matematica și Arta dând viață unui proces de învățare complex, potrivit oricărui copil, cu scopul de a-l pregăti pentru un viitor excelent. Proiectele STEAM sunt metode uimitoare de învățare.

BIBLIOGRAFIE:

- Eryl Nash, „Transformă știința în artă! – Ghid esențial STEAM.”, Editura Niculescu Kids, 2021;
- Cassie F. Quigley, Danielle Herro, „An educator’s guide to STEAM”, Editura Teachers College Press, 2019
- www.revistaprofesorului.ro

UNITATE ÎN DIVERSITATE : “TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

Prof. înv. primar, Răduț Elena

Școala Gimnazială “Mircea Eliade” Cernavoda, Jud. Constanța

Uniunea Europeană este fondată pe principiul “Unitate în Diversitate”: diversitatea culturilor, obiceiurilor, credințelor și limbilor. Semnificația devizei este că, prin Uniunea Europeană, europenii își unesc eforturile pentru a lucra împreună pentru menținerea păcii și pentru prosperitate, și ca numeroasele culturi, tradiții și limbi diferite care coexistă în Europa sunt un atu pentru continentul nostru.

În lumea modernă, diversitatea culturală nu mai este privită ca o ciudățenie, ci o realitate care trebuie promovată în mediul școlar. Educația interculturală este educația relațiilor interpersonale, care implică membrii unor culturi diferite. Scopul acestui tip de educație este de a facilita relațiile interculturale, de a contribui la formarea și intensificarea atitudinii de toleranță, de acceptare a celuilalt. Diversitatea culturală vizează mai multe domenii: limbă, religie, practici sociale, de relaționare, vestimentare, alimentare, de petrecere a timpului liber, tradiții etc.

Diversitate culturală înseamnă varietatea de culturi care interacționează și coexistă în același spațiu geografic. Acest concept presupune recunoașterea și acceptarea diferențelor culturale. De aceea, este important să recunoaștem că fiecare cultură este diferită și fiecare individ are o identitate culturală unică. Înțelegerea faptului că lumea este alcătuită din oameni cu culturi diferite este esențială pentru a deveni o persoană respectuoasă și atentă.

Tradițiile și perspectivele culturale se referă la ansamblul de obiceiuri, credințe, valori și practici transmise de la o generație la alta într-o anumită comunitate, precum și la modul în care această comunitate înțelege și interpretează lumea din jurul său. Acestea includ, printre altele, tradiții orale (povestiri, legende, cântece), ritualuri, obiceiuri, arte, gastronomie, sisteme de valori și viziuni asupra lumii. Perspectivele culturale includ modul în care o comunitate percepe timpul, spațiul, relațiile interpersonale, natura, divinitatea și binele și răul.

Perspectivele culturale, pe de altă parte, sunt modurile specifice prin care un grup cultural înțelege și interpretează lumea din jurul său. Aceste perspective pot influența modul în care grupul respectiv percepe timpul, spațiul, relațiile sociale, moralitatea și chiar sensul vieții.

Educația nu ar putea fi concepută în afara culturii. Una dintre funcțiile de bază ale educației este cea culturală.

Cultura reprezintă resursa de bază a educației, “teaur valoric existent”, pus la dispoziția copiilor și a tinerilor pentru a-i pregăti pentru viața de adult în societate.

Educația este procesul efectiv, complex și contextualizat de relaționare a individului cu cultura, valorificarea tezaurului cultural în formarea tinerelor generații.

Cadrele didactice trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a interculturalității și diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale

pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi: stereotipuri, prejudecăți, discriminarea, stigmatizarea.

Principiile metodologice care pot fi aplicate în educația interculturală sunt:

Comunicarea, interacțiunea și cooperarea;

Echilibrul între cunoștințe, deprinderi și atitudini;

Învățarea prin cooperare;

Învățarea experiențială;

Lucrul și dezvoltarea competențelor pe grupuri;

Evaluarea continuă;

Reflecția permanentă asupra actului de învățare.

Educația interculturală propune și dezvoltă o definiție operațională a culturii, cu ample semnificații în procesul de învățare și cunoaștere, metodele de lucru fiind investigarea, reflecția și interpretarea faptelor societății. Cunoașterea este experiențială și învățarea experimentală.

Educația pentru diversitate culturală cere din partea cadrelor didactice o angajare și o participare activă, creatoare și responsabilă. Se impune fixarea unor obiective școlare determinate. Sunt recunoscute în principal trei direcții de acțiune, care vizează dezvoltarea școlii interculturale:

- programe centrate pe conținut (orientarea spre transformare curriculară);
- programe centrate pe social (orientarea spre egalizarea șanselor de reușită);
- programe centrate pe elev (orientarea pe relaționare și comportament în grup).

O disciplină cu potențial foarte mare de interculturalitate este istoria, dar și geografia, limba maternă, limbi străine, artele, științele.

În ultimii ani, atenția pentru diferențele culturale este uneori asociată unei teme cu arie mai largă de răspândire – *educație pentru diversitate sau pedagogia diversității*. Adepții acestor teme, pleacă de la premisa că trăim într-o lume tot mai diversă, în care diferențele dintre oameni, diversitatea acestora sunt tot mai multiple. În afară de diversitatea bazată pe aspect cultural, în centrul atenției intră și alte tipuri de diversitate: fizice, psihice, de rasă, de gen, de mediu socio-economic, de abilități/dizabilități, etc

Educația interculturală presupune promovarea unor politici școlare care să permită egalizarea șanselor în educație și a unor strategii de valorificare a diferențelor culturale pentru a le transforma în resurse pedagogice.

Fiecare școală poate fi un atelier de conviețuire democratică, unde copiii pot învăța să conviețuiască în mod constructiv, să accepte și să aprecieze diferențele ca “valori” și nu să fie refuzate sau evitate, elevii experimentând concret cetățenia globală.

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE: TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE ”

BIBLIOGRAFIE

- 1) Bernat, S. Educație multiculturală, Ghid metodologic, Editura CRDE, Cluj -Napoca, 2006
- 2) Cucos, C. – ”Educația. Dimensiuni culturale și interculturale” - , Ed. Polirom , Iași 2000;
- 3) Dasen, P.; Perregaux, C.; Rey, M. – „Educația interculturală”, Ed. Polirom, Iași 1999;
- 4) Mihăiescu Oana, Putineanu Dorina, Tulac Doinița – “Ghid practic de activități interculturale”, Asociația pentru Incluziune Socială „Proetnica”, București, Noiembrie, 2021
- 5) Nedelcu, A., Invățarea interculturală in școală. Ghid pentru cadrele didactice, Humanitas Educațional, București, 2004
- 6) <https://www.twinkl.ro/teaching-wiki/diversitatea-culturala>

PROIECT EDUCAȚIONAL
„DE LA BĂTRÂNI ADUNATE ȘI LA TINERET DATE”

Prof. Sandu Nicoleta, Prof. Sandu Florin
Școala Gimnazială ”Smaranda Dumitru Roman” Vizurești,
Ciocănești Județul Dâmbovița

TITLUL PROIECTULUI: „DE LA BĂTRÂNI ADUNATE ȘI LA TINERET DATE”

- a. TIP: local
- b. DOMENIU: cultural artistic

PERIOADA DE DERULARE : ianuarie – iunie

INSTITUȚII COORDONATOARE:

- 1.Școala Gimnazială „Smaranda, Dumitru Roman” Vizurești
- 2.Școala Gimnazială Brezoaia-Brezoale

I. PARTENERII DE PROIECT:

1. Centrul Județean de Cultură Dâmbovița (CJCD)

2. Asociația pentru Dezvoltare Comunitară Ciocănești Dâmbovița (ADCCD)

II. ECHIPA DE PROIECT ȘI DE IMPLEMENTARE A PROIECTULUI:

III. GRUP ȚINTĂ:

Elevii claselor P – VIII

BENEFICIARI DIRECTI:

Elevii claselor P – VIII, Școala Gimnazială „Smaranda, Dumitru Roman” Vizurești

Elevii claselor P – VIII, Școala Gimnazială

BENEFICIARI INDIRECTI:

Părinții elevilor

Toți locuitorii comunelor Brezoaia și Ciocănești

PARTICIPANȚI LA PROIECT:

Elevii înscriși în proiect
Profesorii îndrumători
Reprezentanți ai Centrului Județean de Cultură

LOCUL DERULĂRII PROIECTULUI:

Școlile Vizurești, Brezoaia
Căsuța de Cultură Vizurești
Școala Urziceanca

IV. SCOP:

Dezvoltarea interesului pentru cultura populară tradițională, a simțului artistic și a spiritului patriotic prin organizarea unor mici ateliere meșteșugărești și prin identificarea, colecționarea și păstrarea de costume populare din județul Dâmbovița și a obiectelor de uz casnic din gospodăriile tradiționale locale.

V. OBIECTIVE:

Să promoveze în rândul copiilor din ciclul primar și gimnazial cultura populară și a valorile tradiționale românești.

Să stimuleze interesul și dorința de a învăța unele meșteșuguri populare realizate cu materiale naturale.

Să dezvolte spiritului de colaborare între copii, în vederea realizării sarcinilor date.

Să asigure informarea și instruirea persoanelor participante la proiect, în vederea recunoașterii obiectelor de patrimoniu aflate pe raza comunelor Brezoaia și Ciocănești.

VI. ARGUMENT:

„Un popor fără tradiții este un popor fără viitor”

În contextul unei societăți care se schimbă, aparând modificări de formă și de fond la nivelul tuturor subsistemelor sale, învățământului românesc trebuie să i se asume o nouă perspectivă asupra funcționării și evoluției sale.

Astfel, școala devine unul din factorii responsabili de pastrarea și conservarea valorilor tradiționale ale poporului român. Școala este cea mai în măsură să transmită aceste valori și poate să sădească în conștiința tinerelor generații dragostea de țară și de autentic românesc.

VII. RESURSE:

a. Umane – participanții la proiect

b. Materiale – apart foto, imprimantă, CD-uri, coli, markere, materiale pentru ateliere (ace, pânze, ațe, pănuși de porumb, linguri de lemn, acuarele, pensule).

c. Financiare – sumele pentru protocolul evenimentelor asigurate de cadrele didactice

- sumele necesare pentru ateliere și deplasări asigurate de ADCCD și comunitățile locale (părinții, primăriile)

VIII. ACTIVITĂȚI :

I. Denumirea activității: Formarea echipei de proiect și elaborarea proiectului

a) Locul desfășurării: Școala Brezoaia-Brezoale; Școala Gimnazială „Smaranda, Dumitru Roman” Vizurești

b) Perioada: Ianuarie

c) Responsabili:

d) Descrierea activității: Se formează echipa de proiect, se elaborează proiectul și se contactează partenerii în vederea semnării acordurilor de colaborare.

e) Rezultate așteptate: Redactarea proiectului și consemnarea acordurilor de colaborare

2. Denumirea activității: Festivitatea de deschidere a proiectului cu participarea Centrului Județean de Cultură Dâmbovița

a) Locul desfășurării: Școala Gimnazială Brezoaia-Brezoale; Școala Gimnazială „Smaranda, Dumitru Roman” Vizurești

b) Perioada: Ianuarie

c) Responsabili:

d) Descrierea activității: Are loc deschiderea proiectului. Este prezentat proiectul și calendarul de

activități al acestuia. Reprezentanții Centrului Județean Cultural Dâmbovița vorbesc copiilor, coordonatorilor și invitaților despre contribuția instituției în proiect, dar și despre costumele populare din zona Munteniei.

e) Rezultate așteptate: înțelegerea de către elevi a rolului pe care îl are proiectul și activitățile care

se vor desfășura în cadrul atelierului de Artă Populară.

3. Denumirea activității: Atelierul de Artă Populară

a) Locul desfășurării: Căsuța de Cultură Vizurești, Școala Gimnazială Brezoaia-Brezoale

b) Perioada: Săptămânal februarie - iulie

c) Responsabili:

d) Descrierea activității: Se organizează activități în cadrul atelierului de Artă Populară.

Copiii vor învăța diferite tehnici meșteșugărești: cusături, împletituri din pânș.

e) Rezultate așteptate: dobândirea unor abilități practice și a unor cunoștințe utile în viața de zi cu zi.

4. Denumirea activității: Excursie cu echipa de proiect la CJC pentru informare

a) Locul desfășurării: Târgoviște

b) Perioada: Martie

c) Responsabil:

d) Descrierea activității: Elevii înscriși la atelierul de artă populară, însoțiți de echipa de proiect de

la Vizurești și Tărtășești se deplasează cu microbuzele la Târgoviște.

e) Rezultate așteptate: elevii participă la activități organizate în Centrul Județean Cultural, Dâmbovița.

5. Denumirea activității: Târgul de Paște

a) Locul desfășurării: Școlile participante

b) Perioada: martie

c) Responsabil:

d) Descrierea activității: organizarea în cadrul școlilor participante a unor expoziții cu vânzare a produselor realizate în cadrul atelierului de Artă Populară.

e) Rezultate așteptate: dezvoltarea simțului artistic în realizarea unor obiecte decorative și practice; dezvoltarea spiritului antreprenorial; strângerea de fonduri pentru achiziționarea de materiale necesare în cadrul atelierelor.

6. Denumirea activității: Vizită la tabăra de vară de la CJC

a) Locul desfășurării: Târgoviște

b) Perioada: Iulie

c) Responsabil:

d) Descrierea activității: copiii, însoțiți de echipa de proiect, se deplasează la Târgoviște și vizitează atelierelor susținute de C.J.C. în tabăra de vară.

e) Rezultate așteptate: Inițierea în diferite meșteșuguri populare: olărit, icoane pe sticlă, etc.

7. Denumirea activității: Identificarea în comunitate a obiectelor de uz casnic vechi și a costumelor populare - fotografierea sau colectarea celor donate.

a) Locul desfășurării: Comuna Ciocănești și Comuna Brezoaia

b) Perioada: Mai 2018

c) Responsabili:

d) Descrierea activității: Echipele formate din elevi și cadre didactice, se deplasează în satele celor două comune pentru a colecta sau fotografia obiecte din gospodăriile țărănești. Echipele informează comunitatea, cu două zile mai devreme de organizarea activității, prin pliante, fluturași. Se vor fotografia persoanele care donează obiectele, precum și obiectele pe care aceștia le donează. Se notează o scurtă poveste a acestora.

e) Rezultate așteptate: realizare CD, depozitarea obiectelor și pregătirea expoziției.

8. Denumirea activității: Etichetarea obiectelor colectate. Organizarea expoziției. Realizarea albumului de fotografii și a CD-ului de promovare a proiectului

a) Locul desfășurării: Căsuța de Cultură Vizurești, Școala Brezoaia-Brezoale

b) Perioada: Iunie

c) Responsabil:

Școala Tărtășești: prof. istorie

d) Descrierea activității: Copiii, participanți la proiect, vor scrie poveștile obiectelor colectate și numele persoanelor care le-au donat. Vor eticheta și vor ordona corespunzător obiectele.

e) Rezultate așteptate: se selectează și se printează fotografiile realizate în timpul activității.

9. Denumirea activității: Festivitatea de încheiere a proiectului cu participarea CJC

a) Locul desfășurării: Căsuța de Cultură Vizurești

b) Perioada: Iunie.

c) Responsabili:

d) Descrierea activității: Prezentarea unui material PPT cu imagini din timpul proiectului și beneficiile acestuia

e) Rezultate așteptate: Conștientizarea rolului artei populare în istoria unei comunități, stimularea interesului comunității pentru valorificarea meșteșugurilor tradiționale.

IX. MONITORIZARE ȘI EVALUARE:

-Realizarea unor expoziții în fiecare școală participantă și a unui catalog cu fotografii ale obiectelor tradiționale din comunitate, activități tradiționale care se mai practică și istorii locale.

-Expoziții cu lucrările participanților la Atelierele de Artă Populară.

-Realizarea unor sondaje de opinie în rândul elevilor și al părinților privind eficiența proiectului.

-Realizarea unui Power Point în care este prezentarea proiectului și derularea acestuia.

X. MEDIATIZARE ȘI DISEMINARE

Publicarea unor articole despre proiect în revista școlii și în mass-media dâmbovițeană.

XI. SUSTENABILITATE

Acest proiect se poate desfășura anual pentru responsabilizarea tineri generații în vederea păstrării și conservării valorilor tradiționale ale poporului român prin promovarea meșteșugurilor locale.

XII. DATELE DE CONTACT ALE COORDONATORILOR DE PROIECT

Bibliografie:

1. Albulescu Ion, 2023, Învățarea flexibilă, Didactica Publishing House
2. Gerea Georgiana, 2021, Tehnici de învățare, Curtea Veche Publishing
3. Ulrich Cătălina, 2016, Învățarea prin proiecte, Editura Polirom

FOLCLORUL OBICEIURILOR DE VARĂ- DRĂGAICA

Prof. Spoitu Loredana

Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu” , loc. Mihail Kogălniceanu

Drăgaica este un ritual de origine agrară, practicat la 24 iunie prin Muntenia, Moldova și Oltenia, în preajma solstițiului de vară. Ritualul vizează prosperitatea și protecția culturilor, mai ales de cereale. Această sărbătoare coincide cu sărbătoarea creștină a Nașterii Sf. Ioan Botezătorul. Tradiția cere ca în această zi nimeni să nu lucreze pentru că în această zi este cap de vară, iar Soarele joacă pe cer sau stă în loc la amiază.

Drăgaica se sărbătorește printr-un dans făcut de un grup de 5-10 fete din care una este aleasă, ca Drăgaică. Ea este îmbrăcată ca o mireasă și împodobită cu spice de grâu, în timp ce fetele celelalte se îmbracă în alb, poartă un val pe față în care sunt prinse flori de sânziene, iar în mână țin o coasă. Odată constituit, alaiul Drăgaicei pornește prin sat și pe ogoare. La popasuri, în special la răscruci, fetele se așează în cerc, cântând și executând un dans săltat ale cărui mișcări desenează o cruce.

Se spune că Drăgaica face ca fructele să se coacă mai repede, ferindu-le de stricăciuni și putrezire. În alte părți această sărbătoare are denumirea de Sânziene, dar și mai multe semnificații.

De asemenea, drăgaica poate desemna și floarea galbenă denumită științific *Galium verum*, sau sânziană, care de obicei înflorește în perioada ritualului. Dacă florile nu sunt înflorite, este semn rău, înseamnă că ceva a încurcat desfășurarea anului, sau că oamenii au supărat sânzienele.

Jocul Dragaicelor a fost atestat pentru prima data în Moldova de către Dimitrie Cantemir (Cantemir, 1973, p. 341) și apoi în Muntenia și Dobrogea din răspunsurile primite la chestionarul lansat de N. Densuseanu (Fochi, 1976, p. 116-119). Ov. Barlea aprecia ca, spre deosebire de Lazar, unde ritualul este dedus din textul folcloric, ritualul Dragaicei a fost reconstituit numai din informațiile de natura etnografică. Versurile, atunci când apar, sunt numai un indemn la joc (Bârlea, 1981, vol. 1, p. 405).

BIBLIOGRAFIE

1. Mihai Pop- Obiceiuri tradiționale românești, Editura Univers;
2. Andrei, P. Filosofia valorii. Iași: Ed. Polirom, 1997.
3. Arta populară românească. București: Ed. Academiei RSR, 1969.
4. Blaga, L. Trilogia culturii. București: Ed. Fundației, 1944.
5. Bîrlea, O. Eseu despre dansul popular românesc. București: Ed. Cartea românească,
6. Bostan, G. Particularități comune ale datinilor calendaristice de primăvară la moldoveni și slavi. În: Limba și literatura moldovenească, 1974, nr. 4.
7. Cantemir, D. Descrierea Moldovei. București: Ed. de Stat pentru Literatură și Artă, 1965.
8. Capcelea, V. Tradițiile naționale – mecanism de translare a culturii tehnice.
9. Capcelea, V. Tradițiile naționale: continuitate în dezvoltarea generațiilor. Chișinău: Ed. Evrica, 1998.
10. Capcelea, V. Tradițiile naționale – expresie a memoriei sociale și taină a ființării noastre ca neam.

SUB ACELAȘI SOARE – SIMBOLURI DECORATIVE CARE NE UNESC

Prof. Stafie Viorica

Liceul Teoretic ‘Anghel Saligny’ Cernavodă

Soarele este unul dintre cele mai vechi și mai puternice simboluri vizuale folosite de umanitate. De la civilizațiile antice până la cultura populară contemporană, reprezentarea soarelui a avut un rol central în artă, religie, mitologie și estetică.

În cadrul educației plastice, studiul simbolurilor universale oferă elevilor o cale de a înțelege conexiunile culturale dintre popoare, dar și de a valoriza propria moștenire vizuală. Prin analiza simbolului solar în arta tradițională românească și în alte culturi ale lumii, putem observa atât unicitatea expresiilor artistice, cât și unitatea temelor esențiale ale umanității.

În arta populară românească, simbolul soarelui este omniprezent și redat sub multiple forme vizuale și funcționale. Prezent mai ales în artefacte utilitare și decorative, acest simbol reflectă nu doar frumusețea stilizării populare, ci și o viziune profundă asupra vieții, cosmosului și relației omului cu natura. Soarele este asociat cu viața, fertilitatea, regenerarea și protecția, iar formele sale, cercuri concentrice, rozete, spirale sau flori cu raze, apar în aproape toate formele artei populare.

În țesături și cusături, motivul solar este des întâlnit pe ii tradiționale, cum ar fi cele din zona Vrancea, Muscel sau Oaș, unde roata solară este brodată în culori dominante de roșu și negru, pe ștergare sau covoare oltenești (ex. din zona Mehedinți sau Dolj), unde soarele apare ca un cerc înconjurat de raze, repetat ritmic pe margini. În colecțiile Muzeului Național al Țăranului Român, pot fi văzute ii din zona Argeșului cu motivul soarelui stilizat pe piept și mâneci, ca simbol de protecție și vitalitate feminină.

Ceramică populară, de Horezu (Vâlcea), Corund (Harghita), sau Marginea (Suceava), oferă numeroase exemple de vase decorate cu rozete solare, uneori în combinație cu alte simboluri precum spirala vieții, steaua sau linia serpentină. Farfuriile ceramice de la Horezu sunt pictate adesea în centru cu o rozetă solară pictată cu maro, verde și galben, care simbolizează căldura, fertilitatea și ciclicitatea anotimpurilor.

Motivul soarelui apare și în sculptura în lemn (porți, stâlpi, lăzi de zestre). În Maramureș, sculptura în lemn include frecvent discul solar, o rozetă sau floare cu 8–12 petale, sculptată pe porțile tradiționale, în general în partea superioară a stâlpilor. Acestea sunt interpretate ca simboluri de protecție a casei și familiei.

În localitatea Sârbi din Maramureș, multe porți vechi prezintă rozete solare încrustate manual, alături de simbolul funiei și al pomului vieții, compunând o întreagă cosmologie vizuală țărănească.

În pictura de icoane pe sticlă specifică Ardealului (ex. Nicula, Făgăraș, Scheii Brașovului), apar reprezentări rare, dar semnificative, ale soarelui și lunii, plasate adesea în colțurile compozițiilor.

În icoana „Răstignirea Domnului” (stil Nicula), soarele și luna sunt reprezentate antropomorf, privind scena de sus – sugerând o ordinea cosmică în care natura însăși este martoră a sacrului.

Simbolul soarelui este legat de ciclurile naturii, de obiceiurile agricole și de credințele precreștine privind divinitățile solare. În mitologia populară, soarele este uneori perceput ca ochiul ceresc, dar și ca un personaj mitologic (ex. "Fata Soarelui" în basme).

În multe tradiții, soarele este invocat în colinde, cântece rituale sau chiar în dansuri precum Hora, care se desfășoară în cerc - simbol al unității, armoniei și ciclicității cosmice.

Reprezentarea simbolului solar în alte culturi

Cultură	Reprezentare artistică	Semnificație
Egiptul Antic	Discul solar (Aton), cu raze terminate în mâini	Zeitate supremă, energie dătătoare de viață
Japonia	Soarele roșu pe steag (Hinomaru), zeița Amaterasu	Lumină, origine divină, ordine cosmică
Civilizația Aztecă	Calendarul solar cu chipul zeului Tonatiuh	Sacrificiu, ciclicitatea timpului, forță cosmică
India	Zeul Surya într-un car tras de cai, mandale solare	Iluminare spirituală, energie cosmică
Cultura celtică	Cruci solare sculptate în piatră	Echilibru, rotația anotimpurilor, protecție
Indigeni nord-americani	Simboluri totemice cu chipuri solare	Putere ancestrală, regenerare, legătura cu natura

Fiecare cultură proiectează în simbolul solar propria viziune asupra lumii: uneori divin, alteori protector, alteori măsurător al timpului.

Soarele este reprezentat într-o mare varietate de medii vizuale și tehnici:

- Arta decorativă:

România: textile (cusături), ceramică, sculptură în lemn.

India: picturi pe pânză, mandale, broderii aurii.

America Latină: mozaicuri, artefacte metalice (aur).

- Arhitectură și urbanism:

Templul Soarelui din Machu Picchu (Peru) – orientat astronomic.

Catedrale gotice – vitralii cu rozete solare.

Mandale urbane – planificări orașe sacre în formă de cercuri radiale.

- Pictură și grafică:

Arta aborigenilor australieni – cercuri concentrice în picturi cu puncte.

Arta simbolistă europeană (ex: Klimt) – utilizarea aurului și simbolurilor solare în contexte mistice.

- Arta contemporană:

Artiști ca Joan Miró sau Yayoi Kusama au reinterpretat simbolul solar printr-o lentilă modernistă sau pop.

Instalații multimedia moderne tematizează energia solară ca sursă de viață și soluție ecologică.

Studiul simbolului soarelui în diverse culturi are un potențial educațional profund:

Ajută elevii să înțeleagă legăturile culturale globale.

Încurajează analiza comparativă și gândirea critică.

Deschide calea pentru creații personale inspirate din arhetipuri universale.

Îmbogățește vocabularul vizual și înțelegerea simbolurilor.

Acest tip de demers poate fi integrat în planificarea viitoare a orelor, în portofolii tematice sau în proiecte interdisciplinare.

Soarele, simbol al vieții, al luminii și al regenerării, străbate vizual și spiritual toate culturile lumii. Deși exprimat diferit, el păstrează o unitate de sens, fiind o dovadă clară a legăturii profunde dintre om și cosmos.

Pentru educația plastică, studiul acestui simbol devine nu doar o lecție despre forme și stiluri, ci și o meditație vizuală asupra identității, diversității și conexiunii universale. Astfel, elevii pot înțelege că, deși aparținem unor lumi diferite, ne luminează același soare.

BRIDGES, NOT WALLS: EXPLORING UNITY THROUGH CULTURAL DIVERSITY

Tunaru Andreea-Mădălina

**Școala Gimnazială “Mihail Sadoveanu”,
Medgidia**

As an English teacher, I have the privilege of exploring languages and cultures with my students every day. This theme is not just a topic for discussion — it is something we live in our classrooms and communities.

I. Understanding Diversity through Language

Language is one of the most powerful tools we have to understand each other. In the English classroom, students often encounter stories, texts, songs, and videos from different parts of the world. Each of these materials introduces them to new traditions, ways of thinking, and values. By reading a poem from India or watching a short film from South Africa, students don't just learn English — they learn about people who may live very differently but share similar hopes and dreams.

For example, when we read folktales from around the world, we often find similar themes: bravery, kindness, family, and justice. These shared values show that, although cultures are different, we are connected by our humanity. Unity in diversity means recognizing these connections while also respecting the unique elements of each culture.

II. Classroom Activities that Promote Cultural Awareness

In my classroom, we use many simple but meaningful activities to explore cultural diversity:

- Culture Days: Students bring objects, food, or music from their family's or favorite culture. They present it to the class in English and explain its importance.
- Pen Pal Projects: We connect with students in other countries via letters or emails, exchanging ideas about school, holidays, and daily life.
- World Literature Units: We read short stories, fairy tales, or poems from different cultures and discuss what they teach us about values and traditions.

These activities are not only fun but also help students develop respect and curiosity toward other cultures. They learn that diversity is not something to fear but something to celebrate.

III. The Role of the English Teacher

As English teachers, we do more than teach grammar and vocabulary. We open doors to the world. English is often seen as a “global language,” and this gives us a special responsibility. We

must teach students not only how to communicate, but also how to understand and appreciate cultural differences. This is how we build peace and cooperation in our schools and beyond.

In a diverse classroom, students may come from different ethnic backgrounds, religions, or home cultures. Instead of seeing this as a challenge, we can use it as a resource. Each student brings a story, and when we listen to those stories, we build unity.

IV. Looking to the Future

As we look forward, we should ask ourselves: how can we continue to promote unity in diversity through education? For example:

- Include more multicultural content in English curricula.
- Offer teacher training on intercultural communication.
- Encourage students to use English to explore global issues and share their own traditions.
- Create safe spaces for students to express who they are.

If we do this, we help build a future where cultural differences are not walls but bridges.

To conclude, *unity in diversity* is more than a phrase. It is a path toward understanding, respect, and peace. As English teachers, we are in a special position to support this idea. By using language as a bridge between cultures, we help our students become global citizens — people who can live, work, and grow in a diverse world.

Bibliography

1. Banks, James A. 2019 *Cultural Diversity and Education: Foundations, Curriculum, and Teaching*. Pearson.
2. Kramsch, Claire. 1998. *Language and Culture*. Oxford University Press.
3. UNESCO. 2014. *Teaching Respect for All: Implementation Guide*. Paris.

<https://unesdoc.unesco.org>

Bibliografie:

- https://ro.wikipedia.org/wiki/Jude%C8%9Bul_V%C3%A2lcea
- <https://historia.ro/sectiune/general/farmecul-ceramicii-de-horezu-mestesug-inclus-in-574593.html>
- <https://www.gds.ro/Local/2017-12-08/ceramica-de-horezu-unica-in-lume/>
- <https://ghidulprimariilor.ro/ro/businesses/articles/view/Interviu-cu-me%C8%99terul-ceramist-Constantin-Popa-din-Horezu/211>
- <https://www.europafm.ro/olaritul-de-horezu-mestesug-traditional-unic-in-lume-video/>
- <https://www.valceaturistica.ro/attractii-turistice-valcea/horezu/#despre-Horezu>
- <https://motiveromanesti.ro/motivele-ornamentale-ale-ceramicii-de-horezu/>

OBICEIURI ȘI TRADIȚII DE IARNĂ DIN SATUL POJOGA, COMUNA ZAM, JUDEȚUL HUNEDOARA

prof. VasIU Camelia-Claudia

Liceul Tehnologic Energetic „Dragomir Hurmuzescu” Deva

În seara de Ajun, dubașii pornesc la colindat prin sat.

Înainte de a pleca prin sat, la colindat, ei merg la biserică, de unde primesc binecuvântarea preotului.

A doua zi, aceștia merg la biserică. Apoi, se organizează Balul Dubașilor.

În trecut, aceștia era răsplătiți pentru colinda lor c-un colac de grâu frumos, c-un picior de porc, c-un cârnat și cu vinars.

În prezent, colindătorii primesc bani în schimbul colindelor interpretate.

Anual, aceștia merg să colinde la Săvârșin, la Casa Regală, la București și la Deva.

Portul popular specific zonei este pe cale de dispariție, populația fiind în scădere. Generația tânără se mută în mediul urban, rămânând doar cei în etate.

În satul Pojoga, actualmente locuiesc multi ruteni, care și-au întemeiat familii cu persoane din sat.

Tradiția s-a degradat, din păcate. Ea este purtată mai departe de copii, prin intermediul serbărilor școlare, organizate de cadrele didactice.

Majoritatea familiilor dețin copii din centre de plasament, ceea ce susține oarecum populația din acest sat.

A fost odată....1985 – Colindătorii de la Pojoga
La Cluj-Napoca

La Deva (1990)

2016 - Alaiul Dubașilor din Pojoga

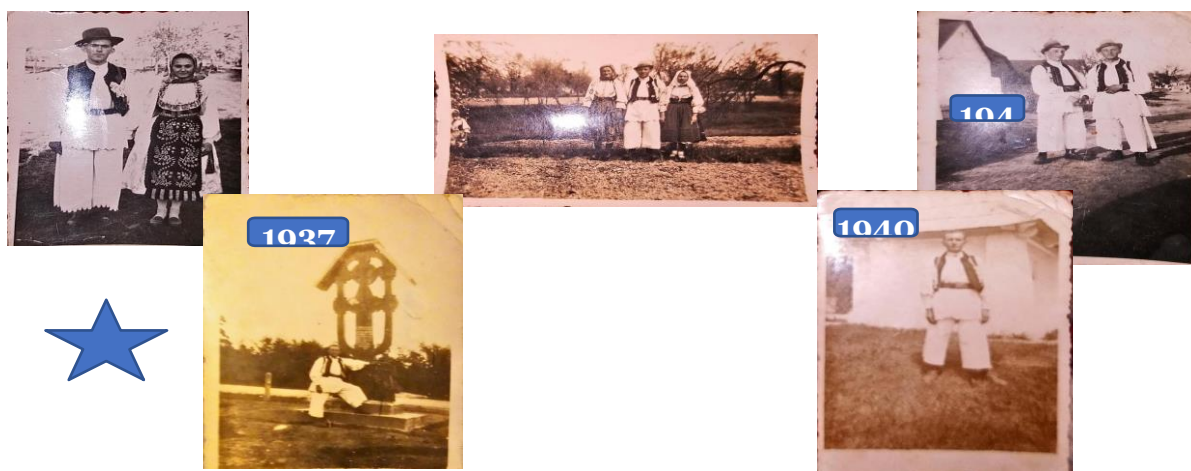
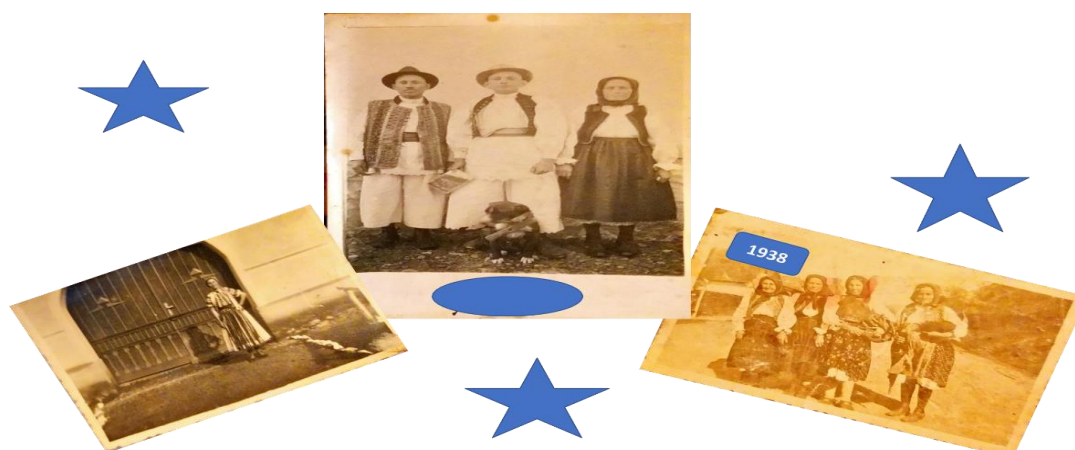
Alaiul Dubașilor din Pojoga (2018)

Dubașii din Almaș Săliște (2019)

Portul popular Pojoga, comuna Zam

Incursiune în timp

Prezent

Trecut

Viitor

Tradiția nu înseamnă că cei vii sunt morți, ci că morții sunt vii. – George Santayana

Alaiul Dubașilor din Pojoga, comuna Zam, județul Hunedoara – youtube:

https://www.youtube.com/watch?v=0Xsh_rKxV6s

<https://www.youtube.com/watch?v=Bp9wCMFkWu4> 2016

https://www.youtube.com/watch?v=_hrKjz5eb90 Dubașii de la Zam

<https://www.youtube.com/watch?v=uaStpNDVtpg> Dubașii din comuna Zam

Fotografii arhiva personală

UNITATE ÎN DIVERSITATE -TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE

Prof. VLAD FLAVIA MARIA

Școala Gimnazială Nr. 1 Seimeni

Lumea în care trăim este marcată de o mare varietate de culturi, limbi, religii și tradiții. Diversitatea culturală reprezintă una dintre cele mai valoroase moșteniri ale umanității, reflectând modul în care diferite comunități și popoare își exprimă identitatea, credințele și valorile. Cu toate acestea, în ciuda acestor diferențe, oamenii din întreaga lume împărtășesc aspirații comune: dorința de pace, respect reciproc, dezvoltare și înțelegere. Astfel, ideea de „unitate în diversitate” devine o expresie a modului în care diferențele culturale pot coexista armonios într-o societate globalizată.

Unitatea se referă la starea de coeziune, armonie sau solidaritate între elemente diferite. În context social și cultural, unitatea înseamnă capacitatea oamenilor de a conviețui pașnic și constructiv, în ciuda diferențelor dintre ei.

Diversitatea este existența unei varietăți de forme, idei, tradiții, perspective sau identități. În context cultural, ea se referă la prezența mai multor culturi, religii, limbi, stiluri de viață într-un anumit spațiu geografic sau social.

Tradițiile sunt ansambluri de obiceiuri, credințe, comportamente și manifestări culturale transmise din generație în generație, care definesc identitatea unui popor sau a unei comunități. *Cultura* reprezintă totalitatea valorilor, normelor, credințelor, limbajelor, obiceiurilor, cunoștințelor și artei dezvoltate de un grup uman. Cultura se exprimă prin limba vorbită, religie, artă, educație, mod de viață etc. *Perspectivile culturale* sunt modurile diferite în care diverse culturi privesc lumea, viața, valorile și relațiile umane. Ele reflectă cum fiecare cultură interpretează realitatea, istoria, educația, familia, munca, timpul etc. Moștenirea culturală este totalitatea elementelor culturale, materiale și imateriale, transmise din trecut și considerate valoroase pentru o comunitate (ex. tradiții, monumente, muzică populară, limba, port popular etc.).

Tradițiile culturale sunt elemente esențiale în definirea unei comunități. Ele includ obiceiuri, ritualuri, credințe, artă populară, port, gastronomie și multe altele. Acestea sunt transmise din generație în generație și contribuie la păstrarea identității naționale și regionale. De exemplu, în România, diversitatea tradițiilor se manifestă prin sărbători specifice fiecărei zone istorice: colindele din Maramureș, obiceiurile de Paște din Bucovina, dansurile populare din Banat sau meșteșugurile din Oltenia. Fiecare regiune are particularități care o definesc, însă toate aceste tradiții se unesc într-o cultură comună românească.

La nivel global, diferențele dintre tradiții pot părea marcante. În Japonia, de exemplu, ceremonia ceaiului este o artă în sine, reflectând valori precum respectul, puritatea și armonia. În India, festivalurile religioase sunt evenimente grandioase, încărcate de semnificații spirituale și sociale. În Africa, dansul și muzica sunt strâns legate de viața comunității și au adesea roluri rituale.

Aceste diversități nu trebuie văzute ca obstacole, ci ca oportunități de învățare și de deschidere către alte moduri de viață. Tradițiile contribuie nu doar la identitatea unui popor, ci și la patrimoniul cultural mondial.

Conceptul de „unitate în diversitate” presupune respectarea și valorizarea diferențelor culturale, fără a le impune pe unele în detrimentul altora. Este vorba despre a găsi puncte comune între oameni, dincolo de limbă, religie sau obiceiuri. Acest principiu stă la baza multor inițiative internaționale, precum Declarația Universală a UNESCO privind Diversitatea Culturală, care recunoaște cultura ca fiind o sursă de schimb, inovație și creativitate.

Uniunea Europeană, de exemplu, folosește chiar motto-ul „Unitate în diversitate” pentru a sublinia coexistența pașnică a statelor membre, fiecare cu propria sa limbă și cultură. Acest model demonstrează că este posibilă colaborarea între țări diferite, atâta timp cât există respect reciproc și dorința de a construi împreună.

În viața cotidiană, unitatea în diversitate se poate manifesta prin dialog intercultural, prin acceptarea celuilalt, prin educație și prin politici sociale incluzive. Școlile multiculturale, festivalurile internaționale și proiectele de voluntariat intercultural sunt exemple concrete de bune practici în acest sens.

Deși ideea de unitate în diversitate este nobilă, aplicarea ei nu este lipsită de dificultăți. Una dintre cele mai mari provocări este discriminarea, care poate apărea din neînțelegerea sau teama față de diferențe. Xenofobia, rasismul sau intoleranța religioasă sunt realități care subminează coeziunea socială.

O altă problemă este tendința unor culturi dominante de a impune propriile valori asupra altora, ceea ce duce la pierderea identităților locale și la uniformizare culturală. Globalizarea, deși aduce beneficii economice și tehnologice, poate avea ca efect secundar diminuarea specificităților culturale.

Pentru a contracara aceste riscuri, este esențială promovarea educației interculturale, care încurajează gândirea critică, empatia și deschiderea către diversitate. În același timp, sprijinirea inițiativelor locale de păstrare a tradițiilor este crucială pentru menținerea echilibrului între global și local.

În concluzie, tema „Unitate în diversitate: Tradiții și perspective culturale” subliniază un adevăr esențial pentru lumea în care trăim: diferențele dintre oameni nu trebuie să fie motive de dezbinare, ci surse de îmbogățire reciprocă. De-a lungul istoriei, tradițiile culturale au oferit identitate și continuitate comunităților, fiind purtătoare de valori, credințe și obiceiuri care dau sens vieții colective. În același timp, perspectiva culturală modernă ne învață că doar prin dialog, deschidere și toleranță putem construi o societate echilibrată și incluzivă. Unitatea în diversitate înseamnă, de fapt, capacitatea noastră de a învăța unii de la alții, de a colabora dincolo de diferențele de limbă, religie sau origine. Este o lecție despre respect, dar și despre responsabilitate, păstrând ceea ce ne face unici, trebuie să contribuim la un bine comun. Într-o lume în care granițele culturale sunt tot mai fluide, această unitate devine nu doar un ideal, ci o condiție esențială pentru conviețuire pașnică și progres real. Așadar, în loc să ne temem de diversitate, ar trebui să o prețuim ca pe un dar, iar prin înțelegerea celorlalți să ne înțelegem mai bine și pe noi înșine.

SIMPOZIONUL
„ UNITATE IN DIVERSITATE-
TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE”

SECȚIUNEA II
STUDII DE
SPECIALITATE

STUDIU DE SPECIALITATE

Interculturalitatea în educație – De la o viziune globală la acțiuni locale

Prof. Avram Sara-Eva
Școala Gimnazială Nr.2 Cernavoda

Din punct de vedere etimologic și semantic termenul „interculturalitate” se referă la interacțiunea și dialogul dintre diferite culturi, recunoașterea și aprecierea diversității culturale, precum și relația dinamică dintre elementele culturale sau culturi privite în ansamblu. Spre deosebire de „multiculturalitate” care presupune exclusiv coexistența culturilor, interculturalitatea echivalează interacțiunea, schimbul și relațiile dinamice între culturi.

La nivel mondial, organizații internaționale precum UNESCO, UNICEF, Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) sau Banca Mondială promovează educația interculturală ca parte a educației pentru cetățenie globală și dezvoltare durabilă. UNESCO, prin inițiativa sa "Global Citizenship Education", susține formarea unor indivizi conștienți de apartenența lor la o comunitate globală, capabili să înțeleagă și să respecte alte culturi. Câteva dintre programele și inițiativele mondiale relevante pentru educația interculturală sunt:

1. UNICEF – Inclusive and Equitable Quality Education for All. Acest program promovează accesul echitabil la educație pentru copii marginalizați, inclusiv pentru **refugiați, minorități etnice sau lingvistice**.
2. OIM (Organizația Internațională pentru Migrație) – IOM Migration and Education Programme. Sprijină integrarea educațională a **copiilor migranților și refugiaților** prin materiale interculturale, formarea profesorilor și politici incluzive.
3. United Nations Alliance of Civilizations (UNAOC) – Education for Peace and Intercultural Understanding (Young Peacebuilders Program, Intercultural Innovation Hub). Este o inițiativă ONU care promovează dialogul intercultural și **prevenirea extremismului** prin educație.
4. Asia-Europe Foundation (ASEF). Cuprinde proiecte de educație interculturală între școli și profesori din Asia și Europa bazate pe schimburi virtuale de experiență, colaborări între profesori, proiecte comune cu tematici legate de **identitate, diversitate, cetățenie globală**.
5. OECD. Integrează educația interculturală în evaluările internaționale PISA.
6. Banca Mondială – Education Resilience Approaches (ERA). Sprijină sistemele educaționale în situații de **criză și conflict**, promovând incluziunea și învățarea într-un cadru cultural sensibil.
7. Inter-American Development Bank – Diversity and Inclusion in Education. Promovează programe dedicate comunităților indigene din Bolivia, Peru, Ecuador etc., care promovează educația interculturală bilingvă punând accent pe **respectarea patrimoniului cultural și lingvistic al elevilor indigeni**.

8. African Union – Continental Education Strategy for Africa. Include obiective privind învățarea despre diversitate culturală, educația pentru pace și reconciliere între comunități cu ajutorul unor programe de **educație interculturală post-conflict** în Rwanda, Sudan sau Liberia.

9. Education Cannot Wait – Program Global ONU pentru educația în situații de urgență ce se axează pe educația copiilor afectați de crize umanitare, inclusiv învățare interculturală și sprijin psihosocial respectând **culturile locale și integrarea copiilor strămutați în noi medii culturale.**

Trăim într-o epocă în care granițele culturale sunt tot mai permeabile, într-o Europă în care diversitatea este o realitate cotidiană, iar dialogul dintre culturi nu mai este o opțiune, ci o condiție a conviețuirii pașnice și constructive. A învăța despre celălalt, a-l înțelege și a lucra împreună cu el, a devenit o prioritate esențială. Interculturalitatea în educație înseamnă mai mult decât introducerea unor lecții despre diversitate în programa școlară. Înseamnă să recunoaștem că fiecare copil vine la școală cu o identitate culturală unică, iar această identitate trebuie nu doar tolerată, ci valorizată. Înseamnă să pregătim profesorii pentru a răspunde nevoilor unui grup eterogen de elevi, să încurajăm empatia, curiozitatea față de celălalt și gândirea critică în fața prejudecăților.

Uniunea Europeană, dar și organizații globale precum UNESCO sau Consiliul Europei, au făcut din educația interculturală o prioritate. Prin programe precum Erasmus+, tinerii din România au ocazia să studieze alături de colegi din alte țări, să învețe despre alte stiluri de viață, să descopere cât de diferiți, dar și cât de asemănători suntem. Țările europene se confruntă în ultimele decenii cu valuri de migrație, mobilitate academică intensă și o diversitate culturală internă semnificativă. Acești factori au dezvoltat un cadru solid pentru promovarea educației interculturale care trebuie integrată în politicile privind incluziunea socială, drepturile omului, cetățenia activă și dezvoltarea durabilă. Europa își asumă astfel nu doar protejarea diversității culturale, ci și transformarea acesteia într-un factor de coeziune și inovație socială.

Erasmus+, programul-fanion al UE în domeniul educației, permite schimburi între elevi, studenți și cadre didactice, încurajând cunoașterea altor culturi și formarea unei identități europene deschise și pluraliste. Proiectele de parteneriat strategic dezvoltate între instituții din state diferite promovează teme precum incluziunea refugiaților, educația pentru diversitate și combaterea discriminării. TINERET, componenta Erasmus+, oferă tinerilor oportunități de învățare non-formală în contexte interculturale.

Jean Monnet, parte a Erasmus+, sprijină învățământul superior și cercetarea privind valorile europene, istoria Uniunii, diversitatea culturală și guvernanta democratică. Totodată, programul **Europa Creativă** facilitează cooperarea între artiști și instituții culturale din diferite țări, oferind tinerilor experiențe interculturale dincolo de sala de clasă.

În paralel, **Fondul Social European Plus (FSE+)**, **Horizon Europe** și **Pilonul III - O Europă Inovatoare** investesc în inovarea educației, în formarea cadrelor didactice și în crearea unor medii de învățare incluzive și sensibile la diferențele culturale.

EURATOM este un program axat pe cercetare nucleară prin cooperare internațională și formare în contexte multiculturale.

În contextul românesc, interculturalitatea este o temă de actualitate, atât din cauza diversității interne – cu minorități istorice precum maghiarii, romii, ucrainenii sau turcii –, cât și în urma migrației masive a românilor în străinătate, care a creat o diasporă numeroasă și activă. Copiii care se întorc în sistemul educațional românesc, elevii romi, sau cei din comunități multietnice, aduc în clasă perspective diferite care, dacă sunt integrate corect, pot îmbogăți experiența de învățare.

Programele naționale și europene disponibile în România oferă sprijin concret pentru promovarea educației interculturale:

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), prin Componenta 15 – Educație, susține școli incluzive, reducerea abandonului școlar și digitalizarea educației.

Programul Educație și Ocupare (FSE+) investește în formarea cadrelor didactice și sprijinirea elevilor din medii dezavantajate.

Programele Interreg NEXT și VI, precum cele cu Moldova, Ucraina, Bulgaria sau Bazinul Mării Negre, facilitează proiecte educaționale transfrontaliere, tabere, schimburi școlare și activități culturale comune.

Programul pentru românii de pretutindeni (DPRP) oferă sprijin școlilor românești din diaspora, încurajând în același timp reconectarea cu cultura română într-un context intercultural.

Programul Societatea Civilă (DRPD) permite ONG-urilor să implementeze inițiative educaționale privind diversitatea, egalitatea de șanse și dialogul intercultural.

PNCDI 2022–2027 susține cercetarea educațională în domenii precum incluziunea, migrația și coeziunea socială, deschizând drumul spre politici educaționale mai bine fundamentate.

În pofida acestor oportunități, provocările nu sunt puține: persistă prejudecăți față de elevii romi, există școli izolate etnic, iar profesorii nu beneficiază întotdeauna de formare în domeniul educației interculturale. Cu toate acestea, trendul este unul pozitiv, iar direcțiile strategice europene și internaționale pot oferi repere clare și sprijin concret.

Într-un context internațional tot mai dinamic, în care mobilitatea umană, diversitatea culturală și pluralismul identitar definesc realitățile sociale și educaționale, interculturalitatea devine nu doar o opțiune, ci o necesitate strategică. România, prin inserarea sa în rețelele europene și internaționale, este parte a acestui proces complex, iar provocările specifice ale secolului XXI impun direcții coerente și integrate de acțiune în domeniul educației.

Profesorii joacă un rol esențial în modelarea atitudinilor față de diversitate. Dezvoltarea competențelor interculturale în rândul cadrelor didactice este o prioritate strategică. Programe precum **Erasmus+** permit participarea acestora la mobilități și cursuri de formare în medii educaționale europene diverse, contribuind astfel la deschiderea către noi practici pedagogice. De asemenea, **Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)** prevede componente dedicate formării continue, care pot include module de educație interculturală. Prin **Programul Educație și Ocupare (PEO)**, se pot finanța inițiative naționale pentru formarea cadrelor didactice din medii defavorizate sau cu expunere redusă la diversitate.

Crearea unui mediu incluziv pentru elevii proveniți din medii culturale diferite – fie că este vorba de comunități rome, copii refugiați sau copii reveniți din diaspora – presupune intervenții pe mai multe niveluri: adaptarea curriculară, sprijin psihopedagogic, formarea personalului și implicarea comunității. Programele educaționale naționale trebuie să devină mai sensibile la diversitatea lingvistică și culturală, iar fondurile europene, precum FSE+ și PNRR, pot fi direcționate către proiecte-pilot de integrare școlară și mentorat intercultural.

Educația interculturală nu trebuie să rămână doar o temă opțională, ci să fie integrată transversal în curriculumul național – prin discipline precum limba și literatura, istoria, educația civică și socială. Este necesară o revizuire a conținuturilor educaționale astfel încât să reflecte multiple perspective culturale, să evite stereotipurile și să promoveze gândirea critică, empatia și dialogul. Elaborarea de ghiduri și resurse didactice adaptate multicultural poate fi susținută din fonduri precum **PEO**, dar și din inițiative europene precum **Creative Europe** sau **Erasmus+ KA2 – parteneriate pentru inovare**.

Organizațiile neguvernamentale aduc o contribuție valoroasă în educația nonformală, intervenind acolo unde sistemul formal întâmpină limite. Programe precum **DRPD** (Departamentul pentru Relația cu Românii de Pretutindeni), **PEO** și **FSE+** pot sprijini ONG-urile în derularea de ateliere interculturale, proiecte de storytelling, mentorat sau tabere educaționale pentru copii și tineri din medii multiculturale. Colaborarea strategică între școli și ONG-uri trebuie încurajată prin consorții locale sau regionale.

Parteneriatele transfrontaliere contribuie la dezvoltarea unor bune practici interculturale prin schimb de experiență și cooperare tematică. Programele **Interreg NEXT** (România-Moldova, România-Ucraina, România-Bulgaria, Bazinul Mării Negre) oferă oportunități pentru școli și instituții educaționale de a construi consorții ce vizează incluziunea, patrimoniul multicultural și inovația educațională. De asemenea, **Erasmus+ KA2** și **eTwinning** pot sprijini proiecte comune între școli europene, axate pe teme de interculturalitate, identitate și coeziune socială.

Pentru a fundamenta politicile educaționale pe dovezi solide, este esențială susținerea cercetării în domeniul educației interculturale. Programe precum **PNCDI 2022–2027** și **Horizon Europe** oferă resurse pentru studii comparative, analize de impact și dezvoltarea unor instrumente de măsurare a competenței interculturale. Cercetarea poate aborda teme precum segregarea școlară, eficiența intervențiilor educaționale în medii multiculturale sau rolul educației în combaterea discursului urii.

Românii din diaspora, în special copiii și tinerii, se confruntă adesea cu provocări identitare și educaționale în noile contexte culturale. **Departamentul pentru Relația cu Românii de Pretutindeni (DPRP)** derulează anual **Programul Educație și Programul Cultură**, prin care pot fi finanțate școli de vară, cursuri de limba română, ateliere de istorie și cultură românească. Astfel de inițiative consolidează legătura cu limba și valorile de origine, promovând o identitate deschisă și flexibilă.

Migrația, mobilitatea academică, tehnologia și schimburile culturale au redefinit profund spațiul educațional, transformându-l dintr-un cadru local, relativ omogen, într-o rețea globală marcată de diversitate, interconectare și provocări identitare. În acest nou context, educația nu mai poate rămâne neutră sau pasivă în fața diferențelor culturale – ea trebuie să devină un

instrument activ de coeziune socială, de construire a unei cetățenii globale și de cultivare a respectului pentru alteritate.

Interculturalitatea în educație nu este un lux teoretic, ci o condiție strategică pentru relevanța, echitatea și reziliența sistemelor educaționale contemporane. Doar prin formarea profesorilor în spiritul diversității, prin integrarea tematicii interculturale în curriculum, prin sprijinirea elevilor din medii multiculturale și prin colaborare internațională – România își poate asuma un rol activ într-o Europă a dialogului și solidarității. Într-o lume în permanentă mișcare, **interculturalitatea nu este doar un răspuns, ci cheia unui viitor educațional sustenabil, incluziv și profund uman.**

Bibliografie:

- UNESCO (2013). *Intercultural Competences: Conceptual and Operational Framework*.
- OECD (2018). *Equity in Education: Breaking Down Barriers to Social Mobility*.
- European Commission (2020). *Integrating students from migrant backgrounds into schools in Europe: National policies and measures*.
- UNICEF (2021). *Education and inclusion for refugee and migrant children in Europe*.
- Council of Europe (2016). *Competences for Democratic Culture: Living together as equals in culturally diverse democratic societies*.
- Comisia Europeană. (2021). *Erasmus+ Programme Guide*.
- Ministerul Educației din România. (2023). *Strategia privind echitatea și incluziunea în educație 2023–2027*.
- Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării. (2022). *Planul Național de Cercetare-Dezvoltare și Inovare 2022–2027 (PNCDI IV)*.
- Guvernul României. (2021). *Planul Național de Redresare și Reziliență – Componenta Educație*.
- DRP – Departamentul pentru Români de Pretutindeni. *Ghidul solicitantului pentru Programul Educație și Programul Culturală (2023)*.
- Programul Interreg NEXT România–Republica Moldova, România–Ucraina, România–Bulgaria – *Ghidurile pentru proiecte educaționale transfrontaliere, 2022–2027*.
- FSE+ – *Programul Educație și Ocupare 2021–2027*, Autoritatea de Management, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene.
- Banks, J.A. (2015). *Cultural Diversity and Education: Foundations, Curriculum, and Teaching*.
- Nieto, S. (2017). *Affirming Diversity: The Sociopolitical Context of Multicultural Education*.
- Gay, G. (2010). *Culturally Responsive Teaching: Theory, Research, and Practice*.
- Cucos, C. (2000). *Educația interculturală*. Iași: Editura Polirom.
- Zoonen, M. van & Castells, M. (2012). *Cultura digitală și globalizarea educației*.

STUDIUL DE SPECIALITATE
UNITATE ÎN DIVERSITATE – TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE ÎN
BĂRĂGANUL IALOMIȚEAN

Prof. înv. primar Bucur Vanda Mădălina
Liceul de Arte ”Ionel Perlea” Slobozia

Patrimoniul cultural al Bărăganului Ialomițean

Regiunea Bărăganului, cu întinderile sale de stepă și cernoziom roditor, găzduiește o moștenire culturală bogată și variată. În județul Ialomița și în inima sa, municipiul Slobozia, tradițiile s-au împletit de-a lungul timpului într-un tablou unic, demonstrând cu prisosință deviza „**unitate în diversitate**”. Elementele de patrimoniu cultural local – de la portul popular la muzică, dans, gastronomie și meșteșuguri – reflectă atât **specificul câmpiei Bărăganului**, cât și influențele diferitelor culturi care s-au intersectat aici de-a lungul veacurilor. Acest patrimoniu bogat, transmis din generație în generație, menține vie identitatea comunităților locale, oferind un sentiment de continuitate și mândrie colectivă.

Portul popular din Ialomița se distinge prin eleganța sa sobră și prin adaptarea armonioasă la viața de câmpie. Femeile purtau odinioară ii (bluze tradiționale) și fote (catrințe sau șorțuri) împodobite cu motive geometrice și florale stilizate, în timp ce bărbații erau îmbrăcați în cămăși albe din pânză și ȋtari (pantaloni din stofă albă), croiți strâns pe picior. Întregul ansamblu vestimentar era completat cu brăie late sau bete țesute, iar în sezonul rece, cu cojoace sau bituși din piele de oaie, decorate discret cu cusături fine.

Deși aparent simplu, fiecare articol de îmbrăcăminte purta o semnificație aparte. Spre exemplu, pestelcile (șorțurile) femeilor aveau adesea margini laterale ornamentate în mod specific, un detaliu ce reflecta identitatea zonei Bărăganului și diferenția costumul ialomițean în diversitatea portului românesc.

Astăzi, costumul tradițional mai poate fi admirat în cadrul sărbătorilor – fie ele nunți, festivaluri folclorice sau zile ale localităților – când localnicii îl poartă cu mândrie, reafirmându-și legătura cu rădăcinile și respectul pentru tradiție. Prin aceste straie, oamenii simt parcă atingerea înaintașilor și reînnoirea firului istoric, înțelegând că identitatea lor rurală s-a țesut, la propriu, prin borangicul și broderia lucrate cu migală.

Muzica și dansurile populare din Bărăgan păstrează un farmec aparte, chiar dacă se înscriu în specificul folcloric al Munteniei. La petrecerile și șezătorile de altădată, oamenii se prindeau în hore domoale sau sârbe alerte, unite de o energie colectivă în care tinerii și bătrânii se regăseau sufletește. Ritmul vioi al brâului – un joc dinamic – și doinele de jale, cântate din fluier sau din vioară, răsunau peste întinderea câmpiei, dând glas bucuriilor, dorului și trăirilor adânci ale comunității.

Printre tradițiile păstrate se regăsea și Călușul, un dans ritualic străvechi, cunoscut și în satele Bărăganului, chiar dacă mai răspândit în alte regiuni. Tinerii călușari, îmbrăcați în costume albe cu ciucuri colorați, interpretau pași magici pentru alungarea duhurilor rele și aducerea vindecării în sat.

Astăzi, ansamblurile folclorice locale păstrează vie această moștenire coregrafică. Un exemplu grăitor este Ansamblul Folcloric „Doina Bărăganului” din Slobozia, care promovează pe scenele din țară și de peste hotare varietatea și frumusețea dansurilor populare din zonă – hore, sârbe, brâuri – captivând publicul prin energie, ritm și armonie.

La un festival internațional al tradițiilor, dansatorii ialomițeni au reușit să adune în horă participanți din întreaga lume, iar seara s-a încheiat simbolic cu jocul „Perinița” – o dovadă că folclorul românesc are darul de a aduce oamenii împreună. Prin muzică și dans, comunitatea își exprimă sufletul – un suflet născut din vântul Crivățului și din dorul nesfârșitelor întinderi ale câmpiei.

Gastronomia tradițională a Bărăganului reprezintă un element de preț al patrimoniului local, remarcându-se prin bogăția și varietatea gusturilor. Într-o zonă eminentă agricolă, mesele țăranilor ialomițeni erau dominate de preparate simple, dar hrănitoare: pâinea coaptă în casă, mămăliga fierbinte din mălai – porumbul fiind introdus în alimentație încă din secolul al XVII-lea – și bucate făcute din roadele grădinii. Supa de găină cu tăiței de casă, tocana de legume și sarmalele pregătite cu grijă în zile de sărbătoare făceau parte din repertoriul culinar de bază. Apropierea de Dunăre și de râul Ialomița a adus și un aport piscicol important: borșul de pește acrit cu oțet sau saramura de crap însoțită de mămăliguță sunt preparate care încă se regăsesc în bucătăriile din satele riverane. De-a lungul istoriei, gastronomia locului a fost influențată și de contacte culturale. În perioada medievală, influențele orientale au pătruns în zonă, lăsând în urmă rețete turcești cu orez, carne tocată și mirodenii, dar și gustul cafelei, adusă în târgurile locale de negustori otomani.

Un moment important în îmbogățirea culinară a fost anul 1940, când un val de aromâni (machidoni) s-a stabilit în Bărăganul ialomițean, aducând cu ei noi rețete și arome. Odată cu aceștia, mesele țăranilor s-au diversificat cu preparate precum ciulamaua de urzici, tocanele de ștevie sau praz, plăcintele umplute cu urzici, dovleac ori brânză, iaurtul de casă și brânzeturile de oaie maturate. Aceste bucate, altădată considerate inedite, au fost asimilate treptat și au ajuns să fie percepute ca parte integrantă a tradiției locale.

Gastronomia Bărăganului dovedește, astfel, că diversitatea etnică și schimburile culturale pot îmbogăți identitatea culinară a unei regiuni, fără a-i dilua specificul, ci dimpotrivă – contribuind la un echilibru armonios între vechi și nou.

Meșteșugurile populare practicate în satele Ialomiței sunt veritabile comori ale patrimoniului cultural. În gospodăriile de altădată, aproape totul se realiza manual, cu pricepere și răbdare transmise din bătrâni. **Țesutul la război** era un meșteșug aproape universal în satele bărăgănene: femeile torceau lâna și inul, țesau **covoare** groase de lâna cu motive geometrice simple și **ștergare** de pânză albă, împodobite la capete cu dantelă și motive roșii sau negre noutati.scoalagimnazialasfandreislobozia.ro. Fiecare fată învăța de la mama și bunica arta țesutului și a brodatului, pregătindu-și zestrea – știind că fiecare covor sau ie cusută cu acul poartă un **rol simbolic** și o **părțică** din sufletul creatorului noutati.scoalagimnazialasfandreislobozia.ro. Alături de țesut, în comunitățile rurale prosperau și **dogăritul** (confeccionarea butoaielor și ciuberelor pentru vin și murături), **fierăritul** (potcovarii care făceau potcoave și unelte agricole), precum și prelucrarea lemnului în general – de la sculptarea stâlpilor de la prispă până la făurirea de **instrumente muzicale** (caval, fluier) și obiecte casnice. În unele sate din Bărăgan existau cândva **olari** pricepuți, care modelau oale și ulcioare de lut ars pentru nevoile gospodăriei, deși olăritul era mai puțin răspândit decât în alte regiuni. Toate aceste meșteșuguri tradiționale – țesutul, olăritul, prelucrarea lemnului – nu erau doar mijloace de a crea obiecte utile, ci și o formă de artă populară și o **modalitate de a menține**

legătura cu tradițiile strămoșeștinoutati.scoalaгимnazialasfandreislobozia.ro. Din fericire, chiar și în epoca modernă ele nu au dispărut cu totul: mai găsim încă femei care țin covoare la război ori împletesc coșuri din nuiele, continuând povestea mâinilor iscusite ale bunicilor lor.

Obiceiuri și sărbători locale

Calendarul popular al Ialomiței este bogat în obiceiuri și sărbători tradiționale, care marchează momentele importante ale anului și ale vieții omului. Multe dintre aceste obiceiuri, deși întâlnite și în alte zone ale țării, poartă nuanțe locale, adaptate sufletului bărăgănean și ritmului vieții agricole din câmpie.

noutati.scoalaгимnazialasfandreislobozia.ro.

Iarna, ciclul sărbătorilor începe cu colindele și datinile de **Crăciun**. În Ajun, cetele de copii și tineri pornesc pe ulițele satelor la **colindat**, vestind Nașterea Domnului prin cântece străvechi și urări de belșugnoutati.scoalaгимnazialasfandreislobozia.ro. Gazdele îi întâmpină cu mere, nuci, **colaci** împlețiți și prăjituri de casă, răsplătind astfel vestea cea bunănoutati.scoalaгимnazialasfandreislobozia.ro. În unele sate ialomițene, se mai păstrează obiceiul „**Steaua**”: flăcăii confecționează o stea mare din lemn, împodobită cu hârtie colorată și icoana Nașterii, cu care merg din casă în casă cântând „Steaua sus răsare”noutati.scoalaгимnazialasfandreislobozia.ro. Atmosfera de basm a Crăciunului, cu focurile trosnind în sobe și glasurile vesele ale colindătorilor prin gerul de afară, unește comunitatea într-un **spirit al generozității și comuniunii**. De Anul Nou, tradițiile continuă cu **Plugușorul** – un obicei agrar vechi adaptat momentului festiv. Tineri și copii, uneori chiar mascați în costume hazlii, recită urătura Plugușorului în gospodăria, mimând aratul simbolic al pământului pentru rodnicie în anul ce vinenoutati.scoalaгимnazialasfandreislobozia.ro. În dimineața de Sf. Vasile (1 ianuarie), cei mici merg cu **Sorcova**, o ramură împodobită cu flori de hârtie, ating ușor pe cei ai casei și rostesc rime de **noroc și sănătate** pentru noul annoutati.scoalaгимnazialasfandreislobozia.ro. Tot în această perioadă, în unele comunități se mai practică „**lordănitul**” de **Bobotează**: după slujba de Bobotează, preotul umblă cu crucea pe la case să le sfințească, iar flăcăii satului aruncă crucea în apele râului sau ale unei fântâni, apoi sar să o recupereze, crezând că astfel anul va fi curat și îmbelșugatnoutati.scoalaгимnazialasfandreislobozia.ro. Pe alocuri, tinerii obișnuiau să stropescă fetele cu apă sfințită în ziua Sfântului Ion (7 ianuarie) – un joc ritual de purificare și voie bună.

Primăvara, odată cu renașterea naturii, aduce obiceiuri legate de **Mărțișor** (1 martie, când se leagă la mână șnurul alb-roșu ca semn al norocului) și de **Sărbătorile Pascale**. În Săptămâna Mare a Paștelui, gospodinele vopsesc ouă roșii (simbol al jertfei și al învierii) și coc **cozonaci** și pască, iar în Noaptea de Înviere întreaga comunitate participă la slujbă cu lumânări aprinse, rostind cu bucurie „Hristos a înviat!”. La întoarcere, lumina este adusă în case, iar obiceiul spune că trebuie să ciocnești ouă roșii cu cei dragi în ziua de Paști, rostind urarea pascală. În unele sate ialomițene există și datina „**Împănatul bouului**” la început de primăvară (de Sângeorz sau Rusalii): un bou este împodobit cu flori și cununi de spice, apoi plimbat prin sat, ritual ce simbolizează fertilitatea pământului și belșugul recoltelor. Tot primăvara, la vreme de secetă, fetele tinere obișnuiau să joace **Paparuda** – o fată era gătită cu frunze și flori, iar grupul colinda prin sat dansând și cântând un cântec de invocare a ploii, în timp ce localnicii le stropeau cu apă, rugând cerul să trimită stropi roditori.

Vara, la **solstițiul de vară**, pe 24 iunie, se sărbătoresc **Sânzienele** (Drăgaica) cu un farmec aparte și în Bărăgan. Fetele adună în ajun flori de sânziană galbene, împletesc **cununi** și le aruncă pe acoperișurile caselor; dacă cununa rămâne agățată, e semn de noroc și posibilă

măritiș în curând noutati.scoalagimnazialasfandreislobozia.ro. Tot de Sânziene se aprind focuri rituale pe dealuri sau la marginea satului, peste care tinerii sar pentru a fi feriți de rele și boli. În unele localități ialomițene, se organizau **târguri de Drăgaică**, cu jocuri și cântece: cunoscuta „Drăgaică” – un dans al unei fete alese drept regină a verii, împodobită ca o mireasă a câmpului – era interpretat simbolic pentru a asigura rodnicie holdelor noutati.scoalagimnazialasfandreislobozia.ro. De asemenea, în plină vară, după seceriș, comunitatea celebra cu recunoștință **încheierea recoltei**. La **sărbătoarea secerișului**, se aduna ultimul snop de grâu și se împletea din el o **cunună a secerișului**, pe care se puneau flori și panglici noutati.scoalagimnazialasfandreislobozia.ro. Cununa era purtată cu alai până acasă la gospodar sau la primar, în semn de omagiu adus holdelor, iar grâul din cunună era păstrat cu sfințenie pentru a fi amestecat cu sămânța de la anul – un ritual ce avea menirea de **proteja recolta viitoare** și de a mulțumi pentru roadele pământului noutati.scoalagimnazialasfandreislobozia.ro.

Toamna aduce la rândul ei datini legate de culesul viei și al roadelor. La culesul viilor, culegătorii cântă și glumesc, iar când butoaiile se umplu de must, se obișnuiește ca proprietarul viei să dea o **masă comună** tuturor participanților, numită *ștroh* sau *pomană a viei*. De Sfântul Dumitru (26 octombrie), odată cu sfârșitul sezonului pastoral, se aprind în unele sate **focuri (Focul lui Sumedru)**, peste care copiii sar pentru a fi sănătoși, iar tinerii își fac **urzici** din tulpini de dovleac sau porumb, cu care își fac farse unii altora, într-o atmosferă de veselie generală. Toamna târziu, **Ziua Sfântului Andrei** (30 noiembrie) e însoțită de credințe și superstiții populare: se pune grâu la încolțit (pentru a ghici belșugul anului ce vine), se ung porțile cu usturoi împotriva strigoilor, iar fetele tinere încearcă să-și afle ursitul prin practici vechi (privitul în oglindă la miezul nopții, torsul fuioarelor de cânepă). Toate aceste **sărbători ale ciclului calendaristic** au rolul de a marca trecerea timpului și de a întări coeziunea comunității – în jurul focului sau al mesei de sărbătoare, oamenii cântă aceleași cântece și rostesc aceleași urări, la fel cum făceau părinții și bunicii lor, regăsind astfel un **sens de continuitate** și solidaritate în mijlocul schimbărilor aduse de fiecare an.

Pe lângă obiceiurile legate de anotimpuri, **tradițiile de familie** ocupă un loc important în viața culturală locală. **Nașterea** unui copil, de pildă, era înconjurată de o serie de superstiții și obiceiuri menite să ocrotească nou-născutul. În Ialomița, după ce pruncul venea pe lume, moașa îl înfășa și rostea urări de sănătate, iar **la scaldătoare** (prima baie a copilului) punea în apă bani de argint, flori și busuioc – pentru noroc și viață curată. **Botezul** se făcea la scurt timp, iar nașa pregătea un **bănuț de botez** și o **turtiță** pe care o rupea deasupra copilului pentru belșug noutati.scoalagimnazialasfandreislobozia.ro. La **nuntă**, obiceiurile erau și sunt încă bogate: de la **gătitul miresei** și alaiul care o conduce la biserică, la **hora miresei** jucată după ceremonie și până la „**furatul miresei**” în toiul petrecerii, toate aceste ritualuri aduc comunitatea împreună într-o sărbătoare a bucuriei și **uniunii** noutati.scoalagimnazialasfandreislobozia.ro. Nunțile țărănești țineau odinioară trei zile și trei nopți, timp în care întreg satul petrecea, iar lăutarii (adesea din neamuri de romi lăutari renumiți) cântau melodii tradiționale specifice zonei Ialomiței. **Înmormântarea**, de cealaltă parte, este și ea însoțită de datini menite să aline durerea despărțirii: se pregătește **coliva** (fiertură de grâu îndulcită) și **colacii** care se împart pentru sufletul celui plecat, se aprind lumânări și se veghează trupul neînsuflețit în casa sa peste noapte. În unele sate ialomițene, se păstrează și astăzi obiceiul de a așeza pe pieptul celui decedat un ban de argint, simbolic, ca **plată pentru trecerea în lumea de dincolo** noutati.scoalagimnazialasfandreislobozia.ro. Totodată, la mormânt, rudele toarnă puțin vin peste țărână – un ultim *pahar* împărțit cu cel plecat – și lasă o *colivă* pentru ca sufletul să-și găsească alinarea. Aceste rituri de trecere, pline de semnificații, arată respectul profund al comunității față de **ciclul vieții**, conferind fiecărui moment crucial o încărcătură spirituală și culturală unică.

Din cele descrise, se vede limpede că **obiceiurile și sărbătorile locale** în Bărăganul ialomițean alcătuiesc un veritabil **calendar sufletesc** al comunității. Fiecare datină – fie ea de Crăciun ori de seceriș – este un prilej ca oamenii să se adune, să cânte și să împlinească împreună gesturi străvechi. În aceste ritualuri transpare unitatea satului: credințele comune și participarea colectivă creează o punte între trecut și viitor, între generațiile de ieri și cele de mâine. **Tradiția** devine astfel liant social și izvor de identitate, iar diversitatea obiceiurilor, de la cele religioase la cele laice, nu face decât să îmbogățească viața spirituală a locului.

Diversitatea etnică și influențele istorice asupra identității locale

Cultura Bărăganului ialomițean, deși are un pronunțat **fond românesc autohton**, a fost modelată în timp și de **diverse influențe etnice și istorice**. De-a lungul veacurilor, așezarea geografică a Ialomiței – în sud-estul României, pe drumul dintre Carpați, Dunăre și Marea Neagră – a făcut ca pe aici să treacă negustori, păstori transhumanți, dar și stăpâniri vremelnice ce au lăsat urme culturale noutati.scoalaгимnazialasfandreislobozia.ro. Acest spațiu de câmpie deschisă a cunoscut, așadar, **intersecția mai multor culturi**, contribuind la un mozaic identitar inedit: sub stratul unitar românesc se ghicesc motive, gusturi și cuvinte venite cândva de departe.

Majoritatea copleșitoare a locuitorilor din județul Ialomița este și a fost dintotdeauna de naționalitate română, vorbind graiul dulce al Munteniei de sud. Însă alături de populația românească s-au așezat în timp și **comunități etnice** diferite, fiecare cu obiceiurile, limba și credința sa, care au îmbogățit paleta culturală locală. **Romii (țigani)** formează cea mai vizibilă minoritate din zonă (circa 4% din populație în prezent), mulți dintre ei continuând meșteșuguri tradiționale (fierărie, cărămidărie) și având un rol important în muzica lăutărească locală. Lăutarii romi au fost și sunt sufletul petrecerilor de nuntă și botez, transmitem prin vioară și acordeon o tradiție orală neîntreruptă a cântecelor de joc și de jale. De asemenea, romii spoitori sau rudari, specializați în prelucrarea metalelor ori a lemnului, au adus propriile lor priceperi în comunitățile rurale, completând tabloul meșteșugăresc al zonei.

O prezență mai puțin numeroasă, dar semnificativă istoric, este cea a **aromânilor** (machidonilor) – ramura sud-dunăreană a românității, venită aici mai ales în secolul XX. După 1940, sute de familii de români macedo-armâni, nevoiți să-și părăsească vetrele din Balcani (Cadrilaterul cedat Bulgariei), au fost colonizate în localități din Bărăganul ialomițean adevarul.ro. Ei au adus cu sine nu doar rețete culinare noi, cum am menționat (plăcintele cu urzici, iaurtul, etc.), ci și obiceiuri pastorale și o limbă aromână distinctă, auzită vreme de decenii pe ulițele satelor. În unele comune, aromânii și-au păstrat identitatea prin port (bărbații purtau *șalvari* turcești și căciuli trăgănate, femeile baticuri colorate și fuste crețe), prin dans (vestitul *arâp* aromânesc, un dans vioi în cerc) sau prin muzică (cântece polifonice specifice lor). Deși astăzi tinerii aromâni din Ialomița s-au integrat aproape complet în comunitatea românească, amintirea originilor lor rămâne vie în câteva familii, fiind prilej de mândrie și de accentuare a ideii de **diversitate în unitate**: aromânii se consideră „frați” ai românilor, părtași la aceeași moștenire, dar totuși cu o poveste aparte.

Altă comunitate prezentă în județ, deși foarte mică, este cea a **rușilor lipoveni** (staroveri) – urmași ai credincioșilor ortodocși de rit vechi refugiați din Rusia țaristă. Câteva sute de lipoveni s-au stabilit demult în zonele de baltă ale Ialomiței (posibil în apropiere de Brațul Borcea sau lacurile Dunării). Ei au adus cu ei **credința de rit vechi** (calendar pe stil vechi, biserici fără clopote, icoane specifice) și obiceiuri precum **pesarul lipovean** care își cârpește năvoadele și pregătește celebrul borș de pește după rețeta lipovenească (cu multe legume și pește variat). Deși numeric aproape insignifianți, lipovenii au lăsat o amprentă gastronomică și spirituală în zonele unde au trăit, demonstrând toleranța și conviețuirea pașnică din aceste locuri.

Pe lângă aceste comunități, istoria amintește și de prezența altor neamuri pe meleagurile Bărăganului, fie și temporar. În evul mediu târziu, **negustori greci și armeni** poposeau adesea în târgurile Ialomiței (precum la **Orașul de Floci**, vestitul târg medieval de pe malul Ialomiței unde s-a născut domnitorul Mihai Viteazul). Grecii aduceau stofe fine, mirodenii și vin din insule, iar armenii aduceau piei, covoare ori bijuterii – și, împreună, au introdus locuitorilor gustul pentru cafea și dulceturi orientale, pentru negustorie și limbile străine adevarul.ro. **Turcii și tătarii** otomani nu s-au așezat în mod durabil în Ialomița (care ținea de Țara Românească, stat vasal dar autonom), însă incursiunile și dominația turcească de secole a lăsat unele influențe: în limbaj (termeni ca *bacșis*, *ciubuc*, *papuc* folosiți odinioară), în arhitectură (planul caselor cu prispă deschisă ar fi fost inspirat de casele balcanice) și mai ales în bucătărie (sarmale, chiftele, cafea turcească – toate intrate demult în tradiția locală).

Un capitol aparte al influențelor istorice îl reprezintă drama **deportaților în Bărăgan** din anii '50 ai secolului XX. În vara anului 1951, regimul comunist a strămutat forțat în Bărăgan peste 40.000 de oameni din Banat și Mehedinți, mulți aparținând minorităților șvabe (germani) sau sârbe, considerați „elemente dușmănoase”. Acest exil intern a făcut ca, preț de 5 ani, sate din Bărăgan să găzduiască o **populație pestriță**, venită din alte colțuri ale țării, cu obiceiurile și tradițiile sale. Deportații – germani bănățeni catolici, sârbi ortodocși, români bănățeni – și-au construit case de lut pe câmp, au muncit pământul cot la cot cu localnicii și au adus o altă limbă și alte datini (de pildă, șvabii și-au păstrat obiceiul Pomului de Crăciun și au introdus preparate ca ștrudelul vienez în satele unde trăiau). După 1956, majoritatea au plecat înapoi la casele lor, dar **memoria** trecerii lor prin Bărăgan a rămas impregnată în conștiința locală, ca o lecție de suferință și solidaritate. Câțiva au rămas, totuși, formând rudimente de comunități germane sau sârbești care s-au stins treptat, dar care au lăsat urme discrete (cimitire părăsite cu cruci bilingve, povești transmise despre „*nemții din Bărăgan*”).

Astfel, identitatea culturală a Bărăganului ialomițean este rezultatul unui **îndelungat proces de sinteză**. De la geții și dacii care și-au ridicat așezări pe malul Ialomiței, la valurile de *băjenari* (refugiați) și coloniști (mocanii transilvăneni veniți cu turmele pe iernat, plugari din Moldova stabiliți aici în secolul XIX, aromâni din Balcani etc.), toți au contribuit la definirea spiritului locului. **Unitatea** culturală a zonei – exprimată prin limba română, credința ortodoxă majoritară și obiceiurile agrare comune – a fost **împletită armonios cu diversitatea** adusă de alții. Ca un covor țesut din lână multicoloră, cultura locală are fondul principal de o culoare, dar este cu atât mai frumoasă datorită inserțiilor de motive și nuanțe variate. O plimbare prin satele Ialomiței poate dezvălui această diversitate: poți vedea într-un sat o **bisericuță lipovenească** mică, în altul auzi un lăutar rom cântând din vioară la vreo petrecere, în alt colț de județ poți întâlni urmași de aromâni ce mai știu câteva cuvinte în dialectul bunicilor. Toate laolaltă trăiesc în bună pace, contopite sub identitatea comună de „**ialomițeni**”. *Unitatea în diversitate* nu este aici doar o expresie frumoasă, ci o realitate istorică: diferitele comunități și influențe au coabitat și s-au împrumutat reciproc, creând o **cultură locală bogată, tolerantă și deschisă**.

Perspective moderne: conservarea și promovarea tradițiilor locale

În contemporaneitate, provocarea majoră este **păstrarea și promovarea culturii tradiționale** în fața schimbărilor sociale și a globalizării. Județul Ialomița a răspuns acestei provocări prin inițiative diverse, menite să **revitalizeze obiceiurile și meșteșugurile** și să le transmită noilor generații. Se simte o preocupare crescândă, atât din partea autorităților, cât și a comunității, de a nu lăsa tezaurul folcloric să se piardă, ci dimpotrivă, de a-l pune în valoare în context modern.

Un rol esențial îl joacă instituțiile culturale locale și județene. **Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ialomița** (CJCPCT) organizează frecvent festivaluri, expoziții și ateliere prin care tradițiile sunt readuse în actualitate noutati.scoalaгимnazialasfandreislobozia.ro. De exemplu, la Slobozia se desfășoară anual Festivalul folcloric „*Floare de pe Bărăgan*”, care adună ansambluri din țară și din străinătate, punând în lumină dansurile și cântecele locale. Tot în capitala județului, un **Festival-concurs național de folclor „Doina Bărăganului”** reunește tineri interpreți de muzică populară din întreaga țară, evidențiind talentul local și repertoriul specific zonei independentonline.ro. La Țândărei, Fetești sau în comune mai mici s-au format ansambluri folclorice de amatori – precum „Miorița” din Țândărei sau „Cununa Bărăganului” din Săveni – care participă la concursuri și spectacole, semn că dragostea pentru jocul popular nu a apus ziarulstirea.ro. Prin astfel de evenimente, tinerii au ocazia să se apropie de folclor, să învețe **horile și cântecele bătrânești**, dar într-un cadru festiv, plăcut și competitiv.

Muzeele din Ialomița sunt și ele **păstrătoare de tradiție** și totodată vectori de promovare modernă. La Slobozia funcționează **Muzeul Județean Ialomița** cu o secție de etnografie dedicată culturii Bărăganului, dar și ineditul **Muzeu Național al Agriculturii**, unic în țară, care conservă și expune unelte, instalații și monumente legate de viața agricolă tradițională planiada.ro. În curtea muzeului pot fi vizitate o **biserică veche de lemn**, adusă dintr-un sat al județului, precum și mori de vânt și case țărănești autentice – creându-se un mic sat muzeal ce le arată vizitatorilor cum trăiau strămoșii în Bărăgan planiada.ro. Muzeul nu se limitează la expoziții statice, ci organizează și **evenimente interactive**: de pildă, în preajma Paștelui și a Crăciunului, aici au loc ateliere de încondeiat ouă, de confecționat măști populare sau de colinde, readucând în actualitate obiceiurile sărbătorești planiada.ro. Un eveniment special găzduit de Muzeul Agriculturii este „**Sărbătoarea Caloienilor**”, unde se reconstituie vechiul ritual al Caloianului (confecționarea și îngroparea unei păpuși din lut, pentru invocarea ploii) – prilej cu care copiii învață jucându-se semnificația acestor gesturi arhaice planiada.ro. De asemenea, festivalul anual „*La Casa Tudorii*” (desfășurat la situl arheologic Orașul de Floci, Giurgeni) este un **concurs de tradiție culinară ialomițeană**, unde gospodine din tot județul (și nu numai) se întrec în a pregăti bucate ca pe vremea bunicii – de la ciorbe și tocane până la dulciuri de casă. Acest festival culinar, ajuns la a XII-a ediție recent, combină degustările de rețete străbune cu momente artistice, demonstrații meșteșugărești și reconstituiri istorice, atrăgând un public numeros și punând în lumină specificul local în materie de gastronomie și obiceiuri de masă infomix.ro infomix.ro.

Poate cele mai emoționante exemple de eforturi de **conservare a tradițiilor** vin de la oameni inimoși din comunitățile rurale. În multe sate din Bărăgan încă trăiesc **meșteri populari** – cojocari, țesătoare, lemnari – care transmit arta lor ucenicilor tineri. O poveste remarcabilă vine din satul Luciu (jud. Ialomița), unde o învățătoare, doamna **Ana Banu**, a înființat încă din 1989 un **cerc de cusut și tricostat** pentru fete adevarul.ro. Într-o perioadă în care orele de lucru manual dispăreau din programa școlară, această dascălă pasionată de tradiții a adunat elevele în jurul ei și le-a învățat *tainele cusutului, croșetatului și împletitului*, dorind să nu se piardă meșteșugul ștergarelor și al iilor cusute de mână adevarul.ro. Timp de peste trei decenii, sute de fete au trecut pragul cercului de creație de la Luciu, învățând să coase modele tradiționale culese de la bătrânele satului și să poarte cu mândrie *ii și traistuțe* făcute de ele adevarul.ro adevarul.ro. Elevele au participat chiar și la olimpiadele naționale de meșteșuguri populare de la Sibiu, obținând premii care atestă valoarea muncii lor și interesul pentru această artă adevarul.ro. Astfel de inițiative arată că tradiția poate fi **contemporană** și atractivă pentru tânăra generație, dacă este transmisă cu pasiune. Fetele din Luciu, care cos straie populare laolaltă cu utilizarea telefonului inteligent și a rețelelor sociale, demonstrează un fapt încurajator: că se poate ca

moștenirea bunicilor să fie integrată firesc în viața modernă, oferind un echilibru între vechi și nou, între identitatea locală și deschiderea spre lume.

Nu în ultimul rând, **educația și mass-media locală** au un rol semnificativ în promovarea culturii tradiționale. În școli, orele de istorie locală sau activitățile extrașcolare (cum ar fi ansambluri de dansuri pentru elevi, ateliere de olărit) plantează semințele respectului pentru patrimoniul locului. Posturile locale de televiziune sau radio difuzează emisiuni folclorice, interviuri cu meșteri populari și reportaje de la târgurile și festivalurile județene, sensibilizând publicul larg. De asemenea, proiecte europene și guvernamentale axate pe **dezvoltarea rurală** au finanțat înființarea de **centre comunitare** și **muzee sătești** (în unele comune s-au amenajat mini-muzee etnografice cu obiecte donate de săteni), oferind astfel un spațiu unde tradițiile locale pot fi expuse și transmise vizitatorilor.

În ansamblu, perspectivele pentru cultura tradițională a Bărăganului ialomițean sunt optimiste, atâta vreme cât există această **conștientizare a valorii sale** și implicare activă în conservare. De la **nivel individual** (bunic care își învață nepoții o doină sau cum se împletește un coș de nuiele) și până la **nivel instituțional** (festivaluri, muzee, centre culturale), se depun eforturi ca vechile obiceiuri și arte populare să nu rămână doar în cărți, ci să fie **trăite și practicate**. Comunitatea, deși trece prin schimbări moderne (tinerii merg la oraș, tehnologia transformă viața rurală), pare să fi înțeles că **rădăcinile** sunt cele care îi dau identitate și stabilitate. În contextul actual al globalizării, tradițiile locale din Ialomița sunt privite nu ca simple relicve ale trecutului, ci ca un **tezaur viu**, o resursă de coeziune socială și chiar de atractivitate turistică și economică (prin **turism rural**, produse tradiționale etc.).

Concluzii

În lumina celor prezentate, **Bărăganul ialomițean** ni se arată ca un tărâm al **unității în diversitate**, unde tradiții străvechi și influențe variate conviețuiesc și se potențează reciproc. Fiecare aspect – portul popular simplu dar plin de eleganță, obiceiurile locale din ciclul anului, diversitatea etnică moștenită și eforturile actuale de preservare – conturează **identitatea culturală complexă** a acestor locuri. Iar în această identitate nu există contradicții, ci mai degrabă straturi armonioase: **unitatea** vine din dragostea comună pentru pământul și istoria locală, în timp ce **diversitatea** îi dă culoare și vitalitate.

Pe câmpiile nesfârșite ale Bărăganului, unde vântul Crivățului poartă miros de pelin și amintirea poveștilor de altădată, oamenii și-au făurit de-a lungul timpului un **suflet colectiv** bogat. Astăzi, privim cu respect la bătrânii care mai poartă cămașa tradițională la hramul satului, ascultăm cu încântare lăutarii cântând o doină uitată și gustăm din cozonacul făcut după rețeta străbunicii. În același timp, vedem tineri care preiau aceste comori – învață pașii horei și arta cusutului – asigurându-se că ele vor dăinui. Această **continuitate** este, în fond, dovada supremă a unității în diversitate: din multitudinea de fire culturale se țese, mai departe, pânza identității noastre locale.

În concluzie, **regiunea Ialomiței și a Sloboziei** ne arată cum tradițiile pot fi punți între generații și comunități, cum diversitatea originilor se topește într-un tot coerent și cum, privind spre viitor, merită să ne **însușim cu mândrie moștenirea trecutului**. Numai așa Bărăganul – cu doinele, dansurile, portul și obiceiurile sale – va continua să trăiască și să inspire, ca un **martor al identității românești** într-o lume mereu în schimbare. Comunitatea locală, strânsă în jurul acestor valori, demonstrează că **identitatea culturală nu e un dat static**, ci un **proces viu**, în care fiecare dintre noi are un rol: acela de a păstra, de a transmite și de a îmbogăți mai departe ștafeta culturală primită de la strămoși. În Bărăganul Ialomițean, unitatea în diversitate nu este

doar un concept, ci o **realitate trăită**, care dă speranță că tradițiile noastre vor merge înainte, purtând cu ele spiritul acestui ținut al grânelor și al legendelor nescrise.

Bibliografie:

- Cojocaru, Ana-Maria. *Tradiții și obiceiuri din arealul geo-folcloric ialomițean*. Revista **Simpozion Județean – Sf. Andrei, Slobozia** Nr.1/2024 noutati.scoalagimnazialasfandreislobozia.ro
.
- Emilia Vlad (istoric), interviu în articolul *Istoria culinară a Bărăganului*, **Adevărul**, 2014 adevarul.ro.
- Ionela Stănilă, *Povestea fetelor care duc mai departe meșteșugul cusutului*, **Adevărul**, 2018 adevarul.ro.
- **Independent Online** (ziar local Ialomița), *Ansamblul folcloric «Doina Bărăganului» la Festivalul Internațional de Folclor de la Pilsen*, 2010 independentonline.ro.
- Site-ul **Muzeului Național al Agriculturii Slobozia** (planiada.ro) planiada.ro.
- **CJCPCT Ialomița – Tradiție și Modernism** (Cercetare etnofolclorică) noutati.scoalagimnazialasfandreislobozia.ro
.
- Arhive locale și tradiții orale din județul Ialomița (informații cu caracter general, nespecifice unei surse)

DIVERSITATEA CULTURALĂ ȘI ETNICĂ SPECIFICĂ ORAȘULUI CERNAVODA

Înv. Ciobănică Andreea

Liceul Tehnologic „Axiopolis” Cernavoda

1. Introducere

Din dorința explorării și cercetării diversității culturale și etnice specifice spațiului românesc autohton, prezentul articol are menirea de a aduce în prim plan moștenirea culturală a orașului Cernavodă din județul Constanța, evidențiind unicitatea tradițiilor locale și perspectivele culturale specifice acestei regiuni dobrogene.

Cu o atenție specială acordată asupra legăturii cu renumitul istoric al religiilor și scriitor Mircea Eliade, care și-a petrecut o parte din copilărie în acest spațiu multicultural, lucrarea de față analizează felul în care diversitatea etnică și religioasă a contribuit la formarea unei identități locale distincte, urmărind conceptul de „unitate în diversitate”.

Articolul prezintă influențele culturale multiple ce au modelat comunitatea cernavodeană de-a lungul timpului, oferind o perspectivă diferită asupra locuitorilor și cititorilor de pretutindeni, având la bază surse bibliografice de referință al căror rol principal este acela de a oferi o imagine de ansamblu asupra comunității locale.

2. Cernavodă. Context istoric

Situat strategic la intersecția Canalului Dunăre-Marea Neagră cu fluviul Dunărea, orașul Cernavodă este un exemplu elocvent de spațiu multicultural format prin interferența dintre popoarele migratoare turce, tătare, grecești, aromâne, bulgare și cele locale române. Primele atestări documentare ale localității datează din perioada romană, pe când orașul purta numele de Axiopolis, ulterior fiind influențat de civilizația bizantină și otomană¹.

După războiul de independență și încorporarea Dobrogei în statul român modern (1878), componența etnică s-a diversificat și mai mult prin sosirea coloniștilor români din diverse regiuni ale țării, dar și a unor grupuri de germani și italieni aduși pentru construcția podului de la Cernavodă².

Poziționarea sa geografică, situat strategic pe malul drept al Dunării, a transformat orașul într-un important nod comercial, marcat de exploatarea resurselor locale, motiv pentru care a facilitat schimburile culturale și amestecul etnic de-a lungul secolelor. Această așezare dunăreană a devenit treptat casa unei comunități cu rădăcini etnice diverse, fiecare dintre acestea contribuind la dezvoltarea culturală specifică zonei.

¹ M. Gheorghe, Editura Dobrogea, 2018, p. 45

²D. Ionescu, Editura Academiei Române, 2020, p. 87

3. Diversitatea culturală, etnică și religioasă

Astăzi, Cernavodă păstrează această amprentă a istoriei multiculturale atât prin tradițiile locale cât și prin amestecul etnic al populației, reprezentând un microcosmos al diversității dobrogene. Arhitectura urbană îmbină elemente moderne cu vestigii istorice, dovadă a unui trecut bogat și divers. Pe de-o parte, prezența bisericilor ortodoxe, armenesti și catolice din oraș care reflectă diversitatea confesională, iar pe de altă parte, Moschea Memet Efendi, un reper important pentru comunitatea musulmană locală, sub ale cărei edificii se păstrează încă ritualuri de rugăciune și sărbători tradiționale.

Conform cercetărilor etnografice recente, în această zonă s-au conservat tradiții culturale specifice comunităților românești, turcești, tătărești, grecești și aromâne, fiecare cu particularitățile sale, dar integrate într-un ansamblu coerent³. Dintre tradițiile specifice comunității românești se remarcă ritualurile agrare legate de ciclul calendaristic ortodox, precum „Caloianul”, un ritual de invocare a ploii practicat primăvara, care prezintă interesante similitudini structurale cu ritualuri similare din alte culturi⁴. Comunitatea turcă și tătară din Cernavodă a conservat, la rândul său, un bogat patrimoniu de tradiții, dintre care se remarcă sărbătoarea „Kurban Bayram” (sărbătoarea sacrificiului) și „Nevruz” (anul nou persan), manifestări care implică întreaga comunitate și la care participă adesea și locuitori de alte etnii⁵.

Din perspectiva gastronomică, bucătăria locală reflectă diversitatea etnică prin preparate precum plăcinta dobrogeană cu brânză de oaie, sarmalele cu frunze de viță în stil grecesc și dulciurile turcești precum baclavaua și sarailiile. Fiecare comunitate contribuie cu tehnici și ingrediente specifice la patrimoniul gastronomic local.

Pluritatea religioasă și etnică a influențat profund identitatea orașului, și nu numai, creând un spațiu de dialog complex în care diferitele tradiții nu doar coexistă, ci se îmbogățesc reciproc, formând un patrimoniu cultural unic în peisajul cernavodean. Totodată, diversitatea etno-culturală a generat un mediu propice pentru manifestarea fenomenului de „unitate în diversitate”, conceptualizat de Mircea Eliade în lucrările sale de istorie a religiilor.

4. Mircea Eliade. Corespondența: unitate în diversitate-sacru-profan

Perioada petrecută de Mircea Eliade la Cernavodă între anii 1912-1917, datorită detașării ca ofițer în armată a tatălui său, Gheorghe Eliade, ilustrează perfect acest concept, reprezentând un microcosmos în care diferitele tradiții culturale și religioase au coexistat și s-au influențat reciproc, generând o identitate locală unică, specifică spațiului dobrogean⁶.

În lucrarea sa autobiografică „Memorii”, Mircea Eliade descrie cu nostalgie acești ani: „Primele mele amintiri sunt legate de Cernavodă, de acel univers fascinant în care religiile și obiceiurile se împleteau asemenea apelor Dunării”, „Am crescut într-un spațiu unde puteam vedea în aceeași zi procesiuni creștine, ritualuri musulmane și sărbători tătărești. Poate că acolo, pe malurile Dunării, am început să înțeleg că dincolo de diferențele aparente, există o unitate profundă a experienței religioase umane.”⁷

³ Marinescu, E., Editura Etnologică, 2017, p. 203

⁴ Marian, S.F., Editura Academiei Române, ediție reprint 2011, p. 347

⁵ Ibram, N., Editura Ex Ponto, 2015, p. 178

⁶ Popescu, V., Editura Ex Ponto, 2019, p. 123

⁷ Eliade, M., Editura Humanitas, 1991 pag. 39-40

Deși referirile directe la Cernavodă sunt relativ puține, experiențele trăite aici au contribuit masiv la formarea viziunii sale holistice asupra legăturii dintre sacru și cultură.⁸ Eliade afirmă că „În ciuda diferențelor de limbaj, simbol și ritual, experiența sacrală păstrează o coerență structurală recunoscută în toate culturile”.⁹ Această viziune se reflectă perfect în realitatea multiculturală a Cernavodei, unde comunități aparținând unor tradiții religioase diferite (ortodocși români, musulmani turci și tătari, catolici germani și italieni) au conviețuit secole de-a rândul, dezvoltându-se reciproc. Un exemplu elocvent este integrarea unor elemente de folclor turcesc și tătăresc în tradițiile locale românești, precum și adoptarea reciprocă a unor practici culinare, vestimentare sau arhitectonice. Aceste fenomene de „împrumut cultural” ilustrează ceea ce Eliade numea „capacitatea simbolurilor de a transcende granițele culturale și de a fi reinterpretate în noi contexte”.¹⁰

Cercetările etnografice recente au evidențiat și persistența unor ritualuri legate de ciclul vieții (naștere, căsătorie, înmormântare) care, deși prezintă specificități etnice și confesionale, urmează pattern-uri structurale comune, validând astfel viziunea eliadiană asupra unității fundamentale a experiențelor religioase.¹¹

Cernavodă reprezintă de asemenea și un sit arheologic de importanță majoră, cunoscut în special pentru descoperirile aparținând culturii eneolitice Hamangia (circa 5000-4000 î.Hr.) și pentru celebra statueta „Gânditorul”, una dintre cele mai vechi reprezentări ale gândirii umane din arta preistorică europeană.¹² Interpretarea acestui bogat patrimoniu arheologic prin prisma teoriilor lui Mircea Eliade despre simbolismul religios și arhetipurile culturale locale oferă indicii prețioase cu privire la valoarea culturală a zonei. În lucrările sale, Eliade a acordat o atenție deosebită artei preistorice, considerând-o o expresie a primelor manifestări ale conștiinței religioase: „Arta paleolitică și neolitică constituie prima mărturie a unei experiențe religioase structurate, cu un simbolism complex și coerent”.¹³

Prin aplicarea conceptelor eliadiene la interpretarea „Gânditorului de la Hamangia”, arheologii contemporani au sugerat că această statueta ar putea reprezenta o manifestare timpurie a ceea ce Eliade numea „homo religiosus” - ființa umană în ipostaza sa de contemplare a misterelor existenței și căutare a sacralului.¹⁴ Pe de altă parte, statuetele feminine descoperite în zona Cernavodă, aparținând culturilor Hamangia și Gumelnița, pot fi interpretate prin prisma cultului Marii Zeițe, una dintre manifestările universale ale sacralului feminin în preistorie. Eliade afirma că „Marea Zeiță reprezintă unul dintre arhetipurile fundamentale ale conștiinței religioase umane, manifestat în forme diverse în toate culturile preistorice”.¹⁵ Cercetările arheologice recente au evidențiat și existența unor sanctuare neolitice în zona Cernavodă, a căror organizare spațială pare să confirme teoria lui Eliade despre „centrul sacru” ca axis mundi și punct de comunicare între nivelurile cosmice: „Orice spațiu sacru implică o hierofanie, o irupție a sacralului

⁸ Alexandrescu, S., Editura Humanitas, 2006, p. 112

⁹ Eliade, M., Editura Humanitas, 1995, p. 17

¹⁰ Eliade, M., Editura Humanitas, 1994, p. 89

¹¹ Constantinescu, A., Editura Etnos, 2021, p. 89

¹² Berciu, D., Editura Academiei Române, 1966, p. 78

¹³ Eliade, M., Editura Științifică, 1991, p. 24

¹⁴ Pârvan, C., Editura Universității București, 2018, p. 145

¹⁵ Eliade, M., Editura Vremea, 1942, p. 56

care are drept efect detașarea unui teritoriu din mediul cosmic înconjurător și făcându-l calitativ diferit”.¹⁶

Un element distinct al patrimoniului local, de această dată aparținând științei lingvistice, îl constituie existența dialectele și proverbele multiculturale, care împrumută cuvinte și expresii din limbile tuturor comunităților, creând un limbaj local unic, martor al conviețuirii îndelungate și al schimburilor culturale permanente.

5. Perspective culturale actuale în Cernavodă

În prezent, Cernavodă continuă să valorifice moștenirea sa multiculturală prin diverse inițiative comunitare și instituționale. Administrația locală, în colaborare cu organizațiile culturale, a dezvoltat programe menite să celebreze și să promoveze diversitatea etnică și religioasă ca resursă valoroasă pentru dezvoltarea orașului. Programele de educație interculturală implementate în liceele din Cernavodă promovează toleranța și aprecierea diversității prin ateliere, excursii tematice și proiecte comune între elevii aparținând diferitelor comunități.

Muzeul Local Cernavodă a dezvoltat expoziții permanente și temporare dedicate vieții minorităților locale, organizând periodic ateliere de limbă, gastronomie și artizanat tradițional. Aceste inițiative nu doar conservă patrimoniul cultural divers, ci îl transformă într-o resursă vie pentru comunitate și pentru turiștii interesați de experiențe autentice.

Un aspect important al perspectivelor culturale actuale îl reprezintă integrarea elementelor multiculturale în strategia de dezvoltare turistică a orașului, promovând Cernavodă ca destinație pentru turismul cultural și experiențial, cu accent pe autenticitatea și unicitatea moștenirii sale culturale diverse.

6. Concluzii

Orașul Cernavodă reprezintă un exemplu remarcabil de unitate în diversitate, un spațiu în care diferitele comunități etnice și religioase au conviețuit armonios de-a lungul secolelor, creând un patrimoniu cultural unic. Tradițiile locale, gastronomia, sărbătorile și obiceiurile reflectă această diversitate etnică și religioasă, fiind în același timp adaptate și îmbogățite prin interacțiunea permanentă dintre comunități.

Experiența timpurie a lui Mircea Eliade în acest mediu multicultural a influențat subtil dezvoltarea sa intelectuală și, implicit, abordarea sa în domeniul istoriei religiilor.

Perspectivile culturale actuale din Cernavodă continuă să valorifice această moștenire, transformând-o într-o resursă pentru dezvoltarea locală și pentru promovarea unui model de conviețuire interculturală.

7. Bibliografie

1. Alexandrescu, S., *Mircea Eliade dinspre Portugalia*, Editura Humanitas, 2006, p. 112
2. Berciu, D., *Cultura Hamangia*, Editura Academiei Române, 1966, p. 78
3. Constantinescu, A., *Ritualuri de trecere în Dobrogea multiculturală*, Editura Etnos, 2021, p. 89
4. Eliade, M., *Memorii*, vol. I, cap. *Anii de Dobrogea*, pag. 39-40, Editura Humanitas, 1991
5. Eliade, M., *Sacrul și profanul*, Editura Humanitas, 1995, p. 17
6. Eliade, M., *Imagini și simboluri*, Editura Humanitas, 1994, p. 89
7. Eliade, M., *Mitul reintegrării*, Editura Vreamea, 1942, p. 56

¹⁶ Eliade, M., Editura Humanitas, 1995, p. 29

8. Eliade, M., *Sacrul și profanul*, Editura Humanitas, 1995, p. 29
9. Eliade, M., *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol. I, Editura Științifică, 1991, p. 24
10. Gheorghe, M., *Cernavodă: Istorie și multiculturalitate*, Editura Dobrogea, 2018, p. 45
11. Ibram, N., *Comunitatea musulmană din Dobrogea*, Editura Ex Ponto, 2015, p. 178
12. Ionescu, D., *Dobrogea multiculturală: Studii de caz*, Editura Academiei Române, 2020, p. 87
13. Marinescu, E., *Etnografia Dobrogei: Studii de teren*, Editura Etnologică, 2017, p. 203
14. Marian, S.F., *Sărbătorile la români*, Editura Academiei Române, ediție reprint 2011, p. 347
15. Pârvan, C., *Symbolism religios în arta neolitică românească*, Editura Universității București, 2018, p. 145
16. Popescu, V., *Cernavodă și împrejurimile: Studiu monografic*, Editura Ex Ponto, 2019, p. 123

STUDIU DE CAZ

MANAGEMENTUL CONFLICTULUI ȘCOLAR

Prof. înv. primar Cotitu Iuliana
Liceul Teoretic „Anghel Saligny”, Cernavodă

1. Contextul conflictului

În cadrul unei clase cu învățământ simultan (clasa a II-a și a III-a), am identificat un conflict interpersonal manifestat prin comportamente agresive, atât verbale cât și fizice, ale doi elevi de clasa a III-a față de colegii mai mici din clasa a II-a. În fiecare pauză, aceștia veneau să-mi reclame comportamentul celor mai mari, simțindu-se jigniți, intimidați și amenințați.

2. Intervenția mea ca profesor

Pentru a gestiona această situație, am integrat conflictul într-o activitate educațională desfășurată în cadrul orei de consiliere și orientare. Scopul meu a fost să-i ajut pe elevi să înțeleagă cauzele conflictelor și să-și formeze abilități de rezolvare pașnică a acestora.

Am împărțit elevii în cinci grupe, oferind fiecărei echipe sarcina de a analiza avantajele și dezavantajele unui stil de gestionare a conflictului, astfel:

3. Stiluri de abordare a conflictului și efectele posibile

a) Reconcilierea pasivă (lăsăm conflictul să treacă de la sine)

- *Efecte posibile:* Conflictul s-ar putea stinge dacă părțile implicate ar face un efort conștient de a trece peste neînțelegeri. Am subliniat însă că, în lipsa unei intervenții, tensiunile pot reveni.

b) Evitarea conflictului

- *Efecte posibile:* Am observat că evitarea nu face decât să ascundă problema. Chiar dacă agresiunile nu mai sunt evidente, elevii afectați continuă să acumuleze frustrare, ceea ce poate genera alte tensiuni.

c) Compromisul

- *Efecte posibile:* I-am învățat că uneori este nevoie ca fiecare parte să cedeze puțin pentru a ajunge la o soluție. În astfel de cazuri, conflictul se poate diminua treptat, chiar dacă nu este rezolvat în totalitate.

d) Abordarea competițională (victorie-înfrângere)

- *Efecte posibile:* Le-am explicat că atunci când o parte „câștigă” și cealaltă „pierde”, conflictul riscă să escaladeze. Pierzătorii pot deveni frustrați și dorința de răzbunare poate apărea.

e) Reprimarea

- *Efecte posibile:* Le-am atras atenția asupra pericolului de a ascunde problemele. Reprimarea poate părea o soluție pe moment, dar nu elimină conflictul, ci îl amână.

4. Aplicarea abordării de tip „victorie-victorie”

Am ales să aplic o strategie bazată pe cooperare, în care am încurajat ambele părți să-și exprime punctul de vedere și să găsim împreună o soluție echitabilă. Am ghidat elevii prin următoarele etape:

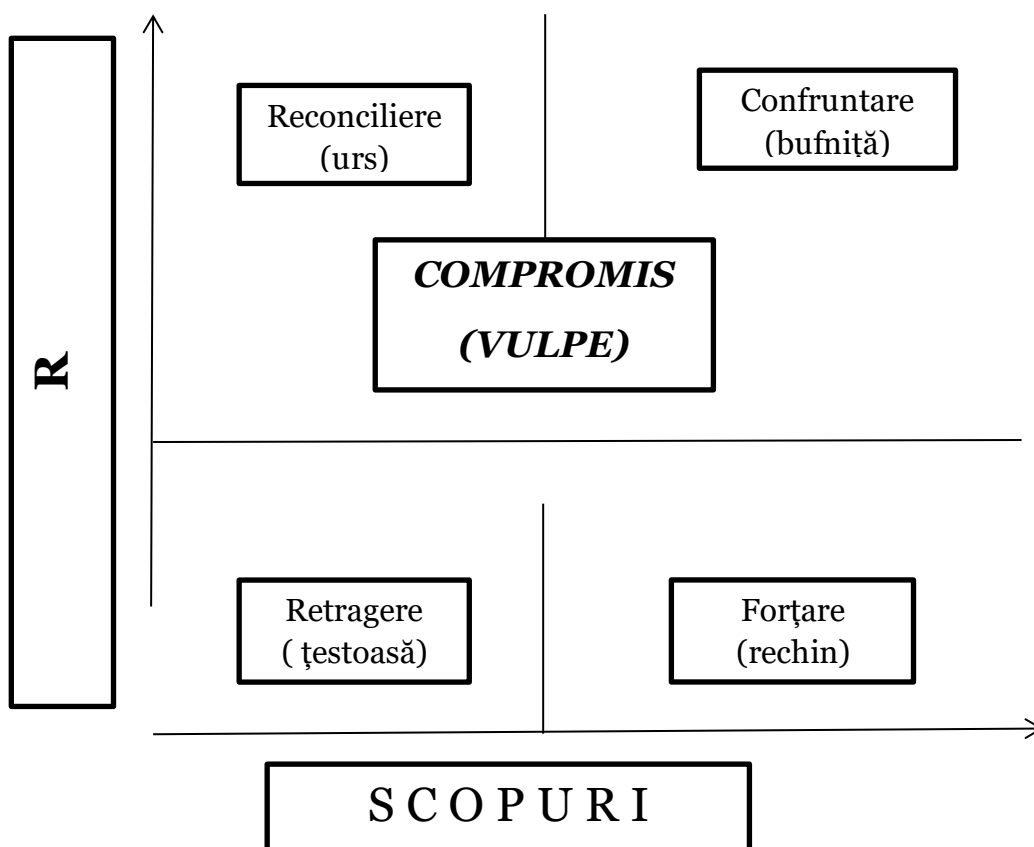
1. **Formularea problemei** – Am pus problema în termeni clari: doi elevi de clasa a III-a îi agrează pe cei de clasa a II-a în mod repetat.
2. **Identificarea părților implicate** – Am clarificat cine sunt persoanele direct și indirect afectate de conflict.
3. **Analiza nevoilor** – I-am întrebat pe elevi ce își doresc cu adevărat. Am descoperit că elevii mai mari doreau atenție și recunoaștere, iar cei mai mici – protecție și respect.
4. **Căutarea punctelor comune** – Am ghidat discuția spre descoperirea valorilor și intereselor comune: nevoia de apartenență, prietenie și armonie.
5. **Găsirea de soluții** – Am organizat discuții individuale și apoi întâlniri față în față între elevii implicați.
6. **Alegerea unei soluții acceptate de toți** – Prin dialog sincer, i-am ajutat să se vadă ca parteneri, nu adversari. Elevii de clasa a III-a și-au cerut scuze public, iar cei de clasa a II-a au acceptat să acorde o nouă șansă relației.
7. **Implementarea soluției** – Am stabilit reguli clare de comportament și am monitorizat respectarea lor în pauze și în clasă.
8. **Evaluarea** – Am remarcat îmbunătățirea relațiilor, creșterea empatiei și o mai bună comunicare între toți elevii.

5. Reflecții și instrumente utilizate

Pentru a-i ajuta să-și înțeleagă propriul stil de abordare a conflictelor, le-am prezentat o diagramă bazată pe două dimensiuni: importanța scopurilor proprii și importanța relațiilor interpersonale. I-am încurajat să se identifice cu simboluri:

- **Țestoasa** – se retrage, evită conflictul.
- **Rechinul** – domină, vrea să câștige indiferent de relații.
- **Vulpea** – caută compromisuri.
- **Ursul panda** – cedează pentru a păstra armonia.
- **Bufnița** – caută soluții câștig-câștig, menține relații și atinge obiective.

Am observat că elevii au început să reflecteze mai profund asupra comportamentelor lor și asupra efectelor acestora.

6. Concluzii personale

În urma intervenției, am constatat că abordarea de tip „victorie-victorie” a avut cel mai mare impact asupra elevilor. Această strategie le-a oferit fiecăruia senzația de valoare și înțelegere, încurajându-i să își exprime nevoile fără teamă și să respecte punctele de vedere ale celorlalți.

Am înțeles că lipsa de comunicare poate duce la tensiuni și neînțelegeri, iar dialogul sincer și deschis este esențial în soluționarea oricărui conflict.

Acum, copiii se înțeleg mai bine, colaborează mai eficient și se simt în siguranță unii cu ceilalți. Mă bucur că, prin această intervenție, am reușit să contribui la crearea unui climat pozitiv în clasă, în care fiecare elev este ascultat, respectat și valorizat.

Bibliografie

1. Gherguț, A. (2011). *Managementul clasei de elevi. Strategii de gestionare a comportamentului* – Iași: Editura Polirom.
2. Cristea, S. (coord.) (2016). *Dicționar de pedagogie* – București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Roco, M. (2004). *Creativitate și inteligență emoțională* – Iași: Editura Polirom.
4. Niculescu, M. (2013). *Consilierea elevilor. Teorie și practică* – București: Editura Pro Universitaria.

STUDIU DE SPECIALITATE
UNITATE ÎN DIVERSITATE: O EXPLORARE AXIOLOGICĂ A
TRADIȚIILOR ȘI PERSPECTIVELOR CULTURALE ÎN ERA
GLOBALIZĂRII

Prof. Costin Nina – Cătălina, Prof. Dinescu Ionuț
Liceul Teoretic „Anghel Salimă” Cernavoda,
jud. Constanța

Într-o epocă definită de fluxul constant de informații, migrație accelerată și interconexiuni globale, conceptul de **diversitate culturală** a transcens statutul de simplu fenomen demografic, devenind o axiomă definitorie a societății contemporane. Capacitatea de a naviga și de a integra această pluralitate de identități, tradiții și viziuni asupra lumii reprezintă una dintre cele mai stringente provocări, dar și una dintre cele mai bogate oportunități ale secolului XXI. Această explorare își propune să analizeze dinamica complexă dintre diversitate și unitate, argumentând că o înțelegere profundă și o celebrare autentică a diferențelor culturale sunt fundamentale pentru construcția unei coexistențe pașnice și a unei dezvoltări umane sustenabile.

1. Diversitatea culturală

Diversitatea culturală nu este o invenție a globalizării; ea este o constantă a istoriei umane, rezultată din adaptarea grupurilor la medii diferite, din evoluția limbilor, a sistemelor de valori și a modurilor de organizare socială. Ceea ce este nou în prezent este intensitatea și vizibilitatea acestei diversități. Fiecare cultură reprezintă un **palimpsest** – o suprafață pe care straturi succesive de experiențe, inovații și interpretări ale realității au fost înscrise.

- **Epistemologii plurale:** Dincolo de diferențele superficiale de limbă, vestimentație sau gastronomie, diversitatea culturală dezvăluie **epistemologii plurale** – moduri distincte de a cunoaște, de a interpreta lumea și de a atribui sens existenței. De exemplu, modul în care diferite culturi percep timpul (liniar vs. ciclic), relația omului cu natura (dominare vs. simbioză) sau conceptul de individualitate (individualist vs. colectivist) influențează profund perspectivele și deciziile.
- **Tradiția ca memorie colectivă:** Tradițiile, de la ritualuri religioase și folclor, la practici artistice și sisteme de guvernare, sunt manifestări ale memoriei colective a unui popor. Ele oferă un sentiment de continuitate, un cadru de referință și o identitate solidă. Conservarea și transmiterea tradițiilor nu reprezintă o simplă nostalgie, ci un act de menținere a unui patrimoniu imaterial de o valoare inestimabilă pentru întreaga umanitate. Ele sunt soluții testate în timp la provocări umane fundamentale, și pot oferi noi perspective.
- **Contribuția la progresul uman:** Istoria civilizației este o dovadă elocventă a modului în care dialogul și schimburile interculturale au catalizat inovația. De la matematicile arabe la medicina antică chineză, de la filosofia greacă la Renașterea europeană, progresul a fost adesea rezultatul fertilizării încrucișate a ideilor și perspectivelor din

diverse culturi. Într-o eră a provocărilor globale (schimbări climatice, pandemii, inechitate), abordările multiculturale sunt indispensabile pentru a genera soluții comprehensive și adaptabile.

2. Unitatea: Dincolo de uniformitate, spre o convergență axiologică

Conceptul de **unitate** în contextul diversității este adesea greșit interpretat ca o pledoarie pentru omogenizare sau asimilare. Dimpotrivă, o unitate autentică nu presupune anularea diferențelor, ci recunoașterea și valorizarea acestora în cadrul unui cadru de referință comun. Aceasta este o **convergență axiologică**, nu o uniformitate structurală.

- **Valori umane universale:** În ciuda multitudinii de expresii culturale, există un nucleu de valori și principii etice care transcend granițele culturale: demnitatea umană, respectul, justiția, compasiunea, aspirația spre pace și adevăr. Aceste valori, adesea ancorate în dimensiuni spirituale sau filosofice comune, formează fundația pe care se poate construi unitatea. Identificarea și promovarea acestor valori comune sunt esențiale pentru a depăși tribalismul și etnocentrismul.
- **Interdependența globală:** Realitatea interdependenței globale impune o formă de unitate funcțională. Provocările climatice, economice, sanitare și de securitate nu respectă granițele naționale sau culturale. Soluționarea lor necesită cooperare și solidaritate la scară largă, bazate pe recunoașterea faptului că soarta fiecărei părți este legată de cea a întregului.
- **Identitatea multiplă și fluidă:** În contextul modernității reflexive (Giddens, Beck), identitățile individuale și colective devin tot mai fluide și multiple. O persoană poate aparține simultan mai multor cercuri culturale – național, etnic, profesional, virtual. Această pluralitate a identităților facilitează înțelegerea altor perspective și construiește punți de legătură între grupuri aparent distincte. Unitatea este, așadar, o recunoaștere a acestei fluidități și o celebrare a capacității umane de a integra diverse influențe.

3. Mecanisme de construcție a unității în diversitate

Transpunerea conceptului de unitate în diversitate în practică necesită strategii multidimensionale, care să implice educația, dialogul și acțiunea comună.

- **Educația interculturală și globală:** Sistemele educaționale au un rol crucial în cultivarea competențelor interculturale – empatia, gândirea critică, abilitatea de a naviga ambiguitatea, de a comunica eficient în contexte diverse. Cursurile de istorie universală, studii culturale, limbi străine, dar și proiectele colaborative între elevi din medii diferite, contribuie la demolarea stereotipurilor și la construirea unei înțelegeri reciproce. Aceasta nu este doar o educație despre culturi, ci o educație pentru cetățenia globală responsabilă.
- **Dialogul intercultural și interreligios:** Spațiile de dialog sunt esențiale pentru a depăși neînțelegerile și pentru a construi încredere. Fie că este vorba de forumuri academice, inițiative comunitare sau platforme online, dialogul structurat permite explorarea punctelor comune și a diferențelor, identificarea narativelor partajate și a zonelor de convergență. Dialogul interreligios, în particular, poate evidenția dimensiunea spirituală comună a umanității, promovând pacea și toleranța.
- **Artă, sport și schimburi culturale:** Arta și sportul transcend granițele lingvistice și culturale, oferind limbaje universale pentru expresie și conectare. Festivalurile culturale, programele de schimb academic și artistic, evenimentele sportive internaționale creează

spații de interacțiune autentică, unde diferențele sunt celebrate, iar umanitatea comună este evidențiată. Acestea permit o înțelegere experiențială a diversității.

- **Politicile de incluziune și recunoaștere:** La nivel societal, este esențială adoptarea unor politici publice care să promoveze incluziunea, să combată discriminarea și să recunoască oficial contribuțiile și drepturile tuturor grupurilor culturale. Legislația antidiscriminare, sprijinul pentru minorități și programele de integrare pot crea un cadru favorabil pentru coexistență armonioasă.

Concluzie: Spre o armonie polifonică

Unirea în diversitate nu este un slogan utopic, ci o direcție strategică pentru viitorul umanității. Este o recunoaștere pragmatică a faptului că forța unei societăți nu stă în uniformitatea sa, ci în capacitatea de a valorifica multitudinea de perspective, de a învăța din fiecare tradiție și de a construi pe baza valorilor comune. Așa cum o orchestră produce o simfonie complexă și sublimă din sunete și instrumente distincte, la fel și umanitatea are potențialul de a crea o **armonie polifonică** dintr-o multitudine de culturi. Aceasta necesită curaj, empatie, un angajament continuu față de dialog și o profundă înțelegere a interdependenței noastre. Doar prin îmbrățișarea acestei paradigme putem construi o lume mai justă, mai pașnică și mai prosperă pentru toți.

Bibliografie:

1. **Hall, Stuart.** *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices.* Sage Publications, 1997. (O lucrare fundamentală despre rolul reprezentărilor culturale în construirea identității și a înțelesului).
2. **Huntington, Samuel P.** *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order.* Simon & Schuster, 1996. (Deși controversată, lucrarea oferă o perspectivă asupra dinamicii culturale la nivel global, utilă pentru a înțelege provocările unității).
3. **Sen, Amartya.** *Identity and Violence: The Illusion of Destiny.* W. W. Norton & Company, 2007. (Argumentează împotriva reducerii identității umane la o singură afiliere și subliniază importanța alegerii și a rațiunii în combaterea conflictelor).
4. **Taylor, Charles.** *Multiculturalism and "The Politics of Recognition."* Princeton University Press, 1994. (Explorează importanța recunoașterii identităților culturale pentru o societate justă).
5. **UNESCO.** *Universal Declaration on Cultural Diversity.* 2001. (Un document cheie care fundamentează importanța diversității culturale ca patrimoniu comun al umanității). Disponibil online.

STUDIU DE SPECIALITATE

DIVERSITATEA ETNICĂ MODERNĂ – UN MODEL DE COEXISTENȚĂ ÎN DOBROGEA

Profesor Lefter Camelia
Școala Gimnazială Nr.2 Cernavodă

Într-un context global în care multiculturalismul este adesea contestat, Dobrogea oferă un exemplu de coexistență etnică și culturală ce a rezistat testului timpului. Poziționată la intersecția unor rute comerciale și culturale majore, Dobrogea, și în special orașul Cernavodă, reprezintă un spațiu unde multiple grupuri etnice au conviețuit de-a lungul istoriei. Potrivit unui articol de pe ActiveNews.ro, această regiune „a devenit un mozaic etnic ieșit din comun, un loc unde tradițiile și obiceiurile mai multor nații s-au întâlnit și s-au îmbogățit reciproc” (ActiveNews.ro, 2025).

Context istoric și demografic

Istoria Dobrogei este strâns legată de migrațiile și schimburile culturale ce au avut loc în această zonă de-a lungul secolelor. După cum susține istoricul C. C. Giurescu, „Dobrogea a fost un punct de întâlnire între civilizații diferite: greci, romani, bizantini și, mai târziu, otomani, iar acest amestec cultural a avut un impact profund asupra populației locale” (Giurescu, 1975, p. 143). În urma acestor influențe istorice, regiunea a devenit un loc al diversității etnice și al interacțiunii între români, turci, tătari, aromâni, lipoveni și greci.

Orașul Cernavodă, situat în județul Constanța, pe malul Dunării și în apropiere de Marea Neagră, este un exemplu reprezentativ al ideii de „unitate în diversitate”. De-a lungul istoriei, acest oraș a fost un punct de legătură între diferite culturi și civilizații: traci, romani, turci, greci, aromâni și români. Diversitatea etnică și culturală a fost un factor esențial în formarea identității locale. Astăzi, orașul Cernavodă este cunoscut nu doar pentru Centrala Nuclear-Electrică sau podul de peste Dunăre construit de inginerul Anghel Saligny, ci și pentru spiritul multicultural viu care persistă în viața cotidiană. Este un exemplu reprezentativ al acestui „mozaic etnic”, având cartiere unde coexistența și interacțiunea între aceste comunități sunt evidente atât în viața de zi cu zi, cât și în structurile administrative și culturale.

Modelul dobrogeean al „civilizației pluralității”

Un concept important care descrie dinamica socială din Dobrogea este cel de „civilizație a pluralității deoființă”, propus de etnograful contemporan. Acest termen semnifică „un mod de viață în care mai multe grupuri etnice coabitează fără a-și impune propriile tradiții asupra celorlalte” (Mihăilescu, 2007, p. 89). Studiile etnografice ale regiunii subliniază că această pluralitate nu este doar o particularitate socială, ci o formă activă de „dialog intercultural” ce a generat un spațiu în care identitățile etnice sunt afirmate, dar într-un context de respect reciproc și colaborare.

De exemplu, conform unei analize realizate de Nicoleta Cuceu, „în piețele din Cernavodă, se pot observa interacțiuni economice și sociale între turci, români și aromâni, fiecare etnie având propriile obiceiuri, dar toate acceptându-se și adaptându-se unui spațiu comun” (Cuceu, 2014, p. 63). Acest proces de conviețuire a dus la crearea unui model social în

care diferențele culturale nu sunt percepute ca o amenințare, ci ca o resursă ce contribuie la dezvoltarea comunității.

Interculturalitate funcțională în practică

Modelul intercultural al Dobrogei este un exemplu de **interculturalitate funcțională**, în care diversitatea etnică nu se traduce prin separare sau conflict, ci prin colaborare activă între grupuri. De exemplu, în școlile din Cernavodă, „elevii de diverse etnii învață împreună, participând la activități comune și construind relații interpersonale solide” (Cuceu, 2014, p. 64). Aceasta reprezintă o formă de educație interculturală care nu doar promovează respectul, ci încurajează și învățarea reciprocă.

În plus, administrațiile locale din Dobrogea au integrat „politici de promovare a diversității, oferind sprijin instituțional pentru grupurile minoritare, inclusiv prin organizarea de evenimente culturale care subliniază specificitatea fiecărei etnii” (ISPMN, 2020). Aceste inițiative contribuie la integrarea și recunoașterea diversității etnice în cadrul unui proiect social comun, consolidând astfel stabilitatea și coeziunea socială a regiunii.

Diversitatea etnică din Dobrogea nu este doar un rezultat al istoriei, ci și o resursă activă în construirea unei comunități coezive și reziliente. Cernavodă, alături de alte orașe din regiune, demonstrează că pluralitatea nu este o sursă de conflicte, ci o oportunitate pentru dezvoltare socială și culturală. Așa cum subliniază și ActiveNews.ro, „în Dobrogea, pluralismul etnic este un element constitutiv al identității regionale, iar conviețuirea dintre grupuri este un exemplu de succes” (ActiveNews.ro, 2025). Modelul dobrogenean de interculturalitate funcțională poate reprezenta o lecție valoroasă pentru alte regiuni din lume, în care diversitatea este adesea văzută ca o provocare mai degrabă decât o oportunitate.

Concluzie

Dobrogea demonstrează că unitatea în diversitate nu este doar un ideal, ci o realitate posibilă. Aici, tradițiile românești și cele ale minorităților se întrepătrund armonios, creând o cultură bogată, dinamică și tolerantă. Într-o lume în care diferențele pot duce la conflict, Dobrogea rămâne un exemplu de conviețuire, respect și învățare reciprocă.

Bibliografie

Cuceu, N. (2014). Interculturalitate și identitate locală în Dobrogea. *Revista de Etnografie și Folclor*, (1–2), 55–67.

Giurescu, C. C. (1975). *Istoria românilor* (Vol. II). București: Editura Științifică.

Mihăilescu, V. (2007). *Antropologie. Cinci introduceri*. Iași: Editura Polirom.

Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale (ISPMN). (2020). *Raport anual privind minoritățile naționale din România*. Cluj-Napoca: ISPMN.

ActiveNews.ro. (n.d.). *Dobrogea, un mozaic etnic ieșit din comun*. <https://www.activenews.ro>

CERNAVODA- Orașul spre mare -Studiu turistic

Prof. MIHALCA GELA

Liceul Teoretic „Anghel Saligny” Cernavoda

Capitolul I. ELEMENTE DE IDENTIFICARE

Cernavoda (în Antichitate: *Axiopolis* , bulgară: *Черна вода* /*Cerna vodă*, turcă: *Boğazköy*) este un oraș în județul Constanța, regiunea Dobrogea, podișul Medgidiei, România. Suprafața orașului este de 4669 h, cu o populație de 19.458 locuitori.

Cernavoda este situată între București și orașul port Constanța (la 2-2.5 h de mers cu mașina de la București și 1h de la Constanța). Localitatea are o poziție privilegiată prin situarea sa pe malul drept al brațului Dunărea Veche, în punctul de contact cu fluviul Dunărea. Este considerat a fi un nod de transport de interes național, avându-se în vedere magistralele de transport rutier, fluvial și feroviar care trec prin Cernavoda.

Este un oraș cu o istorie foarte veche, primele descoperiri aparținând culturii Hamangia (eneolitic timpuriu), În anul 1945 au fost descoperite Gânditorul de la Hamangia, alături de perechea sa Femeie șezând datând din a doua jumătate a mileniului V – începutul mileniului IV î.Hr.

Orașul are port la Dunăre, iar în apropiere se află Centrala nucleară de la Cernavoda, singura centrală de acest tip (CANDU) din România.

Capitolul II. POTENȚIALUL TURISTIC NATURAL

Potentialul climato-turistic

Cernavoda are un climat continental cu nuanțe de excesivitate accentuate. Intervenția antropică a avut un rol deosebit în modificarea peisajului natural (deștelenirea stepei și silvostepii; îndiguiri, desecări, irigații, cariere).

Caracteristicile climatice sunt determinate de următorii factori: o cantitate mare de radiație solară cu un maximum în iulie legată și de o durată mare de strălucire; existența bălților și a Dunării care determină modificări locale în zonele vecine, în regimul parametrilor climatici și în cel al unor fenomene meteorologice; relieful șters lipsit, în mare măsură, de pădure și prezența unor zone largi netede ce favorizează intensificarea climatului continental. Temperatura medie anuală: 11° C.

Durata de strălucire a Soarelui ajunge în sezonul estival până la 10-12 ore. În acest anotimp călduros, temperatura este în general moderată: câteodată și pe perioade scurte se produc și vara furtuni care ridică nori de praf. Cele mai frecvente ploi sunt în luna iunie și atenuază, într-o oarecare măsură, arșițele de la sfârșitul lunii iunie și începutul lunii iulie.

Potentialul turistic al apelor

Caracteristicile hidrografice, hidrologice, hidrogeologice sunt influențate, în mod deosebit, de climatul excesiv continental (precipitații puține și cu repartitie neuniformă) și rocile permeabile pe grosimi mari (asigură o infiltrație rapidă și cantonarea apei la adâncime în diferite nivele de carstificare). Prin lucrările efectuate pentru irigații, transport fluvial, omul a devenit un factor la fel de puternic în producerea unor modificări de esență. Rețeaua hidrografică este tributară *Dunării* și *Canalului Dunăre-Marea Neagră*.

Valea Carasu, în trecut cu izvoare la 5km vest de Constanța, vărsarea în Dunăre la Cernavoda și un curs abia perceptibil, datorită pantei reduse, a fost utilizată pentru proiectarea și construirea traseului Canalul Dunăre-Marea Neagră; acest canal, în lungime de 64km, leagă Dunărea de Marea Neagră între Cernavoda și Agigea, la cele două capete existând câte un sistem de ecluze.

Există, de asemenea, bălți și locuri de pescuit în zona Cernavoda, realizate de oameni, care oferă cele mai bune condiții pentru această activitate.

Canalul Dunăre-Marea Neagră, 95,6 km, este un canal navigabil ce leagă porturile Cernavoda de pe Dunăre și porturile Constanța Midia Năvodari de la Marea Neagră, scurtând drumul spre portul Constanța cu aproximativ 400 km. Pescajul maxim admis este de 5,5 m permițând astfel accesul navelor fluviale și a celor maritime mici. La fiecare capăt există câte două ecluze care permit traficul în ambele sensuri.

Canalul traversează localitățile Cernavoda, Saligny, Mircea Vodă, Satu Nou, Medgidia, Castelu, Poarta Albă.

Portul Cernavoda, deși nu este unul mare, este un punct important pentru debarcarea navelor de croazieră care tranzitează Canalul, turiștii venind în grupuri organizate, din Germania, Finlanda, Danemarca, Italia, Suedia, Franța și Norvegia. Dintre cele mai mari companii fluviale care aduc turiști se pot aminti ”Viking” sau ”Amadeus”. Turiștii sunt preluați de autocare și merg spre Constanța sau spre Delta Dunării.

Balta Domneasca- se află în localitatea Seimeni, la doar 10 minute de Cernavoda, pe malul lacului Domneasca Mare. Aici, într- un peisaj cu multă verdeață, se găsește un restaurant cu specific pescăresc, se poate face pescuit, călărie și chiar vânatoare. De asemenea, se poate asigura și cazare pentru cei interesați.

Capitolul III. POTENȚIALUL TURISTIC ANTROPIC

Potentialul turistic cultural-istoric

- **Cetatea ”Axiopolis”**- descoperire arheologică din anul 1898, situată la 4 km de Cernavoda, pe malul drept al Dunării, este o veche cetate în floare pe timpul lui Traian, dărâmată și prefăcută în ruine în timpurile grele ale năvălirii barbarilor. În vecinătatea acesteia se găsesc urme ale Valului de piatra (Valul lui Traian).

Din păcate, cetatea nu se vizitează de ceva vreme și nici nu există un proiect pentru punerea acesteia în circuitul turistic.

- **Podul „Anghel Saligny”**- este cea mai importantă realizare a inginerului Anghel Saligny – inaugurat la 14 septembrie 1895, are o deschidere de 4088 m între malul stâng și cel drept al văii Dunării. Noutățile aduse de Saligny constau în aplicarea invențiilor sale, suprastructura din grinzi cu console și tablriere de pod, din oțel moale, în loc de fierul pudlat care se întrebuința pe atunci. A fost la acea vreme, cel mai lung pod din Europa și unul dintre principalele poduri metalice cu deschidere mare.

- **Centrala nuclearo-electrică sau atomo-electrică**, în funcțiune din 1984. Finalizarea proiectului a durat mulți ani, devenind obiectiv de atracție pentru populația din întreaga Românie și nu numai. Centrala este unica de acest fel din România. În prezent, funcționează unitățile I și II, care produc împreună circa 20% din consumul de energie electrică al țării.

- **Dealul Hinog** – aici de află un mormânt pictat din Evul Mediu, imposibil de vizitat, deoarece nu este renovat.

Catedrale și biserici

- **Biserica “Sf. Împărați Constantin și Elena”**- este o biserică de cult ortodox, construită între anii 1882-1895. Biserica aparține ca arhitectură stilului bizantin, este ridicată pe un plan în formă de cruce, în mijloc are o cupola mare din cărămidă și piatră. În anul 2001 a avut loc de restaurarea bisericii și refacerea picturilor. Este inclusă pe lista monumentelor istorice de interes național.

Adresa : str. Mircea cel Bătrân nr. 3

- **Biserica romano – catolică cu hramul “Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul”**- în 1936 a fost cumpărată de către Arhiepiscopie o clădire care a funcționat ca sediu parohial și capelă până în 1950, când a fost naționalizată de către autoritățile comuniste, iar preotul comunității, italian de origine, a fost arestat. Parohia a fost reînființată în 1991, capela aflându-se într-o stare avansată de degradare. În 1997 au început lucrările de construcție la noua biserică a comunității, care au fost definitivate în 2003.

Adresa : str. Gheorghe Asachi, nr.2

- **Biserica ortodoxă din lemn “Sf. Apostol Andrei”**- construit în stil maramureșean, lăcașul de cult se detașează prin eleganța construcției. Piatra de temelie a fost pusă în anul 2000, construcția fiind finalizată în anul 2003

Adresa : str. Medgidiei

- **Geamia cultului musulman** – construită în anul 1756 este declarată monument istoric.

Adresa : Str. Adresa : Str. Crisan, nr.4

Arii naturale protejate

În ceea ce privește ariile naturale protejate, pe teritoriul orașului Cernavoda se găsește “**Locul fosilifer**”, monument al naturii, geologic și paleontologic, în suprafață de 3 ha,

instituit conform Deciziei Consiliului Popular Județean Constanța nr. 425/1970 și Legii 5/2000. Această arie este amplasată la sud-est de Canalul Dunăre-Marea Neagră, în faleza Dunării, constituită din depozite de calcar. Depozitele aparțin Cretacicului inferior și se pot urmări clar de la nivelul apelor Dunării până la culmea Podului “Anghel Saligny”, pe o înălțime de câțiva zeci de metri. Importanța geologică a punctului fosilifer de la Cernavoda rezultă din faptul că este singurul loc din Dobrogea de Sud unde apar la zi depozite cretacice inferioare cu o bogată faună fosilă care a permis stabilirea clară a limitelor dintre etajele cretacului inferior și corelarea acestor depozite cu cele similare din regiunile clasice ale Europei (Franta de Sud, Spania, Portugalia), Africa de Nord, Asia Mica.

Muzee și case memoriale

- ***Muzeul de Istorie si Arheologie "Axiopolis"***- găzduiește o replică a grupului statuar ” **Gânditorul”** și ” **Femeie șezând**”, capodoperă a sculpturii neolitice, descoperite la Cernavoda într-un mormânt din necropola de înhumăție de pe dealul Sofia.

Adresa: str. Ovidiu, nr. 9. Telefon : 0241 487 170.

Program : Luni – Vineri 08.00 – 16.00

Evidențierea principalelor obiective cultural-arhitecturale

În industria turismului este necesară atragerea consumatorului turistic spre spațiile de prestare și de consum ale serviciilor turistice dintr-o anumită zonă. Facilitarea alegerii destinației Cernavoda de către turiști impune existența unui produs informațional pus la dispoziția acestora, printr-o promovare cât mai puternică.

Elementul central al promovării turistice îl constituie redeschiderea *Centrului Național de Informare și Promovare Turistică Cernavoda (CNIPT)*, închis în 2021, echipat și dotat astfel încât să contribuie la creșterea numărului de turiști și a operatorilor din turism. Promovarea orașului Cernavoda trebuie să evidențieze zona ca fiind unică în România datorită istoriei proprii, amplasării la confluența apelor Dunării și Canalului Dunăre - Marea Neagră, a arealelor viticole, falezelor Dunării și existenței obiectivelor tehnico-științifice (Centrala Nuclear- Electrică Cernavoda, Podul Carol I).

Parcuri și grădini amenajate

Centrul orașului

Practic o plimbare în centru este o evadare în istorie. Sunt multe clădiri vechi, fiecare cu istoria sa, un parc interesant străjuit de tunuri și de un Monument al Eroilor căzuți în Primul Război Mondial, de unde poți admira atât podul Sfânta Maria cât și o parte a podului Carol I,

grădini florale, multă vegetație și liniște. Aici se găsește și *Parcul central* al orașului, unde, pe lângă zonele cu verdeț, se află numeroase statui ale unor personalități culturale precum M.Eminescu și A.Saligny.

De altfel, întregul centru este pietonal și aici se găsesc patiserii și terase, unde te poți delecta cu produse specifice zonei.

Etnografie și folclor

Folclorul din Dobrogea este o parte importantă a patrimoniului cultural românesc. Acesta cuprinde creația populară din vechime și demonstrează o bogată consistență geto-dacică autohtonă alături de sinteza celorlalte civilizații cu care a venit în contact. Dobrogea are, astfel, o cultură populară extrem de diversă, fiind o zonă multiethnică în care diferitele culturi s-au întâlnit la un loc și au format, în timp un adevărat mozaic.

În zona Cernavoda, există, preponderent, pe lângă români, turci, tătari și lipoveni, ceea ce duce la un amestec interesant de obiceiuri, muzică populară și gastronomie. Astfel, muzica se apropie mult de spațiul balcanic sau melosul oriental. Putem exemplifica geamparaua sau cadaneasca, ritmuri asimetrice (aksak) ce le putem auzi în diferite zone din Balcani, mai ales la turci sau greci.

O reprezentantă de seamă a muzicii populare românești este cântăreața **Aneta Stan**, născută la Cernavoda și care a promovat folclorul dobrogean atât în țară cât și în străinătate. Ca urmare a muncii depuse de aceasta, anual se organizează un Festival de muzică populară care îi poartă numele și la care artista participă în calitate de Președinte de juriu.

Portul popular

Costumul popular din zona Dobrogei se distinge prin originalitate, o cromatică specială și bogăția de motive geometrice și vegetale. A fost purtat cu mândrie de două dintre reginele României, Elisabeta și Maria, care l-au impus ca ținută la Curtea Regală. Întrucât în zona Cernavoda conlocuiesc o mulțime de minorități naționale, precum, turci, lipoveni și tătari, costumul popular a împrumutat elemente specifice acestor etnii.

Din păcate, în zilele noastre, portul popular a fost înlocuit de ținutele moderne. Totuși, în zile de sărbătoare sau la diferite momente festive, costumul tradițional este purtat cu mândrie de tineri și de cei mai în vârstă.

Costumul popular bărbătesc din Dobrogea conține următoarele elemente: căciula țuguiață, realizată din lână de miel; cămașa dreaptă, decorată cu motive geometrice și florale, la guler, la manșete și pe piept; chimirul roșu, se încinge peste cămașă; pantaloni largi, încrețiți, ornamentați cu găitane; bundița, confecționată din lână de oaie, decorată cu motive geometrice și florale.

Spre deosebire de portul popular femeiesc, cel bărbătesc dispune de o ornamentație redusă, atât din punct de vedere al motivelor, cât și al dispunerii acestora.

Costumul popular femeiesc din Dobrogea cuprinde: marama, realizată din borangic; cămașa, din pânză albă, bogată în ornamente geometrice și florale, în care predomină roșul și negrul, dispuse pe mâneci, pe piept și pe poalele cămășii; bundița, confecționată din lână de oaie; două pestelci dreptunghiulare, care se așază peste poalele cămășii și acoperă corpul în partea de jos; bârneța, un brâu de lână țesut în casă.

Complexitatea și originalitatea pieselor care compun portul tradițional din zona Dobrogei le transformă în piese unicate.

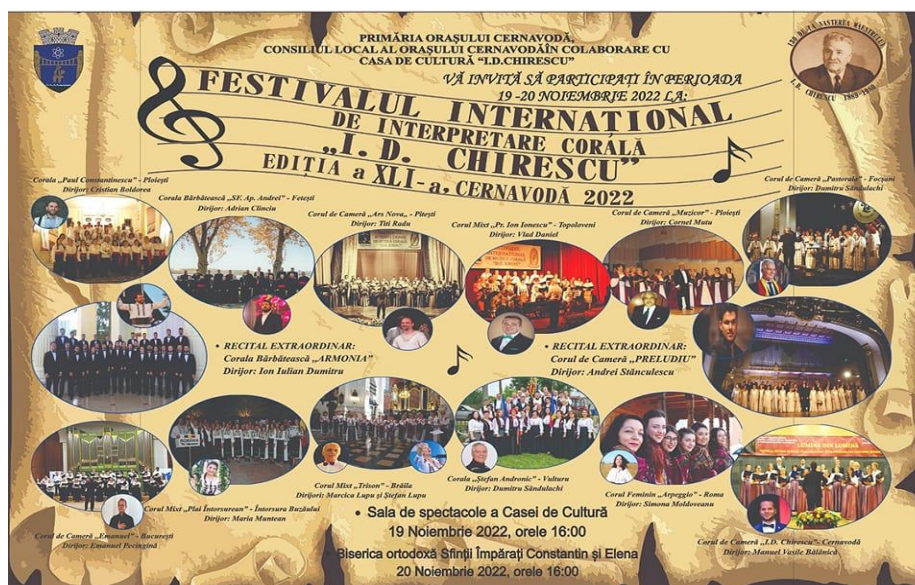

Festivaluri și târguri anuale

1. Primăria orașului Cernavoda și Consiliul Local organizează **Festivalul Folcloric Aneta Stan**. Evenimentul se desfășoară la sala Casei de Cultură Cernavodă și are ca scop promovarea valorilor populare ale zonei.
2. **Primăria Orașului Cernavoda organizează Festivalul de Muzică Ușoară "AXIOPOLIS"**. Scopul acestui proiect cultural este descoperirea și promovarea tinerelor talente, atât din Dobrogea, cât și din întreaga țară. Totodată, evenimentul este o

tradiție locală, menită să promoveze orașul Cernavodă și cultura locală, prin intermediul muzicii ușoare.

- Administrația Publică Locală organizează ”Festivalul Internațional de Muzică Corală I.D.Chirescu”, unul dintre cele mai importante din țară, la care participă ansambluri corale, din țară și din străinătate. Festivalul are două secțiuni- laică, la Casa de Cultură ”I.D.Chirescu” și religioasă, la Biserica ”Sfinții Împărați Constantin și Elena”.

- Liceul Teoretic ”A.Saligny” organizează de 7 ani ”Festivalul Danubius”, ajutând la promovarea tinerelor talente din zona Dobrogei, dar și din țară.
- Zilele orașului** sunt organizate anual, în preajma zilei de Sf. Maria, patroana orașului. Cu această ocazie, sunt organizate concursuri artistice și sportive, spectacole cu diferite genuri muzicale.

Gastronomie

Bucătăria dobrogeană este ușoară și aromată și este mereu în schimbare. Acest tip de bucătărie se regăsește și în zona Cernavoda, datorită amestecului etnic.

Dintre **mâncărurile** specifice pot fi menționate ciorbele pescărești, peștele marinat, saramura de pește, pilaful, salatele, grătarele cu diferite tipuri de carne, dar și preparate care poartă marca minorității turco-tătare: chebap, cârnații uscați (ghiudem și babic), musacaua sau garniturile de orez.

Plăcintele dobrogene sunt, de asemenea, des întâlnite, ca și dulciurile precum baclavaa, sarailiile și halvaua.

Capitolul IV. INFRASTRUCTURA TURISTICĂ ȘI CIRCULAȚIA TURISTICĂ

Baza de cazare a orașului

- **HOTEL ” HOLLYWOOD” - 3 Stele**

www.thehollywoodhotel.com

Strada Dacia 72, 905200 Cernavodă, Tel.+40 241 235 505

- **HOTEL ”MIRUNA”- 3 Stele**

www.alcoclima.ro

Strada Medgidiei Nr.27, 905600 Cernavodă, Tel.+40 731 375 303

- **HOTEL ” YAHOO BEST” - 3 Stele**

www.yahoobest.ro

Strada Seimeni 26, Cernavodă 905200, Tel.+40722 664 777

- **HOTEL ” IMPERIO” - 4 Stele**

www.imperiohotel.ro

Strada Canalului 12, Cernavodă 905200, _ Tel.+40 764 673 746

Baza de alimentație publică

Unități cu preparate locale și internaționale:

- *HOTEL ” HOLLYWOOD”*
- *HOTEL ”MIRUNA”*
- *HOTEL ” YAHOO BEST”*
- *HOTEL ” IMPERIO”*
- *CASA ”SAMSARA”*
- *RESTAURANT ”SARAY”*
- *RESTAURANT ”FOIȘOR”*
- *TRATTORIA ”BEST”*
- *RESTAURANT ”GRANDE”*
- *RESTAURANT ”MADYAS”*
- *RESTAURANT ”CALYPSO”*
- *RESTAURANT ”LOKA-BISTRO ȘI LOUNGE”*

Unități de tip fast-food:

- *SHAORMERIE ”LA BOSOI”*
- *” CITY FOOD”*
- *” LA CHIFTEA”*
- *” COQUETTE BISTRO”*

Baza de agrement

- *HOTEL – RESTAURANT ” YAHOO BEST”*- vânatoare, doar cu programare
- *HOTEL – RESTAURANT ” IMPERIO”*- colaborare cu Crama Rasova, pentru diferite evenimente

- *BALTA DOMNEASCA* (în zona localității Seimeni)- pescuit, călărie și chiar vânătoare
- *CRAMA RASOVA*- diferite evenimente muzicale

Căile de comunicație

Accesul în oraș se poate face pe mai multe rute, ceea ce oferă multiple posibilități de deplasare:

- **Fluvial: Port la Dunăre; Canalul Dunăre - Marea Neagră / Cernavoda - (Saligny) - Medgidia - (Castelu) - Poarta Albă - (spre Năvodari) - Murfatlar - Cumpăna - Agigea;**
- **Rutier:**
 1. **Autostrada A2 București - Fetești - Cernavoda - Medgidia - Constanța;**
 2. **DN 22C - Cernavoda - Saligny - Mircea Vodă - Medgidia - Castelu - Poarta Albă - Basarabi;**
 3. **DJ 223 - Saraiu - Horia - (Tichilești) - Topalu - (Capidava) - Seimeni - Cernavoda - Rasova - Aliman - Ion Corvin (DN3);**
 4. **DJ 223C - Cernavoda - ieșire la DN 22C spre Constanța**
- **Feroviar: Calea ferată 800 (București - Fetești) - Cernavoda H - Saligny - Mircea Vodă - Medgidia - Castelu - Dorobanțu - Poarta Albă - Murfatlar - Valu lui Traian - Palas - Constanța;**

Caracteristicile circulației turistice

Fluxul de turiști înregistrat în orașul Cernavoda a fost în scădere în ultima perioadă, fiind justificat de pandemia Covid și, implicit, de instalarea crizei economice. Se observă, totuși, o creștere de aproximativ 18,66% în anul 2022 față de anul 2019), ceea ce indică o ușoară revenire a pieței turismului la nivelul orașului.

La nivelul zonei Cernavoda, principalele surse de proveniență a datelor privind circulația turistică sunt:

- Turiști înregistrați la nivelul *CN-Administrația Porturilor Dunării Fluviale SA;*
- Turiști înregistrați la nivelul *CNE Cernavoda;*
- Turiști înregistrați la nivelul *Muzeului de Istorie "Axiopolis".*

În ceea ce privește numărul de turiști înregistrați în Portul Cernavoda, conform datelor furnizate de către CN-Administrația Porturilor Dunării Fluviale SA - Punct de Lucru Cernavoda, există o scădere cu 30,20% în anul 2022 față de anul 2019 (11.125 față de 7765).

La nivelul CNE Cernavoda, se observă o creștere a numărului vizitatorilor noncernavodeni de 15,54% în anul 2024 față de 2019 (1587 față de 1279).

Muzeul de Istorie "Axiopolis" Cernavoda a înregistrat în anul 2024 de 4 ori numărul vizitatorilor din anul 2019 (2875 față de 683).

La nivelul orașului Cernavoda, odată cu creșterea numărului de turiști sosiți, s-a înregistrat și o creștere cu 19,98% a numărului înnoptărilor în 2024 față de anul 2019.

În hotelurile din Cernavoda există 236 de locuri de cazare. Înnoptările în structurile de primire turistică au crescut de la 8,441, în anul 2019, față de 6,486, în 2024.

Analizând cifrele existente, se observă că fluxul de turiști înregistrat la nivelul acestor unități de cazare din zona Cernavoda este în ușoară creștere, concordând cu evoluția numărului de turiști. În ceea ce privește gradul de ocupare al zonei Cernavoda, acesta este crescut în perioada de sezon și redus în perioada de extrasezon.

Capitolul V. FORME ȘI TIPURI DE TURISM

- **Turismul de tip “sunlust”**- turiștii sosiți în stațiunile litorale includ în sejurul lor excursii de zi sau turiștii aflați în drum spre litoral fac un ocol la Cernavoda pentru resursele turistice ale acesteia.
- **Turismul de tip “fluvial”**- excursiile încep la sfârșitul lunii martie și se încheie în luna noiembrie.
- **Turismul de tip “viticol”**- *Crama Hinog*- se află în apropiere de Cernavoda și invită la vizite și degustări de vinuri, de diferite soiuri.

- *Crama Rasova*- se află, de asemenea, în apropiere de Cernavoda și invită la vizite și degustări de vinuri. De asemenea, aici au loc, pe perioada verii, evenimente sub denumirea **AER**, care implică petreceri tematice. Tot aici se pot desfășura evenimente cu caracter privat.

- **Turismul de tip “divertisment”**- cu ocazia diferitelor festivaluri de peste an.

CONCLUZII

În industria turismului este necesară atragerea consumatorului spre spațiile de prestare și de consum ale serviciilor turistice dintr-o anumită zonă. Facilitarea alegerii destinației Cernavoda de către turiști impune existența unui produs informațional pus la dispoziția acestora. În condițiile acestea, agențiile de turism și tour-operatorii sunt foarte importanți. Abordarea unor grupuri țintă se va realiza printr-o promovare a turismului cernavodean atât local, regional, cât și național și chiar internațional. Promovarea la nivel regional, național și internațional vizează persoanele care se află pe o rază de 200-250 de km de zona Cernavoda, care încă nu și-au ales destinația de petrecere a vacanței de vară sau vizează turiștii străini care tranzitează Portul Cernavoda. În timpul sezonului turistic, nave de pasageri acostează aici și pasagerii sunt transbordați în autocare către litoral.

Elementul central al promovării turistice îl constituie redeschiderea *Centrului Național de Informare și Promovare Turistică Cernavoda*, echipat și dotat astfel încât să contribuie la creșterea numărului de turiști și a operatorilor din turism. CNIPT va fi promovat pe toate materialele tipărite sau audio-video. Promovarea orașului Cernavoda trebuie să evidențieze zona ca fiind unică în România datorită istoriei proprii, amplasării la confluența apelor Dunării și Canalului Dunăre - Marea Neagră, a arealelor viticole, falezelor Dunării și existenței obiectivelor tehnico-științifice (Centrala Nuclear- Electrică Cernavoda, Podul Carol I).

Potențialii turiști pot fi clasificați în trei categorii:

1. **Turiștii străini** care tranzitează Portul Cernavoda, aceștia sosind cu navele de croazieră, în grupuri organizate, din Germania, Finlanda, Danemarca, Italia, Suedia, Franța și Norvegia.
2. **Turiștii-excursioniști**, aflați pe o rază de 200-250 de km de zona Cernavoda. Sunt cei care își fac planuri de vacanță, sunt în delegații, sunt în căutare de oferte de vacanțe la agenții de turism. Dețin automobil propriu cu care preferă să se deplaseze către locații apropiate de orașul-reședință, dispuși să petreacă o zi sau un weekend în zona Cernavoda, în funcție de perioada în

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE: TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE ”

care și-au planificat concediul - în mod organizat sau spontan, individual sau împreună cu grupuri de prieteni.

3. **Turiștii** care încă nu și-au fundamentat opțiunea privind vacanța de vară, fiind interesați de oferta de turism cultural, ecoturism și turism științific și își planifică vacanța de vară pe litoral.

BIBLIOGRAFIE

5. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Cernavodă>
6. [Turism – Primaria Cernavoda \(primaria-cernavoda.ro\)](http://primaria-cernavoda.ro)
7. [THE 5 BEST Things to Do in Cernavoda - 2024 \(with Photos\) - Tripadvisor](https://www.tripadvisor.com)
8. [Cernavoda - Ce Poti Vizita in Orasul de la Dunare? | TuristulLiber.ro](http://TuristulLiber.ro)
9. [Despre Cernavodă \(turistinfo.ro\)](http://turistinfo.ro)
10. [Ghid turistic Cernavoda, Romania - Infotour.ro](http://Infotour.ro)

STUDIU DE SPECIALITATE

UNITATE IN DIVERSITATE – TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE CULTURALE

Înv. Moldovanu Elisabeta

Liceul Teoretic ” Anghel Saligny” Cernavodă

Lucrarea de față propune o reflecție asupra modului în care diversitatea culturală se manifestă și este valorificată prin tradițiile muzicale, punând accent pe ideea de unitate în această diversitate.

Studiul pornește de la participarea la un festival de interpretare muzicală și explorează rolul artei în păstrarea identității și în apropierea dintre culturi.

1. Introducere

Într-o lume aflată într-o permanentă mișcare și schimbare, tradițiile culturale devin repere stabile care oferă identitate, sens și coerență comunităților. Ele nu doar conservă trecutul, ci devin resurse vii pentru prezent și viitor.

Tema festivalului de anul acesta – „Unitate în diversitate – Tradiții și perspective culturale” – m-a inspirat să explorez modul în care muzica, ca expresie artistică universală, reflectă bogăția și specificul fiecărei culturi, oferind în același timp un limbaj comun al umanității.

2. Fundament teoretic: Ce înseamnă „unitate în diversitate”?

Conceptul de unitate în diversitate implică existența unei coeziuni sociale și culturale în ciuda diferențelor dintre indivizi sau comunități. În spațiul european și global, acest principiu stă la baza conviețuirii pașnice și a cooperării între popoare.

În contextul cultural, acest concept subliniază faptul că valorile autentice ale fiecărei culturi pot fi respectate, cunoscute și promovate, fără ca acest lucru să excludă apropierea între grupuri diferite. Dimpotrivă, diversitatea este o resursă, nu un obstacol.

3. Tradițiile muzicale – o formă de identitate culturală

Muzica tradițională este una dintre cele mai puternice expresii ale unei comunități. Prin ritm, versuri, instrumente și costume, fiecare zonă își exprimă caracterul unic.

De exemplu, folclorul românesc este extrem de variat: doina ardelenescă, jocurile oltenesti sau horele moldovenești poartă amprenta istorică, geografică și sufletească a locurilor din care provin.

În cadrul acestui festival, fiecare participant aduce în fața publicului nu doar o interpretare vocală sau instrumentală, ci un întreg univers cultural.

Astfel, scena devine un spațiu de dialog între culturi.

4. *Muzica – punte între culturi*

Indiferent de limba vorbită, de religie sau obiceiuri, muzica reușește să transmită emoție, poveste și identitate. La festivalul de muzică la care am participat, am observat cum piese din diferite regiuni au fost primite cu deschidere și admirație. Astfel, diversitatea devine prilej de învățare și de apreciere reciprocă.

Mai mult, tinerii care participă la astfel de evenimente dobândesc nu doar competențe artistice, ci și deschidere culturală și spirit civic.

5. **Concluzii**

Participarea la festivalul de interpretare muzicală, în contextul temei „Unitate în diversitate – Tradiții și perspective culturale”, ne ajută să înțelegem cât de valoroase sunt rădăcinile culturale, dar și cât de important este să fim deschiși către alte tradiții.

Nu este nevoie să renunțăm la identitatea proprie pentru a respecta alte culturi – dimpotrivă, cunoașterea și acceptarea diversității ne face mai puternici, mai înțelepți și mai uniți.

Bibliografie

Ghinoiu, Ion – Sărbători și obiceiuri românești, Editura Elion

Nicolae, Grigore – Identitate și diversitate culturală, Revista de Studii Culturale

STUDIU DE SPECIALITATE

eTwinning – PLATFORMĂ PENTRU ÎNVĂȚARE INTERCULTURALĂ ȘI CETĂȚENIE ACTIVĂ

Studiu de caz: proiectul *We're Good Citizens*

Prof. POPA ADRIANA

Liceul Teoretic „Anghel Saligny, Cernavoda

1. Introducere: eTwinning și dezvoltarea interculturalității în educație

Într-o Europă tot mai diversă și interconectată, educația interculturală devine esențială în formarea cetățenilor capabili să conviețuiască în respect și solidaritate. Platforma **eTwinning**, parte a programului Erasmus+, răspunde acestei nevoi prin crearea unui cadru educațional colaborativ, unde elevii și profesorii din diferite țări europene învață împreună, explorând teme comune și perspective culturale diverse.

Prin activități comune, instrumente digitale și parteneriate durabile, eTwinning contribuie la dezvoltarea competențelor cheie, la promovarea valorilor europene și, în mod special, la **construirea unei identități interculturale**, într-un mediu sigur și incluziv. Proiectele eTwinning transformă elevii în **actori activi ai propriei educații**, învățând să colaboreze, să își exprime creativitatea și să respecte diferențele culturale.

În acest context, proiectul *We're Good Citizens* oferă un exemplu elocvent de bună practică, în care interculturalitatea, educația pentru cetățenie activă și competențele digitale s-au împletit armonios într-un demers educațional colaborativ și inovator.

2. Contextul și obiectivele proiectului „We're Good Citizens”

Proiectul *We're Good Citizens* s-a desfășurat în perioada martie–iunie 2025, reunind **zece școli partenere din șapte țări europene** (Grecia, Italia, Portugalia, România, Serbia, Spania și Turcia). Grupul-țintă a fost format din elevi cu vârste între 8 și 11 ani, inclusiv copii cu CES (cerințe educaționale speciale).

Obiectivele principale ale proiectului au fost:

- educația pentru cetățenie activă;
- promovarea valorilor europene (respect, empatie, solidaritate, responsabilitate);
- dezvoltarea competențelor digitale și interculturale;
- încurajarea colaborării internaționale și a exprimării creative prin artă și tehnologie.

3. Metodologia proiectului: abordare colaborativă și interdisciplinară

Implementarea proiectului s-a bazat pe o **metodologie colaborativă**, cu o **coordonare distribuită** între parteneri. Comunicarea a avut loc prin:

- întâlniri online (Zoom),

- grupuri de discuție pe WhatsApp și Facebook,
- schimburi de resurse și planificări în Google Docs.

Fiecare partener a fost responsabil pentru cel puțin o activitate majoră. Elevii au fost împărțiți în **grupuri internaționale**, colaborând pentru a crea:

- povești ilustrate,
- logo-ul proiectului,
- prezentări și postere digitale,
- poezii și videoclipuri tematice.

Instrumentele utilizate au inclus:

- **Canva, StoryJumper, Padlet, Google Forms,**
- aplicații de editare video și platforme de colaborare în cloud,
- platforma **TwinSpace** pentru publicarea produselor finale.

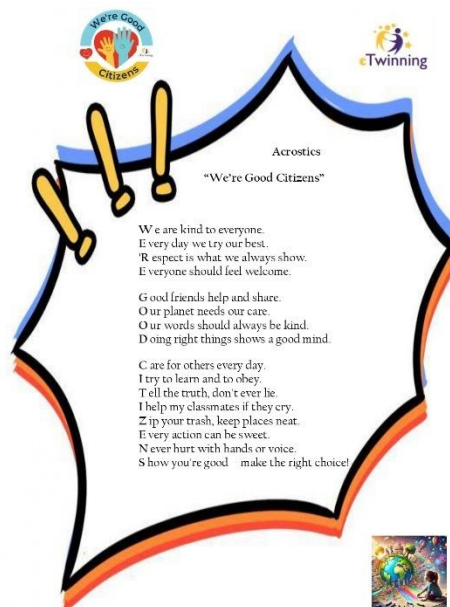
4. Activități relevante și exemple de interculturalitate în practică

4.1. Povestea colaborativă internațională

Fiecare țară parteneră a creat o poveste ilustrată pe o valoare europeană specifică. Acestea au fost reunite în volumul digital *We're Good Citizens*, publicat în StoryJumper. Povestea din România, *Irina and the Umbrella of Justice*, a abordat drepturile omului, stimulând reflecția critică și empatia. Activitatea a combinat educația literară, educația civică și arta digitală.

4.2. Logo-ul și poezia acrostih colectivă

Elevii au realizat propuneri de logo și au votat online varianta finală. Poezia acrostih, creată de echipele din toate țările, a fost transformată într-un videoclip publicat pe YouTube, simbolizând colaborarea și unitatea în diversitate.

4.3. Evenimentele tematice europene

Proiectul a marcat zile importante precum:

- **Ziua Europei** – cu stegulețe, colaje și jocuri Kahoot despre țările partenere;
- **Ziua Autismului** – prin desene și discuții despre incluziune;

- **Ziua Apei și Ziua Pământului** – prin activități creative și ecologice (plantare de flori, excursii educative).

Elevii au învățat prin **implicare directă** și observarea contribuțiilor colegilor din alte țări.

5. Impactul educațional și intercultural al proiectului

5.1. Dezvoltarea competențelor

Proiectul a avut un impact semnificativ asupra elevilor:

- **competențe digitale:** utilizarea aplicațiilor Web 2.0, protejarea datelor personale;
- **competențe sociale și civice:** colaborare, empatie, conștientizare interculturală;
- **competențe de comunicare:** exprimare în limba engleză, comunicare vizuală și digitală.

6.3.2.

Interculturalitate autentică

Elevii au descoperit obiceiuri, simboluri și moduri de viață din alte țări europene, interacționând cu colegi de vârsta lor într-un mediu sigur. Proiectul a oferit un **cadru real de învățare interculturală**, bazată pe experiență și colaborare.

5.3. Incluziune și responsabilitate

Participarea activă a elevilor cu CES a demonstrat că educația interculturală poate fi **accesibilă și incluzivă**, cu sprijin adecvat. Responsabilitățile împărțite și produsele comune au creat un sentiment de apartenență și utilitate în rândul elevilor.

6. Concluzii și recomandări

Proiectul *We're Good Citizens* a reprezentat un exemplu de **bună practică în educația interculturală prin eTwinning**, contribuind la formarea unor cetățeni europeni conștienți, activi și empatici.

Concluzii-cheie:

- eTwinning oferă un cadru favorabil dezvoltării interculturalității, mai ales în învățământul primar;
- colaborarea internațională stimulează motivația și implicarea elevilor;
- activitățile interdisciplinare (civică, artistică, digitală) generează învățare autentică;
- incluziunea digitală și responsabilitatea online sunt esențiale pentru proiecte sustenabile.

Recomandări:

- Integrarea sistematică a proiectelor eTwinning în curricula școlară;

FESTIVALUL REGIONAL „DANUBIUS” , ediția a IX-a, 2025
SIMPOZIONUL „ UNITATE IN DIVERSITATE: TRADIȚII ȘI PERSPECTIVE
CULTURALE ”

- Formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației interculturale;
- Promovarea exemplurilor de bună practică pentru a stimula implicarea altor școli.

Bibliografie

- Platforma eTwinning – www.etwinning.net
- TwinSpace – spațiul colaborativ al proiectului *We're Good Citizens*
- Ghidul pentru educație interculturală – Comisia Europeană, 2024
- Documente interne și fișe de activitate ale proiectului (martie–iunie 2025)

SPECIALIST STUDY

eTwinning – A Platform for Intercultural Learning and Active Citizenship

Case Study: *We're Good Citizens*

Teacher POPA ADRIANA

Liceul Teoretic „Anghel Saligny, Cernavoda, România

1. Introduction: eTwinning and the Development of Interculturality in Education

In an increasingly diverse and interconnected Europe, **intercultural education** plays a key role in shaping citizens who are capable of living together in respect and solidarity. The **eTwinning** platform, part of the Erasmus+ program, responds to this need by creating a collaborative educational framework where students and teachers from different European countries learn together, exploring common themes and diverse cultural perspectives.

Through joint activities, digital tools, and long-term partnerships, eTwinning contributes to the development of **key competences**, the promotion of **European values**, and, above all, the construction of an **intercultural identity** in a safe and inclusive environment. eTwinning projects turn students into **active agents of their own education**, encouraging collaboration, creativity, and cultural respect.

In this context, the project *We're Good Citizens* provides a strong example of best practice, where interculturality, active citizenship education, and digital skills were effectively combined in an innovative and collaborative educational initiative.

2. Project Context and Objectives: “We're Good Citizens”

The *We're Good Citizens* project was carried out between **March and June 2025**, bringing together **ten partner schools from seven European countries** (Greece, Italy, Portugal, Romania, Serbia, Spain, and Turkey). The target group included pupils aged **8 to 11**, including children with **special educational needs (SEN)**.

The **main objectives** of the project were:

- educating for active citizenship;
- promoting European values (respect, empathy, solidarity, responsibility);
- developing digital and intercultural competences;
- encouraging international collaboration and creative expression through art and technology.

3. Methodology: Collaborative and Interdisciplinary Approach

The project's implementation relied on a **collaborative methodology** and a **shared coordination system** among partners. Communication was maintained via:

- online meetings (Zoom),
- discussion groups (WhatsApp, Facebook),

- shared planning documents (Google Docs).

Each partner was responsible for at least one major activity. Students worked in **international teams**, collaborating to create:

- illustrated stories,
- the project logo,
- digital presentations and posters,
- thematic poems and short videos.

Digital tools included:

- **Canva, StoryJumper, Padlet, Google Forms**,
- video editing and design applications,
- the **TwinSpace** platform for publishing final products.

4. Key Activities and Examples of Intercultural Learning in Practice

4.1. Collaborative International Storybook

Each country created an illustrated story based on a specific European value. These stories were compiled into the digital book *We're Good Citizens*, published on StoryJumper. The Romanian story, *Irina and the Umbrella of Justice*, focused on human rights, promoting critical thinking and empathy. This activity merged civic education, literature, and digital art.

4.2. Project Logo and Acrostic Poem

Students designed and submitted logo proposals, then voted online for the final version. The collaborative acrostic poem, with lines recorded by each national team, was compiled into a joint video and shared on YouTube – symbolizing collaboration and unity in diversity.

4.3. Celebrating European Thematic Days

The project marked key events such as:

- **Europe Day** – with flags, collages, and Kahoot quizzes about partner countries;
- **Autism Awareness Day** – through drawings and inclusive education;
- **World Water Day** and **Earth Day** – through creative and eco-friendly activities like planting flowers and environmental excursions.

Students engaged through **hands-on learning** and by discovering what their peers from other countries created and shared.

5. Educational and Intercultural Impact of the Project

5.1. Skill Development

The project had a notable impact on students by enhancing:

- **digital skills**: using Web 2.0 tools, understanding data protection;
- **social and civic competences**: collaboration, empathy, intercultural awareness;
- **communication skills**: expressing themselves in English, using digital and visual communication.

63.3.

Authentic Intercultural Experience

Pupils discovered traditions, symbols, and lifestyles from other European countries, interacting safely with peers their age. The project provided a **real context for intercultural learning** based on experience and teamwork.

5.3. Inclusion and Shared Responsibility

The active involvement of SEN pupils showed that intercultural education can be **accessible and inclusive** when supported appropriately. Shared responsibilities and joint products fostered a strong sense of belonging and collective purpose among students.

6. Conclusions and Recommendations

The *We're Good Citizens* project is a **model of good practice in intercultural education through eTwinning**, contributing to the development of conscious, active, and empathetic European citizens.

Key Conclusions:

- eTwinning offers a favorable framework for intercultural learning, especially in primary education;
- international collaboration boosts student motivation and engagement;
- interdisciplinary activities (civic, artistic, digital) create authentic learning experiences;
- digital inclusion and responsible online behavior are essential for sustainable projects.

Recommendations:

- Systematically integrate eTwinning projects into the school curriculum;
- Provide continuous training for teachers in intercultural education;
- Promote best practices to encourage participation in similar initiatives.

References

- eTwinning Platform – www.etwinning.net
- TwinSpace – collaborative space for the *We're Good Citizens* project
- European Commission: Intercultural Education Guidelines, 2024
- Internal documents and activity records from the project (March–June 2025)

CUM AM ADUS TEHNOLOGIA ÎN ORA DE EDUCAȚIE PLASTICĂ: EXPERIENȚE, REFLECȚII ȘI IDEI PRACTICE

**Stafie Viorica, Profesor de Educație Plastică
Liceul Teoretic „Anghel Saligny”, Cernavodă**

Educația se schimbă în fața ochilor noștri, iar noi, profesorii, învățăm să ne adaptăm alături de elevii noștri. Într-o lume în care copiii comunică mai mult prin imagini, emoji și aplicații, simt că ora de educație plastică poate deveni un spațiu viu, creativ și foarte apropiat de nevoile lor. De aceea, am decis să aduc tehnologia în mijlocul orelor mele și să văd ce se întâmplă.

Acest articol este o împărtășire sinceră de experiență – nu o cercetare academică, ci mai degrabă o invitație la dialog între colegi. Voi povesti cum am folosit aplicații precum Canva, Padlet, Kahoot! sau ArtSteps și ce reacții am observat la elevii mei de gimnaziu, în mod special la clasa a VI-a.

1. De la programă la realitatea din clasă

Știți și voi: programa ne cere să-i învățăm pe elevi să înțeleagă mesajul vizual, să folosească tehnici plastice și să se exprime liber. Competențele generale, precum receptarea mesajelor artistico-vizuale sau exprimarea ideilor prin limbaj artistic, sunt formulate frumos, dar aplicarea lor în sala de clasă cere adaptare și creativitate.

În acest context, am început să mă întreb: Ce-ar fi dacă în loc să privesc telefonul sau tableta ca pe un „dușman al atenției”, le-aș transforma în instrumente de învățare? Dacă punem laolaltă creionul și ecranul, pensula și aplicațiile digitale, oare nu ar rezulta o combinație inspirată?

2. Cadru metodologic și scopul cercetării

Acest demers nu a fost întâmplător. El s-a desfășurat în contextul cercetării întreprinse pentru obținerea gradului didactic I și a avut ca scop investigarea modului în care instrumentele digitale pot contribui la optimizarea procesului de predare-învățare în educația plastică.

Obiectivele urmărite au fost:

- să identifice instrumentele digitale relevante în predarea educației vizuale;
- să evalueze impactul acestora asupra implicării și exprimării artistice a elevilor;
- să propună metode de integrare armonioasă între resursele clasice și cele digitale;
- să analizeze percepția elevilor asupra utilizării tehnologiei în activități artistice;

Ipoteza de lucru a fost că utilizarea tehnologiilor digitale, adaptate specificului vârstei și competențelor elevilor de gimnaziu, determină o implicare mai activă în procesul artistic, o exprimare vizuală mai variată și o motivație crescută pentru participarea la oră.

3. Ce am făcut concret la clasă

Am desfășurat activități în mod constant, pe parcursul mai multor unități de învățare. Iată câteva exemple detaliate:

Canva – Limbaj plastic și afișul artistic

La începutul anului, când am lucrat pe tema limbajului plastic (linia, punctul, forma), am creat o prezentare interactivă în Canva, pe care am proiectat-o pe tabla digitală. Elevii au fost captivați de modul în care fiecare element era prezentat vizual. Apoi, le-am dat tema să creeze un afiș digital despre „Toamna în culori calde și reci” – au lucrat pe telefoane sau tablete, iar rezultatul a fost expus pe un Padlet comun.

Kahoot! și Genially – Recapitulare activă

După lecțiile despre contraste cromatice, am realizat un quiz în Kahoot! care a provocat o competiție prietenoasă între elevi. Le-a plăcut foarte mult și am observat o mai bună fixare a informației. În Genially am creat un joc de tip „ruletă” unde trebuiau să asocieze tipuri de contraste cu exemple vizuale.

Pixel Art – Autoportretul digital

Într-o lecție despre exprimarea propriei identități, am propus realizarea unui autoportret în stil Pixel Art. Fiecare copil a avut libertatea să se reprezinte cum simte, iar unii au inclus chiar elemente simbolice care îi definesc. Lucrarea a fost însoțită de o scurtă prezentare în Padlet – un mic portofoliu digital.

ArtSteps – Expoziția virtuală

La final de an școlar, am organizat o expoziție virtuală. Am selectat câte o lucrare de la fiecare elev și am construit împreună o galerie digitală în ArtSteps. Au fost încântați să vadă lucrările expuse „ca la muzeu”. Unii au arătat galeria părinților sau bunicilor, ceea ce a creat un sentiment de mândrie și recunoaștere.

Activitate interdisciplinară – Canva + Limba română

Împreună cu colega de română, am realizat o lecție în care elevii au ilustrat vizual o poezie preferată. Au folosit Canva pentru a asocia imagini, forme și culori cu mesajul textului. Rezultatul a fost un „poster poetic”, care a fost imprimat și afișat în clasă.

Stilul 3D – Transpunerea formei în volum

Una dintre activitățile cu cel mai mare impact a fost cea în care elevii au folosit un stilou 3D pentru a transforma o floare desenată într-un obiect tridimensional – un prinzător de vise. După o lecție introductivă despre formă și volum, fiecare elev a realizat un desen stilizat, apoi a construit obiectul în spațiu, învățând nu doar despre artă, ci și despre perseverență și răbdare.

Cartea digitală „Povestea noastră”

La finalul anului, elevii au creat o carte colaborativă folosind platforma StoryJumper. Fiecare pagină conținea un autoportret în stil Pixel Art și un mic text descriptiv despre pasiunile, stilul propriu și ceea ce îi inspiră. Cartea a devenit o formă de autoexprimare și coeziune de grup.

4. Ce am observat, ca profesor

Am văzut o schimbare în atitudinea elevilor. Tehnologia nu i-a distras, dimpotrivă, i-a implicat. Au fost curioși, au cerut să mai lucrăm „ca data trecută”, au venit cu idei noi.

Mai important, am observat că elevii mai timizi au început să se exprime mai ușor. Unii au spus că se simt mai confortabil desenând pe tabletă decât pe hârtie, că pot corecta fără stres

și pot încerca mai multe variante. Asta mi-a arătat că digitalul le oferă spațiu pentru explorare fără frică de greșeală.

Am utilizat și instrumente de feedback precum Mentimeter sau fișe de reflecție, prin care elevii și-au exprimat gândurile despre activități. Cele mai frecvente răspunsuri au fost: „m-a ajutat să înțeleg mai bine”, „a fost mai distractiv”, „a fost mai ușor să-mi exprim ideile”.

Au fost și dificultăți: unii nu aveau dispozitive sau internet acasă, unele aplicații au cerut conturi, iar timpul de lucru a fost uneori insuficient. Dar cu sprijin și adaptare, am depășit aceste obstacole.

5. Ce recomand din suflet colegilor

- Nu trebuie să stăpânim perfect aplicațiile. Elevii ne vor învăța și ei!
- Începeți cu lucruri simple: un Padlet pentru teme, o imagine în Canva, un chestionar în Kahoot.
- Combinați metodele: desen tradițional + expoziție online = impact garantat.
- Folosiți portofolii digitale – elevii le pot folosi în concursuri, la transferuri sau pur și simplu pentru a-și vedea evoluția.
- Încercați o expoziție în ArtSteps sau o carte digitală colaborativă – impactul vizual și afectiv este remarcabil.

6. Concluzie

Tehnologia nu este dușmanul artei, ci poate fi aliatul ei. Împreună cu elevii mei, am descoperit că ora de educație plastică poate fi nu doar mai atractivă, ci și mai profundă atunci când oferim libertate de exprimare în medii diverse.

Experiența cercetării de grad mi-a oferit prilejul să înțeleg mai bine nevoile elevilor mei, dar și să îmi regândesc propria practică didactică. Cred cu tărie că profesorul de educație plastică poate fi un creator de contexte educaționale care îmbină sensibilitatea artistică cu tehnologia prezentului.

Bibliografie prietenoasă

- Programa Educație Plastică, MEN 2017
- Canva.com, Padlet.com, ArtSteps.com, Kahoot.com – aplicații prietenoase pentru artă și educație
- Dewey, Gardner, Vygotsky – pentru momentele când vrem să înțelegem mai mult despre cum învață copiii
- Ailincăi, C. (2010). Introducere în gramatica limbajului vizual.
- de Mèredieu, F. (2003). Arta și noile tehnologii.

Cu empatie și curaj creativ,

Un profesor de educație plastică